

အခန်း (၁)
နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများအခန်း

Chapter (I)

State Fundamental Principles

အခန်း (၁)
နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများ

နိုင်ငံတော်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၁။ (က) မြန်မာနိုင်ငံသည် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် လွတ်လပ်သည့် နိုင်ငံဖြစ်သည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဟု ခေါ်တွင်မည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံတို့ စုပေါင်းနေထိုင်ကြသော နိုင်ငံဖြစ်သည်။
- (ဃ) နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများထံမှ ဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံးမှာတည်သည်။
- (င) နိုင်ငံတော်၏ မြေထု၊ ရေထု၊ လေထုပါဝင်သော နယ်နိမိတ်သည် နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အတည်ဖြစ်သည့်နေ့တွင် တည်ရှိသည့်အတိုင်း ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်၏ဦးတည်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၂။ နိုင်ငံတော်သည် -
- (က) ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး၊
- (ခ) တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး၊
- (ဂ) အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊
- (ဃ) စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကားရေး၊
- (င) နိုင်ငံတော်၌ တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှခြင်းတည်းဟူသော လောက ပါလတရားများ ပိုမိုထွန်းကားရေး၊
- (စ) နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားနိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် တပ်မတော်က ပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေးတို့ကို အစဉ်တစိုက် ဦးတည်သည်။

J

ပါတီစုံဒီမိုကရေစီနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

၃။ - နိုင်ငံတော်သည်စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကိုကျင့်သုံးသည်။

နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၄။ (က) နိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်သည်။
- (ခ) ရှိရင်းစွဲ တိုင်း (၇) တိုင်းကို တိုင်းဒေသကြီး (Region) (၇) ခုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရှိရင်းစွဲ ပြည်နယ် (၇) ပြည်နယ်ကို ပြည်နယ် (State) (၇) ပြည်နယ်အဖြစ်လည်းကောင်း ပိုင်းခြားသတ်မှတ်သည်။ ထို တိုင်းဒေသကြီး (၇) ခုနှင့် ပြည်နယ် (၇) ပြည်နယ်တို့သည် အဆင့်အတန်း တူညီကြသည်။
- (ဂ) ထိုတိုင်းဒေသကြီး (၇) ခုနှင့် ပြည်နယ် (၇) ပြည်နယ်တို့၏ အမည်များကို ရှိရင်းစွဲအတိုင်း ခေါ်ဆိုသုံးနှုန်းသည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုခု၏အမည်ကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ် တစ်နယ်နယ်၏ အမည်ကိုဖြစ်စေ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်လိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသော နိုင်ငံသားများ၏ဆန္ဒရယူပြီး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်မည်။
- (င) နိုင်ငံတော်တွင်ပါဝင်သည့် တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များ၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများ စသည့် နိုင်ငံတော်၏ နယ်မြေအပိုင်းအခြားဟူသမျှသည် နိုင်ငံတော်မှ မည်သည့်အခါမှ ခွဲမထွက်ရ။

နိုင်ငံတော်အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်းခြားခွဲဝေခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၅။ (က) နိုင်ငံတော် အချုပ်အခြာအာဏာ၏ ခက်မသုံးဖြာဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုရေးအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို တတ်နိုင်သမျှ ပိုင်းခြားသုံးစွဲခြင်းနှင့် အချင်းချင်းအပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်းခြင်းတို့ ပြုသည်။

(ခ) ထိုသို့ပိုင်းခြားထားသည့် နိုင်ငံတော်အာဏာသုံးရပ်ကို ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။

ဥပဒေပြုရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၆။ (က) နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်နှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများအား နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက သတ်မှတ်သော ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ခွဲဝေအပ်နှင်းမည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် မြို့နယ်ကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ လူဦးရေကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်တစ်ရပ်၊ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေတူညီစွာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်တစ်ရပ်၊ ပေါင်းနှစ်ရပ်ပါရှိသည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး (၇) ခုတွင် တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် တစ်ရပ်စီနှင့် ပြည်နယ် (၇) ပြည်နယ်တွင် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တစ်ရပ်စီရှိသည်။
- (ဃ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်နှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သတ်မှတ်သည့် ဦးရေအတိုင်း တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများပါဝင်သည်။
- (င) လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့် လူဦးရေရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအတွက် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဥပဒေပြုရေးတွင် ထိုတိုင်းရင်းသားလူမျိုး ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်ခွင့်ရှိသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

၇။ (က) နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေး အကြီးအကဲသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဖြစ်သည်။

- (ခ) နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ သတ်မှတ်ပေးသည့်အတိုင်း ခွဲဝေအပ်နှင်းမည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုနှင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ နယ်စပ်အုပ်ချုပ်ရေး စသည့် တာဝန်များ ထမ်းဆောင်ရန် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်း တင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများပါဝင်သည်။
- (ဃ) အထက်အပိုဒ် ၆၊ အပိုဒ်ခွဲ (င) အရ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဥပဒေပြုရေးတွင် ကိုယ်စားလှယ်ပါဝင်ခွင့်ရရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးဖြစ်လျှင် ထို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အဓိကအားဖြင့် ထိုတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများရေးရာကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခွင့်ပြုရန်ဖြစ်သည်။

တရားစီရင်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၈။ (က) နိုင်ငံတော်၏တရားစီရင်ရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်များ၊ ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုတရားရုံးများ အပါအဝင် အဆင့်ဆင့်သောတရားရုံးများအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုတွင် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်တစ်ရပ် ထားရှိသည်။ ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် နိုင်ငံတော်၏ အမြင့်ဆုံးတရားရုံး ဖြစ်သည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တွင် စာချွန်တော်အမိန့်များ ထုတ်ပိုင်ခွင့် အာဏာများ ရှိသည်။

- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီးတွင် တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်တစ်ရပ်စီလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်တိုင်းတွင် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တစ်ရပ်စီလည်းကောင်းထားရှိသည်။
- (င) အောက်ပါတို့ကို တရားစီရင်ရေးမူများအဖြစ် သတ်မှတ်သည် -
 - ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာတရားစီရင်ရေး၊
 - ဥပဒေအရကန့်သတ်ချက်များမှအပ ပြည်သူ့ရှေ့မှောက်တွင် တရားစီရင်ရေး၊
 - အမှုများတွင် ဥပဒေအရ ခုခံချေပခွင့်နှင့် အယူခံပိုင်ခွင့်ရရှိရေး။

တပ်မတော်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၉။ (က) တပ်မတော်သည် အင်အားတောင့်တင်းပြီး ခေတ်မီသည့် တစ်ခုတည်းသော တပ်မတော်ဖြစ်သည်။
- (ခ) တပ်မတော်သည် တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာကိစ္စအားလုံးကို လွတ်လပ်စွာ စီမံခန့်ခွဲစီရင် ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့အားလုံး၏ အကြီးအကဲဖြစ်သည်။
- (ဃ) တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးတွင် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး ပါဝင်ရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (င) ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် တပ်မတော်တွင် အဓိကတာဝန်ရှိသည်။
- (စ) တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အဓိက တာဝန်ရှိသည်။

နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေး၊ တာဝန်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၁၀။ (က) နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တန်းတူညီမျှမှု အခွင့်အရေး၊ လွတ်လပ်မှုအခွင့်အရေး၊ တရားမျှတမှု အခွင့်အရေး စသည်တို့ ခံစားခွင့်ရှိမည်၊
- (ခ) တရားရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်မရရှိက နိုင်ငံသားတစ်ဦးကို (၂၄) နာရီထက် ကျော်လွန်၍ ချုပ်နှောင်ထားခွင့် မရှိစေရ၊
- (ဂ) ပြည်သူတို့၏ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့သည် နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တာဝန်ဖြစ်သည်၊
- (ဃ) နိုင်ငံသားများ၏ လွတ်လပ်ခွင့်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ခံစားခွင့်၊ တာဝန်နှင့် တားမြစ်ချက်များ ထိရောက်ခိုင်မာ ပြည့်စုံစေရန် လိုအပ်သောဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမည်။

တိုင်းရင်းသားများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၁၁။ (က) နိုင်ငံတော်သည် တိုင်းရင်းသားများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ကူညီဆောင်ရွက်မည်၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်သည် တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည်လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်မည်၊
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သည် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းပါးနေသည့် တိုင်းရင်းသားများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး စသည်တို့ ပါဝင်သော လူမှုစီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကူညီဆောင်ရွက်မည်။

တောင်သူလယ်သမားများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၁၂။ (က) နိုင်ငံတော်သည် တောင်သူလယ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်မည်။

(ခ) တောင်သူလယ်သမားများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ကောက်ပဲသီးနှံများ သင့်တင့်
မျှတသည့် တန်ဖိုးရရှိရန် ကူညီဆောင်ရွက်မည်။

အလုပ်သမားများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

၁၃။ နိုင်ငံတော်သည်အလုပ်သမားများ၏ အခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်
လိုအပ်သည့် ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်မည်။

အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

၁၄။ နိုင်ငံတော်သည် အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များ၏အကျိုးကို ကူညီဆောင်ရွက်
မည်။

နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၁၅။ (က) နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးနှင့် ကင်းရှင်းရမည်၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းခွင် အာမခံချက်ရရှိရေး၊ စားဝတ်နေမှု
ဖူလုံရေး၊ အိမ်ထောင်ရှင် အမျိုးသမီးဝန်ထမ်းများ မီးဖွားခြင်းဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်
ရရှိရေးနှင့် အငြိမ်းစားဝန်ထမ်းများ စားဝတ်နေမှု သက်သာချောင်ချိရေးတို့အတွက်
လိုအပ်သည့် ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းမည်။

အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အခြေခံရမည့်မှုများ -

၁၆။ နိုင်ငံတော်သည် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခိုင်မာရေးနှင့် စောင့်ရှောက်
ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် ကူညီဆောင်ရွက်မည်။

ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အခြေခံရမည့်မှုများ -

၁၇။ (က) နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူများ၏ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး တိုးတက်စေရေးတို့
အတွက် အလေးထားဆောင်ရွက်မည်။

- (ခ) နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူများ၏ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးတို့တွင် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများက ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်မည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်မည်၊
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သည် အခမဲ့မသင်မနေရ မူလတန်းပညာရေးစနစ် ဖော်ဆောင်မည်၊
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သည် ဘက်စုံအတွေးအခေါ် အယူအဆမှန်ကန်၍ အကျင့်စာရိတ္တ ကောင်းမွန်ပြီး နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးအတွက် အကျိုးပြုမည့် ခေတ်မီ ပညာရေးစနစ် ဖော်ဆောင်မည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

၁၈။ နိုင်ငံတော်သည် လက်မှုလယ်ယာမှ စက်မှုလယ်ယာသို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရန် နည်းပညာ၊ အရင်းအနှီး၊ စက်ပစ္စည်း၊ ကုန်ကြမ်း အစရှိသည်တို့ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းမည်။

စက်မှုလက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

၁၉။ နိုင်ငံတော်သည် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လိုအပ်သည့် နည်းပညာ၊ အရင်းအနှီး၊ စက်ပစ္စည်း၊ ကုန်ကြမ်းအစရှိသည်တို့ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းမည်။

အလုပ်အကိုင်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

၂၀။ နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူများ အလုပ်လက်မဲ့ နည်းပါးစေရန် တတ်နိုင်သမျှ ကူညီဆောင်ရွက်မည်။

မိခင်၊ ကလေး၊ အိုမင်းမစွမ်းသူများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

၂၁။ (က) နိုင်ငံတော်သည် မိခင်နှင့်ကလေးသူငယ်များ၊ မိဘမဲ့ကလေးများ၊ ကျဆုံးသော တပ်မတော်သားများ၏ ကလေးများ၊ အိုမင်းမစွမ်းသူများ၊ မသန်မစွမ်းသူများအား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မည်။

၉

(ခ) နိုင်ငံတော်သည် မသန်မစွမ်းဖြစ်လာသော တပ်မတော်သားများအား သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ နေထိုင်စားသောက်နိုင်စေရန်နှင့် အသက်မွေးပညာကို အခလွတ်သင်ယူနိုင်စေရန် စီမံဆောင်ရွက်မည်။

လူငယ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

၂၂။ နိုင်ငံတော်သည် လူငယ်များ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊ အတွေးအခေါ် မှန်ကန်ရေးနှင့် ဗလငါးတန် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်မည်။

ဘာသာ သာသနာရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

၂၃။ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်သော် လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်တို့နှင့်သော်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဘာသာ သာသနာရေးတွင် လွတ်လပ်စွာ ယူဆနိုင်သော အခွင့်အရေး၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ် ဆောက်တည်နိုင်သော အခွင့်အရေးတို့ကို အညီအမျှရရှိရမည်။

စီးပွားရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၂၄။ (က) နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးစနစ်သည် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ဖြစ်သည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သည် အမျိုးသားစီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နိုင်ငံတော်၊ ဒေသ ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၊ သမဝါယမအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖက်စပ်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိက စသည့် စီးပွားရေး အင်အားစုအားလုံးကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုသည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် တရားသဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းကို ပျက်ပြား စေရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ၊ အစုအဖွဲ့ကဖြစ်စေ လက်ဝါးကြီးအုပ်ဆောင်ရွက်မှု

သို့မဟုတ် ဈေးကစားမှုပြုခြင်းဖြင့် အများပြည်သူတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်းမှ တားဆီးကာကွယ်မည်။

- (ဃ) နိုင်ငံတော်သည် အများပြည်သူတို့၏ နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်း မြှင့်တင်ရေးနှင့် အထွေထွေအရင်းအနှီးများ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ကို ရှေးရှုဆောင်ရွက်မည်။
- (င) နိုင်ငံတော်သည် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူခြင်းမပြု။
- (စ) နိုင်ငံတော်သည် တရားဝင်ထုတ်ဝေထားသော ငွေကြေးကို တရားမဝင်ငွေကြေး အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းမပြု။

မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ သယံဇာတပစ္စည်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၂၅။ (က) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော်ရှိ မြေအားလုံး၊ မြေပေါ် မြေအောက်၊ ရေပေါ် ရေအောက် လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတပစ္စည်းအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင် ဖြစ်သည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံပိုင် သယံဇာတပစ္စည်းများအား စီးပွားရေး အင်အားစုများက ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းကို ကွပ်ကဲကြီးကြပ်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံသားများအား ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အမွေဆက်ခံခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင် လုပ်ကိုင်ခွင့်၊ တီထွင်ခွင့်နှင့် မူပိုင်ခွင့်တို့ကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ ခွင့်ပြုမည်။

ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၂၆။ (က) နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့် ရရှိမည်။
- (ခ) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်ကို သက်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒရှင်များက နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားချက်များနှင့် အညီ တာဝန်မှပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ရှိသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

၂၇။ နိုင်ငံတော်သည် စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကားရေး အတွက် နိုင်ငံရေးပါတီများကို စနစ်တကျဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ဆောင်ရွက်မည်။

အရေးပေါ်ကာလနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မူများ -

- ၂၈။ (က) တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုတစ်စုတွင်ဖြစ်စေ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ပေါ်ပေါက်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ထို တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စု၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုအပ်လျှင် ထို တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုနှင့်သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေပြုအခွင့်အာဏာများကို နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ နိုင်ငံတော်သမ္မတက သုံးစွဲဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုတစ်စုတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူများ၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ထိပါး အန္တရာယ်ပြုမည့် အရေးပေါ်အခြေအနေပေါ်ပေါက်လျှင် သို့မဟုတ် ပေါ်ပေါက်ရန် လုံလောက်သော အကြောင်းရှိလျှင် ထိုအန္တရာယ်ကို တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားချက်များနှင့်အညီ တားဆီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ဆူပူသောင်းကျန်းမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုစသော အဓမ္မနည်းဖြင့် ရယူရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းကြောင့်

ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲစေမည့်၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုပြိုကွဲစေမည့် သို့မဟုတ် အချုပ်အခြာအာဏာ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးစေမည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ပေါ်ပေါက်လျှင် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် နိုင်ငံတော်အာဏာကို နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ရယူသုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။

နိုင်ငံခြားရေးနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၂၉။ (က) နိုင်ငံတော်သည် လွတ်လပ်၍ တက်ကြွပြီး ဘက်မလိုက်သော နိုင်ငံခြားရေးဝါဒကို ကျင့်သုံးသည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံအချင်းချင်း မိတ်ဝတ်မပျက်ပေါင်းဖက် ဆက်ဆံရေးကို ရှေးရှုသည်။ နိုင်ငံအချင်းချင်း ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး မူများကို စောင့်ထိန်းသည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သည် မည်သည့်နိုင်ငံကိုမှ စတင်ကျူးကျော် တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြု။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်အတွင်း မည်သည့်နိုင်ငံခြားတပ်ဖွဲ့ကိုမျှ တပ်ချခွင့်မပြု။

ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၃၀။ (က) မည်သည့်ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေမျှ နောက်ကြောင်းပြန်အာဏာ သက်ရောက်စေရန် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်မရှိ။
- (ခ) လူ့သိက္ခာ ညှိုးနွမ်းသေးသိမ်စေသည့် ပြစ်ဒဏ်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်မရှိ။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၃၁။ နိုင်ငံတော်သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်မည်။

အထွေထွေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခြေခံရမည့်မှုများ -

- ၃၂။ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များက

ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများသည်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများ၏ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် လည်းကောင်း နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှု ရှိ၊ မရှိ စိစစ်ခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး အကြား၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ် အကြား၊ တိုင်းဒေသကြီးအချင်းချင်း၊ ပြည်နယ် အချင်းချင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုအကြား၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စု အချင်းချင်းဖြစ်ပေါ်သည့် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို ကြားနာဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက အပ်နှင်းသည့် အခြား တာဝန်များ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပြုနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး တစ်ရုံးကို ဖွဲ့စည်းမည်။

အခန်း (၂)
နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံအခန်း

Chapter (II)
The State Structure

အခန်း (၂)

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ

- ၁။ နိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်သည်။
- ၂။ နိုင်ငံတော်ကို အောက်ပါ တိုင်းဒေသကြီး (Region) (၇) ခု၊ ပြည်နယ် (State) (၇) ပြည်နယ် နှင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများဖြင့် ပိုင်းခြားသတ်မှတ်သည်။
 - ကချင်ပြည်နယ်၊
 - ကယားပြည်နယ်၊
 - ကရင်ပြည်နယ်၊
 - ချင်းပြည်နယ်၊
 - စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊
 - တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး၊
 - ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၊
 - မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊
 - မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊
 - မွန်ပြည်နယ်၊
 - ရခိုင်ပြည်နယ်၊
 - ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊
 - ရှမ်းပြည်နယ်၊
 - ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးနှင့်
 - ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများ။
- ၃။ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အသီးသီးတို့သည် အဆင့်အတန်းတူညီကြသည်။

၄။ တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုခု၏ အမည်ကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်နယ်၏ အမည်ကိုဖြစ်စေ ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်လိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားများ၏ ဆန္ဒရယူပြီး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် ပြောင်းလဲ သတ်မှတ်မည်။

ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများ သတ်မှတ်ခြင်း

- ၅။ (က) နိုင်ငံတော်၏ မြို့တော်ဖြစ်သည့် နေပြည်တော်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ တိုက်ရိုက် အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်ထားရှိသည့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်သည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ထူးခြားသောအခြေအနေရှိသည့် နယ်မြေများကို ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ရန် လိုအပ်လျှင် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပြီး နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်မှု အောက်တွင်ထားရှိသည့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်သည်။

နိုင်ငံတော်ကို စုစည်းခြင်း

- ၆။ နိုင်ငံတော်ကိုစုစည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ -
 - ကျေးရွာများကို ကျေးရွာအုပ်စုအဖြစ်လည်းကောင်း၊
 - ရပ်ကွက်များကို မြို့ သို့မဟုတ် မြို့နယ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 - ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ရပ်ကွက်များ သို့မဟုတ် မြို့များကို မြို့နယ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 - မြို့နယ်များကို ခရိုင်အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 - ခရိုင်များကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊
 - ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသတွင် ထိုဒေသအတွင်းရှိ မြို့နယ်များကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် ခွင့်ရ ဒေသအဖြစ်လည်းကောင်း၊
 - ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းတွင် ထိုတိုင်းအတွင်းရှိ မြို့နယ်များကို ခရိုင်အဖြစ်စုစည်းပြီး ယင်းခရိုင်များကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းအဖြစ်လည်းကောင်း၊
 - တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခု သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်နယ်တွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသရှိပါက ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း၊ ကိုယ်ပိုင်

အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသနှင့် ခရိုင်များကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊

- တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များနှင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများကို နိုင်ငံတော်အဖြစ် လည်းကောင်း စုစည်းရမည်။

၇။ နိုင်ငံတော်တွင် ပါဝင်သည့် တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များ၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများစသည့် နိုင်ငံတော်၏ နယ်မြေအပိုင်းအခြားဟူသမျှသည် နိုင်ငံတော်မှ မည်သည့်အခါမှ ခွဲမထွက်ရ။

နိုင်ငံတော်နယ်နိမိတ်ပြင်ဆင်ခြင်း

၈။ (က) နိုင်ငံတော်နယ်နိမိတ်ကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရန် လိုအပ်ပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအကဲထံ နိုင်ငံတော် နယ်နိမိတ်ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရေး အတွက် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောထားကို ရယူပေးပါရန် ပထမဦးစွာ အကြောင်းကြားရမည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်နယ်နိမိတ် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အကြောင်း ကြားစာ ရရှိသည့်အခါ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအကဲသည် အောက်ပါ အတိုင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆန္ဒကို ရယူရမည်။

(၁) တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေတူညီစွာ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော်တွင်ပါရှိသော လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ထက်ဝက်ကျော် ထောက်ခံဆန္ဒမဲ။

(၂) မြို့နယ်ကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ လူဦးရေကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော်တွင်ပါရှိသော ကိုယ်စားလှယ် များ၏ ထက်ဝက်ကျော် ထောက်ခံဆန္ဒမဲ။

(၃) ထိုလွှတ်တော်နှစ်ရပ်ရှိ သက်ဆိုင်ရာနယ်နိမိတ်နှင့် အကျုံးဝင်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်မှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ထက်ဝက်ကျော် ထောက်ခံဆန္ဒမဲ။

- (ဂ) အထက်ပါအတိုင်း ထောက်ခံဆန္ဒမဲ့ အသီးသီးရရှိလျှင် နိုင်ငံတော်နယ်နိမိတ်ကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအကဲက နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ အကြောင်းကြားရမည်။
- (ဃ) အထက်ပါ သတ်မှတ်ထားသော နည်းလမ်းများနှင့်အညီ လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်က ဖြစ်စေ၊ ထိုလွှတ်တော်နှစ်ရပ်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ နယ်နိမိတ်နှင့် အကျုံးဝင်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်မှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကဖြစ်စေ နယ်နိမိတ်ပြင်ဆင်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး သဘောမတူကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏သဘောထားကို ရယူဆောင်ရွက်ရမည်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်း၏ လေးပုံသုံးပုံနှင့်အထက်က ထောက်ခံလျှင် နိုင်ငံတော် နယ်နိမိတ်ကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအကဲက နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ အကြောင်းကြားရမည်။
- (င) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောထားကို ရရှိသည့်အခါ နိုင်ငံတော်နယ်နိမိတ် ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတက လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက် ရမည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်နယ်၏ နယ်နိမိတ်ပြင်ဆင်ခြင်း

- ၉။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်နယ်၏ နယ်နိမိတ်ကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရန် အကြောင်းပေါ်ပေါက်လာပါက ယင်းနယ်နိမိတ်နှင့်အကျုံးဝင်သည့် မြို့နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသော ဆန္ဒမဲ့ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူများ၏ ဆန္ဒသဘောထားကို ဦးစွာပထမ ရယူရမည်။
- (ခ) ယင်းသို့ ရယူသည့်အခါ ယင်းမြို့နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ဆန္ဒမဲ့ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူ ဦးရေစုစုပေါင်း၏ ထက်ဝက်ကျော် ထောက်ခံဆန္ဒမဲ့မရလျှင် ယင်းနယ်နိမိတ်ပြင်ဆင် သတ်မှတ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ခြင်း လုံးဝမပြုရ။
- (ဂ) ယင်းမြို့နယ်အတွင်း နေထိုင်ကြသော ဆန္ဒမဲ့ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူ ဦးရေစုစုပေါင်း၏ ထက်ဝက်ကျော်က နယ်နိမိတ်ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း ထောက်ခံဆန္ဒမဲ့ပေးလျှင်

ယင်းနယ်နိမိတ်နှင့် အကျုံးဝင်သည့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆန္ဒရယူရမည်။

- (ဃ) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း၏ လေးပုံသုံးပုံနှင့်အထက် ထောက်ခံဆန္ဒမဲရရှိလျှင် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ကိုရယူပြီး နိုင်ငံတော်သမ္မတက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်နယ်၏ နယ်နိမိတ်ကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (င) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် တစ်ရပ်ရပ်က နယ်နိမိတ်ပြင်ဆင်ရန် သဘောမတူကြောင်းဆုံးဖြတ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ရယူရမည်။
- (စ) ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ၏ လေးပုံသုံးပုံနှင့်အထက်က နယ်နိမိတ် ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း ထောက်ခံဆန္ဒမဲပေးလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ နယ်နိမိတ်ကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်သတ်မှတ် ပေးရမည်။

ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့၊ မြို့နယ် သို့မဟုတ် ခရိုင် နယ်နိမိတ်ပြင်ဆင်ခြင်း

၁၀။ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအတွင်း၌ရှိသော ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့၊ မြို့နယ် သို့မဟုတ် ခရိုင်နယ်နိမိတ်များ ပြင်ဆင်ရန်၊ ဖွဲ့စည်းရန် သို့မဟုတ် အမည် ပြောင်းလဲရန်ပေါ်ပေါက်လျှင် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်က နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ ထောက်ခံတင်ပြပြီး နိုင်ငံတော်သမ္မတက လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအမည် ပြောင်းလဲခြင်း

၁၁။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းတစ်ခုခု၏ အမည်ကိုဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ တစ်ခုခု၏အမည်ကိုဖြစ်စေပြောင်းလဲသတ်မှတ်လိုလျှင်တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုခု၏ အမည်ကို ဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်နယ်၏ အမည်ကိုဖြစ်စေ ပြောင်းလဲသတ်မှတ်သည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ရမည်။

ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသသတ်မှတ်ခြင်း

၁၂။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသများကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်သည် -

- (က) စစ်ကိုင်းတိုင်းရှိ လေဇွဲမြို့နယ်၊ လဟယ်မြို့နယ်နှင့် နန်းယွန်းမြို့နယ်တို့ကို စုစည်းပြီး နာဂ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊
- (ခ) ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ ရွာဝံမြို့နယ်နှင့် ပင်းတယမြို့နယ်တို့ကို စုစည်းပြီး ဓနုကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ၊
- (ဂ) ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ ဟိုပန်းမြို့နယ်၊ ဆီဆိုင်မြို့နယ်နှင့် ပင်လောင်းမြို့နယ်တို့ကို စုစည်းပြီး ပအိုဝ်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊
- (ဃ) ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ နမ့်ဆန်မြို့နယ်နှင့် မန်တုံမြို့နယ်တို့ကို စုစည်းပြီး ပလောင်ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊
- (င) ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ ကုန်းကြမ်းမြို့နယ်နှင့် လောက်ကိုင်မြို့နယ်တို့ကို စုစည်းပြီး ကိုးကန့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၊
- (စ) ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ ဟိုပန်မြို့နယ်၊ မိုင်းမောမြို့နယ်၊ ပန်ဝိုင်မြို့နယ်၊ နားဖန်းမြို့နယ်၊ မက်မန်းမြို့နယ်နှင့် ပန်ဆန်း (ပန်းခမ်း) မြို့နယ် ခြောက်မြို့နယ်တို့ကို ခရိုင်နှစ်ခုခရိုင် ဖွဲ့ပြီး “ဝ” ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း။

အခန်း (၃)
နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲအခန်း

Chapter (III)
The Head of State

အခန်း (၃)

နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲ

- ၁။ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတဖြစ်သည်။
- ၂။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နိုင်ငံတော်ကို ကိုယ်စားပြုသည်။
- ၃။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံးတွင် နိုင်ငံသားအားလုံး၏ အထွတ်အထိပ်နေရာ ရရှိသည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများ၏ အရည်အချင်းများ

- ၄။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူဖြစ်ရမည်၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိနှင့်မိမိ၏မိဘနှစ်ပါးလုံး နိုင်ငံတော်၏ အာဏာပိုင်နက်အတွင်း၌ မွေးဖွားသော တိုင်းရင်းသားမှဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသားဖြစ်ရမည်၊
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းခံရသူသည် အနည်းဆုံးအသက် ၄၅ နှစ် ပြည့်ပြီးသူဖြစ်ရမည်၊
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နိုင်ငံတော်အရေးအရာများဖြစ်သော နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ စစ်ရေး စသည့် အမြင်များရှိရမည်၊
- (င) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သမ္မတအဖြစ်ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခံရသည့် အချိန်နှင့် တစ်ဆက်တည်း အနည်းဆုံး အနှစ် (၂၀) နိုင်ငံတော်တွင် အခြေချနေထိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်ရမည်၊
- (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ မိဘတစ်ပါးပါးသော်လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ ဇနီး သို့မဟုတ် ခင်ပွန်းသော်လည်းကောင်း၊ မိမိ၏ တရားဝင်သားသမီး တစ်ဦးဦးသော်လည်းကောင်း၊ ထိုတရားဝင် သားသမီး တစ်ဦးဦး၏ ဇနီး သို့မဟုတ် ခင်ပွန်းသော်လည်းကောင်း နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ခံယူစောင့်ရှောက်ရုံသေသူ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သူ သို့မဟုတ် တိုင်းတစ်ပါး၏ နိုင်ငံသားဖြစ်သူများ မဖြစ်စေရ။

ထိုသူများသည် နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သူသော်လည်းကောင်း၊ တိုင်းတစ်ပါး၏ နိုင်ငံသားသော်လည်းကောင်း ခံစားရသော အခွင့်အရေးများနှင့် ကျေးဇူးခံစားခွင့်များကို ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိသူများ မဖြစ်စေရ။

- (ဆ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ၌ ရွေးကောက်တင်မြောက် ခံပိုင်ခွင့်အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများအပြင် နိုင်ငံတော် သမ္မတအတွက် သီးခြားသတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့်လည်း ပြည့်စုံရမည်။
- (ဇ) ဒုတိယသမ္မတများသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများ ရွေးချယ်တင်မြောက်ခြင်း

- ၅။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတကို သမ္မတရွေးချယ် တင်မြောက်ရေးအဖွဲ့ဖြင့် ရွေးချယ် တင်မြောက်ရမည်။
- (ခ) သမ္မတ ရွေးချယ်တင်မြောက်ရေးအဖွဲ့ကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အစုအဖွဲ့(၃) ဖွဲ့ဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမည် -
 - (၁) တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များမှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေတူညီစွာ ရွေးကောက်တင်မြောက်သည့် လွှတ်တော်ရှိ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ခံရသော လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့၊
 - (၂) မြို့နယ်ကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ လူဦးရေကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း ရွေးကောက်တင်မြောက်သည့် လွှတ်တော်ရှိ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ခံရသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့၊
 - (၃) ဖော်ပြပါ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အတွက် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များ အစုအဖွဲ့။

- (ဂ) ယင်းအစုအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့စီက ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးစီကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များထဲမှဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူများထဲမှဖြစ်စေ ရွေးချယ် တင်မြောက်ရမည်။
- (ဃ) ဒုတိယ သမ္မတများသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ရှိမရှိကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နှင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ပါဝင်သော လွှတ်တော်နှစ်ရပ်၏ အကြီးအကဲများနှင့် ဒုတိယအကြီးအကဲများပါဝင်သည့် အဖွဲ့က စိစစ်ရမည်။
- (င) ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံးပါဝင်သော သမ္မတ ရွေးချယ် တင်မြောက်ရေးအဖွဲ့က နိုင်ငံတော် သမ္မတလောင်းများဖြစ်သည့် ဒုတိယသမ္မတ (၃) ဦးအနက် မိမိတို့ ကြိုက်နှစ်သက်သည့် ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးကို နိုင်ငံတော် သမ္မတအဖြစ် ဆန္ဒမဲပေး ရွေးချယ်တင်မြောက်ရမည်။
- (စ) ထိုသို့ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ရွေးချယ်တင်မြောက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့်ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတများ၏ ရာထူးသက်တမ်း

- ၆။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတတို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် (၅)နှစ်ဖြစ်သည်။
- (ခ) ယင်းရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်အခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ် ရွေးချယ် တင်မြောက်ပြီးသည့်အချိန်အထိ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများသည် မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ရမည်။
 - (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများသည် ရာထူးသက်တမ်းနှစ်ကြိမ်ထက်ပို၍ ထမ်းဆောင်ခြင်းမပြုရ။
 - (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် ကြားဖြတ်တာဝန်ယူရသည့် ကာလကို ရာထူးသက်တမ်း တစ်ခုဟုမသတ်မှတ်ရ။
 - (င) အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတ ရာထူး နေရာ လစ်လပ်သည့်အတွက် အစားထိုးရွေးချယ်တင်မြောက်ပါက ယင်း

နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတအသစ်၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် မူလရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည်အထိသာ ဖြစ်ရမည်။

- ၇။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတများသည် မည်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မှ မဖြစ်စေရ။
- ၈။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတများသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်လျှင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ လည်းကောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတများအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ နုတ်ထွက်ပြီး သို့မဟုတ် အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- ၉။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတများသည် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတများအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်း ခံရသည့် နေ့မှစ၍ မိမိတို့ရာထူးသက်တမ်းအတွင်း ယင်းပါတီအဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများ ကတိသစ္စာပြုခြင်း

- ၁၀။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများ ကတိသစ္စာပြုရာတွင် -
 - ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာစောင့်သိ ရိုသေရန်၊
 - ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသား စည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး၊ အချုပ်အခြာ အာဏာတည်တံ့ ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ထာဝစဉ် ဦးထိပ်ပန်ဆင်ဆောင်ရွက်ရန်၊
 - နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို ထိန်းသိမ်းစောင့်သိ လိုက်နာရိုသေပြီး နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေများကိုလည်း လိုက်နာကျင့်သုံးရန်၊
 - မိမိ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖြောင့်မတ်မှန်ကန်စွာနှင့် အစွမ်းကုန်ဆောင်ရွက်ရန်၊
 - ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှခြင်း တည်းဟူသော လောကပါလတရားများ ပိုမိုထွန်းကားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန်၊

- ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်အကျိုးငှာ နိုင်ငံတော်အား မိမိ၏ အသက်နှင့် ကိုယ်ကို အပ်နှင်းသည်ဟု လေးနက်တည်ကြည်စွာ ကြေညာ၍ ကတိသစ္စာပြုရန် စသည့် သဘောများပါရှိသော ကတိသစ္စာပြုချက်များ ပါဝင်စေရမည်။

၁၁။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် အခြား ဥပဒေများက အပ်နှင်းထားသော တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ကျင့်သုံးထမ်းဆောင်ရမည်။

၁၂။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများသည် လစာ၊ စရိတ်၊ ကြေးငွေရသော အခြား မည်သည့် ရာထူးကိုမျှ လက်ခံခြင်းမပြုရ။

၁၃။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများသည် မိမိတို့ဦးစီးသည့် တစ်စီးပွားတည်းဖြစ်သော မိသားစုပိုင်မြေ၊ အိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စုငွေနှင့် အခြားအဖိုးတန်ပစ္စည်း များကို တန်ဖိုးနှင့်တကွ စာရင်းပြုစုပြီး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအကဲထံ ပေးပို့ရမည်။

၁၄။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများသည် ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည့်လစာ၊ စရိတ်နှင့် အဆောင်အယောင်များ ရရှိစေရမည်။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည့် အိမ်တော် တစ်ဆောင်စီကိုလည်း ရရှိစေရမည်။

၁၅။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတသည် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခံရ၍ ရာထူးမှ ရပ်စဲခံရခြင်းမှအပ တာဝန်ပြီးဆုံးသဖြင့် အနားယူပါက အငြိမ်းစားလစာနှင့် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော ထောက်ပံ့မှုများ ရရှိစေရမည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကို စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်ခြင်း

၁၆။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတကိုဖြစ်စေ၊ ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးဦးကိုဖြစ်စေ အောက်ပါ အကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည် -

- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယ သမ္မတ၏ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း၊
- (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။

- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးဦးကို စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ပါဝင်သော လွှတ်တော်နှစ်ရပ်မှ လွှတ်တော် တစ်ရပ်ရပ်၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေအနက် အနည်းဆုံး လေးပုံတစ်ပုံက လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး မိမိတို့၏ စွပ်စွဲချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်အကြီးအကဲထံ တင်ပြရမည်။
- (ဂ) ယင်းစွပ်စွဲချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေအနက် အနည်းဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံက ထောက်ခံမှသာ ဆက်လက်အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်က စွပ်စွဲချက်ကို အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် ထောက်ခံလျှင် အခြား လွှတ်တော်တစ်ရပ်က ယင်းစွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည် သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဖွဲ့၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးစေရမည်။
- (င) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတ ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့် ပေးရမည်။
- (စ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးပြီးသည့်အခါ စွပ်စွဲချက်ကို စစ်ဆေးသော သို့မဟုတ် စုံစမ်းစစ်ဆေးစေသော လွှတ်တော်၏ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ အနက် အနည်းဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံက ထိုစွပ်စွဲချက်သည် မှန်ကန်ပြီး စွပ်စွဲခံရသော ပြစ်မှုသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတအား ရာထူးတွင် ဆက်လက်ထမ်းရွက်စေရန် မသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် စွပ်စွဲခံရသော နိုင်ငံတော် သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတအား ရာထူးမှရပ်စဲရန် ယင်းလွှတ်တော်က ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအကဲထံ တင်ပြရမည်။
- (ဆ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အကြီးအကဲသည် တင်ပြချက်ရရှိလျှင် ရရှိချင်း စွပ်စွဲခံရ သော နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတအား ရာထူးမှရပ်စဲကြောင်း ကြေညာရမည်။

၁၇။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးဦးသည် မိမိ၏ ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ ဆန္ဒအလျောက် နုတ်ထွက်လိုလျှင် နုတ်ထွက်ခွင့်ပြုရမည်။

လစ်လပ်သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတ ရာထူးနေရာဖြည့်စွက်ခြင်း

၁၈။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ နုတ်ထွက်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ထာဝစဉ် မစွမ်းဆောင်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်သမ္မတရာထူး နေရာလစ်လပ်လျှင် ဒုတိယသမ္မတနှစ်ဦးအနက် နိုင်ငံတော်သမ္မတ ရွေးချယ် တင်မြှောက်စဉ်အခါက ဒုတိယဆန္ဒမဲ အများဆုံးရရှိသည့် ဒုတိယသမ္မတက ယာယီသမ္မတအဖြစ် ထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတ ရာထူးနေရာ လစ်လပ်သွားသည့်အချိန်သည် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် အစည်းအဝေးကျင်းပနေချိန်ဖြစ်လျှင် လစ်လပ်သွားသည့် နိုင်ငံတော် သမ္မတရာထူးကို ခုနစ်ရက်အတွင်း ဖြည့်စွက်နိုင်ရေးအတွက် ယာယီသမ္မတက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအကဲထံ ဆောလျင်စွာ အကြောင်းကြားရမည်။

(ဂ) ယာယီသမ္မတထံမှ အကြောင်းကြားစာကို ရရှိသည့်အခါ လစ်လပ်သွားသည့် နိုင်ငံတော် သမ္မတကို ဒုတိယသမ္မတအဖြစ် ဦးစွာ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပေးခဲ့သည့် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစုအဖွဲ့က ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပေးရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအကဲက ဆောင်ရွက်ပေးရမည်။

(ဃ) သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့သည် ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပြီးပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် အားလုံးပါဝင်သည့် သမ္မတ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရေးအဖွဲ့က ဒုတိယသမ္မတ သုံးဦးအနက် မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတအဖြစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ရမည်။

- (င) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကျင်းပချိန်မဟုတ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အကြီးအကဲသည် ယာယီသမ္မတထံမှ အကြောင်းကြားစာ ရရှိသည့် နေ့မှစ၍ (၂၁) ရက် အတွင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူပြီး လစ်လပ်သော နိုင်ငံတော်သမ္မတ ရွေးချယ်တင်မြှောက်နိုင်ရေးအတွက် အထက်ပါ နည်းလမ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (စ) ဒုတိယသမ္မတ တစ်ဦးဦးသည် ရာထူးသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ နုတ်ထွက်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ထာဝစဉ် မစွမ်းဆောင်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ဒုတိယသမ္မတရာထူးနေရာ လစ်လပ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကျင်းပချိန် ဖြစ်ပါက ယင်းဒုတိယသမ္မတကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပေးခဲ့သော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များ အစုအဖွဲ့က ခုနစ်ရက်အတွင်း ဒုတိယသမ္မတတစ်ဦး ရွေးချယ်တင်မြှောက် ပေးရေးအတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အကြီးအကဲထံ ဆောလျင်စွာအကြောင်းကြားရမည်။
- (ဆ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး ကျင်းပချိန်မဟုတ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အကြီးအကဲသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အကြောင်းကြားစာ ရရှိသည့် နေ့မှစ၍ (၂၁) ရက် အတွင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူပြီး သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအစုအဖွဲ့က ဒုတိယသမ္မတတစ်ဦးကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပေးရေးအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

**အခန်း (၄)
ဥပဒေပြုရေးအခန်း**

**Chapter (IV)
Legislature**

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ ပွဲစဉ်းမူ

Formation of Legislature

အခန်း (၄)
ဥပဒေပြုရေး

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းမှု

၁။ ဥပဒေပြုရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များသို့ ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။
- (ခ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများအား နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက သတ်မှတ်သော ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။

၂။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) မြို့နယ်ကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ လူဦးရေကို အခြေခံ၍လည်းကောင်း ရွေးကောက်တင်မြောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော်သားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းသည့် လွှတ်တော်ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဟုလည်းကောင်း၊
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များမှ ဦးရေတူညီစွာ ရွေးကောက်တင်မြောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော်သားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့် လွှတ်တော်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ဟုလည်းကောင်း သုံးနှုန်းရမည်။

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်း

၃။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် အောက်ပါ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပါဝင်သည် -

- (က) မြို့နယ်ကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ လူဦးရေကို အခြေခံ၍လည်းကောင်း ရွေးကောက်တင်မြောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်

ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော်သားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊

- (ခ) တိုင်းဒေသကြီးများနှင့်ပြည်နယ်များမှဦးရေတူညီစွာရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်း တင်သွင်းသော တပ်မတော်သားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့် အမျိုးသားလွှတ်တော်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်း

၄။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကို လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်ဦးရေ အများဆုံး ၄၄၀ ဦးဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမည် -

- (က) မြို့နယ်ကိုအခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ လူဦးရေကို အခြေခံ၍လည်းကောင်း၊ မြို့နယ် ၃၃၀ ထက် ပိုမိုလာပါက အသစ်ဖွဲ့စည်းသည့် မြို့နယ်ကို တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း ဖြစ်သော သင့်လျော်သည့် မြို့နယ်တစ်ခုခုနှင့် ပူးပေါင်းအခြေခံ၍လည်းကောင်း ဥပဒေနှင့်အညီ မဲဆန္ဒနယ်သတ်မှတ်၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် ၃၃၀ ဦး ထက်မပိုသော ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊

- (ခ) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ၁၁၀ ဦးထက်မပိုသော တပ်မတော်သား ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ။

၅။ လွှတ်တော်အသီးသီး၏ အကြီးအမှူးနှင့် ဒုတိယအကြီးအမှူးတို့နှင့်ပတ်သက်ပြီး သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်သက်တမ်း တစ်ခုစီအတွက် လွှတ်တော်ပထမအစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပသည့်နေ့တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ကတိသစ္စာပြုနိုင်ရန်နှင့် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ပေးရန် ကျင်းပသော လွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို ကြီးမှူးကြီးကြပ်ပေးရမည့် အကြီးအမှူးအား သဘာပတိဟုလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အကြီးအမှူးနှင့် ဒုတိယအကြီးအမှူးကို နာယကနှင့် ဒုတိယ နာယကဟုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အကြီးအမှူး နှင့် ဒုတိယအကြီးအမှူးကို ဥက္ကဋ္ဌ နှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဟုလည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲရမည်။

၆။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သဘာပတိ တင်မြောက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သက်တမ်းတစ်ရပ်၏ ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပသည့်အခါ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး အား သဘာပတိအဖြစ် တင်မြောက်ရမည်၊
- (ခ) သဘာပတိသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ရှေ့မှောက်တွင် ကတိသစ္စာပြုရမည်၊
- (ဂ) သဘာပတိသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက် တင်မြောက်ပြီးသည်အထိ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲ ရမည်။

၇။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် -
 - (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ တစ်ဦးနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ထဲမှ ရွေးကောက် တင်မြောက်ရမည်၊
 - (၂) ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနေရာလစ်လပ်လျှင် အနီးကပ်ဆုံးကျင်းပ သော ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် အစားထိုး ရွေးကောက် တင်မြောက်ရမည်၊
 - (၃) ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့်အခါ ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယာယီထမ်းဆောင်ရမည်။
- (ခ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ရန် နည်းလမ်းများကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ရမည်။

၈။ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်း တို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် နောက်တစ်ကြိမ် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်သက်တမ်း ပထမအစည်းအဝေး စတင်မကျင်းပမီအချိန်အထိ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် နုတ်ထွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ပိုင်ခွင့် မရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်မှ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ရုပ်သိမ်းခြင်းကို ခံရလျှင် ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်လျှင်ဖြစ်စေ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီး ဖြစ်စေရမည်။

၉။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၀။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏အဆင့်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်း သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကို ဒုတိယသမ္မတအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၁။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် -

(က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၊ ပြည်သူ့ငွေစာရင်း ကော်မတီ၊ လွှတ်တော်အခွင့်အရေးကော်မတီ၊ အစိုးရ၏အာမခံချက်များ၊ ကတိများနှင့် တာဝန်ခံချက်များ စိစစ်ရေးကော်မတီတို့ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။

- (၂) ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကိုလည်းကောင်း၊ တပ်မတော် ဆိုင်ရာ ကိစ္စများကိုလည်းကောင်း လေ့လာတင်ပြစေရန်အကြောင်း ပေါ်ပေါက်ပါက ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ကော်မတီကို တပ်မတော်သား ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကာလသတ်မှတ်၍ ဖွဲ့စည်းရမည်။ ထိုသို့ဖွဲ့စည်းသည့် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီသည် လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အရ တပ်မတော်သား မဟုတ်သော သင့်လျော်သည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ကိုလည်း ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်ပါက ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
- (၃) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ အရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံခြားရေးတို့အပြင် အခြားရေးရာကိစ္စများကို လေ့လာတင်ပြစေရန် လိုအပ်ပါက လွှတ်တော် ကော်မတီများကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကာလ သတ်မှတ်၍ ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
- (၄) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင် ဦးရေ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းတို့ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (၅) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ညှိနှိုင်းရန်ကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တူညီစွာပါဝင်သော ပူးပေါင်းကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ယင်းကော်မတီတွင်ပါဝင်မည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက် တင်မြှောက် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။ ပူးပေါင်းကော်မတီ၏ သက်တမ်းသည် သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းပြီးသည့်အချိန်အထိ ဖြစ်သည်။
- (၆) ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်တို့သည် အထက်အပိုဒ်ခွဲ(၁)နှင့် (၂) ပါကော်မတီများက ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများမှအပ အကြောင်းကိစ္စ

တစ်ရပ်ရပ်ကို လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးက လေ့လာရန်ရှိပါက ယင်း လွှတ်တော် များ၏ ဥက္ကဋ္ဌများသည် အချင်းချင်းညှိနှိုင်း၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တူညီစွာပါဝင်သော ပူးပေါင်း ကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်နိုင် သည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ထိုကော်မတီတွင်ပါဝင်မည့် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက် တာဝန်ပေးအပ် နိုင်သည်။ ယင်းပူးပေါင်း ကော်မတီ၏သက်တမ်းသည် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းပြီးသည့်အချိန်အထိ ဖြစ်သည်။

(ခ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

- (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီများက လေ့လာ သော အကြောင်းကိစ္စများမှအပ ကျန်အကြောင်းကိစ္စများကို လေ့လာရန် လိုအပ်ပါက ကော်မရှင်နှင့်အဖွဲ့များကိုပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များဖြင့်လည်းကောင်း၊ သင့်လျော်သည့် နိုင်ငံသားများ ထည့်သွင်း၍ လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
- (၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် အထက်ပါကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းသည့် အခါ ယင်းကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းကိုပါ သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၂။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သက်တမ်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသည် ယင်းလွှတ်တော်၏ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပသည့်နေ့ရက်မှစ၍ ငါးနှစ် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၃။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ကို လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ အများဆုံး ၂၂၄ ဦးဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမည် -

- (က) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသတစ်ခုစီမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီပါဝင်စေပြီး သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများ

အပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုစီအတွက် ကိုယ်စားလှယ် ၁၂ ဦးကျစီ တူညီစွာဖြင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ၁၆၈ ဦး၊

- (ခ) သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများအပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုစီအတွက် ကိုယ်စားလှယ်လေးဦးကျစီဖြင့် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၅၆ ဦး၊
- (ဂ) အထက်အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ခ) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ဖွဲ့စည်းရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဆိုသည်မှာ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများသည်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်သော ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများသည်လည်းကောင်း အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရန် ကိစ္စအလို့ငှာ အဆိုပါနယ်မြေပါဝင်ခဲ့သည့် ပြည်နယ် သို့မဟုတ် တိုင်းတွင်ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တွင်ဖြစ်စေ ပါဝင်ခြင်းကိုဆိုသည်။

၁၄။ အမျိုးသားလွှတ်တော် သဘာပတိ တင်မြှောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) အမျိုးသားလွှတ်တော်သက်တမ်းတစ်ရပ်၏ ပထမအကြိမ်အမျိုးသား လွှတ်တော် အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပသည့်အခါ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦး အား သဘာပတိအဖြစ် တင်မြှောက်ရမည်၊
- (ခ) သဘာပတိသည် အမျိုးသားလွှတ်တော်ရှေ့မှောက်တွင် ကတိသစ္စာပြုရမည်၊
- (ဂ) သဘာပတိသည် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက် တင်မြှောက်ပြီးသည်အထိ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲ ရမည်။

၁၅။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် -

(၁) အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ တစ်ဦးနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ထဲမှ ရွေးကောက်တင်မြောက်ရမည်။

(၂) ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနေရာလစ်လပ်လျှင် အနီးကပ်ဆုံးကျင်းပသော အမျိုးသားလွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် အစားထိုး ရွေးကောက်တင်မြောက် ရမည်။

(၃) ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့်အခါ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယာယီထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ရန် နည်းလမ်းများကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ရမည်။

၁၆။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် နောက်တစ်ကြိမ် အမျိုးသား လွှတ်တော်သက်တမ်း ပထမအကြိမ် အစည်းအဝေးစတင်မကျင်းပမီ အချိန်အထိ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် နုတ်ထွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ပိုင်ခွင့် မရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ ရုပ်သိမ်းခြင်းကို ခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်လျှင်ဖြစ်စေ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီး ဖြစ်စေရမည်။

- ၁၇။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- ၁၈။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ အဆင့်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကို ဒုတိယသမ္မတ အဆင့်သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခြင်း

- ၁၉။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -
 - (က) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၊ ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ၊ လွှတ်တော်အခွင့်အရေးကော်မတီ၊ အစိုးရ၏အာမခံချက်များ၊ ကတိများနှင့် တာဝန်ခံချက်များ စိစစ်ရေးကော်မတီတို့ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။
 - (ခ) ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကိုလည်းကောင်း၊ တပ်မတော်ဆိုင်ရာ ကိစ္စများကိုလည်းကောင်း လေ့လာတင်ပြစေရန်အကြောင်းပေါ်ပေါက်ပါက အမျိုးသား လွှတ်တော်သည် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီကို တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကာလသတ်မှတ်၍ဖွဲ့စည်းရမည်။ ထိုသို့ ဖွဲ့စည်းသည့် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီသည် လုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်အရ တပ်မတော်သားမဟုတ်သော သင့်လျော်သည့် အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များကိုလည်း ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်ပါက ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
 - (ဂ) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံခြားရေးတို့အပြင် အခြားရေးရာ

ကိစ္စများကို လေ့လာတင်ပြစေရန်လိုအပ်ပါက လွှတ်တော်ကော်မတီများကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကာလသတ်မှတ်၍ ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

- (ဃ) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီများ၏အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းတို့ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (င) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ညှိနှိုင်းရန်ကိစ္စ ပေါ်ပေါက် လာလျှင် အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တူညီစွာပါဝင်သော ပူးပေါင်းကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ယင်းကော်မတီတွင်ပါဝင်မည့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။ ပူးပေါင်းကော်မတီ၏ သက်တမ်းသည် သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းပြီးသည့် အချိန်အထိ ဖြစ်သည်။
- (စ) အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့သည် အထက်အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ခ) ပါ ကော်မတီများက ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများမှအပ အကြောင်းကိစ္စ တစ်ရပ်ရပ် ကို လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးကလေ့လာရန်ရှိပါက ယင်းလွှတ်တော်များ၏ ဥက္ကဋ္ဌများသည် အချင်းချင်းညှိနှိုင်း၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တူညီစွာပါဝင်သော ပူးပေါင်းကော်မတီ တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ထိုကော်မတီ တွင်ပါဝင်မည့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။ ယင်းပူးပေါင်းကော်မတီ၏ သက်တမ်းသည် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းပြီးသည့် အချိန်အထိဖြစ်သည်။

၂၀။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါ အတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကော်မတီများက လေ့လာသော အကြောင်းကိစ္စများမှအပ ကျန်အကြောင်းကိစ္စများကို လေ့လာရန်လိုအပ်ပါက ကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့များကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့်

လည်းကောင်း၊ သင့်လျော်သည့်နိုင်ငံသားများ ထည့်သွင်း၍လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

(ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် အထက်ပါကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းသည့် အခါ ယင်းကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းကိုပါ သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၂၁။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ သက်တမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏သက်တမ်းနှင့်အညီဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသောနေ့တွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသည်လည်း ကုန်ဆုံးသည်။

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကနှင့် ဒုတိယနာယကတို့၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း

၂၂။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကနှင့် ဒုတိယနာယကတို့၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သက်တမ်းတစ်ခု စတင်သည့်နေ့ရက်မှ လပေါင်း ၃၀ ပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်အထိ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကနှင့် ဒုတိယနာယကတာဝန်ကိုပါ ထမ်းဆောင်ရမည်။ ကျန်သက်တမ်းကာလအတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကနှင့် ဒုတိယနာယကတာဝန်ကိုပါ ထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် နာယကတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့်အခါ ဒုတိယနာယကသည် နာယကတာဝန်ကို ယာယီထမ်းဆောင်ရမည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဖွဲ့စည်းခြင်း

၂၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမည် -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်လျှင် နှစ်ဦးကျစီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(ခ) တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ထိုတိုင်းဒေသကြီးရရှိပြီးသော သို့မဟုတ် ထိုတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုရရှိပြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမှအပ ကျန်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအနက် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော လူဦးရေဖြစ်သည့် နိုင်ငံတော်ရှိလူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ သုည ဒသမ တစ် (၀. ၁) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အထက် ရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာကသတ်မှတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီးက လူမျိုးတစ်မျိုးလျှင်တစ်ဦးကျစီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(ဂ) ပြည်နယ်များတွင် ထိုပြည်နယ်ရရှိပြီးသော သို့မဟုတ် ထိုပြည်နယ်အတွင်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုရရှိပြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမှအပ ကျန်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအနက် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော လူဦးရေဖြစ်သည့် နိုင်ငံတော်ရှိ လူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ သုည ဒသမ တစ် (၀. ၁) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အထက်ရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာက သတ်မှတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အသီးသီးက လူမျိုးတစ်မျိုးလျှင် တစ်ဦးကျစီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(ဃ) အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ခ) သို့မဟုတ် အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ဂ) တို့အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်း၏ သုံးပုံတစ်ပုံနှင့်ညီမျှသော တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ။

၂၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သဘာပတိ တင်မြှောက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် သက်တမ်းတစ်ရပ်၏ ပထမအကြိမ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပသည့် အခါ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား သဘာပတိအဖြစ် တင်မြှောက်ရမည်၊

(ခ) သဘာပတိသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ရှေ့မှောက်တွင် ကတိသစ္စာပြုရမည်၊

(ဂ) သဘာပတိသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ပြီးသည်အထိ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရမည်။

၂၅။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့ ရွေးကောက် တင်မြောက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်ရမည် -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင် -

(၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ တစ်ဦးနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ တစ်ဦးကို သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲမှ ရွေးကောက် တင်မြောက်ရမည်။

(၂) ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ နေရာလစ်လပ်လျှင် အနီးကပ်ဆုံး ကျင်းပ သော လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် အစားထိုးရွေးကောက်တင်မြောက် ရမည်။

(၃) ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့်အခါ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယာယီထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက် တင်မြောက်ရန်နည်းလမ်းများကို ဥပဒေဖြင့်သတ်မှတ်ရမည်။

၂၆။ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် နောက်တစ်ကြိမ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် သက်တမ်း ပထမ အကြိမ်အစည်းအဝေးစတင်မကျင်းပမီအချိန်အထိ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ သည် နုတ်ထွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်

ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ပိုင်ခွင့် မရှိလျှင် ဖြစ်စေ၊ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်မှ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၏ ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်လျှင်ဖြစ်စေ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီးဖြစ်စေရမည်။

၂၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၂၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ အဆင့်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကော်မတီများ၊ အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၂၉။ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကော်မတီများ၊ အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအတိုင်းဆောင်ရွက်ရမည် -

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အပ်နှင်းထားသည့် ဥပဒေပြုရေး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အရေးအရာများကို လေ့လာတင်ပြနိုင်စေရေးအတွက် လိုအပ်သည့်အခါ ကော်မတီနှင့်အဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် အထက်ပါကော်မတီနှင့် အဖွဲ့များတွင် သင့်လျော်သည့် နိုင်ငံသားများကို ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည်ကော်မတီနှင့်အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းသည့်အခါ ယင်းကော်မတီ သို့မဟုတ် အဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ၊ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းကိုပါ သတ်မှတ်ပေးရမည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသတ်မှတ်ခြင်း

၃၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏သက်တမ်းသည် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းနှင့်အညီ ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းကုန်ဆုံး သောနေ့တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသည်လည်း ကုန်ဆုံးသည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များ သတ်မှတ်ခြင်း

၃၁။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တို့၏တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ရမည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ခြင်း

၃၂။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည် -

- (က) အသက် ၂၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊
- (ခ) နိုင်ငံသားမိဘနှစ်ပါးမှမွေးဖွားသော နိုင်ငံသားဖြစ်သူ၊

- (ဂ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံရသည့်အချိန်နှင့် တစ်ဆက်တည်း ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် အခြေချ နေထိုင်ခဲ့သူ၊
ခြင်းချက်။ နိုင်ငံတော်၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် နိုင်ငံခြားသို့ တရားဝင်သွားရောက်သည့် ကာလများကိုလည်း နိုင်ငံတော်တွင် အခြေချနေထိုင်ခဲ့သည့်ကာလ အဖြစ် ထည့်သွင်းရေတွက်ရမည်။
- (ဃ) ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေတွင်သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်း များနှင့် ပြည့်စုံသူ။

ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့် မရှိခြင်း

၃၃။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့်မရှိသူများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့်မရှိစေရ -

- (က) ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်သဖြင့် သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရ၍ ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရသူ၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာမတည်မီကဖြစ်စေ၊ အာဏာတည်ပြီးမှ ဖြစ်စေ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းစေသည့်ပြစ်မှုဖြင့် ပြစ်ဒဏ် ချမှတ်ခံရခြင်းအတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြောက် ခံပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာက သတ်မှတ်သည့် ကာလ ကုန်ဆုံးခြင်းမရှိသေးသူ၊
- (ဂ) စိတ်ပေါ့သွပ်သည်ဟု သက်ဆိုင်ရာဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း သတ်မှတ်ခြင်းခံရသူ၊
- (ဃ) လူမွဲအဖြစ် သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ ကြေညာခံထားရခြင်းမှ လွတ်မြောက်ခွင့် မရသေးသူ၊

- (င) နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ ကျေးဇူးသစ္စာကို ခံယူစောင့်ရှောက် ရိုသေသူ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြား အစိုးရ၏လက်အောက်ခံဖြစ်သူ သို့မဟုတ် တိုင်းတစ်ပါး၏ နိုင်ငံသားဖြစ်သူ၊
- (စ) နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သူ သော်လည်းကောင်း၊ တိုင်းတစ်ပါး၏ နိုင်ငံသားသော်လည်းကောင်း ခံစားရသော အခွင့်အရေးများ သို့မဟုတ် ကျေးဇူး ခံစားခွင့်များကို ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိသူ၊
- (ဆ) နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုခု၏ အစိုးရ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ ငွေကြေး၊ မြေ၊ အိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ ပစ္စည်း စသည်တို့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ အထောက်အပံ့ရယူ သုံးစွဲသူ သို့မဟုတ် ယင်းသို့ အထောက်အပံ့ ရယူသုံးစွဲသည့် အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်သူ၊
- (ဇ) နိုင်ငံရေးကိစ္စအတွက် ဘာသာရေးကို အကြောင်းပြု၍ ဆန္ဒမဲပေးရန် သော် လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒမဲပေးရန်သော်လည်းကောင်း ပြောဆိုခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း၊ ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ယင်းသို့ပြုလုပ်ရန် အားပေးလှုံ့ဆော်ခြင်းပြုသူ သို့မဟုတ် ယင်းသို့ပြုလုပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်သူ၊
- (စ၂) သာသနာ့ဝန်ထမ်း၊
- (ည) နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း၊
ခြွင်းချက်။ ယင်းစကားရပ်သည် တပ်မတော်သား လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ နှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။
- (ဋ) နိုင်ငံတော် ပိုင်ငွေကြေး၊ မြေ၊ အိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ ပစ္စည်းစသည်တို့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ရယူသုံးစွဲသူ သို့မဟုတ် ယင်းသို့ရယူသုံးစွဲသည့် အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်သူ၊
ခြွင်းချက်။ (၁) နိုင်ငံတော်ပိုင် ငွေကြေးဟူသော စကားရပ်တွင် အငြိမ်းစား လစာ၊ စရိတ်၊ ငွေကြေးသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အကျိုး အတွက် ဆောင်ရွက်သဖြင့် နိုင်ငံတော်က တရားဝင်ထောက်ပံ့ ချီးမြှင့်ထားသော လစာ၊ စရိတ်၊ ငွေကြေးသော်လည်းကောင်း မပါဝင်၊

(၂) နိုင်ငံတော်ပိုင် မြေ၊ အိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ ပစ္စည်း ဟူသောစကားရပ်တွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရသော်လည်းကောင်း၊ တာဝန်အရသော်လည်းကောင်း နိုင်ငံတော်က သုံးစွဲခွင့်ပြုထား သော သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်ထံမှ အခကြေးငွေဖြင့် ငှားရမ်း သုံးစွဲသော နိုင်ငံတော်ပိုင် မြေ၊ အိမ်၊ အဆောက်အအုံနှင့် အခန်း များ၊ အခြားအဆောက်အအုံနှင့်အခန်းများ၊ နိုင်ငံတော်ပိုင် လေယာဉ်၊ ရထား၊ သင်္ဘော၊ မော်တော်ယာဉ်၊ ပစ္စည်းစသည်များ မပါဝင်။

(၄) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာမတည်မီကဖြစ်စေ၊ အာဏာ တည်ပြီးမှ ဖြစ်စေ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အရည်အချင်းပျက်ယွင်းစေသည့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ တရားမဲ့ပြုကျင့်မှုကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် သို့မဟုတ် ရွေးကောက်ပွဲ ဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာက သတ်မှတ်ထားသည့်ကာလ ကုန်ဆုံးခြင်း မရှိသေးသူ။

တပ်မတော်သား ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ခြင်း

၃၄။ တပ်မတော်သား ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော်သားများသည် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ခြင်း

၃၅။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် -

- (က) အသက် ၃၀ နှစ်ပြည့်ပြီးသူများဖြစ်ရမည်၊
- (ခ) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသော အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရမည်၊
- (ဂ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့် မရှိ စေသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ခြင်း

၃၆။ တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများသည် အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ခြင်း

၃၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် -

- (က) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်၊
- (ခ) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့် မရှိစေသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

တပ်မတော်သား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ခြင်း

၃၈။ တပ်မတော်သား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စား လှယ်များအဖြစ် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်း တင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရမည်။

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ အာဏာခွဲဝေမှု

Sharing of Legislative Power

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာအာဏာခွဲဝေမှု

၁။ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကဏ္ဍ

ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နယ်မြေ အစိတ်အပိုင်းများကာကွယ်ရေး၊ ယင်းသို့ကာကွယ်ရေးအတွက် စီမံပြင်ဆင်ခြင်း၊
- (ခ) ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ၊
- (ဂ) ဇီဝနှင့်ဓာတုစသည့် လက်နက်များအပါအဝင် လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များနှင့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သည့်ပစ္စည်းများ၊
- (ဃ) အဏုမြူစွမ်းအင်၊ အဏုမြူလောင်စာ၊ အဏုမြူရောင်ခြည်နှင့် ယင်းတို့ကို ဖြစ်ထွန်းစေသောဓာတ်သတ္တုပင်ရင်းအခြေအမြစ်များ၊
- (င) စစ်ကြေညာခြင်းနှင့် စစ်ပြေငြိမ်းခြင်း၊
- (စ) နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊
- (ဆ) ရဲတပ်ဖွဲ့။

၂။ နိုင်ငံခြားရေးကဏ္ဍ

ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (က) သံတမန်ရေးရာ၊ ကောင်စစ်ရေးရာနှင့် အခြားရေးရာဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ်များ၊
- (ခ) ကုလသမဂ္ဂ၊
- (ဂ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နှစ်ပြည်ထောင်ဆိုင်ရာညီလာခံများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ အစည်းအဝေးများ၊ အသင်းများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ယင်းတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အထမြောက်စေရေး၊
- (ဃ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာနှင့် ဒေသဆိုင်ရာစာချုပ်များ၊ သဘောတူညီချက်များ၊ ကွန်ဗင်းရှင်းများ၊ နှစ်ပြည်ထောင်ဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်များ၊ စာချုပ်များကို ချုပ်ဆိုရေးနှင့် အထမြောက်စေရေး၊

- (င) နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များနှင့် မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်များ၊
- (စ) ပြည်ဝင်ခွင့်ဗီဇာ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ခွင့်ပြုရေး၊ နေထိုင် ခွင့်ပြုရေး၊ နိုင်ငံမှထွက်ခွာခွင့်ပြုရေး၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်နှင့်ဒဏ်ပေးရေး၊
- (ဆ) ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်လွှဲအပ်ပေးရေးနှင့် သက်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံမှတောင်းဆိုရေး။

၃။ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်စီမံကိန်းကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) ပြည်ထောင်စုအရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း၊
- (၂) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ၊
- (၃) ငွေစက္ကူထုတ်လုပ်ရေး၊ ဒင်္ဂါးသွန်းလုပ်ရေး၊
- (၄) မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်နှင့် ငွေရေးကြေးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊
- (၅) နိုင်ငံခြားသုံးငွေထိန်းသိမ်းကြီးကြပ်ရေး၊
- (၆) အရင်းအနှီးနှင့်ငွေကြေးဈေးကွက်၊
- (၇) အာမခံလုပ်ငန်း၊
- (၈) ဝင်ငွေခွန်၊
- (၉) ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်၊
- (၁၀) တံဆိပ်ခေါင်းခွန်၊
- (၁၁) အကောက်ခွန်၊
- (၁၂) အောင်ဘာလေထီ၊
- (၁၃) အခွန်အယူခံခြင်း၊
- (၁၄) ပြည်ထောင်စု၏ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၊

- (၁၅) ပြည်ထောင်စုပိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းနှင့် အခြားနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (၁၆) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ထုတ်ချေးခြင်း၊
- (၁၇) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊
- (၁၈) ပြည်တွင်းပြည်ပမှ ငွေချေးယူခြင်း၊
- (၁၉) ပြည်ထောင်စုအတွက်ပစ္စည်းရယူခြင်း၊
- (၂၀) ပြည်ပမှ ငွေကြေးအကူအညီနှင့် အထောက်အပံ့၊
- (၂၁) အမျိုးသားစီမံကိန်း၊
- (၂၂) စာရင်းစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း၊
- (၂၃) အမျိုးသားမှတ်တမ်းနှင့်မော်ကွန်း၊
- (၂၄) ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊
- (၂၅) စာရင်းစစ်ဆေးခြင်း။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း၊
- (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေ၊
- (၃) မြေယာခွန်၊
- (၄) ယစ်မျိုးခွန် (မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေတတ်သည့် ဆေးဝါးများမပါ)၊
- (၅) အဆောက်အအုံနှင့် မြေခွန်၊ ရေခွန်၊ လမ်းမီးခွန်၊ ဘီးခွန်စသည့် စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာအခွန်အခများ၊
- (၆) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များ၏ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ၊
- (၇) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ပိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းချခြင်း၊ ငှားရမ်းခြင်းနှင့် အခြားနည်းဖြင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

၁၂

- (၈) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်ချေးခြင်း၊
- (၉) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ပြည်တွင်း၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း၊
- (၁၀) ဒေသန္တရစီမံကိန်း၊
- (၁၁) အသေးစားငွေချေးလုပ်ငန်း၊

၄။ စီးပွားရေးကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) စီးပွားရေး၊
- (၂) ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး၊
- (၃) သမဝါယမ၊
- (၄) ကော်ပိုရေးရှင်း၊ ဘုတ်အဖွဲ့၊ လုပ်ငန်း၊ ကုမ္ပဏီ၊ အစုစပ်၊
- (၅) သွင်းကုန်၊ ထုတ်ကုန်နှင့် ယင်းကုန်ပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေး သတ်မှတ်ခြင်း၊
- (၆) ဟိုတယ်နှင့်တည်းခိုခန်း၊
- (၇) ခရီးသွားလာရေးလုပ်ငန်း။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် စီးပွားရေးကိစ္စများ၊
- (၂) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးကိစ္စများ၊
- (၃) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် သမဝါယမကိစ္စများ။

၅။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှု၊
- (၂) မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများဖော်ထုတ်ခြင်း၊
- (၃) ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်း၊
- (၄) မြေတိုင်း၊
- (၅) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲသည့် ဆည်မြောင်း၊ တာတမံနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေးလုပ်ငန်းများ၊
- (၆) မိုးလေဝသ၊ ဇလဗေဒနှင့် မြေလျင်တိုင်းတာရေး၊
- (၇) စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊
- (၈) စက်မှုလယ်ယာ၊
- (၉) စိုက်ပျိုးရေးသုတေသန၊
- (၁၀) ဓာတ်မြေဩဇာနှင့်ပိုးသတ်ဆေးထုတ်လုပ်ရေး၊
- (၁၁) ပင်လယ်ငါးလုပ်ငန်း၊
- (၁၂) တိရစ္ဆာန်မျိုးပွားရေး၊ ရောဂါကာကွယ်ရေး၊ ကုသရေးနှင့် သုတေသန လုပ်ငန်းများ။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊
- (၂) အပင်နှင့်သီးနှံဖျက်ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်ရေးနှင့် နှိမ်နင်းရေး၊
- (၃) ဓာတ်မြေဩဇာ စနစ်တကျသုံးစွဲရေးနှင့် သဘာဝမြေဩဇာများ စနစ်တကျ ထုတ်လုပ် သုံးစွဲရေး၊
- (၄) စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေနှင့် စုငွေများ၊

- (၅) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော ဆည်မြောင်း၊ တာတမံ၊ ရေကန်၊ ရေနုတ်မြောင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေးလုပ်ငန်းများ၊
- (၆) ရေချိုငါးလုပ်ငန်း၊
- (၇) ပြည်ထောင်စုက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် စနစ်တကျ ထိန်းကျောင်းရေး။

၆။ စွမ်းအင်၊ လျှပ်စစ်၊ သတ္တုနှင့် သစ်တောကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) ရေနံ၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် ပြည်ထောင်စုဥပဒေအရ ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်လောက်အောင် လောင်ကျွမ်းစေတတ်သည်ဟု သတ်မှတ်ထားသော အခြားအရည်အခဲ စသည်များ၊
- (၂) ပြည်ထောင်စု လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေး၊
- (၃) သတ္တုများ၊ သတ္တုတွင်းများ၊ သတ္တုတွင်းအလုပ်သမားဘေးကင်းရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်တည်ဆောက်ရေး၊
- (၄) ကျောက်မျက်ရတနာ၊
- (၅) ပုလဲ၊
- (၆) သစ်တော၊
- (၇) တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သဘာဝအပင်များနှင့် သဘာဝနယ်မြေများ အပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်ကာကွယ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းရေး။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) ပြည်ထောင်စုက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် အကြီးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေးမှအပ မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း မရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် အလတ်စားနှင့် အသေးစားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးရေး၊

၅၅

- (၂) ဆားနှင့်ဆားထွက်ပစ္စည်း၊
- (၃) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ကျောက်မျက်ရတနာ ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ သွေးခြင်း၊
- (၄) ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်း၊
- (၅) အပန်းဖြေစခန်းများ၊ တိရစ္ဆာန်ဥယျာဉ်၊ ရုက္ခဗေဒဥယျာဉ်။

၇။ စက်မှုလက်မှုကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ဆောင်ရွက်မည့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ၊
- (၂) စက်မှုဇုန်များ၊
- (၃) ထုတ်လုပ်သည့်ပစ္စည်းများအတွက် အခြေခံ စံချိန် စံညွှန်းများ၊
- (၄) သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာ၊ သိပ္ပံနှင့်နည်းပညာဆိုင်ရာသုတေသန၊
- (၅) အလေးတင်းတောင်း၊ အတိုင်းအတာ စသည်တို့ကို စံပြုခြင်း၊
- (၆) မူပိုင်ခွင့်များ (Copyrights)၊ တီထွင်မှုမူပိုင်ခွင့်များ (Patents)၊ ကုန်အမှတ် တံဆိပ်များ (Trademarks)၊ စက်မှုဆိုင်ရာဒီဇိုင်းများ (Industrial Designs) စသည့် အသိဉာဏ်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများ (Intellectual Properties)။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) ပြည်ထောင်စုအဆင့်က ဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် စက်မှု လုပ်ငန်းများမှအပ အခြားစက်မှုလုပ်ငန်းများ၊
- (၂) အိမ်တွင်းစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ။

၈။ ပို့ဆောင်ရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) ပြည်တွင်းရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊
- (၂) ရေကြောင်းလမ်းများပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး၊
- (၃) ရေအရင်းအမြစ်နှင့် မြစ်ချောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (၄) ပင်လယ်ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊
- (၅) ပင်လယ်ကူးသင်္ဘောဆိပ်ကမ်းကြီးများ၊
- (၆) မီးပြတိုက်၊ မီးပြသင်္ဘောနှင့် မီးပြအစီအမံများ၊
- (၇) သင်္ဘောတည်ဆောက်ရေး၊ ပြင်ဆင်ထိန်းသိမ်းရေး၊
- (၈) လေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊
- (၉) လေကြောင်းပျံသန်းရေး၊ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် လေယာဉ်ကွင်းတည်ဆောက်ရေး၊
- (၁၀) ကုန်းလမ်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊
- (၁၁) မီးရထား၊
- (၁၂) ပြည်ထောင်စုကစီမံခန့်ခွဲသည့် လမ်းမကြီးများ၊ တံတားကြီးများ၊
- (၁၃) စာတိုက်၊ ကြေးနန်း၊ တယ်လီဖုန်း၊ ဖက်(စ်)၊ အီးမေးလ်၊ အင်တာနက်၊ အင်ထရာနက်နှင့် အလားတူဆက်သွယ်ရေး၊
- (၁၄) ရုပ်မြင်သံကြား၊ ဂြိုဟ်တုဆက်သွယ်ရေး၊ အသံလွှင့်အသံဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် အလားတူဆက်သွယ်ရေးများ၊
- (၁၅) အိမ်ရာနှင့် အဆောက်အအုံများ။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် ဆိပ်ကမ်းများ၊ သင်္ဘောဆိပ်များ၊ ဆိပ်ခံများ၊
- (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် လမ်းများ၊ တံတားများ၊

- (၃) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းသာသွားလာသည့် ပုဂ္ဂလိက ယာဉ်များ စနစ်တကျပြေးဆွဲနိုင်ရေး။

၉။ လူမှုရေးကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) ပညာသင်ကြားရေးဆိုင်ရာ သင်ရိုးညွှန်းတမ်း၊ သင်ရိုးမာတိကာ၊ သင်ပြ နည်းစနစ်၊ သုတေသန၊ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်နှင့်စံများ၊
- (၂) တက္ကသိုလ်၊ ဒီဂရီကောလိပ်၊ သိပ္ပံစသည့်သင်တန်းများနှင့် အဆင့်မြင့် ပညာ အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊
- (၃) ပြည်ထောင်စုကသတ်မှတ်သည့် စာမေးပွဲများ၊
- (၄) ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းများနှင့် သင်တန်းများ၊
- (၅) အမျိုးသားအားကစား၊
- (၆) အမျိုးသားကျန်းမာရေး၊
- (၇) တိုင်းရင်းဆေးပညာနှင့် တိုင်းရင်းဆေးဝါးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (၈) ကုသိုလ်ဖြစ်ဆေးရုံများနှင့်ဆေးခန်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံများနှင့် ဆေးခန်းများ၊
- (၉) မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး၊
- (၁၀) ကြက်ခြေနီအသင်း၊
- (၁၁) အစားအသောက်၊ ဆေးဝါး၊ ဆေးပစ္စည်းနှင့်အလှကုန် စသည်တို့ တုပရောနှောထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်းမှ ကာကွယ်ရေး၊
- (၁၂) ကလေးသူငယ်များ၊ လူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်မစွမ်းသူများ၊ သက်ကြီး ရွယ်အိုများ၊ အခြေအနေမဲ့များအား စောင့်ရှောက်ရေး၊
- (၁၃) ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကိစ္စရပ်များ၊
- (၁၄) မီးသတ်တပ်ဖွဲ့၊

၅၈

(၁၅) အလုပ်လုပ်ချိန်၊ နားချိန်၊ အလုပ်ပိတ်ရက်များနှင့်လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ
ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေး၊

(၁၆) ဝါဏိဇပဋိပက္ခ၊

(၁၇) လူမှုဖူလုံရေး၊

(၁၈) အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ၊

(၁၉) ပြည်ထောင်စုကစီမံခန့်ခွဲသည့် -

(ကက) ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု သို့မဟုတ် သမိုင်းဝင်ဒေသများ၊
အဆောက်အအုံများ၊ အထိမ်းအမှတ်များ၊ မှတ်တမ်းများ၊
ကျောက်စာများ၊ မင်္ဂလာများ၊ ပေပုရပိုက်များ၊ လက်ရေးစာများ၊
လက်ရာများ၊ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းများ၊ ရှေးဟောင်းသုတေသန
လုပ်ငန်းများ၊

(ခခ) ပြတိုက်များ၊ စာကြည့်တိုက်များ။

(၂၀) စာပေ၊ သဘင်၊ ဂီတ၊ ရိုးရာပန်း၊ ရုပ်ရှင်၊ ဗီဒီယို၊

(၂၁) မွေးဖွားခြင်းနှင့် သေဆုံးခြင်းဆိုင်ရာမှတ်ပုံတင်ရေး။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

(၁) ပြည်ထောင်စုက ချမှတ်ထားသည့် တိုင်းရင်းဆေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့်
မဆန့်ကျင်သော တိုင်းရင်းဆေးဆိုင်ရာကိစ္စများ၊

(၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း လူမှုဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းများ၊

(၃) မီးဘေးနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊

(၄) ကုန်တင်ကုန်ချလုပ်ငန်း၊

(၅) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့်

(ကက) ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များထိန်းသိမ်းရေး၊

(ခခ) ပြတိုက်နှင့်စာကြည့်တိုက်များ၊

- (၆) ဇာတ်ရုံ၊ ရုပ်ရှင်ရုံ နှင့် ဗီဒီယိုရုံ၊
- (၇) ဓာတ်ပုံ၊ ပန်းချီ၊ ပန်းပု စသည့်ပြပွဲများ။

၁၀။ စီမံခန့်ခွဲရေးကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး၊
- (၂) ရွာမြေ၊ မြို့မြေ စီမံခန့်ခွဲရေး၊
- (၃) အိမ်ငှား၊ မြေငှား၊
- (၄) မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် စိတ်ကိုပြောင်းလဲစေတတ်သောဆေးဝါး၊
- (၅) နိုင်ငံတော်လျှို့ဝှက်ချက်ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာကိစ္စများ၊
- (၆) အသင်းအဖွဲ့များ၊
- (၇) အကျဉ်းထောင်၊
- (၈) နယ်စပ်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (၉) သန်းခေါင်စာရင်း၊
- (၁၀) နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားပြုခြင်း၊ နိုင်ငံသားအဖြစ်မှရပ်စဲခြင်း၊ ရုပ်သိမ်းခြင်း၊
နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးနှင့် မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်း၊
- (၁၁) ဘွဲ့ထူး၊ ဂုဏ်ထူး။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) စည်ပင်သာယာရေး၊
- (၂) မြို့ရွာနှင့် အိုးအိမ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊
- (၃) ဂုဏ်ထူးဆောင်လက်မှတ်များနှင့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဆုပစ္စည်းများ။

၁၁။ တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍ

(က) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း

- (၁) တရားစီရင်ရေး၊
- (၂) ရှေ့နေများ၊
- (၃) ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ၊ ကျင့်ထုံးများ၊
- (၄) တရားမဥပဒေများ၊ ကျင့်ထုံးများအပါအဝင်၊ ပဋိညာဉ်၊ အနုညာတ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး၊ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသော နစ်နာချက်များ၊ လူမွဲအဖြစ်ခံယူခြင်း၊ ယုံမှတ်အပ်နှံခြင်းနှင့် ယုံမှတ်အပ်နှံထားသဖြင့် စီမံပိုင်ခွင့်ရှိသူများ၊ အမွေထိန်းနှင့် ပစ္စည်းထိန်း၊ မိသားစုဆိုင်ရာဥပဒေများ၊ အုပ်ထိန်းသူများနှင့် အုပ်ထိန်းခံရသူများ၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း၊ အမွေဆက်ခံရေး၊
- (၅) သက်သေခံဥပဒေ၊
- (၆) ကာလစည်းကမ်းသတ်၊
- (၇) အမှုတန်ဖိုးသတ်မှတ်ခြင်း၊
- (၈) သီးခြားသက်သာခွင့်၊
- (၉) နိုင်ငံခြားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာ၊
- (၁၀) ပင်လယ်ရေကြောင်းစီရင်ပိုင်ခွင့်၊
- (၁၁) ပင်လယ်ဓားပြမှုများ၊ နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ်ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဥပဒေကိုဖောက်ဖျက်၍ မြေပြင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာပင်လယ်ပြင် သို့မဟုတ်ကောင်းကင်ယံ၌ ကျူးလွန်သောပြစ်မှုများ။

ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့၏ ဥပဒေပြုစာရင်း

၁၂။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့များအား မိမိတို့ တိုင်း သို့မဟုတ် ဒေသအတွက် အောက်ပါကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေပြုခွင့် အာဏာများကို ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။—

- (က) မြို့ပြနှင့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ (Town and Village Plan)
- (ခ) လမ်းတံတားများဖောက်လုပ်၊ တည်ဆောက်၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေး၊
- (ဂ) ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး၊
- (ဃ) စည်ပင်သာယာရေးလုပ်ငန်း၊
- (င) မီးဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး၊
- (စ) စားကျက်မြေများထိန်းသိမ်းရေး၊
- (ဆ) သစ်တောများကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေး၊
- (ဇ) ပြည်ထောင်စုကပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေနှင့်အညီ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး၊
- (ဈ) မြို့နှင့် ကျေးရွာများအတွင်း ရေနှင့် လျှပ်စစ်မီးဆိုင်ရာကိစ္စ၊
- (ည) မြို့များနှင့် ကျေးရွာများ၏ ဈေးများဆိုင်ရာကိစ္စ။

အခြားကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေပြုခြင်း

၁၃။ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဥပဒေပြုစာရင်းများတွင် ဖော်ပြထားသော အခြားကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်အာဏာကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့ အပ်နှင်းသည်။

ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများအတွက် ဥပဒေပြုခြင်း

၁၄။ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ကိုဖြစ်စေ ဥပဒေပြုခွင့် အပ်နှင်းထားသောကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများ အတွက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးရန်လိုအပ်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က လိုအပ်သော ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းပေးရမည်။

ဥပဒေများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု

၁၅။ လွှတ်တော်အဆင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဦးစီးအဖွဲ့များက ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့်ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်နှင့်ဆန့်ကျင်နေလျှင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေပါအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။
- (ခ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆန့်ကျင်နေလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေပါအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆန့်ကျင်နေလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေပါအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။
- (ဃ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်သည် လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်သည်လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆန့်ကျင်နေလျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်။

ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၁၆။ ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းခြင်းအပါအဝင် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

၆၃

- (က) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများ၏ အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းများနှင့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းများကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက တာဝန်ပေးအပ်သော ဒုတိယသမ္မတတစ်ဦးက ဦးဆောင် စိစစ်၍ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများအပါအဝင် ပြည်ထောင်စု အဆင့်အဖွဲ့ အစည်းများ၏ အရအသုံး ငွေစာရင်း လျာထားချက်ကို ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်သို့ တင်ပြရမည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အရအသုံးငွေစာရင်းများကို နိုင်ငံတော် သမ္မတက တာဝန်ပေးအပ်သော ကျန်ဒုတိယသမ္မတတစ်ဦးက ဦးဆောင်စိစစ်ပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အရအသုံး ငွေစာရင်း လျာထားချက်ကို ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်သို့ တင်ပြရမည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ အသုံးစရိတ်များပါရှိသော ပြည်ထောင်စု၏ အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအတွက် ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေမှ ဘဏ္ဍာငွေများကို သင့်လျော်သလို ဖြည့်ဆည်း ပေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေမှ အထူးကိစ္စတစ်ရပ်အနေဖြင့် ထောက်ပံ့ ခြင်း၊ ချေးငွေများခွင့်ပြုခြင်း အပါအဝင် ပြည်ထောင်စု၏ဘဏ္ဍာငွေ အရ အသုံး ဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်း သို့မဟုတ် နောက်ထပ်ဘဏ္ဍာငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲရေး ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထောက်ခံတင်ပြနိုင်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်သင့်သည့်ကိစ္စများကို အကြံပြုနိုင်ရေးအတွက် လည်းကောင်း၊ ခိုင်မာသောဘဏ္ဍာရေးစနစ် ဖြစ်ပေါ် စေရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်က ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ တာဝန်ပေးအပ်သည့်ကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် ဘဏ္ဍာရေး ကော်မရှင်ကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည် -
 - (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတ - ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၂) ဒုတိယသမ္မတများ - ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌများ

- (၃) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် - အဖွဲ့ဝင်
 - (၄) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် - အဖွဲ့ဝင်
 - (၅) တိုင်းဒေသကြီးဝန်ကြီးချုပ်များ - အဖွဲ့ဝင်များ
နှင့် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်များ
 - (၆) နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ - အဖွဲ့ဝင်
 - (၇) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး - အတွင်းရေးမှူး
- (ဃ) (၁) ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်ကို ဖွဲ့စည်းသည့်အခါ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ထမ်းဆောင်ရမည့်ရာထူးနေရာတွင် အကြောင်းတစ်စုံတစ်ရာကြောင့် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူမရှိသေးပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သင့်လျော်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား ယာယီအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။
- (၂) ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းခြင်းကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။ ထို့ပြင် ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်အတွက် လိုအပ်သော အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက် စသည်များကိုလည်း နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက တာဝန်ပေးအပ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်က ထုတ်ပြန်ကြေညာနိုင်သည်။
- (င) ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်သည် ပြည်ထောင်စု၏ အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များအားပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ဘဏ္ဍာငွေများကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ အထူးကိစ္စတစ်ရပ်အနေဖြင့် ထောက်ပံ့ခြင်း၊ လိုအပ်မည့် ချေးငွေများ ထုတ်ချေးခြင်းတို့ပါဝင်သည့် ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေ အရ အသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့ ထောက်ခံတင်ပြရမည်။
- (စ) ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်သည် လိုအပ်ပါက ဘဏ္ဍာရေးကျွမ်းကျင်သူများ၏ အကြံဉာဏ်များကို ရယူနိုင်သည်။

ပြည်ထောင်စု၏ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းခြင်း

- (ဆ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ ကိုယ်စား နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ယင်းက တာဝန်ပေးအပ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြည်ထောင်စု၏ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့တင်ပြရမည်။
- (ဇ) ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေ အရ အသုံးဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းတွင်ပါရှိသော -
 - (၁) နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကြီးအကဲများနှင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်များ၏ လစာ၊ စရိတ်နှင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ အသုံးစရိတ်များ၊
 - (၂) ပြည်ထောင်စုကပေးဆပ်ရန်တာဝန်ရှိသောကြွေးမြီများ၊ ယင်းကြွေးမြီများနှင့် ဆက်နွှယ်သောကုန်ကျစရိတ်များ၊ ပြည်ထောင်စုက ချေးယူငွေများနှင့် ဆက်နွှယ်သော အခြားကုန်ကျစရိတ်များ၊
 - (၃) တရားရုံး သို့မဟုတ် ခုံရုံးတစ်ခုခု၏ စီရင်ချက်၊ အမိန့်၊ ဒီကရီအရ ပေးဆောင်ရန်ရှိသော အသုံးစရိတ်များ၊
 - (၄) တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စာချုပ်တစ်ခုခုအရဖြစ်စေ ကျခံရမည့် အခြားအသုံးစရိတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် ငြင်းပယ်ခြင်း၊ လျှော့၍ ခွင့်ပြုခြင်းမပြုရ။
- (ဈ) အထက်အပိုဒ် (ဇ) ပါ အသုံးစရိတ်များမှအပ အခြားအသုံးစရိတ်များအတွက်ကိုမူ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က သဘောတူအတည်ပြုခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်း၊ လျှော့၍ ခွင့်ပြုခြင်းတို့ကို အများဆန္ဒနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ည) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ပြည်ထောင်စု၏ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေပါအတိုင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဋ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က သက်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ လျာထားသောရငွေများနှင့် ခွင့်ပြုထားသော သုံးငွေများအပြင် နောက်ထပ်ရငွေများ လျာထားရန်နှင့် သုံးငွေများ

ခွင့်ပြုရန်လိုအပ်သည့်အခါ နောက်ထပ် ဘဏ္ဍာငွေ ခွဲဝေသုံးစွဲရေးဥပဒေကို အထက်ပါ နည်းလမ်းများအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ရမည်။

- (၄) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် နောက်ထပ် ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေသုံးစွဲရေး ဥပဒေပါ အတိုင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (၅) ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာဥပဒေ သို့မဟုတ် နောက်ထပ် ဘဏ္ဍာငွေခွဲဝေသုံးစွဲရေး ဥပဒေအရ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အလိုက် ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှရရှိသည့် ဘဏ္ဍာငွေများအပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးချုပ်၏ ထောက်ခံတင်ပြချက်အပေါ် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်က လိုအပ်သလိုဆွေးနွေး၍ သဘောတူအတည်ပြုခြင်း၊ ငြင်းပယ်ခြင်း၊ လျှော့ချခွင့်ပြုခြင်းတို့ကို အများဆန္ဒနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် -

- (၁) နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အကြီးအကဲများနှင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်များ၏ လစာ၊ စရိတ်နှင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ အသုံးစရိတ်များ၊
- (၂) နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းထားသော ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဦးစီးအဖွဲ့ အကြီးအကဲများနှင့်အဖွဲ့ အစည်းဝင်များ၏ လစာ၊ စရိတ်နှင့် ယင်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ အသုံးစရိတ်များ၊
- (၃) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကပေးဆပ်ရန် တာဝန်ရှိသော ကြွေးမြီ များ၊ ယင်းကြွေးမြီများနှင့် ဆက်နွှယ်သော ကုန်ကျစရိတ်များ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က ချေးယူငွေများနှင့် ဆက်နွှယ်သော ကုန်ကျစရိတ်များ၊
- (၄) တရားရုံး သို့မဟုတ် ခုံရုံးတစ်ခုခု၏ စီရင်ချက်၊ အမိန့်၊ ဒီကရီအရ ပေးဆောင် ရန်ရှိသော အသုံးစရိတ်များ၊

(၅) တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ကျခံရမည့်အခြားအသုံးစရိတ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ သို့သော် ငြင်းပယ်ခြင်း၊ လျှော့၍ခွင့်ပြုခြင်း မပြုရ။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များကကောက်ခံရမည့်အခွန်အခများ

(ပ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ဥပဒေနှင့်အညီ ကောက်ခံ၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေသို့ပေးသွင်းရမည့် အခွန်အခများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

- (၁) မြေယာခွန်၊
- (၂) ယစ်မျိုးခွန်၊
- (၃) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့် ဆည်များ၊ တာတမံများကို အရင်းခံသည့် ရေခွန်၊ တာတမံခွန်နှင့် ထိုဆည်များ၊ တာတမံများ၏ရေအားဖြင့် ထုတ်လုပ်ရရှိသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား သုံးစွဲခ၊
- (၄) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်က စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသည့်လမ်းများ၊ တံတားများ ဖြတ်သန်းခ၊
- (၅) (ကက) ရေချိုငါးလုပ်ငန်းအပေါ်တွင် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် ဘဏ္ဍာတော်ကြေး (Royalty)၊
(ခခ) သတ်မှတ်ထားသော အကွာအဝေးအတွင်း ပင်လယ်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအပေါ်တွင် စည်းကြပ်ကောက်ခံသည့် ဘဏ္ဍာတော်ကြေး (Royalty)၊
- (၆) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ကုန်းလမ်း၊ ရေလမ်းသုံးယာဉ်များ ဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ စည်းကြပ်သောအခွန်၊
- (၇) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ပိုင်ပစ္စည်းများ ရောင်းရငွေနှင့် ငှားရမ်းခများ၊ ယင်းပစ္စည်းများမှရရှိသော အခြားအကျိုးအမြတ်များ၊

၆၈

- (၈) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများ အတွက် သတ်မှတ်ကောက်ခံသည့် အခကြေးငွေများ၊ အခွန်အခများ နှင့် အခြားရငွေများ၊
- (၉) တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် အပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ တရားရုံးများက ချမှတ်သည့် ဒဏ်ငွေများ၊ ဝန်ဆောင်မှုအတွက် ကောက်ခံသည့် အခွန်အခ များနှင့် အခြားရငွေများ၊
- (၁၀) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေများ ထုတ်ချေးသဖြင့် ရရှိသောအတိုးများ၊
- (၁၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့် ရရှိသည့်အကျိုး အမြတ်များ၊
- (၁၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ သစ်တောများမှ အောက်ပါ ပစ္စည်းများ ထုတ်ယူသည့်အတွက် ကောက်ခံသည့် အခွန်အခများ -
 - (ကက) ကျွန်းနှင့်သတ်မှတ်သောသစ်မာများမှအပကျန်သစ်များအပေါ်တွင် ကောက်ခံသည့်အခွန်၊
 - (ခခ) ထင်း၊ မီးသွေး၊ ကြိမ်၊ ဝါး၊ ငှက်သိုက်၊ ရှားစေး၊ သနပ်ခါး၊ ထင်းရှူးဆီ၊ သစ်မွှေး၊ ပျားထွက်ပစ္စည်းများအပေါ် ကောက်ခံသည့်အခွန်၊
- (၁၃) မှတ်ပုံတင်ကြေး၊
- (၁၄) ပွဲခွန်၊
- (၁၅) ဆားခွန်၊
- (၁၆) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေမှ ရရှိသည့်ဘဏ္ဍာငွေများ၊
- (၁၇) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ စည်ပင်သာယာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထည့်ဝင်ငွေများ၊
- (၁၈) ပိုင်ရှင်မပေါ်သော သွင်းထားငွေများနှင့် ပစ္စည်းများ၊
- (၁၉) ရတနာသိုက် (Treasure Trove)။

၆၉

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဘဏ္ဍာ ရန်ပုံငွေများကို ဥပဒေနှင့်အညီ သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။

ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေသို့ပေးသွင်းရမည့်အခြားအခွန်အခများ

(တ) ပြည်ထောင်စုသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံခွင့်ရှိသော အခွန်အခများမှအပ အခြားအခွန်အခများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ကောက်ခံ၍ ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေသို့ ပေးသွင်းရမည်။

(ထ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များက ကောက်ခံရန်သတ်မှတ်ထားသည့် ရငွေများနှင့် အခွန်အခအမျိုးအစားများကို ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများအတွက် ကောက်ခံရန်ရှိပါက ပြည်ထောင်စုကဥပဒေနှင့်အညီ ကောက်ခံပြီး ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေသို့ပေးသွင်းရမည်။

(ဒ) ပြည်ထောင်စုသည် ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရန်ပုံငွေကို ဥပဒေနှင့်အညီ သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။

လွှတ်တော်အဆင့်ဆင့်၏
ဥပဒေပြုခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ

Legislature of Hluttaws

လွှတ်တော်အဆင့်ဆင့်၏ ဥပဒေပြုခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း

- ၁။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ ပထမအကြိမ်ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ပထမအစည်းအဝေးစတင်သည့်နေ့မှ ၁၅ ရက်အတွင်း ကျင်းပရမည်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးများကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယက က ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။
- ၂။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကက တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံးတစ်ကြိမ် ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး တစ်ကြိမ်နှင့် တစ်ကြိမ်အကြား အရှည်ကြာဆုံးကာလသည် ၁၂ လထက်မပိုစေရ။
- ၃။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ အောက်ပါကိစ္စရပ်များကိုဆောင်ရွက်သည် -
 - (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်းကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
 - (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတကပေးပို့သော သဝဏ်လွှာနှင့်နာယက က ခွင့်ပြုသော အခြား သဝဏ်လွှာများကို ဖတ်ကြားခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
 - (ဂ) ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
 - (ဃ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က အတည်ပြုထားသည့် ဥပဒေကြမ်း တစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
 - (င) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
 - (စ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာများကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
 - (ဆ) အဆိုတင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
 - (ဇ) မေးခွန်းမေးမြန်းခြင်း၊ ဖြေကြားခြင်း၊

(ဈ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယက က ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၄။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အထူးအစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ၊ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးကို ဖြစ်စေ ကျင်းပရန်လိုအပ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကက ခေါ်ယူကျင်းပ နိုင်သည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပပေးရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အကြောင်းကြားလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အထူးအစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ၊ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ အမြန်ဆုံးခေါ်ယူ ကျင်းပရမည်။

၆။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေး ခေါ်ယူကျင်းပပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေအနက် အနည်းဆုံးလေးပုံတစ်ပုံက တောင်းဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကက အထူးအစည်းအဝေးကို အမြန်ဆုံးခေါ်ယူ ကျင်းပရမည်။

၇။ (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးတစ်ရပ်၏ ပထမနေ့တွင် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ၏ ထက်ဝက်ကျော်ဦးရေ တက်ရောက်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေး အထမြောက်သည်။ အကယ်၍ အထမမြောက်ပါက အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ဆိုင်း ရမည်။

(ခ) အပိုဒ်ခွဲ (က) အရ အစည်းအဝေးအထမမြောက်သည့်အတွက် ရွှေ့ဆိုင်းကျင်းပ ရသော အစည်းအဝေးများနှင့်အစည်းအဝေးအထမြောက်ပြီးနောက် ဆက်လက် ကျင်းပသော အစည်းအဝေးများတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေအနက် အနည်းဆုံး သုံးပုံတစ်ပုံ တက်ရောက်လျှင် အစည်းအဝေးများ အထမြောက်သည်။

- ၈။ (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် အဆုံးအဖြတ်ပြုရမည့် အကြောင်းအရာ တစ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် အခြားနည်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိလျှင် အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက်၍ ဆန္ဒမဲပေးသည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏များရာဆန္ဒမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးများတွင် မဲခွဲဆုံးဖြတ်သည့်ကိစ္စများ၌ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယက သို့မဟုတ် နာယက တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသည့် ဒုတိယနာယကသည် ဆန္ဒမဲပေးရ။ ထောက်ခံဆန္ဒမဲနှင့် ကန့်ကွက်ဆန္ဒမဲ အရေအတွက်ချင်းတူညီနေသည့် ကိစ္စရပ်တွင်သာ ‘အနိုင်မဲ’ ပေးရမည်။
- ၉။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယက၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန် အနည်းဆုံးရက်ပေါင်း ၁၅ ရက် တစ်ဆက်တည်း ပျက်ကွက်လျှင် သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ အရေးယူရန် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်နာယက က သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်သို့ အကြောင်းကြားရမည်။ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သည့် ရက်ပေါင်း ၁၅ ရက်ကို ရေတွက်ရာ၌ အစည်းအဝေးရွှေ့ဆိုင်းထားသည့် ကာလကို ထည့်သွင်းရေတွက်ခြင်းမပြုရ။
- ၁၀။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာအချို့ လစ်လပ်နေ စေကာမူ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့အပြင် အခွင့်အရေးမရှိသူတစ်ဦးက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက် ခြင်း၊ ဆန္ဒမဲပေးခြင်း သို့မဟုတ် လွှတ်တော်လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် ခဲ့ခြင်းကို နောင်အခါတွင်မှ စစ်ဆေးတွေ့ရှိစေကာမူ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပျက်ပြယ်ခြင်းမရှိစေရ။
- ၁၁။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် မှတ်တမ်းများကို အများပြည်သူ သိရှိနိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ရမည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရဖြစ်စေ တားမြစ်ထားသည့်ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် မှတ်တမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခြင်းမပြုရ။

ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းခြင်း

- ၁၂။ (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် “ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း” တွင် ဖော်ပြသော ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအတွက်သော်လည်းကောင်း အာဏာသက်ရောက်စေရန် ဥပဒေပြုခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင်ဖြစ်စေ စတင်တင်သွင်းသည့် ဥပဒေကြမ်းကို လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးက အတည်ပြုလျှင် ယင်းဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က အတည်ပြုသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- ၁၃။ (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဥပဒေတစ်ရပ်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ -
 - (၁) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့်ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်အား ယင်းဥပဒေနှင့်သက်ဆိုင်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် စည်းကမ်းဥပဒေများ ထုတ်ပြန်ခွင့်ကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။
 - (၂) သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်အား ယင်းဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ထုတ်ပြန်ခွင့်ကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။
 - (ခ) ဥပဒေတစ်ရပ်က အပ်နှင်းသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အရပြုလုပ်သော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း ညီညွတ်မှုရှိရမည်။
 - (ဂ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးက နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေတစ်ရပ်ကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်

စေရန် ဆုံးဖြတ်ပါက ယင်းနည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်း ဥပဒေကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်သည် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင် စေသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ဃ) နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသား လွှတ်တော်တို့ သဘောကွဲလွဲပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(င) နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန် အပိုဒ်ခွဲ (ဂ) သို့မဟုတ် (ဃ) အရ ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေခြင်းမပြုမီ ယင်း နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေအရ ဆောင်ရွက် ခဲ့ပြီးသော အမှုကိစ္စများကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

၁၄။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် -

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတကတင်ပြသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအချင်းချင်းဆိုင်ရာစာချုပ်များ၊ သဘောတူညီချက်များကို အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ နုတ်ထွက်ခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အဆုံးအဖြတ် ပေးရမည်။

(ခ) အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအချင်းချင်းဆိုင်ရာစာချုပ်များ၊ သဘောတူညီချက်များအနက် မည်ကဲ့သို့သောစာချုပ် သို့မဟုတ် သဘော တူညီချက်အမျိုးအစားကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက်ရယူရန် မလိုဘဲချုပ်ဆိုခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ နုတ်ထွက်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား လုပ်ပိုင်ခွင့်လွှဲအပ်နိုင်သည်။

- ၁၅။ (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ်ရယူမည့် ကိစ္စရပ်များ၊ သဘောတူညီချက်ရယူမည့် ကိစ္စရပ်များ၊ အတည်ပြုချက်ရယူမည့် ကိစ္စရပ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -
 - (၁) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး ကျင်းပဆဲကာလဖြစ်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်၊
 - (၂) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကျင်းပဆဲကာလ မဟုတ်လျှင် အနီးကပ်ဆုံး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်၊
 - (၃) အများပြည်သူအကျိုးငှာ အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များကို အထူးအစည်းအဝေးသို့မဟုတ် အရေးပေါ် အစည်းအဝေးခေါ်ယူကျင်းပ၍ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သော အမိန့်တစ်ရပ်ကိုထုတ်ပြန်ပြီး ယင်းအမိန့်ကို အတည်ပြုပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြသည့်အခါ -
 - (၁) ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သောအမိန့်ကို အတည်ပြု မပြု ဆုံးဖြတ်ရမည်၊
 - (၂) အတည်ပြုရန်ဆုံးဖြတ်ပါက ယင်းအမိန့်ဆက်လက်အာဏာတည်ရမည့် အချိန် ကာလကို သတ်မှတ်ပေးရမည်၊
 - (၃) အတည်ပြုချက်မရရှိလျှင် ဥပဒေကဲ့သို့အာဏာတည်သော အမိန့်သည် အတည်မပြုသည့်နေ့မှစ၍ အာဏာတည်ခြင်းမှရပ်စဲရမည်။
- ၁၆။ (က) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများသည် “ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း” တွင်ပါရှိသော ကိစ္စရပ်များအနက် မိမိတို့စီမံခန့်ခွဲသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်းသော ဥပဒေကြမ်းများကို သတ်မှတ်

ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းခွင့် ရှိသည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကသာ တင်သွင်းခွင့်ရှိသော နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသား စီမံကိန်း၊ နှစ်စဉ် အရ၊ အသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းနှင့် အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းများကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။

၁၇။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၌သာ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၌ သတ်မှတ်သော ဥပဒေကြမ်းများမှအပ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းများက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းသော ဥပဒေကြမ်းများကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ပြည်သူ့လွှတ်တော် တွင်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင်ဖြစ်စေ စတင်ဆွေးနွေး ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

၁၈။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၌သာ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည့် ဥပဒေကြမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးခြင်းမပြုမီ အသေးစိတ်လေ့လာ စိစစ်ရန်လိုအပ်ပါက ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥပဒေကြမ်းကော်မတီနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီတို့အား ပူးပေါင်းလေ့လာစိစစ်စေခြင်း၊ ယင်းပူးပေါင်းကော်မတီ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်နှင့် သဘောထားမှတ်ချက်များကို သတ်မှတ်ထားသည့်နည်းလမ်း များနှင့်အညီ ဥပဒေကြမ်းနှင့်အတူ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြဆောင်ရွက်စေခြင်း တို့ကိုပြုနိုင်သည်။

၁၉။ ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့်အမျိုးသားလွှတ်တော်တို့ သဘောကွဲလွဲပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။

ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန် ကြေညာခြင်း

၂၀။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှပေးပို့လာသည့် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်က အတည်ပြုသော သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က အတည်ပြုသည်ဟု မှတ်ယူရမည်ဖြစ်သော ဥပဒေကြမ်းများကို လက်ခံရရှိ

သည့်နေ့၏ နောက် တစ်နေ့မှ ၁၄ ရက်အတွင်း လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေကြမ်းတစ်ရပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာရန် သတ်မှတ်ထားသည့်ကာလအတွင်း မိမိ၏သဘောထား မှတ်ချက်နှင့်အတူ ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ပြန်လည်ပေး ပို့နိုင်သည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတကလက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ်ထုတ်ပြန်ကြေညာရန် သတ်မှတ်ထားသည့်ကာလအတွင်းဥပဒေကြမ်းကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက မိမိ၏သဘောထား မှတ်ချက်ဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့ခြင်းမပြုလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေကြမ်းကို လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ်ထုတ်ပြန် ကြေညာခြင်းမပြုလျှင် သော်လည်းကောင်း၊ သတ်မှတ် ကာလပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် ဥပဒေကြမ်း သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ လက်မှတ်ရေးထိုးချက်ကို ရရှိပြီးသကဲ့သို့ ဥပဒေ ဖြစ်လာရမည်။

၂၁။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတထံပေးပို့ထားသော ဥပဒေကြမ်းကို နိုင်ငံတော်သမ္မတက မိမိ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များနှင့်အတူ သတ်မှတ်ကာလအတွင်း ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့ ပြန်လည်ပေးပို့လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ သဘောထားမှတ်ချက်များကို ဆွေးနွေးသုံးသပ်ပြီးနောက် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ သဘောထားမှတ်ချက်ကိုလက်ခံ၍ ဥပဒေကြမ်းကို ပြင်ဆင်ရန် ဆုံးဖြတ် နိုင်သည် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ သဘောထားမှတ်ချက်ကို လက်မခံဘဲ ဥပဒေကြမ်းကို မူလအတိုင်း အတည်ပြုရန် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ သဘောထားမှတ်ချက်နှင့်အညီ ပြင်ဆင်ထားသော ဥပဒေကြမ်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ သဘောထားမှတ်ချက်ကို လက်မခံဘဲ မူလအတိုင်း အတည်ပြုသော ဥပဒေကြမ်းအား ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့လာသည့်အခါ နိုင်ငံတော် သမ္မတသည်

ဥပဒေကြမ်းပြန်လည်ရရှိသည့်နေ့၏ နောက်တစ်နေ့မှ ခုနစ်ရက် အတွင်း လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြန်လည်ပေးပို့သော ဥပဒေကြမ်းကို သတ်မှတ် ကာလအတွင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတက လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမပြုလျှင် သတ်မှတ် ကာလ ပြည့်မြောက်သည့်နေ့ရက်တွင် ဥပဒေကြမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ လက်မှတ်ရေးထိုးချက်ကို ရရှိပြီးသကဲ့သို့ ဥပဒေဖြစ်လာရမည်။

၂၂။ နိုင်ငံတော်သမ္မတက လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးသော ဥပဒေများ သို့မဟုတ် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ လက်မှတ်ရေးထိုးချက် ရရှိပြီးသကဲ့သို့ မှတ်ယူရမည်ဖြစ်သော ဥပဒေများကို နိုင်ငံတော် ပြန်တမ်းတွင်ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။ ထိုဥပဒေတွင် သီးခြားဖော်ပြချက် မပါလျှင် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့်နေ့မှစ၍ အာဏာတည်ရမည်။

၂၃။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ် ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များသည် နာယက၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သည့်အခါ မိမိအဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောဆို ဆွေးနွေးခွင့်ရှိသည်။

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယက၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ။

၂၄။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် -

- (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရမည်၊
- (ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက်၍ မိန့်ခွန်းပြောကြား လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတက အကြောင်းကြားလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား ဖိတ်ကြားရမည်၊
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ဆဲ အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်လျှင် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို

ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့ တက်ရောက်ရှင်းလင်းတင်ပြစေရန် ဖိတ်ကြားခွင့်ရှိသည်။

(ဃ) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ သော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အခြားတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆောင်ရွက်ရမည်။

၂၅။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း များသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြသင့်သော မိမိအဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို နာယက၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် တင်ပြနိုင်သည်။

၂၆။ (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နှင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ပူးပေါင်းကော်မတီတို့တွင် လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်နှင့် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နှင့် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် ပူးပေါင်းကော်မတီတို့တွင် တင်ပြ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ဆိုင်ရာဥပဒေမှအပ အခြားဥပဒေအရအရေးယူခြင်း မပြုရ။

(ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားခြင်းခံရသော ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့်ပြည်ထောင်စုအဆင့်အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ် ကိုကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်သော်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်ရှိသည်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် တင်ပြပြောဆိုမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်းအဖွဲ့

အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှအပ အခြားဥပဒေအရအရေးယူခြင်း မပြုရ။

(ဂ) အထက်အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ခ) တွင် ပါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အထက်ပါအခွင့်အရေးများကိုကျင့်သုံးကြရာတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက်ကျူးလွန်မှုများရှိခဲ့ပါက ယင်းတို့သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရလည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေများအရလည်းကောင်း အရေးယူခြင်းခံရမည်။

၂၇။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေသော ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယက၏ ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် ဖိတ်ကြားချက်အရ ယင်းအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကိုဖြစ်စေ ဖမ်းဆီးရန်လိုအပ်ပါက ခိုင်လုံသောအထောက်အထားကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကထံ တင်ပြရမည်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယက၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုရ။

၂၈။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကသော်လည်းကောင်း၊ ယင်းလွှတ်တော်၏ အခွင့်အာဏာ အရသော်လည်းကောင်း ဖြန့်ချိထုတ်ဝေသည့်အစီရင်ခံစာများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ လွှတ်တော် မှတ်တမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်မရှိစေရ။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့်အမျိုးသားလွှတ်တော်

၁။ (က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းတစ်ရပ် စတင်သောပထမအကြိမ် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ စတင်ကျင်းပသည့်နေ့ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း ကျင်းပရမည်။

(ခ) (၁) အမျိုးသားလွှတ်တော်သက်တမ်း စတင်သည့်နေ့ရက်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သက်တမ်း စတင်သည့်နေ့ရက်ဖြစ်သည်။

(၂) အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ ပထမအကြိမ်ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို ယင်း လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းစတင်သည့်နေ့မှ ခုနစ်ရက်အတွင်း ကျင်းပရမည်။

၂။ (က) (၁) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအာဏာတည်ပြီးနောက် ပထမအကြိမ် ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။

(၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ နောင်သက်တမ်းများအတွက် ပထမအကြိမ် ပုံမှန် အစည်းအဝေးများကို ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ တာဝန် ဆက်လက်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။

(ခ) (၁) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်ပြီးနောက် ပထမအကြိမ် အမျိုးသား လွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။

(၂) အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ နောင်သက်တမ်းများအတွက် ပထမအကြိမ် ပုံမှန် အစည်းအဝေးများကို ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ တာဝန်ဆက်လက် ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။

၃။ (က) (၁) ပထမအကြိမ်ကျင်းပသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော် သဘာပတိ ရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာပြုရမည်။

(၂) ကတိသစ္စာမပြုရသေးသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် စတင်တက်ရောက်သော ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာပြုရမည်။

(ခ) (၁) ပထမအကြိမ်ကျင်းပသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် အမျိုးသားလွှတ်တော် သဘာပတိရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာပြုရမည်။

(၂) ကတိသစ္စာမပြုရသေးသော အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် စတင်တက်ရောက်သော အမျိုးသားလွတ်တော်အစည်းအဝေးတွင် လွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာပြုရမည်။

၄။ (က) ပြည်သူ့လွတ်တော်ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို ပြည်သူ့လွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံးတစ်ကြိမ် ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး တစ်ကြိမ်နှင့် တစ်ကြိမ်အကြား အရှည်ကြာဆုံးကာလသည် ၁၂ လထက် မပိုစေရ။

(ခ) အမျိုးသားလွတ်တော်ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို အမျိုးသားလွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံးတစ်ကြိမ် ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး တစ်ကြိမ်နှင့် တစ်ကြိမ်အကြား အရှည်ကြာဆုံးကာလသည် ၁၂ လ ထက် မပိုစေရ။

၅။ (က) ပြည်သူ့လွတ်တော်အစည်းအဝေး၌ အောက်ပါကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်သည် -

- (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတ ပြောကြားသည့်မိန့်ခွန်းကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပေးပို့သောသဝဏ်လွှာနှင့် ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုသော အခြား သဝဏ်လွှာများကို ဖတ်ကြားခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (၃) ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (၄) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ပြည်သူ့လွတ်တော်က ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (၅) ပြည်သူ့လွတ်တော်သို့ တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာများကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (၆) အဆိုတင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (၇) မေးခွန်းမေးမြန်းခြင်း၊ ဖြေကြားခြင်း၊
- (၈) ပြည်သူ့လွတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

(ခ) အမျိုးသားလွတ်တော်အစည်းအဝေး၌ အောက်ပါကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်သည်

- (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတပြောကြားသည့် မိန့်ခွန်းကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊

- (၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပေးပို့သော သဝဏ်လွှာနှင့်ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုသော အခြား သဝဏ်လွှာများကို ဖတ်ကြားခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (၃) ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (၄) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (၅) အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာများကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (၆) အဆိုတင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (၇) မေးခွန်းမေးမြန်းခြင်း၊ ဖြေကြားခြင်း၊
- (၈) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၆။ (က) (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးတစ်ရပ်၏ ပထမနေ့တွင် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ၏ထက်ဝက်ကျော်ဦးရေ တက်ရောက်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေး အထမြောက်သည်။ အကယ်၍ အထမမြောက်ပါက အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ဆိုင်းကျင်းပရမည်။

(၂) အပိုဒ်ခွဲငယ်(၁)အရ အစည်းအဝေး အထမြောက်သည့်အတွက် ရွှေ့ဆိုင်း ကျင်းပသော အစည်းအဝေးများနှင့် အစည်းအဝေးအထမြောက်ပြီးနောက် ဆက်လက်ကျင်းပသော အစည်းအဝေးများတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်း အဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေ အနက် အနည်းဆုံးသုံးပုံတစ်ပုံ တက်ရောက်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေးများ အထမြောက်သည်။

(ခ) (၁) အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်၏ ပထမနေ့တွင် အမျိုးသား လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ၏ ထက်ဝက်ကျော်ဦးရေ တက်ရောက်လျှင်

ယင်းအစည်းအဝေး အထမြောက်သည်။ အကယ်၍ အထမမြောက်ပါက အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ဆိုင်းကျင်းပရမည်။

(၂) အပိုင်ခွဲငယ် (၁) အရ အစည်းအဝေး အထမမြောက်သည့်အတွက် ရွှေ့ဆိုင်း ကျင်းပသောအစည်းအဝေးများနှင့် အစည်းအဝေးအထမြောက်ပြီးနောက် ဆက်လက်ကျင်းပသော အစည်းအဝေးများတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေအနက်အနည်းဆုံး သုံးပုံတစ်ပုံတက်ရောက်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေး များ အထမြောက်သည်။

၇။ (က) (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် အဆုံးအဖြတ်ပြုရမည့် အကြောင်းအရာ တစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် အခြားနည်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိလျှင် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်၍ ဆန္ဒမဲပေးသည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏များရာဆန္ဒမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးများတွင် မဲခွဲဆုံးဖြတ်သည့် ကိစ္စများ၌ ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန် ထမ်းဆောင်နေသည့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် ဆန္ဒမဲမပေးရ။ ထောက်ခံ ဆန္ဒမဲနှင့်ကန့်ကွက်ဆန္ဒမဲ အရေအတွက်ချင်းတူညီနေသည့် ကိစ္စရပ်တွင်သာ ‘အနိုင်မဲ’ ပေးရမည်။

(ခ) (၁) အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် အဆုံးအဖြတ်ပြုရမည့် အကြောင်းအရာတစ်ရပ် နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် အခြားနည်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိလျှင် အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက်၍ ဆန္ဒမဲပေးသည့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ များရာဆန္ဒမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(၂) အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးများတွင် မဲခွဲဆုံးဖြတ်သည့်ကိစ္စများ၌ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန် ထမ်းဆောင်နေသည့်

ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် ဆန္ဒမဲမပေးရ။ ထောက်ခံဆန္ဒမဲနှင့် ကန့်ကွက်ဆန္ဒမဲ အရေအတွက်ချင်း တူညီနေသည့်ကိစ္စရပ်တွင်သာ ‘အနိုင်မဲ’ ပေးရမည်။

- ၈။ (က) (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်တွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန် အနည်းဆုံးရက်ပေါင်း ၁၅ ရက် တစ်ဆက်တည်းပျက်ကွက်လျှင် သတ်မှတ်ထားသည့်နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ထိုပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၏ နေရာ လစ်လပ်သည်ဟု ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ကြေညာနိုင်သည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန် ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သည့် ရက်ပေါင်း ၁၅ ရက်ကို ရေတွက်ရာ၌ အစည်းအဝေး ရွှေ့ဆိုင်းထားသည့် ကာလကိုထည့်သွင်းရေတွက်ခြင်း မပြုရ။
- (၂) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရမည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်တွင် လွှတ်တော်၏ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် ရက်ပေါင်း ၁၅ ရက် တစ်ဆက်တည်း ပျက်ကွက်ကြောင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကထံမှ အကြောင်းကြားချက်ရရှိလျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ယင်းလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အား သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့် အညီအရေးယူရမည်။
- (ခ) (၁) အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်း အဝေးတစ်ရပ်တွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန် အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၁၅ ရက် တစ်ဆက်တည်း ပျက်ကွက်လျှင် သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ထိုအမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၏ နေရာလစ်လပ်သည်ဟု အမျိုးသားလွှတ်တော်က ကြေညာနိုင်သည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သည့် ရက်ပေါင်း ၁၅ ရက်

ကို ရေတွက်ရာ၌ အစည်းအဝေး ရွှေ့ဆိုင်းထားသည့်ကာလကို ထည့်သွင်း
ရေတွက်ခြင်းမပြုရ။

(၂) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရမည့် အမျိုးသား
လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး
တစ်ရပ်တွင် လွှတ်တော်၏ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန်
ရက်ပေါင်း ၁၅ ရက် တစ်ဆက်တည်း ပျက်ကွက်ကြောင်း ပြည်ထောင်စု
လွှတ်တော် နာယကထံမှ အကြောင်းကြားချက်ရရှိလျှင်အမျိုးသားလွှတ်တော်က
ယင်းလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အားသတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်
အညီ အရေးယူရမည်။

၉။ (က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ အချို့လစ်လပ်နေစေ
ကာမူ ပြည်သူ့လွှတ်တော်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့အပြင် အခွင့်
အရေးမရှိသူတစ်ဦးက ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခြင်း၊
ဆန္ဒမဲပေးခြင်း သို့မဟုတ် လွှတ်တော်လုပ်ငန်း တစ်ရပ်ရပ်တွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း
ကို နောင်အခါတွင်မှ စစ်ဆေးတွေ့ရှိစေကာမူ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်
ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပျက်ပြယ်ခြင်းမရှိစေရ။

(ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နေရာ အချို့လစ်လပ်နေ
စေကာမူ အမျိုးသားလွှတ်တော်လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့အပြင်
အခွင့်အရေးမရှိသူ တစ်ဦးက အမျိုးသားလွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်
ခြင်း၊ ဆန္ဒမဲပေးခြင်း သို့မဟုတ် လွှတ်တော်လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်
ခဲ့ခြင်းကို နောင်အခါတွင်မှ စစ်ဆေးတွေ့ရှိစေကာမူ အမျိုးသားလွှတ်တော်၏
ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ပျက်ပြယ်ခြင်းမရှိစေရ။

၁၀။ (က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် မှတ်တမ်းများကို အများပြည်သူ
သိရှိနိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ရမည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့
လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရဖြစ်စေ၊ တားမြစ်ထားသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ
နှင့်မှတ်တမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခြင်းမပြုရ။

(ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်မှတ်တမ်းများကို အများပြည်သူ သိရှိနိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ရမည်။ သို့ရာတွင်ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရဖြစ်စေ တားမြစ်ထားသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် မှတ်တမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခြင်းမပြုရ။

၁၁။ (က) “ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း” တွင်ဖော်ပြသော ကိစ္စရပ်များအနက် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်တွင်သာ ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကိစ္စရပ်များမှအပ ကျန်ကိစ္စရပ်များကို သတ်မှတ်ထား သည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် ဥပဒေကြမ်းစတင် တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(ခ) “ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်း” တွင်ဖော်ပြသော ကိစ္စရပ်များအနက် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်တွင်သာ ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်း ဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေ၌ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကိစ္စရပ်များမှအပ ကျန်ကိစ္စရပ်များကို သတ်မှတ် ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ဥပဒေကြမ်းစတင် တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

၁၂။ (က) (၁) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ပြီးသည့် အခါ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းသည် မိမိထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေကို အနီးကပ်ဆုံး ကျင်းပသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကာလတွင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုသည့် အစီအစဉ်ဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေတင်ပြ ရမည်။

(၂) နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်သည် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်မှု မရှိကြောင်းတွေ့ရှိပါက ယင်းနည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်း

ဥပဒေ ဖြန့်ဝေတင်ပြသောနေ့ရက်မှ ရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များက ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် အဆိုတင်သွင်းနိုင်သည်။

(၃) နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်တို့ သဘောကွဲလွဲပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် သို့ တင်ပြရမည်။

(ခ) (၁) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန် ပြီးသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းသည် မိမိထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်း ဥပဒေကို အနီးကပ်ဆုံး ကျင်းပသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကာလတွင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုသည့်အစီအစဉ်ဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေတင်ပြရ မည်။

(၂) နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်သည် သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိပါက ယင်းနည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ ဖြန့်ဝေတင်ပြသော နေ့ရက်မှရက်ပေါင်း ၉၀ အတွင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် အဆို တင်သွင်းနိုင်သည်။

(၃) နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော် နှင့်ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့ သဘောကွဲလွဲပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။

၁၃။ (က) (၁) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့်ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့ အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကတင်သွင်းသော ဥပဒေကြမ်းများကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်

က သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ပေးပို့လာလျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် စတင်တင်သွင်းသော ဥပဒေကြမ်းဟုမှတ်ယူ၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။

- (၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် “ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြု စာရင်း” တွင် ပါရှိသောကိစ္စရပ်များအနက် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၌သာ ဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၌ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်း ထားသည့် ကိစ္စရပ်များမှအပ ကျန်ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဥပဒေကြမ်း များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ စတင်တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။ ယင်းဥပဒေကြမ်းများကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (၃) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကအတည်ပြုသည့် ဥပဒေကြမ်းများကို ဆက်လက် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ရမည်။
- (ခ) (၁) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့ အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကတင်သွင်းသောဥပဒေကြမ်းများကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်ကသတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ပေးပို့လာလျှင် အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် စတင်တင်သွင်းသောဥပဒေကြမ်းဟုမှတ်ယူ၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (၂) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် “ ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြု စာရင်း” တွင် ပါရှိသောကိစ္စရပ်များအနက် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၌သာ ဥပဒေကြမ်း တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ရမည်ဟု ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၌ သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကိစ္စရပ်များမှအပ ကျန်ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း သော ဥပဒေကြမ်းများကို ဥပဒေနှင့်အညီ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ စတင် တင်သွင်းခွင့် ရှိသည်။ ယင်းဥပဒေကြမ်းများကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်း များနှင့်အညီ အမျိုးသားလွှတ်တော်၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (၃) အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြုသည့် ဥပဒေကြမ်းများကို ဆက်လက် ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်နိုင်ရန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ရမည်။

- ၁၄။ (က) (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် အမျိုးသားလွှတ်တော်က ပေးပို့သော ဥပဒေကြမ်း တစ်ရပ်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကဆုံးဖြတ်သည့် အတိုင်း သဘောတူကြောင်း သို့မဟုတ် သဘောမတူကြောင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် သဘောတူကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ထို ဥပဒေကြမ်း ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အတူ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပြန်လည်ပေးပို့ရမည်။
 - (၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပေးပို့ခဲ့သည့် ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့လာလျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ ပြင်ဆင်ချက်ကို လက်ခံပါက ယင်းဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကထံ ပေးပို့ရမည်။
 - (၃) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ခဲ့သော ဥပဒေကြမ်း တစ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် သဘောကွဲလွဲလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူရမည်။
- (ခ) (၁) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကပေးပို့သော ဥပဒေကြမ်း တစ်ရပ်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကဆုံးဖြတ်သည့်အတိုင်း သဘောတူကြောင်း သို့မဟုတ် သဘောမတူကြောင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ချက် များဖြင့် သဘောတူကြောင်း ဆုံးဖြတ်နိုင်သည်။ ထိုဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသား လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့်အတူ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ ပြန်လည် ပေးပို့ရမည်။
 - (၂) အမျိုးသားလွှတ်တော်က ပေးပို့ခဲ့သည့် ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့လာလျှင် အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ပြင်ဆင်ချက်ကို လက်ခံပါက ယင်းဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကထံ ပေးပို့ရမည်။

၉၂

(၃) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ခဲ့သော ဥပဒေကြမ်း တစ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် သဘောကွဲလွဲလျှင် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ်ရယူရမည်။

၁၅။ (က) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသောအဖွဲ့အစည်းဝင်များသည် -

(၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်း အဝေးသို့ တက်ရောက်သည့်အခါ မိမိအဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကြမ်းများသို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောဆို ဆွေးနွေးခွင့်ရှိသည်။

(၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီများ၊ ကော်မရှင်များနှင့်အဖွဲ့များ၏ အစည်း အဝေးများသို့ ယင်းကော်မတီ၊ ကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့ အကြီးအကဲ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် တက်ရောက်သည့်အခါ မိမိအဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောဆို ဆွေးနွေးခွင့်ရှိသည်။

(ခ) ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များသည် -

(၁) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သည့်အခါ မိမိအဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောဆို ဆွေးနွေးခွင့်ရှိသည်။

(၂) အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီများ၊ ကော်မရှင်များနှင့်အဖွဲ့များ၏ အစည်း အဝေးများသို့ ယင်းကော်မတီ၊ ကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့ အကြီးအကဲ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် တက်ရောက်သည့်အခါ မိမိ အဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောဆို ဆွေးနွေးခွင့်ရှိသည်။

၁၆။ (က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် -

- (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရမည်၊
- (၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်၍ မိန့်ခွန်းပြောကြားလိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတက အကြောင်းကြားလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား ဖိတ်ကြားရမည်၊
- (၃) ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ဆဲ အကြောင်း အရာတစ်ရပ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်လျှင် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက် ရှင်းလင်းတင်ပြစေရန် ဖိတ်ကြားခွင့်ရှိသည်၊
- (၄) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ သော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အခြားတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် -

- (၁) အမျိုးသားလွှတ်တော်အစည်းအဝေးများကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရမည်၊
- (၂) အမျိုးသားလွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်၍ မိန့်ခွန်းပြောကြားလိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတက အကြောင်းကြားလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား ဖိတ်ကြားရမည်၊
- (၃) အမျိုးသားလွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ဆဲ အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်လျှင် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များကို အမျိုးသား လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက် ရှင်းလင်းတင်ပြစေရန် ဖိတ်ကြားခွင့်ရှိသည်၊

(၄) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ သော်လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားသည့်အခြားတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၇။ (က) (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီတို့တွင် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့်နှင့် ဆန္ဒမဲ ပေးခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကော်မတီများတွင် တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှအပ အခြားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းမပြုရ။

(၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကော်မတီ တစ်ရပ်ရပ်၏ အစည်းအဝေးသို့ဖြစ်စေ တက်ရောက်ရန် ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ဖိတ်ကြားခြင်းခံရသော ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် သော်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကော်မတီများတွင် လွတ်လပ်စွာပြောဆိုခွင့် ရှိသည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကော်မတီများတွင် တင်ပြ ပြောဆိုမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယင်းအဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှအပ အခြားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်း မပြုရ။

၉၅

- (၃) အထက်အပိုဒ်ခွဲငယ် (၁) နှင့် (၂) တွင်ပါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အထက်ပါ အခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးကြရာတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက်ကျူးလွန်မှုများ ရှိခဲ့ပါက ယင်းတို့သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများအရ လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေများအရ လည်းကောင်း အရေးယူခြင်းခံရမည်။
- (ခ) (၁) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း၊ မဆန့်ကျင်လျှင် အမျိုးသား လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကော်မတီတို့တွင် လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်နှင့် ဆန္ဒမဲ ပေးခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကော်မတီများတွင် တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှအပ အခြားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းမပြုရ။
- (၂) အမျိုးသားလွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကော်မတီ တစ်ရပ်ရပ်၏ အစည်းအဝေးသို့ဖြစ်စေ တက်ရောက်ရန် ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ဖိတ်ကြားခြင်းခံရသော ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်း သည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်သော်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် အမျိုးသား လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကော်မတီများတွင် လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်ရှိသည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကော်မတီများတွင် တင်ပြပြောဆိုမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ယင်းအဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များအား အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှအပ အခြား ဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းမပြုရ။

(၃) အထက်အပိုဒ်ခွဲငယ် (၁) နှင့် (၂) တွင်ပါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အထက်ပါ အခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးကြရာတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်မှုများ ရှိခဲ့ပါက ယင်းတို့သည် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများအရလည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေများအရ လည်းကောင်း အရေးယူခြင်းခံရမည်။

၁၈။ (က) (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေး တက်ရောက်နေသော ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကိုဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် ဖိတ်ကြားချက်အရ ယင်းအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးကို ဖြစ်စေ ဖမ်းဆီးရန် လိုအပ်ပါက ခိုင်လုံသောအထောက်အထားကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုရ။

(၂) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီတစ်ရပ်ရပ်၏ အစည်းအဝေးတွင်သော် လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကဖွဲ့စည်းသောကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့တစ်ခုခု၏ အစည်းအဝေးတွင်သော်လည်းကောင်း အစည်းအဝေး တက်ရောက်နေသည့် ယင်းကော်မတီ၊ ကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့၏အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးအား ဖမ်းဆီးရန်လိုအပ်ပါက ခိုင်လုံသော အထောက်အထားကို သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ ကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့၏အကြီးအကဲမှတစ်ဆင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုရ။

(၃) ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီ သို့မဟုတ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းသောကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့အစည်းအဝေး ကျင်းပချိန်မဟုတ်လျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား ဖမ်းဆီးပါက ထိုသို့ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ခိုင်လုံသောအထောက် အထားကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ ဆောလျင်စွာတင်ပြရမည်။

- (ခ) (၁) အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး တက်ရောက်နေသော အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကိုဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် ဖိတ်ကြားချက်အရ ယင်းအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကိုဖြစ်စေ ဖမ်းဆီးရန်လိုအပ်ပါက ခိုင်လုံသောအထောက် အထားကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုရ။
- (၂) အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီတစ်ရပ်ရပ်၏ အစည်းအဝေးတွင်သော် လည်းကောင်း၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကဖွဲ့စည်းသော ကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့တစ်ခု၏ အစည်းအဝေးတွင်သော်လည်းကောင်း အစည်းအဝေး တက်ရောက်နေသည့် ယင်းကော်မတီ၊ ကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့၏အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးအား ဖမ်းဆီးရန်လိုအပ်ပါက ခိုင်လုံသော အထောက်အထားကို သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ ကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့၏အကြီးအကဲမှ တစ်ဆင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုရ။
- (၃) အမျိုးသားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီ သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းသောကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့အစည်းအဝေး ကျင်းပချိန် မဟုတ်လျှင် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား ဖမ်းဆီးပါက ထိုသို့ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ခိုင်လုံသော အထောက် အထားကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ ဆောလျင်စွာတင်ပြရမည်။

- ၁၉။ (က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်က သော်လည်းကောင်း၊ ယင်းလွှတ်တော်၏ အခွင့်အာဏာအရ သော်လည်းကောင်း ဖြန့်ချိထုတ်ဝေသည့် အစီရင်ခံစာများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ လွှတ်တော်မှတ်တမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။
- (ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်က သော်လည်းကောင်း၊ ယင်းလွှတ်တော်၏ အခွင့်အာဏာ အရ သော်လည်းကောင်း ဖြန့်ချိထုတ်ဝေသည့်အစီရင်ခံစာများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ လွှတ်တော်မှတ်တမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်

- ၁။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် သက်တမ်းစတင်သည့် နေ့ရက်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သက်တမ်း စတင်သည့်နေ့ရက်ဖြစ်သည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ ပထမအကြိမ်ပုံမှန် အစည်းအဝေးကို ယင်းလွှတ်တော်၏သက်တမ်း စတင်သည့်နေ့မှ (၁၅) ရက်အတွင်း ကျင်းပရမည်။
- ၂။ (က) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအာဏာတည်ပြီးနောက် ပထမအကြိမ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ နောင်သက်တမ်းများအတွက် ပထမအကြိမ် ပုံမှန်အစည်းအဝေးများကို ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့်အညီ တာဝန်ဆက်လက်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။
- ၃။ (က) ပထမအကြိမ်ကျင်းပသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးတွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် သဘာပတိရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာပြုရမည်။
- (ခ) ကတိသစ္စာမပြုရသေးသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် စတင်တက်ရောက်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ရှေ့မှောက်၌ ကတိသစ္စာပြုရမည်။
- ၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက တစ်နှစ်လျှင်အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်ခေါ်ယူကျင်းပရမည်။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး တစ်ကြိမ်နှင့် တစ်ကြိမ်အကြား အရှည်ကြာဆုံး ကာလသည် (၁၂) လ ထက်မပိုစေရ။

၅။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ အောက်ပါ ကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်သည်

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတပြောကြားသည့် မိန့်ခွန်းကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပေးပို့သောသဝဏ်လွှာနှင့် ဥက္ကဋ္ဌကခွင့်ပြုသော အခြား သဝဏ်လွှာများကို ဖတ်ကြားခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ပြောကြားသည့် မိန့်ခွန်းကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (ဃ) ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (င) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရလည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရလည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေး ခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (စ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းသည့် အစီရင်ခံစာ များကို ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊
- (ဆ) အဆိုတင်သွင်းခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (ဇ) မေးခွန်းမေးမြန်းခြင်း၊ ဖြေကြားခြင်း၊
- (ဈ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၆။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အထူးအစည်းအဝေးကို ဖြစ်စေ၊ အရေးပေါ်အစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ ကျင်းပရန်လိုအပ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခေါ်ယူကျင်းပနိုင်သည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပ ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က အကြောင်းကြားလျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌသည် လွှတ်တော် အထူး

အစည်းအဝေးကို ဖြစ်စေ၊ အရေးပေါ် အစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ အမြန်ဆုံးခေါ်ယူ ကျင်းပရမည်။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူကျင်းပ ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေအနက် အနည်းဆုံးလေးပုံတစ်ပုံက တောင်းဆိုလျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက အထူးအစည်းအဝေးကို အမြန်ဆုံးခေါ်ယူ ကျင်းပ ရမည်။

၇။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်၏ ပထမ နေ့တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ၏ ထက်ဝက်ကျော် ဦးရေ တက်ရောက်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေး အထမြောက်သည်။ အကယ်၍ အထ မမြောက်ပါက အစည်းအဝေးကို ရွှေ့ဆိုင်းကျင်းပရမည်။

(ခ) အပိုဒ်ခွဲ (က) အရ အစည်းအဝေး အထမြောက်သည့်အတွက် ရွှေ့ဆိုင်းကျင်းပ သော အစည်းအဝေးများနှင့် အစည်းအဝေး အထမြောက်ပြီးနောက် ဆက်လက် ကျင်းပသော အစည်းအဝေးများတွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် အစည်းအဝေးကို တက်ရောက်ခွင့်ရှိသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေအနက် အနည်းဆုံး သုံးပုံတစ်ပုံ တက်ရောက်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေးများ အထမြောက်သည်။

၈။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင် အဆုံးအဖြတ်ပြုရမည့် အကြောင်းအရာ တစ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေတွင် အခြားနည်း ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိလျှင် အစည်းအဝေးသို့တက်ရောက် ၍ ဆန္ဒမဲပေးသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များ၏ များရာဆန္ဒမဲဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးများတွင် မဲခွဲ ဆုံးဖြတ်သည့် ကိစ္စများ၌ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန် ထမ်းဆောင်နေသည့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် ဆန္ဒမဲမပေးရ၊ ထောက်ခံဆန္ဒမဲနှင့် ကန့်ကွက်ဆန္ဒမဲ အရေအတွက်ချင်း တူညီနေသည့် ကိစ္စရပ် တွင်သာ ‘အနိုင်မဲ’ ပေးရမည်။

၉။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတစ်ရပ်တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် အနည်းဆုံး ရက်ပေါင်း ၁၅ ရက် တစ်ဆက်တည်း ပျက်ကွက်လျှင် သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများ နှင့်အညီ ထိုတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်၏ နေရာလပ်လပ်သည်ဟု တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်က ကြေညာ နိုင်သည်။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေး တက်ရောက်ရန် ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သည့် ရက်ပေါင်း ၁၅ ရက်ကို ရေတွက်ရာ၌ အစည်းအဝေး ရွှေ့ဆိုင်းထားသည့်ကာလကို ထည့်သွင်းရေတွက်ခြင်း မပြုရ။

၁၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် နေရာ အချို့ လပ်လပ်နေစေကာမူ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့ပြင် အခွင့်အရေးမရှိသူတစ်ဦးက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခဲ့ခြင်း၊ ဆန္ဒမဲပေးခဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် လွှတ်တော်လုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်တွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကို နောင်အခါတွင်မှ စစ်ဆေး တွေ့ရှိစေကာမူ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက် ချက်များသည် ပျက်ပြယ်ခြင်းမရှိစေရ။

၁၁။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် မှတ်တမ်းများကို အများပြည်သူသိရှိနိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ရမည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရဖြစ်စေ တားမြစ် ထားသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် မှတ်တမ်းများကို ထုတ်ပြန်ခြင်းမပြုရ။

၁၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် “တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း” တွင် ဖော်ပြသော ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသ ကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တစ်ဝန်းလုံးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တစ်စိတ်တစ်ဒေသအတွက်သော်လည်းကောင်း အာဏာ သက်ရောက်စေရန် ဥပဒေပြုခွင့်ရှိသည်။

၁၃။ (က) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည်ဥပဒေတစ်ရပ်ပြဋ္ဌာန်းသည့် အခါ-

(၁) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရဖွဲ့စည်းသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်အား ယင်းဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင် သည့်နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် စည်းကမ်းဥပဒေများ ထုတ်ပြန်ခွင့်ကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။

(၂) သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်အား ယင်းဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများထုတ်ပြန်ခွင့်ကို အပ်နှင်းနိုင်သည်။

(ခ) ဥပဒေတစ်ရပ်က အပ်နှင်းသည့်လုပ်ပိုင်ခွင့်အရ ပြုလုပ်သော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေ၊ စည်းကမ်းဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း ညီညွတ်မှုရှိရမည်။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေအရပြုသည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန် ပြီးသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းသည် မိမိထုတ်ပြန်သည့် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေကို အနီးကပ်ဆုံးကျင်းပသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ပုံမှန် အစည်းအဝေးကာလတွင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ခွင့်ပြုသည့်အစီအစဉ်ဖြင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံ ဖြန့်ဝေတင်ပြရမည်။

- (ဃ) နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်သည် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိပါက ယင်းနည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေ ဖြန့်ဝေတင်ပြသော နေ့ရက်မှ ရက်ပေါင်း (၉၀) အတွင်း လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင် အဆိုတင်သွင်းနိုင်သည်။
- (င) နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ကို ပယ်ဖျက်ရန် သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ပယ်ဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်စေခြင်းမပြုမီ နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေ သို့မဟုတ် စည်းကမ်းဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော အမှုကိစ္စ များကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိစေရ။

၁၄။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ်ရယူမည့် ကိစ္စရပ်များ၊ သဘောတူညီချက်ရယူမည့်ကိစ္စရပ်များ၊ အတည်ပြုချက်ယူမည့် ကိစ္စရပ်များကို အောက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -

- (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေး ကျင်းပဆဲ ကာလဖြစ်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေး ကျင်းပဆဲ ကာလမဟုတ်လျှင် အနီးကပ်ဆုံး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။
- (၃) အများပြည်သူအကျိုးငှာ အလျင်အမြန်ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စရပ်များကို အထူးအစည်းအဝေး သို့မဟုတ် အရေးပေါ်အစည်းအဝေးခေါ်ယူ ကျင်းပ၍ ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရမည်။

- ၁၅။ (က) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အဆင့် အဖွဲ့အစည်းများသည် “တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြု စာရင်း” တွင် ပါရှိသော ကိစ္စရပ်များအနက် မိမိတို့စီမံခန့်ခွဲသည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဥပဒေကြမ်းများကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကသာ တင်သွင်းခွင့်ရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဒေသန္တရစီမံကိန်း၊ နှစ်စဉ်အရ အသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းနှင့် အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းများကို သတ်မှတ် ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းရမည်။
- ၁၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် “တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း” တွင်ပါရှိသော ကိစ္စရပ်များအနက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကသာ ဥပဒေကြမ်းတင်သွင်းရမည်ဟု ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ၌ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ကိစ္စရပ်များမှအပ ကျန်ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဥပဒေကြမ်းများကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။
- ၁၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရက “တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ ရငွေသုံးငွေလျာထားချက်” ကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ တင်သွင်းလာလျှင် အဆုံးအဖြတ်ပေး ရမည်။
- ၁၈။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် -
 - (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က အတည်ပြုသော ဥပဒေ ကြမ်းများကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့၏ နောက်တစ်နေ့မှ ခုနစ်ရက် အတွင်း လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

(၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီး အဖွဲ့က အတည်ပြုသော ဥပဒေကြမ်းများကို လက်ခံရရှိသည့်နေ့၏ နောက်တစ်နေ့မှ ၁၄ ရက်အတွင်း လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာရန် သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း ဥပဒေကြမ်းကို ဝန်ကြီးချုပ်က လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဥပဒေအဖြစ် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းမပြုလျှင် သတ်မှတ်ကာလ ပြည့်မြောက်သည့် နေ့ရက်တွင် ဥပဒေကြမ်းသည် ဝန်ကြီးချုပ်၏ လက်မှတ်ရေးထိုးချက်ကို ရရှိပြီးသကဲ့သို့ ဥပဒေဖြစ်လာရမည်။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးသော ဥပဒေများနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်၏ လက်မှတ် ရေးထိုးချက်ကိုရရှိပြီးသကဲ့သို့ မှတ်ယူရမည်ဖြစ်သော ဥပဒေများကို နိုင်ငံတော် ပြန်တမ်းတွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။ ထိုဥပဒေတွင် သီးခြားဖော်ပြချက်မပါလျှင် ထုတ်ပြန်ကြေညာသည့်နေ့မှစ၍ အာဏာတည်ရမည်။

၁၉။ (က) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များအနက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သော အဖွဲ့အစည်း ဝင်များသည် လွှတ်တော်အစည်းအဝေးများတွင် မိမိအဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောဆို ဆွေးနွေး ခွင့်နှင့် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(ခ) ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အဆင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များအနက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းဝင်များသည် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် လွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သည့်အခါ မိမိအဖွဲ့အစည်းနှင့် သက်ဆိုင်သော

ဥပဒေကြမ်းများ သို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းပြောဆို ဆွေးနွေးခွင့် ရှိသည်။

- ၂၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် -
 - (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးများကို ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲရမည်၊
 - (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်၍ မိန့်ခွန်း ပြောကြားလိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတက အကြောင်းကြားလျှင် နိုင်ငံတော် သမ္မတအား ဖိတ်ကြားရမည်၊
 - (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က မိန့်ခွန်းပြောကြားလိုကြောင်း အကြောင်းကြားလျှင် လိုအပ်သလို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးရမည်၊
 - (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေး၌ ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်ဆဲ အကြောင်းအရာ တစ်ရပ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်လျှင် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တက်ရောက် ရှင်းလင်းတင်ပြ စေရန် ဖိတ်ကြားခွင့်ရှိသည်၊
 - (င) ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရသော် လည်းကောင်း သတ်မှတ်ထားသည့် အခြားတာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ဆောင်ရွက် ရမည်။
- ၂၁။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဤ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းသည့် ကော်မတီနှင့်အဖွဲ့တို့တွင် လွတ်လပ်စွာ ပြောဆိုခွင့်နှင့် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်။ ထိုသို့ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်

ပြည်နယ်လွှတ်တော်၊ လွှတ်တော်ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့များတွင် တင်ပြဆွေးနွေးခြင်း၊ ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှအပ အခြားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်းမပြုရ။

- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ရန် ခွင့်ပြုခြင်း သို့မဟုတ် ဖိတ်ကြားခြင်းခံရသော ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ကိုယ်စားပြုသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်သော်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် သို့မဟုတ် လွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းသည့်ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့များတွင် လွတ်လပ်စွာပြောဆို ခွင့်ရှိသည်။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် သို့မဟုတ် လွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းသည့် ကော်မတီနှင့်အဖွဲ့များတွင် တင်ပြပြောဆိုမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယင်းအဖွဲ့အစည်းဝင်များ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်များအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေမှအပ အခြားဥပဒေအရ အရေးယူခြင်း မပြုရ။
- (ဂ) အထက်အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ခ) တွင်ပါရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အထက်ပါအခွင့် အရေးများကို ကျင့်သုံးကြရာတွင် ကိုယ်ထိလက်ရောက် ကျူးလွန်မှုများရှိခဲ့ပါက ယင်းတို့သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအရလည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေများအရလည်းကောင်း အရေးယူခြင်းခံရမည်။

- ၂၂။ (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် အစည်းအဝေး တက်ရောက် နေသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးကို ဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် ဖိတ်ကြားချက်အရ ယင်းအစည်း အဝေးသို့ တက်ရောက်နေသောပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကိုဖြစ်စေ ဖမ်းဆီးရန် လိုအပ်ပါက ခိုင်လုံသောအထောက်အထားကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်မရရှိဘဲ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုရ။
 - (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းသော ကော်မတီ သို့မဟုတ် အဖွဲ့တစ်ခုခု၏ အစည်းအဝေး တက်ရောက်နေသည့် ယင်းကော်မတီ သို့မဟုတ် အဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအားဖမ်းဆီးရန် လိုအပ်ပါက ခိုင်လုံသောအထောက်အထား ကို သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ သို့မဟုတ် အဖွဲ့၏ အကြီးအကဲမှ တစ်ဆင့် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။ ထိုလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက် မရရှိဘဲ ဖမ်းဆီးခြင်းမပြုရ။
 - (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေး သို့မဟုတ် လွှတ်တော်က ဖွဲ့စည်းသည့်ကော်မတီ သို့မဟုတ် အဖွဲ့တစ်ခုခု၏ အစည်းအဝေး ကျင်းပချိန်မဟုတ်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား ဖမ်းဆီးပါက ထိုသို့ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ခိုင်လုံသော အထောက်အထားကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌထံ ဆောလျင်စွာတင်ပြရမည်။
- ၂၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကသော်လည်းကောင်း၊ ယင်းလွှတ်တော် ၏ အခွင့်အာဏာအရသော်လည်းကောင်း၊ ဖြန့်ချိထုတ်ဝေသည့်အစီရင်ခံစာများ၊ စာရွက်စာတမ်းများ၊ လွှတ်တော်မှတ်တမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်မရှိစေရ။

**အခန်း (၅)
အုပ်ချုပ်ရေးအခန်း**

Chapter (V)

Executive

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပွဲစဉ်းမှု

Formation of Executive

အခန်း (၅)
အုပ်ချုပ်ရေး

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းမှု

ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့

၁။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေး အကြီးအကဲသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတဖြစ်သည်။

(ခ) (၁) နိုင်ငံတော်၏အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။

(၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သတ်မှတ်ပေးသည့်အတိုင်း ခွဲဝေအပ်နှင်း သည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်တွင်ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကို အောက်ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည် -

(၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊

(၂) ဒုတိယသမ္မတများ၊

(၃) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊

(၄) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်။

(ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် -

(၁) ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများကို လိုအပ်သလို သတ်မှတ်နိုင် သည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်ဝန်ကြီးဌာနများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

(၂) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဦးရေကို လိုအပ်သလို သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်ဦးရေကို တိုးခြင်း၊ လျှော့ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

- (င) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများသည် အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည် -
 - (၁) အသက် ၄၀ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
 - (၂) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
 - (၃) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများ

၂။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် -
 - (၁) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ သတ်မှတ်ထားသည့်အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်ရမည်၊
 - (၂) ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီး ဌာနများအတွက် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သင့်လျော်သည့် တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းကို ရယူရမည်၊
 - (၃) ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများအပြင် အခြားဝန်ကြီးဌာနများတွင် တပ်မတော်သားများအား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုလျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိရွေးချယ်ထားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏အမည်စာရင်းနှင့် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှရရှိသည့် တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းတို့ကို စုစည်း၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းလျက် သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။

- (ဂ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်း တင်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့် မရှိစေရ။
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။
- (င) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် ရရှိပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။ ထိုသို့ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးချင်းအလိုက် တာဝန်ယူရမည့်ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနများကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးသည့် အခါတိုင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ အကြောင်းကြားရမည်။
- (ဆ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။

၃။ ဒုတိယဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအား အထောက်အကူပြုရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲက ဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူများကို ဒုတိယဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည် -
 - (၁) အသက် ၃၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊
 - (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက်သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသူ၊
 - (၃) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။

- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဒုတိယဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာတာဝန်များပေးအပ်ရန် ဖြစ်ပါက တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သင့်လျော်သည့် တပ်မတော် သားများ၏ အမည်စာရင်းကို ရယူရမည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီး ဌာနများအပြင် အခြားဝန်ကြီးဌာနများတွင် တပ်မတော်သားများအား ဒုတိယဝန်ကြီးများ အဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုလျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်နှင့်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဒုတိယဝန်ကြီးများအား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် တာဝန်ယူရမည့် ဝန်ကြီးဌာနများကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (င) ဒုတိယဝန်ကြီးများသည် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအားလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား လည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

၄။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲ ပြစ်တင်နိုင်သည် -
 - (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
 - (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
 - (၃) အကျင့်သိက္ခာ ပျက်ပြားခြင်း၊
 - (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး၏အရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊
 - (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာမဆောင်ရွက်ခြင်း။

- (ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး တစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး တစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက် တာဝန် ထမ်းဆောင်စေရန်မသင့်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် လွှတ်တော်ကဆုံးဖြတ် တင်ပြလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတက စွပ်စွဲ ပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးအား တာဝန်မှ ရပ်စဲရမည်။
- (ဃ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့်ဒုတိယဝန်ကြီးတို့၏ ရာထူးသက်တမ်း၊ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခွင့်၊ တာဝန်မှ ရပ်စဲခွင့်၊ လစ်လပ်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခွင့် စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးတို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်းဖြစ်သည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးသည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့ နုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့် တင်ပြပြီး ရာထူးမှ နုတ်ထွက်နိုင်သည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -
 - (၁) ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ မထမ်းဆောင်နိုင်သော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်း မပြုလျှင် တာဝန်မှ ရပ်စဲရမည်။

- (၂) ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရမည့် သို့မဟုတ် တာဝန်မှ ရပ်စဲခံရမည့် တပ်မတော် သား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့် ပတ်သက်လျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဃ) ရာထူးမှနုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးရာထူးနေရာ လစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးခန့်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး အသစ် သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးအသစ်အား ခန့်အပ် တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ ခန့်အပ် တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီး၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ကျန်ရှိသည့် ရာထူးသက်တမ်းအတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။
- (င) ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးသည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (စ) (၁) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (၂) ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနများ အတွက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်ထားခြင်းခံရသော တပ်မတော်သားများသည် တပ်မတော်မှ အငြိမ်းစားယူရန် သို့မဟုတ် နုတ်ထွက်ရန်မလို။

- (ဆ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံရေးပါတီ တစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင်ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိရာထူးသက်တမ်းအတွင်း ယင်းပါတီ အဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။
- (ဇ) (၁) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးများအား ခန့်အပ် တာဝန်ပေးသည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ နုတ်ထွက်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံ တစ်ခုသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်သမ္မတရာထူး လစ်လပ် ပါက အစားထိုး ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ အသစ်က ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအသစ်များ သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီး အသစ်များကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးပြီးသည့်အချိန်အထိ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးများနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများသည် မိမိတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ရမည်။
- (၂) အစားထိုးခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး အသစ်များနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးအသစ်များ၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံး သည်အထိသာ ဖြစ်ရမည်။
- (ဈ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့်ဒုတိယဝန်ကြီးများ၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်

၆။ ရှေ့နေချုပ်အခေါ်အဝေါ်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲရမည်။

၇။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေအကြံဉာဏ်များ ရယူနိုင်ရန်နှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာ တာဝန်များပေးအပ်နိုင်ရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့်ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးအား ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရမည် -

- (၁) အသက် ၄၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊
- (၂) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
- (၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးအဖြစ် အနည်းဆုံး ငါးနှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
 - (ခခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
 - (ဂဂ) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate) အဖြစ် အနည်းဆုံး အနှစ် ၂၀ အမှုလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
 - (ဃဃ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော ဥပဒေ ပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ။
- (၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊

- (ခ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့် မရှိစေရ။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။
- (ဃ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။
- (င) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။

၈။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲ ပြစ်တင်နိုင်သည် -
 - (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
 - (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
 - (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
 - (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်၏ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊
 - (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာမဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကိုစွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရ သူသည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရာထူးတွင် ဆက်လက်တာဝန် ထမ်းဆောင်

စေရန်မသင့်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်တင်ပြလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်အား တာဝန်မှ ရပ်စဲရမည်။

(ဃ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတထံ တင်ပြ အစီရင်ခံရမည်။

၉။ ဒုတိယရှေ့နေချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အား အထောက်အကူပြုရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည် -

- (၁) အသက် ၄၀ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
- (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက်သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
- (၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး အဖြစ် အနည်းဆုံးငါးနှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ခခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ဂဂ) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate)အဖြစ် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် အမှုလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ဃဃ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော ဥပဒေ ပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ။
- (၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။

(ခ) ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အားလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်မှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

၁၀။ ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်း၊ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခွင့်၊ တာဝန်မှရပ်စဲခွင့်၊ လစ်လပ်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခွင့် စသည် တို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့ နုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့်တင်ပြ ပြီး ရာထူးမှနုတ်ထွက်နိုင်သည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာမထမ်းဆောင် နိုင်သော ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အား ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်းမပြုလျှင် တာဝန်မှ ရပ်စဲရမည်။

(ဃ) ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှ ရပ်စဲခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်ရာထူးနေရာ လစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ် ခန့်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အသစ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အသစ်အား ခန့်အပ် တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ ခန့်အပ်တာဝန် ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ကျန်ရှိသည့် ရာထူးသက်တမ်းအတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။

- (င) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် လွှတ်တော် တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ် အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (စ) ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များနှင့်အညီ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (ဆ) ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် နိုင်ငံရေးပါတီ တစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိရာထူး သက်တမ်းအတွင်း ယင်းပါတီအဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။
- (ဇ) (ဝ) ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့အား ခန့်အပ်တာဝန် ပေးသည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ နုတ်ထွက်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံ တစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်သမ္မတရာထူး လစ်လပ်ပါက အစားထိုး ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက်သည့် နိုင်ငံတော် သမ္မတအသစ်သည် ယင်းတို့အား ဆက်လက်တာဝန်ပေးနိုင်သည် သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အသစ်များကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးမည် ဆိုပါက ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ်အသစ်များကို ခန့်အပ်တာဝန် ပေးပြီးသည့်အချိန်အထိ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့်

ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့အား ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက် ထမ်းဆောင်စေနိုင်သည်။

(၂) အစားထိုး ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် အသစ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အသစ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံး သည်အထိသာ ဖြစ်ရမည်။

(ဈ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၁၁။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်၊ ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့်သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ်ကို ဒုတိယဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်

၁၂။ စာရင်းစစ်ချုပ်အခေါ် အဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ် သုံးစွဲရမည်။

၁၃။ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နိုင်ငံတော်၏အရ အသုံးစာရင်းများကို စစ်ဆေး၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့တင်ပြနိုင်ရန် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲက ဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့်ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးအား ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုစာရင်း စစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည် -

(၁) အသက် ၄၅ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊

(၂) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊

(၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့် ထက်မနိမ့်သော စာရင်းစစ် အရာရှိရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် ဆောင်ရွက် ခဲ့သူ သို့မဟုတ်

(ခခ) မှတ်ပုံတင်စာရင်းကိုင် သို့မဟုတ် လက်မှတ်ရ ပြည်သူ့စာရင်း ကိုင်အဖြစ် အနည်းဆုံး ၂၀ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်

(ဂဂ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော စာရင်းပညာရှင် သို့မဟုတ် စာရင်းအင်းပညာရှင် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးပညာရှင် အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ။

(၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။

(ခ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြသနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်း တင်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့် မရှိစေရ။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(ဃ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။

၁၄။ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အား စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲ ပြစ်တင်နိုင်သည် -

(၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊

(၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊

- (၃) အကျင့်သိက္ခာ ပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်၏ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း၊

(၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။

(ခ) ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ရာထူးတွင် ဆက်လက်တာဝန် ထမ်းဆောင်စေရန်မသင့်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ် တင်ပြလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အား တာဝန်မှ ရပ်စဲရမည်။

(ဃ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

၁၅။ ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အား အထောက်အကူပြုရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူများထဲက ဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား မိမိသဘော ဆန္ဒအလျောက် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ် အဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရမည် -

- (၁) အသက် ၄၀ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
- (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ။

(၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော စာရင်းစစ်အရာရှိရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်

(ခခ) မှတ်ပုံတင်စာရင်းကိုင် သို့မဟုတ် လက်မှတ်ရ ပြည်သူ့စာရင်း ကိုင်အဖြစ် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်

(ဂဂ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့်ဂုဏ်သတင်းရှိသော စာရင်းပညာရှင် သို့မဟုတ် စာရင်းအင်းပညာရှင် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးပညာရှင် အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ၊

(၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။

(ခ) ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အားလည်းကောင်း ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်မှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

၁၆။ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်း၊ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခွင့်၊ တာဝန်မှရပ်စဲခွင့်၊ လစ်လပ်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခွင့် စသည့် တို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်းဖြစ်သည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် ရာထူး သက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒ အလျောက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့ နုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့်တင်ပြပြီး ရာထူးမှ နုတ်ထွက်နိုင်သည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ မထမ်းဆောင် နိုင်သော ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အား ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်း မပြုလျှင် တာဝန်မှ ရပ်စဲရမည်။

- (ဃ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ် ရာထူးနေရာ လစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ် ခန့်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ် သို့မဟုတ် ဒုတိယ စာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်အား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ ခန့်အပ်တာဝန် ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ကျန်ရှိသည့် ရာထူးသက်တမ်း အတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။
- (င) ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် လွှတ်တော် တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (စ) ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန် ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်း စည်းကမ်း များနှင့်အညီ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (ဆ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် နိုင်ငံရေးပါတီ တစ်ခုခု၏အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယ စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိရာထူး သက်တမ်းအတွင်း ယင်းပါတီ အဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။
- (ဇ) (၁) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့်ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့အား ခန့်အပ် တာဝန်ပေးသည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ

နုတ်ထွက်သွားသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ရာထူးလစ်လပ်ပါက အစားထိုးရွေးချယ် တင်မြှောက်လိုက်သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်သည် ယင်းတို့အား ဆက်လက်တာဝန် ပေးနိုင်သည် သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ် အသစ်များကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ခန့်အပ် တာဝန် ပေးမည်ဆိုပါက ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယ စာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်များကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးပြီးသည့်အချိန်အထိ ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့အား ယင်းတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက် ထမ်းဆောင်စေနိုင်သည်။

(၂) အစားထိုး ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် အသစ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်၏ ကျန်ရှိသည့် ရာထူးသက်တမ်းကုန်ဆုံး သည် အထိသာဖြစ်ရမည်။

(ဈ) ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၁၇။ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်၊ ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေး အတွက် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်ကို ဒုတိယဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၈။ ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းရွေးချယ်ရေး၊ လေ့ကျင့်ရေးတာဝန်နှင့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းသတ်မှတ်ရေးတာဝန်များထမ်းဆောင်နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန် အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ များအား ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရမည်
 - (၁) အသက် ၅၀ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
 - (၂) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
 - (၃) အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သော အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်ဖြစ်သူ၊
 - (၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊
 - (၅) နိုင်ငံရေးပါတီဝင်မဟုတ်သူ၊
 - (၆) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူ။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား လည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များသည် ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ယင်းမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။
- (ဃ) ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏သက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်း ဖြစ်သည်။
- (င) ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အဖွဲ့ဝင်တို့၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များ၊ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်းတို့ကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၁၉။ ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့၏အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စု ရာထူးဝန်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်း

သတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု ရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့

၂၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အကြီးအကဲနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များ၏ အခေါ်အဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အကြီးအကဲကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် (Chief Minister of the Region or State) ဟု ခေါ်ဝေါ်ရမည်၊
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး (Minister of the Region or State) ဟုခေါ်ဝေါ်ရမည်။

၂၁။ တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) တိုင်းဒေသကြီးတိုင်းတွင် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့၊ ပြည်နယ်တိုင်းတွင် ပြည်နယ် အစိုးရ အဖွဲ့အသီးသီး ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်၊
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကို အောက်ဖော်ပြပါ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်၊
 - (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်၊
 - (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများ၊
 - (၃) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် -
 - (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနများကို လိုအပ်သလို သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင်သတ်မှတ်ဝန်ကြီးဌာနများကိုပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။

- (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဦးရေကို လိုအပ်သလို သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်ဦးရေကို တိုးခြင်း၊ လျှော့ခြင်း ပြုနိုင်သည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများသည် အောက်ပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။
 - (၁) အသက် ၃၅ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
 - (၂) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည် အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
 - (၃) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။
- (င) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် -
 - (၁) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထဲက သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား ရွေးချယ်ရမည်၊
 - (၂) ရွေးချယ်ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၏ အမည်စာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ပေးပို့လျက် သဘောတူညီချက် ရယူရမည်။
- (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အား သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။
- (ဆ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်း များနှင့်မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက တိုင်းဒေသကြီး

သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်း တင်သွင်းသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့် မရှိစေရ။

(ဇ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

၂၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် -

(၁) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ် သူများထဲကဖြစ်စေ သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသောသင့်လျော်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်ရမည်။

(၂) လုံခြုံရေးနှင့်နယ်စပ်ရေးရာတာဝန်ပေးအပ်နိုင်ရန် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သင့်လျော်သည့် တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းကို တောင်းခံရမည်။

(၃) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီး အဖွဲ့ထံမှ ယင်းတို့၏ ဥက္ကဋ္ဌအမည်စာရင်းကို ရယူရမည်။

(၄) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အမည် စာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ထံမှရယူရမည်။

- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် မိမိရွေးချယ်ထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှရရှိသည့် တပ်မတော် သားများ၏ အမည်စာရင်းကိုစုစည်းပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းလျက် သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည် စာရင်းသစ်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့် ရှိသည်။
- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဥက္ကဋ္ဌများ၏ အမည်စာရင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဆောင်ရွက်ရန် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အမည်စာရင်းပါ ပုဂ္ဂိုလ်များအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည်။
- (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က တင်ပြ လာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်

ဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။ ထိုသို့ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး တစ်ဦးချင်းအလိုက် တာဝန်ယူရမည့် ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဝန်ကြီး ဌာနများကို သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းလျက် သတ်မှတ်ပေးရမည်။

(ဆ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်

(၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများဖြစ်သည့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဥက္ကဋ္ဌများအား သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသရေးရာ များကိုဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများဖြစ်သည့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဆောင်ရွက်ရန်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအား သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာများကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ဇ) သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ ဥက္ကဋ္ဌအားလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဆောင်ရွက်ရန် ရွေးကောက်တင်မြှောက် ထားသည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အားလည်းကောင်း တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အသက်ကန့်သတ်ချက်ကို လျော့ပေါ့ပေး ရမည်။

(ဈ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်ညှိနှိုင်း၍ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဆိုင်ရာဝန်ကြီးများအားလည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီးများအားလည်းကောင်း အခြားဝန်ကြီးဌာန တာဝန်များကိုလည်း ပူးတွဲတာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

- (ည) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်သည် လုံခြုံရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာ တာဝန်များမှအပ အခြားတာဝန်များအတွက် တပ်မတော်သားများအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုလျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ အမည်စာရင်းတောင်းခံ၍ ယင်းအမည် စာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘော တူညီချက်ရယူလျက် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည်။
- (ဋ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းများကိုသက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ လည်းကောင်း အကြောင်းကြားရမည်။
- (ဌ) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံ ရမည်။
 (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးများသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်အားလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်မှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။
- (ဍ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများ၏ ရာထူး သက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်း အတိုင်းဖြစ်သည်။

၂၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦး အပေါ်စွပ်စွဲ ပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီး တစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည် -
 - (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊

- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီး၏ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း။
- (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ် ဖော်ပြပါအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်သို့မဟုတ်ပြည်နယ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေအနက် အနည်းဆုံး လေးပုံတစ်ပုံက လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး မိမိတို့၏ စွပ်စွဲချက်ကို သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။
- (ဂ) သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ စွပ်စွဲချက်ကိုစုံစမ်းစစ်ဆေးစေရမည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည့် လုပ်ငန်းပမာဏကို ထောက်ရှု၍စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြီးစီးရမည့်ကာလကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (ဃ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးအား ကိုယ်တိုင်သော် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့်ပေးရမည်။
- (င) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီး တစ်ဦးဦးအပေါ် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်း စစ်ဆေးရေး အဖွဲ့က စုံစမ်းစစ်ဆေး တွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြလာလျှင် လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။ သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ အနည်းဆုံး သုံးပုံနှစ်ပုံက စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည်

မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက်ထမ်းရွက် စေရန်မသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် ဥက္ကဋ္ဌသည် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တင်ပြချက်ရရှိလျှင် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးအား ရာထူးမှရပ်စဲရမည်။

(၃) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်လျှင် ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတထံတင်ပြ အစီရင်ခံရမည်။

၂၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦး နုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်း၊ လစ်လပ်ရာထူးနေရာ ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခြင်း စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီး တစ်ဦးဦးသည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ အကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့ နုတ်ထွက် လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့် တင်ပြပြီး ရာထူးမှနုတ်ထွက် နိုင်သည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်

(၁) လုပ်ငန်းတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ မထမ်းဆောင်နိုင်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးအား ရာထူးမှနုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်းမပြုလျှင် တာဝန်မှ ရပ်စဲရမည်။

၁၃၆

- (၂) ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရမည့် သို့မဟုတ် တာဝန်မှ ရပ်စဲခံရမည့် တပ်မတော်သား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးနှင့် ပတ်သက်လျှင် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ရာထူးမှနုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခံရခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့် ဖြစ်စေတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီး ရာထူး နေရာလပ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန် ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ သက်ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ လစ်လပ်သည့် ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့် ထားနိုင်သည်။ ထိုသို့ ဖြည့်စွက် ခန့်ထားခြင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရာထူး သက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ကျန်ရှိသည့် ရာထူးသက်တမ်း အတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။
- (ဃ) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံ့ ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီး အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်း စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစား ယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များ၏ လုံခြုံရေးနှင့် နယ်စပ် ရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနများတွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်ထားခြင်း ခံရသောတပ်မတော်သားများသည် တပ်မတော်မှ အငြိမ်းစား ယူရန် သို့မဟုတ် နုတ်ထွက်ရန်မလို။

(င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၂၅။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးတို့၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင် ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးကို ဒုတိယဝန်ကြီး အဆင့် သတ်မှတ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ရုံး

၂၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာန အကြီးအကဲနှင့် ပတ်သက်ပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာန အကြီးအကဲသည် ရာထူး အလျောက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ရုံးလည်း ဖြစ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်

၂၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှေ့နေချုပ် အခေါ်အဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ရမည်။

၂၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဥပဒေအကြံဉာဏ်များ ရယူနိုင်ရန်နှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာ တာဝန်များပေးနိုင်ရန် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူတစ်ဦးဦးအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်ရေးအတွက်

သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့တင်ပြ သဘောတူညီချက်ရယူ၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည် -

- (၁) အသက် ၄၀ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
 - (၂) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည် အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
 - (၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ငါးနှစ်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ် ခရိုင် အဆင့်ထက် မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
 - (ခခ) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate) ဖြစ်လျှင် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့သူ၊
 - (၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်က သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တင်ပြလာ သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့်

ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့် မရှိစေရ။

(ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည် စာရင်းသစ်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။

(စ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်သည် -

(၁) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်၊

(၂) ပြည်ထောင်စု ရှေ့နေချုပ်အားလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

(ဆ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အား စွပ်စွဲပြစ်တင်ရန်ကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဇ) ရာထူးမှနုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်း၊ လစ်လပ်သည့်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက် ခန့်ထားခြင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်ပါက အငြိမ်းစားယူပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးများအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

(ဈ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့် များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၂၉။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏ အဆင့်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်

၃၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ် အခေါ်အဝေါ်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ရမည်။

၃၁။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အရအသုံးငွေစာရင်းများကို စစ်ဆေး၍ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြနိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ တစ်ဦးဦးအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန် ပေးနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြသဘော တူညီချက်ရယူ၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည် -

- (၁) အသက် ၄၀ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
- (၂) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည် အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊

(၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ် အရာရှိထက် မနိမ့်သော ရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ငါးနှစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ် ခရိုင်အဆင့် စာရင်းစစ်အရာရှိထက် မနိမ့်သော ရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ် (ခ ခ) မှတ်ပုံတင်စာရင်းကိုင် သို့မဟုတ် လက်မှတ်ရ ပြည်သူ့စာရင်း ကိုင်အဖြစ် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ၊

(၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်က သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တင်ပြလာ သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်၊

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က အမည်စာရင်း တင်သွင်း သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်း စစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ၊

(ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည် စာရင်းသစ်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်သည် -
 - (၁) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတအားတာဝန်ခံရမည်၊
 - (၂) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အားလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။
- (စ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အား စွပ်စွဲပြစ်တင်ရန်ကိစ္စ ပေါ်ပေါက်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီး တစ်ဦးဦးအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဆ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်း၊ လစ်လပ်သည့် ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက် ခန့်ထားခြင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်ပါက အငြိမ်းစားယူပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးများ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။
- (ဇ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၃၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် စာရင်းစစ်ချုပ်၏ အဆင့်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့

၃၃။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အခေါ်အဝေါ်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းသည်။

၃၄။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသတို့သည် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများဖြစ်ကြသည့်အားလျော်စွာ အဆင့်အတန်း တူညီကြ သည်။
- (ခ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသများတွင် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့များ အသီးသီး ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်။ ယင်းဦးစီးအဖွဲ့များသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ ခွဲဝေအပ်နှင်းသည့် ဥပဒေပြုရေးအာဏာကိုလည်း ကျင့်သုံးသည်။
- (ဂ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီး အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ အနည်းဆုံး ၁၀ ဦးပါဝင်စေရမည်။
- (ဃ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီး အဖွဲ့ကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။
 - (၁) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအတွင်းရှိ မြို့နယ်များမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊
 - (၂) လုံခြုံရေးတာဝန်ဖြစ်စေ၊ နယ်စပ်ရေးရာတာဝန်ဖြစ်စေ ပေးအပ်နိုင်ရန် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်း တင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သား ကိုယ်စားလှယ်များ၊
 - (၃) အပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့် (၂) ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များက ရွေးချယ်ဖြည့်စွက်ခန့်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်များ။

- (င) အထက်အပိုဒ် (ဃ) အပိုဒ်ခွဲ (၁) နှင့် (၂) ပါ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များသည် မိမိတို့အချင်းချင်းညှိနှိုင်းလျက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအတွင်းရှိ မြို့နယ်များမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အနက် သင့်လျော်သူတစ်ဦးအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်ရမည်။ ထိုသို့ ရွေးချယ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်စာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်မှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည်။
- (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမည်စာရင်း တင်သွင်းလာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။
- (ဆ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ ဥက္ကဋ္ဌသည် ရာထူးအလျောက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ခန့်ထားသည့် နည်းလမ်းမှအပ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေတွင်ပါရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။
- (ဇ) သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များသည်
 - (၁) သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအတွင်း နေထိုင်ကြသည့် သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသရရှိပြီးသော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများမှအပ ကျန်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအနက် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော လူဦးရေဖြစ်သည့် လူဦးရေ အနည်းဆုံး ၁၀၀၀၀ နှင့်အထက်ရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာက သတ်မှတ်သည့်

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရှိလျှင် ယင်းတိုင်းရင်းသားလူမျိုး ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကျစီကို ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခန့်ထား ရမည်။ ယင်းသို့ ရွေးချယ်ခန့်ထားခြင်းခံရသော ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

(၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ၁၀ ဦးမပြည့်သေးပါက အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ အနည်းဆုံး ၁၀ ဦး ပြည့်စေရန် လိုအပ်သည့် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေကို သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအတွင်း နေထိုင်သူများထဲမှ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ် ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသောသင့်လျော်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား မိမိတို့သဘော ဆန္ဒအလျောက် ရွေးချယ်ခန့်ထားရမည်။

(ဈ) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့တို့တွင် ဦးစီးအဖွဲ့ဝင် စုစုပေါင်း၏ လေးပုံတစ်ပုံ ဖြစ်သည့် ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်ဦးရေကို တပ်မတော်သားများဖြင့် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်တာဝန် ပေးနိုင်သည်။

(ည) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီး အဖွဲ့ဝင်များ အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရန် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

- (ဋ) (၁) သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌသည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းကို ကြေညာရမည်။
- (၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီး အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အား လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးချုပ်မှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။
- (၃) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များသည် ယင်းတို့၏ဥက္ကဋ္ဌအား တာဝန်ခံရမည်။
- (၄) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီး အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ ရာထူးသက်တမ်း သတ်မှတ်ခြင်း၊ အရေးယူခြင်း၊ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှ ရပ်စဲခြင်း၊ လစ်လပ်ရာထူး နေရာများတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခြင်းတို့ အတွက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (၅) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဦးစီး အဖွဲ့ဝင်တို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ပေးရမည်။

ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ရုံး

(၃) သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာန အကြီးအကဲသည် ရာထူးအလျောက် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူး အဖြစ် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ပြင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ရုံး လည်းဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် နေပြည်တော်အုပ်ချုပ်ရေး

၃၅။ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် နေပြည်တော်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် နေပြည်တော်တွင် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ အာဏာသက်ရောက်သည့်နေ့၌ တည်ရှိနေသော နေပြည်တော် စည်ပင်သာယာရေး နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်များအားလုံး ပါဝင်သည်၊
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် နေပြည်တော် အတွင်းရှိ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်များကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်သတ်မှတ် နိုင်သည်၊
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -
 - (၁) နေပြည်တော်ကောင်စီ (Nay Pyi Taw Council) တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းထားရှိရမည်၊
 - (၂) သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို နေပြည်တော် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်များ အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်၊
 - (၃) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် နေပြည်တော်၏ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ကောင်စီဝင် သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်များအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ရန် တပ်မတော်

ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သတ်မှတ်အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသည့် သင့်လျော်သော တပ်မတော်သား သို့မဟုတ် တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းကို ရယူရမည်။

(၄) နေပြည်တော်ကောင်စီတွင် ဥက္ကဋ္ဌအပါအဝင် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေကို ဥပဒေနှင့် အညီ လိုအပ်သလို သတ်မှတ်နိုင်သည်။

(ဃ) နေပြည်တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်များသည် အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်း များနှင့် ပြည့်စုံရမည် -

- (၁) အသက် ၃၅ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
- (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
- (၃) နိုင်ငံတော်သမ္မတက သတ်မှတ်သော အခြားအရည်အချင်းများနှင့် လည်း ပြည့်စုံသူ။

(င) နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း၊ ကောင်စီဝင်များသည် နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် နေပြည်တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌမှ တစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

(စ) နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့်ကောင်စီဝင်များ၏ ရာထူးသက်တမ်း၊ ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခွင့်၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်းနှင့်လစ်လပ်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက် ခန့်ထားခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (၁) နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်း သည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(၂) နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်တစ်ဦးဦးသည် ရာထူး သက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘော ဆန္ဒအလျောက်ရာထူးမှ နုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့ နုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့် တင်ပြပြီး ရာထူးမှ နုတ်ထွက်နိုင်သည်။

(၃) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -

(ကက) ပေးအပ်သည့် တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာ မထမ်းဆောင်နိုင်သော နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင် တစ်ဦးဦးအား ရာထူးမှနုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်းမပြုလျှင် တာဝန်မှ ရပ်စဲရမည်။

(ခ ခ) ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ရမည့် သို့မဟုတ် တာဝန်မှ ရပ်စဲခံရမည့် တပ်မတော်သား နေပြည်တော်ကောင်စီဝင်နှင့်ပတ်သက်လျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်နှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ရမည်။

(၄) ရာထူးမှနုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခံရခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့် ဖြစ်စေ နေပြည်တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်ရာထူး နေရာလစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌအသစ် သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်အသစ်အား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ ခန့်အပ် တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည့် နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌအသစ် သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်အသစ်၏ရာထူး သက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ကျန်ရှိသည့် ရာထူးသက်တမ်းအတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။

(ဆ) နေပြည်တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်ကောင်စီဝင် တစ်ဦးဦးသည် လွှတ်တော် တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်လျှင် နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ်

ကောင်စီဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ဇ) နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်များသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန် ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီး သို့မဟုတ် နုတ်ထွက်ပြီးဖြစ် သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ဈ) နေပြည်တော်၏ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ပေးနိုင်ရေးအတွက် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် တပ်မတော်သား နေပြည်တော် ကောင်စီဝင် သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်များသည် တပ်မတော်မှ နုတ်ထွက်ရန် သို့မဟုတ် အငြိမ်းစား ယူရန်မလို။

(ည) နေပြည်တော် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်တစ်ဦးဦးသည် နိုင်ငံရေး ပါတီတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် နေပြည်တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိရာထူး သက်တမ်းအတွင်း ယင်းပါတီ အဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။

(ဋ) နေပြည်တော်ကောင်စီ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်ကောင်စီဝင်များ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

(ဌ) နေပြည်တော် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာန အကြီးအကဲသည် ရာထူးအလျောက် နေပြည်တော်ကောင်စီ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သည်။ နေပြည်တော် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနသည် နေပြည်တော်ကောင်စီရုံးဖြစ်သည်။

၃၆။ နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး နေပြည်တော် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့်ကောင်စီဝင်များ၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် နေပြည်တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

၁၅၁

- ၃၇။ ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်တို့၏ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်တို့၏ အုပ်ချုပ်ရေးကို နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများအား တာဝန်ပေး ဆောင်ရွက်စေရမည်။
- ၃၈။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု၏ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု၏ အုပ်ချုပ်ရေးကို ရပ်ရွာက ကြည်ညိုလေးစားပြီး သိက္ခာသမာဓိရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို ဥပဒေနှင့်အညီ ခန့်အပ် တာဝန်ပေး ဆောင်ရွက်စေရမည်။

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာအာဏာခွဲဝေမှု

Sharing of the Executive Power

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အာဏာခွဲဝေမှု

နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

- ၁။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အား တာဝန်ခံရမည်။ ဒုတိယသမ္မတများသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတမှတစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အား လည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။
- ၂။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရသော်လည်းကောင်း ပေးအပ်လာသည့်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးဆောင်သည့် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကောင်စီ (National Defence and Security Council) ကို အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့်ဖွဲ့စည်းသည် -
 - (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတ
 - (၂) ဒုတိယသမ္မတ
 - (၃) ဒုတိယသမ္မတ
 - (၄) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၅) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ
 - (၆) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်
 - (၇) ဒုတိယတပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်
 - (၈) ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး
 - (၉) နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး
 - (၁၀) ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး
 - (၁၁) နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး
- ၃။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -
 - (က) ပြစ်ဒဏ်လွတ်ငြိမ်းခွင့် (Pardon) ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်၊
 - (ခ) အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ထောက်ခံချက်နှင့်အညီ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့် (Amnesty) ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

- ၄။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေနှင့်အညီ -
 - (က) ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူးဆောင်တံဆိပ်များ ချီးမြှင့်အပ်နှင်းခြင်း ပြုနိုင်သည်။
 - (ခ) ချီးမြှင့်အပ်နှင်းထားသည့် ဂုဏ်ထူးဆောင်ဘွဲ့များ၊ ဂုဏ်ထူးဆောင်တံဆိပ်များကို ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းခြင်းပြုနိုင်သည်။
- ၅။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် နိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များနှင့် သံတမန်ဆက်သွယ်ခြင်း၊ သံတမန်အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ချက်ချင်း အရေးယူဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် အခြေအနေမျိုး၌ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်းလျက် နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုခုနှင့် သံတမန်အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်နိုင်သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိ၏အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြအတည်ပြုချက် ရယူရမည်။
- ၆။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေနှင့်အညီ -
 - (က) မိမိနိုင်ငံ၏ သံတမန်များကို ခန့်အပ်ခြင်း၊ ပြန်လည်ခေါ်ယူခြင်း ပြုနိုင်သည်။
 - (ခ) နိုင်ငံခြား သံတမန်များအား ခန့်အပ်ရန် သဘောတူညီချက်ပေးခြင်း၊ နိုင်ငံခြား သံတမန်များအား ပြန်လည်ခေါ်ယူရန် အကြောင်းကြားခြင်း ပြုနိုင်သည်။
 - (ဂ) နိုင်ငံခြားသံတမန်များ၏ ခန့်အပ်လွှာများကို လက်ခံခြင်းပြုသည်။
- ၇။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်း အကြီးအကဲများကို ခန့်အပ်ခြင်း၊ ထုတ်ပယ်ခြင်းပြုနိုင်သည်။
- ၈။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေနှင့်အညီ -
 - (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့်သာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၊ ဒေသ ဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအချင်းချင်း စာချုပ်များချုပ်ဆိုခြင်း၊ အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ စာချုပ်များမှ နုတ်ထွက်ခြင်း ပြုရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက်ရယူရန် မလိုအပ်သော အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ၊ ဒေသဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံအချင်းချင်းစာချုပ်များချုပ်ဆိုခြင်း၊ အတည်ပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ စာချုပ်များမှနှုတ်ထွက်ခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၉။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နိုင်ငံတော်၏ မူဝါဒများနှင့် နိုင်ငံတော်၏ အခြေအနေအရပ်ရပ် တို့ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးသို့ဖြစ်စေ အခါအား လျော်စွာ မိန့်ခွန်း ပြောကြားခွင့်၊ သဝဏ်လွှာပေးပို့ခွင့်ရှိသည်။

၁၀။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် လိုအပ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အရေးပေါ်အစည်းအဝေး ကိုဖြစ်စေ၊ အထူးအစည်းအဝေးကိုဖြစ်စေ ခေါ်ယူကျင်းပပေးရန် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော် နာယကအား အကြောင်းကြားနိုင်သည်။

၁၁။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတစ်ခုနှင့် တစ်ခု အကြား နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာငွေအရ အသုံးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များမှအပ ချက်ချင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သော အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သော အမိန့် (Ordinance) ကို ထုတ်ပြန်ခွင့်ရှိသည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပုဒ်မခွဲ (က) အရ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သောအမိန့်ကို ရုပ်သိမ်းထားခြင်းမရှိလျှင် ယင်းအမိန့် ထုတ်ပြန် သည့် နေ့ရက်မှရက်ပေါင်း (၆၀) အတွင်း ကျင်းပသောအနီးကပ်ဆုံး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြ၍ အတည်ပြုချက်ရယူ ရမည်။ ရက်ပေါင်း (၆၀) အတွင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး ကျင်းပရန်မရှိလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အထူးအစည်းအဝေးကို ခေါ်ယူ ကျင်းပစေ၍ အတည်ပြုချက်ရယူရမည်။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ အတည်ပြုချက်မရရှိလျှင် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာ တည်သောအမိန့်သည် အတည်မပြုသည့်နေ့မှစ၍ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲရမည်။

၁၅၆

- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထိုဥပဒေကဲ့သို့အာဏာတည်သောအမိန့်ကို လိုအပ်သောကာလအပိုင်းအခြားအထိ ဆက်လက်အတည် ဖြစ်စေနိုင်သည်။
- (င) ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သော အမိန့်ထုတ်ပြန် ကြေညာသည့်နေ့မှစ၍ ရက်ပေါင်း (၆၀) အတွင်း ရုပ်သိမ်းပြီးဖြစ်စေကာမူ ထိုဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သောအမိန့်ကို အနီးကပ်ဆုံးကျင်းပမည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးသို့ တင်ပြရမည်။
- (စ) ဥပဒေကဲ့သို့အာဏာတည်သောအမိန့်တွင် ဤအခြေခံဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိသောပြဋ္ဌာန်းချက်ပါရှိလျှင် ယင်းပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ပျက်ပြယ်ရမည်။

၁၂။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -

- (က) နိုင်ငံတော်အား ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခြင်းခံရလျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းထားသော အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့်ညှိနှိုင်းလျက် စစ်ရေးအရ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) မိမိ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကျင်းပနေချိန်ဖြစ်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေးသို့တင်ပြ၍ အတည်ပြုချက်ရယူရမည်။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးကျင်းပနေချိန်မဟုတ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အရေးပေါ် အစည်းအဝေးခေါ်ယူစေ၍ တင်ပြအတည်ပြုချက်ရ ယူရမည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်သာ စစ်ကြေညာနိုင်သည်။ စစ်ပြေငြိမ်း နိုင်သည်။

၁၃။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေများကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အရေးယူဆောင်ရွက်ပြီး လက်မှတ်ရေးထိုးရမည်။ ယင်းသို့ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးသောဥပဒေများကို နိုင်ငံတော်ပြန်တမ်းတွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်။

၁၅၇

၁၄။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရသော်လည်းကောင်း၊ ဥပဒေ တစ်ရပ်ရပ် အရသော်လည်းကောင်းမိမိအား အပ်နှင်းထားသည့်တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် များကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရာတွင် သို့တည်းမဟုတ် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်သည့် အနေဖြင့် ပြုခဲ့သော ပြုလုပ်မှုအတွက် မည်သည့်လွှတ်တော်၊ မည်သည့်တရားရုံးတွင်မျှ ဖြေရှင်းရန် တာဝန်မရှိစေရ။ သို့ရာတွင် ဤကဲ့သို့ တာဝန်မရှိစေခြင်းသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတအား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်း မရှိစေရ။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုအခွင့်အာဏာ

- ၁။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် ပြည်ထောင်စု၏ အုပ်ချုပ်မှု အာဏာသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဥပဒေပြုနိုင်သော အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များသို့လည်း သက်ရောက်ပုံနှံ့သည်။
- ၂။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ ပြည်ထောင်စု၏ အုပ်ချုပ် မှုအာဏာသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၌ တည်ရှိသည်။ ဤစကားရပ်ကြောင့် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သည် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်အားလည်းကောင်း၊ အာဏာပိုင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအားလည်းကောင်း တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များပေးအပ်ခြင်း မပြုနိုင်ဟုမမှတ် ယူရ။ ထို့ပြင် ယင်းစကားရပ်ကြောင့် တည်ဆဲဥပဒေများအရ သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ရပ်အားဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင် ပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးဦးအားဖြစ်စေ အပ်နှင်းထားသည့် တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို နိုင်ငံတော်သမ္မတအား လွှဲပြောင်းပေးအပ် သည်ဟုလည်း မမှတ်ယူရ။
- ၃။ (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်အားလုံး ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အမည်ဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်သည်ဟု ဖော်ပြရမည်။
 (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏အမည်ဖြင့် ထုတ်ပြန်သော အမိန့်များနှင့် ချုပ်ဆိုသော စာချုပ်စာတမ်းများကို နိုင်ငံတော်သမ္မတကပြဋ္ဌာန်းသည့်နည်းဥပဒေများတွင် ဖော်ပြထားသော နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ဖြစ်စေရမည်။ ထို့ပြင် ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ထားသည့်အမိန့် သို့မဟုတ် စာချုပ်စာတမ်းများသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏အမိန့် သို့မဟုတ် စာချုပ် စာတမ်း မဟုတ်သောကြောင့် မခိုင်လုံဟု ငြင်းဆိုပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။
 (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိ၏သဘောအတိုင်းဆောင်ရွက်ရန် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ကိစ္စရပ်များမှအပ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသော ကိစ္စရပ်များအတွက်လည်းကောင်း၊ အဆိုပါကိစ္စရပ်များ ကို ပြည်ထောင်စု အစိုးရဝန်ကြီးများအား ခွဲဝေအပ်နှင်းရန် လည်းကောင်း၊

ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ခွဲဝေအပ်နှင်း
ရန်လည်းကောင်း လိုအပ်သည့် နည်းဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိသည်။

(ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အထက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ ယေဘုယျသဘောကို
မထိခိုက်စေဘဲ မိမိ၏တာဝန်ဝတ္တရားများကိုနယ်မြေဒေသအလိုက်ဖြစ်စေ၊
အစိုးရဌာနဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအလိုက်ဖြစ်စေ ခွဲဝေအပ်နှင်းနိုင်သည်။

၄။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့်
တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ
ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏မူဝါဒများကိုချမှတ်ရမည်။ ယင်းမူဝါဒများနှင့်အညီ လိုအပ်သော
စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲ၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် အကောင်
အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။

၆။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ဘဏ္ဍာရေးကော်မရှင်နှင့် ညှိနှိုင်းရရှိသည့် ပြည်ထောင်စု၏
နှစ်စဉ် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းအပေါ် အခြေပြုလျက် ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေ
အရအသုံးဆိုင်ရာဥပဒေကြမ်းကိုရေးဆွဲ၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်
များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့တင်သွင်း အတည်ပြုချက် ရယူရမည်။

၇။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် မိမိတင်သွင်းသည့် ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေအရ အသုံး
ဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မကုန်ဆုံးမီ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်က
ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုနိုင်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က နောက်ဆုံးပြဋ္ဌာန်းထားသည့်
ပြည်ထောင်စု၏ ဘဏ္ဍာငွေအရ အသုံးဆိုင်ရာဥပဒေပါ သာမန်အသုံးစရိတ် ခွင့်ပြုချက်
ဘောင်အတွင်း သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။

၈။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ
ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်က ဥပဒေပြုနိုင်သော ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သည့်
ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းနိုင်သည်။

၉။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ဝန်ကြီးဌာနများသည် ယင်းတို့၏ လက်အောက်ရှိ အစိုးရ
ဌာန၊ အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများက လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ကြရာတွင်

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီဖြစ်စေရန်လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဖြစ်စေရန်လည်းကောင်း စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း ပြုရမည်။

၁၀။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ၊ ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ် ခွင့်ရ စီရင်စုဦးစီးအဖွဲ့တို့ကလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ထိရောက်အောင်မြင်မှုရှိစေရေးအတွက် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးသည်။

၁၁။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများနှင့် နယ်နိမိတ် ပြင်ဆင် သတ်မှတ်ရေးဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများမှအပ

(က) တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အကြား၊ တိုင်းဒေသကြီးအချင်းချင်း၊ ပြည်နယ် အချင်းချင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီ ရင်စုအကြား၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုအချင်းချင်း ဖြစ်ပွားသည့် အုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း ဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ လိုအပ်လျှင် အဆုံးအဖြတ်ပေးခြင်း ပြုသည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအကြား၊ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုနှင့် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအကြား ဖြစ်ပွားသည့်အုပ်ချုပ်ရေး ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ လိုအပ်လျှင် အဆုံးအဖြတ် ပေးခြင်းပြုသည်။

၁၂။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ဥပဒေနှင့်အညီ

(က) ပြည်ထောင်စုဆိုင်ရာဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများကို လိုအပ်သလိုဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ဖွဲ့စည်းရာတွင် လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို သတ်မှတ်ပေး ရမည်။

(ခ) လိုအပ်သော ဝန်ထမ်းများကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။

- ၁၃။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည်
 - (က) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကအခါအားလျော်စွာချမှတ်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။ မိမိ၏ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ပြန်လည် အစီရင်ခံရမည်။
 - (ခ) နိုင်ငံတော်၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ အခါ အားလျော်စွာ တင်ပြရမည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ၏အုပ်ချုပ်မှုအခွင့်အာဏာ

- ၁။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်မဆန့်ကျင်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ၏ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်က ဥပဒေပြုနိုင်သော ကိစ္စရပ်များသို့ သက်ရောက်ပျံ့နှံ့သည်။ ထို့ပြင် ပြည်ထောင်စုဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအား ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုသည့် ကိစ္စရပ်များသို့လည်း သက်ရောက်ပျံ့နှံ့သည်။
- ၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် ကူညီရန်တာဝန်ရှိသည်။
- ၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ချမှတ်ထား သည့် မူဝါဒများနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု ဥပဒေများနှင့်သော်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်စေဘဲ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် စီမံကိန်းများကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စု၏ နှစ်စဉ် အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းအပေါ် အခြေပြုလျက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာ

ဥပဒေကြမ်းကို ပြဋ္ဌာန်းပေးနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းရမည်။

၅။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် မိမိတင်သွင်းသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းကို ဘဏ္ဍာရေးနှစ် မကုန်ဆုံးမီ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုနိုင်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က နောက်ဆုံး ပြဋ္ဌာန်းထား သည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ သာမန်အသုံးစရိတ် ခွင့်ပြုချက် ဘောင်အတွင်း သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။

၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းပါ ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သည့် ဥပဒေကြမ်းကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းနိုင်သည်။

၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ယင်းတို့၏လက်အောက် အစိုးရဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီဖြစ်စေရန်လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် အညီဖြစ်စေရန်လည်းကောင်း စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ လမ်းညွှန်ခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း ပြုရမည်။

(ခ) မိမိ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက် ရှိသော နယ်ဘက်ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို လည်း ဥပဒေနှင့်အညီ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၁၆၃

- ၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စု ဥပဒေနှင့်အညီလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ကြိုတင်ညှိနှိုင်း၍လည်းကောင်း မိမိတာဝန်ယူ အကောင်အထည်ဖော်ရသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် -
 - (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဆိုင်ရာ နယ်ဘက်ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်း များကို လိုအပ်သလို ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
 - (ခ) လိုအပ်သော နယ်ဘက်ဝန်ထမ်းများကို ခန့်အပ်နိုင်သည်။
- ၉။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် -
 - (က) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က အခါအား လျော်စွာ ချမှတ်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရမည်။ မိမိ၏အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ပြန်လည် အစီရင်ခံရမည်။
 - (ခ) မိမိနယ်မြေဒေသ၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့်အစီရင်ခံစာကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။
- ၁၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက အခါအား လျော်စွာ ပေးအပ်လာသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီး အဖွဲ့များ၏ အုပ်ချုပ်မှုအခွင့်အာဏာ

- ၁။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်မဆန့်ကျင်လျှင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့၏ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်မှု အာဏာသည် အောက်ပါကိစ္စရပ်များသို့ သက်ရောက်ပျံ့နှံ့သည် -
 - (က) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီး အဖွဲ့က ဥပဒေပြုခွင့်ရှိသည့်ကိစ္စရပ်များ၊

(ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့အား ဆောင်ရွက် ခွင့်ပြုသည့် ကိစ္စရပ်များ၊

(ဂ) သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့အား ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုသည့် ကိစ္စရပ်များ။

၂။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီး အဖွဲ့သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာ ရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် ကူညီရန် တာဝန်ရှိသည်။

၃။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီး အဖွဲ့သည် -

(က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ မူဝါဒများနှင့်ဆန့်ကျင်လျှင် မိမိနယ်မြေဒေသအတွင်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲလျက် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ညှိနှိုင်းထားရှိရမည်၊

(ခ) နှစ်စဉ်အရအသုံး ခန့်မှန်းခြေငွေစာရင်းကိုရေးဆွဲလျက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရနှင့် ညှိနှိုင်း၍ သဘောတူညီချက် ရယူရမည်၊

(ဂ) သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်၏ ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေပါ မိမိနှင့်သက်ဆိုင်သည့်ခွင့်ပြုဘဏ္ဍာငွေကို သတ်မှတ်ထားသည့် ဘဏ္ဍာရေးစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများနှင့်အညီ သုံးစွဲခွင့်ရှိသည်၊

(ဃ) ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မကုန်ဆုံးမီ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်က ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံးဆိုင်ရာဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုနိုင်သဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရထံမှဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာ ခွင့်ပြုချက်ကို အချိန်မီမရရှိပါက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်

၁၆၅

ပြည်နယ်လွှတ်တော်က နောက်ဆုံးပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံး ဆိုင်ရာဥပဒေပါ ခွင့်ပြုထားသည့် သာမန်အသုံးစရိတ် ဘောင်အတွင်းသုံးစွဲခွင့် ရှိသည်။

- ၄။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီး အဖွဲ့သည် မိမိနယ်မြေဒေသအတွင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော နယ်ဘက်ဝန်ထမ်း အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ ပေါင်းစပ် ညှိနှိုင်းခြင်း ပြုနိုင်သည်။
- ၅။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့သည် မိမိနယ်မြေဒေသ၏ အခြေအနေအရပ်ရပ်နှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အစီရင်ခံစာကို ပြည်ထောင်စု အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရထံသို့ တင်ပြရမည်။
- ၆။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရက အခါအားလျော်စွာ ပေးအပ်လာသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း

- ၁။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးနှင့် ကင်းရှင်းရမည်။
- ၂။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ ခန့်ထားခြင်း၊ ရာထူးတိုးမြှင့်ခြင်း၊ အငြိမ်းစားယူခြင်း၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အမှုထမ်းစည်းကမ်း သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် အရေးယူခြင်းများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၃။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းခွင် အာမခံချက်ရရှိရေး၊ စားဝတ်နေမှုဖူလုံရေး၊ အိမ်ထောင်ရှင် အမျိုးသမီးဝန်ထမ်းများ မီးဖွားခြင်းဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိရေးနှင့် အငြိမ်းစားဝန်ထမ်းများ စားဝတ်နေမှု သက်သာချောင်ချိရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းရမည်။
- ၄။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သည့် တပ်မတော်သားများ၏ လုပ်ငန်းသဘာဝသည် ထူးခြားမှုရှိသည့် အလျောက် တပ်မတော်သား နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများအတွက် တပ်မတော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၅။ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ ထူးခြားသည့် လုပ်ငန်းသဘာဝအရ ယင်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍ သီးခြားဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

**အခန်း (၆)
တရားစီရင်ရေးအခန်း**

**Chapter (VI)
Judiciary**

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ပွဲ့စည်းမှု

Formation of Judiciary

အခန်း (၆)
တရားစီရင်ရေး

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းမှု

၁။ နိုင်ငံတော်၏ တရားစီရင်ရေး အာဏာခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး နိုင်ငံတော်၏ တရားစီရင်ရေးအာဏာကို -

- (က) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် (Supreme Court of the Union)၊ တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်များ (High Courts of the Regions)၊ ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များ (High Courts of the States)၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းတရားရုံးများ (Courts of the Self-Administered Division)၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသတရားရုံးများ (Courts of the Self-Administered Zones)၊ ခရိုင်တရားရုံးများ (District Courts)၊ မြို့နယ်တရားရုံးများ (Township Courts)၊ ဥပဒေအရတည်ထောင်သော အခြားတရားရုံးများနှင့် ဥပဒေနှင့်အညီ ခန့်ထားသော တရားသူကြီးများအား နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ လည်းကောင်း၊ အခြားဥပဒေအရလည်းကောင်း၊
- (ခ) စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတရားရုံးများ (Courts Martial) အား နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ အခြားဥပဒေအရလည်းကောင်း၊
- (ဂ) နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး (Constitutional Tribunal) အား နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရလည်းကောင်း ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်ဖွဲ့စည်းခြင်း

၂။ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် ဖွဲ့စည်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) နိုင်ငံတော်တွင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် (Supreme Court of the Union) တစ်ရပ်ထားရှိသည်။ နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး (Constitutional Tribunal) နှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတရားရုံးများ (Courts Martial)

၁၆၈

၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို မထိခိုက်စေဘဲ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် နိုင်ငံတော်၏ အမြင့်ဆုံးတရားရုံး ဖြစ်သည်။

- (ခ) (၁) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် (Supreme Court of the Union) ၏ အကြီးအကဲကို ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် (Chief Justice of the Union) ဟု ခေါ်ရမည်၊
- (၂) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တွင် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် အပါအဝင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ (Judges of the Supreme Court of the Union) ဦးရေ အနည်းဆုံး ၇ ဦးမှ အများဆုံး ၁၁ ဦး အထိ ခန့်အပ်နိုင်သည်။
- (ဂ) (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်စာရင်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းသဘောတူညီချက် ရယူရမည်၊
- (၂) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသော ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်၏ အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူကို ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ၊
- (၃) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့် ရှိသည်၊
- (၄) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် ရရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ရမည်။

၁၆၉

- (ဃ) (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းကာ ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်သင့်သောပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်စာရင်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းသဘောတူညီချက် ရယူရမည်။
- (၂) နိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသော ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏ အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်ရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်းသူများကို ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။
- (၃) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။
- (၄) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် ရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်ရမည်။

ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး များ၏ အရည်အချင်းများ

၃။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏ အရည်အချင်းများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည် -

- (က) အသက် ၅၀နှစ်ထက်မငယ်၊ အသက် ၇၀ နှစ်ထက်မကြီးသူ၊

- (ခ) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသူ၊
- (ဂ) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး အဖြစ် အနည်းဆုံးငါးနှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေး ဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (၃) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate)အဖြစ် အနည်းဆုံး ၂၀ နှစ် အမှုလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (၄) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော ဥပဒေပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ၊
- (ဃ) နိုင်ငံတော်နှင့်နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊
- (င) နိုင်ငံရေးပါတီဝင်မဟုတ်သူ၊
- (စ) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူ။

ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး များအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း

- ၄။ နိုင်ငံတော်သမ္မတအား လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -
- (က) နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည် -
- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊

- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး၏ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း၊
- (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦးအား စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက မိမိ၏စွပ်စွဲချက်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကထံ တင်ပြရမည်၊
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ ဥပဒေနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးစေရမည်၊
- (ဃ) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းရာတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တူညီစွာပါဝင်စေပြီး ယင်းအဖွဲ့ဝင်များထဲမှ သင့်လျော်သူ တစ်ဦးဦးကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးရမည်၊
- (င) စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည့် လုပ်ငန်းပမာဏကို ထောက်ရှု၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြီးစီးရမည့် အချိန်ကာလကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရမည်၊
- (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိ၏ စွပ်စွဲချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိကိုယ်တိုင်သော် လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်၍ သော်လည်းကောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့ရှေ့မှောက်တွင် ရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ အထောက်အထား များနှင့် သက်သေများကိုလည်း တင်ပြနိုင်ခွင့်ရှိသည်၊
- (ဆ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းဆေးသည့်အခါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသူအား ကိုယ်တိုင် သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့်ပေးရမည်၊
- (ဇ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က စုံစမ်းတွေ့ရှိချက်ကို တင်ပြလာသည့်အခါ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်၊
- (ဈ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်းဦးရေ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံကစွပ်စွဲ ပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်

သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက်ထမ်းရွက်စေရန် မသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်နာယကသည် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြ အစီရင်ခံရမည်။

(ည) ယင်းသို့တင်ပြအစီရင်ခံသည့်အခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း ခံရသည့် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရား လွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးကို ရာထူးမှရပ်စဲရမည်။

(ဋ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်လျှင် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် နိုင်ငံတော် သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး တစ်ဦးဦးအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင် နိုင်သည် -

- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး၏ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊
- (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။

(ခ) ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး တစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ်

ဒုတိယသမ္မတကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (ဂ) သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး တစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက် ထမ်းရွက်စေရန် မသင့်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ် တင်ပြလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး အား ရာထူးမှရပ်စဲရမည်။
- (ဃ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏ ရာထူးသက်တမ်း

၆။ ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး များ၏ ရာထူးသက်တမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ် မပေါ်ပေါက်လျှင် အသက် ၇၀ နှစ် ပြည့်သည်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်ရှိသည် -

- (က) မိမိသဘောအလျောက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခြင်း၊
- (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရ၍ ရာထူးမှ ရပ်စဲခံရခြင်း၊
- (ဂ) ဥပဒေအရသတ်မှတ်သော ဆေးအဖွဲ့၏ စစ်ဆေးချက်အရ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး အနက် တစ်ပါးပါးသည် ထာဝစဉ်ချို့ယွင်းသွားခြင်းကြောင့် တာဝန်ကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရခြင်း၊
- (ဃ) ကွယ်လွန်ခြင်း။

၇။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးကင်းရှင်းရေး၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစား ယူရေးတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးနှင့် ကင်းရှင်းရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးအဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ နှင့်အညီ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၈။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး များ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့် များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၉။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏ အဆင့်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ်ကို ဒုတိယသမ္မတအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ပြည်ထောင်စုတရား လွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များ ဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များ ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) တိုင်းဒေသကြီးတိုင်းတွင် တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော် (High Court of the Region) တစ်ရပ်စီလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်တိုင်းတွင် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် (High Court of the State) တစ်ရပ်စီလည်းကောင်း ထားရှိသည်။

- (ခ) (၁) တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် အကြီးအကဲကို တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် (Chief Justice of the High Court of the Region) သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် (Chief Justice of the High Court of the State) ဟုခေါ်ရမည်။
- (၂) တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တွင် တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် အပါအဝင် တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ (Judges of the High Court of the Region) သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ (Judges of the High Court of the State) ဦးရေ အနည်းဆုံး ၃ ဦးမှ အများဆုံး ၇ ဦး အထိ ခန့်အပ်နိုင်သည်။
- (ဂ) (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ရန် အမည်စာရင်းကိုပြုစု၍ ယင်းအမည်စာရင်းကိုလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် တရားသူကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်ရန် အမည်စာရင်းကိုပြုစု၍ ယင်းအမည်စာရင်းများကိုလည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ရမည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး ချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်

တရားသူကြီး၏ အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှား မပြနိုင်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်ရန်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်ရန် လည်းကောင်း အမည်စာရင်း ပေးပို့သူများကို ငြင်းပယ်ခွင့် မရှိစေရ။

(၃) အပိုဒ်ခွဲ (၂) အရ ငြင်းပယ်ခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်များအစား အမည်စာရင်း သစ်ကို သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(၄) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က သဘောတူညီသူများကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် အဖြစ်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများအဖြစ်လည်းကောင်း ခန့်အပ်ရမည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ၏ အရည်အချင်း သတ်မှတ်ခြင်း

၁၁။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ၏ အရည်အချင်း များနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည် -

- (က) အသက် ၄၅ နှစ်ထက်မငယ်၊ အသက် ၆၅ နှစ်ထက်မကြီးသူ၊

- (ခ) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
- (ဂ) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော တရားရေး ဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၅ နှစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ် ခရိုင်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေး ဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်း ရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (၂) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate) အဖြစ် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် အမှုလိုက်ပါ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (၃) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော ဥပဒေပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ၊
- (ဃ) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊
- (င) နိုင်ငံရေးပါတီဝင်မဟုတ်သူ၊
- (စ) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူ။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း

၁၂။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်တို့အား လုပ်ပိုင်ခွင့် များအပ်နှင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရား သူကြီးချုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော်တရားသူကြီး တစ်ဦးဦးအားလည်းကောင်း အောက်ပါ အကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည် -
- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊

- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
 - (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
 - (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး၏ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း၊
 - (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး တစ်ဦးဦးကိုလည်းကောင်း စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက မိမိ၏စွပ်စွဲချက်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ ပေးပို့ရမည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ ဥပဒေနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးစေရမည်။
 - (ဃ) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်း၍ ယင်းအဖွဲ့ဝင်များထဲမှ သင့်လျော်သူတစ်ဦးဦးကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးရမည်။
 - (င) စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည့် လုပ်ငန်းပမာဏကို ထောက်ရှု၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြီးစီးရမည့် အချိန်ကာလကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။
 - (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်သည် မိမိ၏စွပ်စွဲချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်၍သော်လည်းကောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ရှေ့မှောက် တွင် ရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ အထောက်အထားများနှင့် သက်သေများကိုလည်း တင်ပြနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

- (ဆ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသူအား ကိုယ်တိုင် သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့်ပေးရမည်။
- (ဇ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့က စုံစမ်းတွေ့ရှိချက်ကို တင်ပြသည့်အခါ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။
- (ဈ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ၏ သုံးပုံနှစ်ပုံက စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက် ထမ်းရွက်စေရန် မသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်အတွက်ဖြစ်ပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးအတွက် ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့ လည်းကောင်း ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို တင်ပြရမည်။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဖော်ပြပါတင်ပြချက်ကို ရရှိသည့်အခါ နိုင်ငံတော် သမ္မတထံ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။
- (ည) ယင်းသို့တင်ပြချက်များ ရရှိသည့်အခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း ခံရသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးကို ရာထူးမှရပ်စဲရမည်။
- (ဋ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်လျှင် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်အတွက် ဖြစ်ပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့ လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်

တရားသူကြီးအတွက်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

၁၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦးကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်ကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးကိုလည်းကောင်း အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲ ပြစ်တင်နိုင်သည် -

- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး၏ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း၊

(၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သောတာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်ကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးကိုလည်းကောင်း စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေအနက် အနည်းဆုံး လေးပုံတစ်ပုံက လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး မိမိတို့၏စွပ်စွဲချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။

- (ဂ) ယင်းစွပ်စွဲချက်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌက စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးစေရမည်။ စုံစမ်း စစ်ဆေးရမည့် လုပ်ငန်းပမာဏကို ထောက်ရှု၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြီးစီးရမည့် အချိန်ကာလကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (ဃ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသူအား ကိုယ်တိုင် သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့်ပေးရမည်။
- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် အပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် တရားသူကြီးအပေါ်တွင်လည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အဖွဲ့၏ စုံစမ်းတွေ့ရှိချက်ကို တင်ပြသည့်အခါ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။ သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေအနက် သုံးပုံနှစ်ပုံက စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည်မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်ရာထူးတွင်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးရာထူးတွင် လည်းကောင်း ဆက်လက်ထမ်းရွက်စေရန် မသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်အတွက်ဖြစ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးအတွက် ဖြစ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့ လည်းကောင်း ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို တင်ပြရမည်။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဖော်ပြပါတင်ပြချက်ကို ရရှိသည့်အခါ နိုင်ငံတော် သမ္မတထံ ဆက်လက်တင်ပြရမည်။

- (စ) ယင်းသို့ တင်ပြအစီရင်ခံလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်ကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးကိုလည်းကောင်း ရာထူးမှရပ်စဲရမည်။
- (ဆ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်လျှင် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် အတွက်ဖြစ်ပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးအတွက်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ၏ ရာထူးသက်တမ်း

၁၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ၏ ရာထူးသက်တမ်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါ အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ် မပေါ်ပေါက်လျှင် အသက် ၆၅ နှစ် ပြည့်သည်အထိ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခွင့်ရှိသည် -

- (က) မိမိသဘောအလျောက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခြင်း၊
- (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရ၍ ရာထူးမှ ရပ်စဲခံရခြင်း၊
- (ဂ) ဥပဒေအရသတ်မှတ်သော ဆေးအဖွဲ့၏စစ်ဆေးချက်အရ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး အနက် တစ်ပါးပါးသည် ထာဝစဉ်ချို့ယွင်းသွားခြင်းကြောင့် တာဝန်ကိုဆက်လက် ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရခြင်း၊
- (ဃ) ကွယ်လွန်ခြင်း။

၁၅။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ ပါတီနိုင်ငံရေးကင်းရှင်းရေး၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးနှင့် ကင်းရှင်းရမည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး အဖြစ်လည်းကောင်း ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၁၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် တရားသူကြီးများ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၁၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီး၏အဆင့်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေး အတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်ကို

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးကို ဒုတိယဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်၏ ကြီးကြပ်မှုအောက်ရှိ တရားရုံးများ

၁၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် ကြီးကြပ်မှုအောက်တွင် တရားရုံး အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းထားရှိခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် ကြီးကြပ်မှုအောက်၌ အောက်ပါအတိုင်း တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ရှိသည် -

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုရှိလျှင်
 - (၁) ခရိုင်တရားရုံးများ (District Courts)
 - (၂) မြို့နယ်တရားရုံးများ (Township Courts)
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုရှိလျှင်
 - (၁) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း၌
 - (ကက) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းတရားရုံး (Court of the Self-Administered Division)
 - (ခခ) မြို့နယ်တရားရုံးများ (Township Courts)
 - (၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၌
 - (ကက) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသတရားရုံး (Court of the Self-Administered Zone)
 - (ခခ) မြို့နယ်တရားရုံးများ (Township Courts)
 - (၃) ကျန်ဒေသများ၌
 - (ကက) ခရိုင်တရားရုံးများ (District Courts)
 - (ခခ) မြို့နယ်တရားရုံးများ (Township Courts)
 - (၄) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ၌
 - (ကက) ခရိုင်တရားရုံးများ (District Courts)
 - (ခခ) မြို့နယ်တရားရုံးများ (Township Courts)
- (ဂ) ဥပဒေအရတည်ထောင်ထားသော အခြားတရားရုံးများ။

၁၈၅

၁၉။ တရားသူကြီးများခန့်ထားခြင်း၊ ယင်းတို့အားစီရင်ပိုင်ခွင့်များအပ်နှင်းခြင်း၊ ယင်းတို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များသတ်မှတ်ခြင်း၊ ယင်းတရားရုံးများတွင် ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ သတ်မှတ်ခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် ကြီးကြပ်မှုအောက်ရှိ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် တရားသူကြီးများခန့်ထားခြင်း၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်များ အပ်နှင်းခြင်း၊ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ သတ်မှတ်ခြင်းတို့သည် ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြစ်စေရမည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော်များနှင့် ကျန်တရားရုံးများတွင် အရာရှိအဆင့်ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား အဆင့် ဝန်ထမ်းများပါဝင်သည့် ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များသတ်မှတ်ခြင်းတို့သည် ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြစ်စေ ရမည်။

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အာဏာခွဲဝေမှု

**Sharing
of the Judicial Power**

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာအာဏာခွဲဝေမှု

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ မူလ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ

- ၁။ (က) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၌သာ အောက်ပါကိစ္စရပ်များအတွက် မူလမှု စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများရှိသည် -
 - (၁) ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်က ချုပ်ဆိုသော ပြည်ထောင်အချင်းချင်း စာချုပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေါ်ပေါက်လာသောကိစ္စရပ်များ၊
 - (၂) ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ တို့အကြား ဖြစ်ပွားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ပြဿနာများမှအပ အခြားအငြင်းပွားမှုများ၊
 - (၃) တိုင်းဒေသကြီးအချင်းချင်း၊ ပြည်နယ်အချင်းချင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အချင်းချင်း၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အချင်းချင်းတို့အကြားဖြစ်ပွားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဆိုင်ရာပြဿနာများမှအပ အခြားအငြင်းပွားမှုများ၊
 - (၄) ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ သတ်မှတ်ထားသော အခြားကိစ္စရပ်များ။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် နိုင်ငံတော်၏ အမြင့်ဆုံး တရားရုံးဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ နောက်ဆုံးအပြီးအပြတ် အယူခံဝင်ရာ တရားရုံးလည်း ဖြစ်သည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ စီရင်ချက်များသည် အမှုအားလုံးတွင် အပြီးအပြတ်ဖြစ်၍ အယူခံဝင်ခွင့်မရှိစေရ။
- (ဃ) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ အခြားဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ မဆန့်ကျင်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်၏ စီရင်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အယူခံမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။ ထို့အပြင် အခြားတရားရုံးများက ချမှတ်သော စီရင်ချက်များကိုလည်း ဥပဒေနှင့်အညီ စစ်ဆေးဆုံးဖြတ်နိုင်သော အယူခံမှုစီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။

(င) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြင်ဆင်မှု စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသည်။

၂။ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် -

(က) အောက်ပါ စာချွန်တော်အမိန့်များကို ထုတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည် -

- (၁) ရှေ့တော်သွင်း စာချွန်တော်အမိန့်၊
- (၂) အာဏာပေး စာချွန်တော်အမိန့်၊
- (၃) တားမြစ်စေ စာချွန်တော်အမိန့်၊
- (၄) အာဏာပိုင်မေး စာချွန်တော်အမိန့်၊
- (၅) အမှုခေါ် စာချွန်တော်အမိန့်။

(ခ) နိုင်ငံတော်အတွင်း အရေးပေါ်အခြေအနေများ ပေါ်ပေါက်ကြောင်း ကြေညာသည့် ဒေသတွင် စာချွန်တော်အမိန့် ထုတ်ဆင့်ပေးရန် လျှောက်ထားချက်များကို ရပ်ဆိုင်းထားရမည်။

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ

၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များတွင် ဥပဒေနှင့်အညီ အောက်ပါ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများရှိသည် -

- (က) မူလမှုကို စီရင်ခြင်း၊
- (ခ) အယူခံမှုကို စီရင်ခြင်း၊
- (ဂ) ပြင်ဆင်မှုကို စီရင်ခြင်း၊
- (ဃ) ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ သတ်မှတ်ထားသော ကိစ္စရပ်များကို စီရင်ခြင်း။

၄။ (က) တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စအလို့ငှာ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်သည် နေပြည်တော်အတွင်းရှိ တရားရုံးများ၏ တရားလွှတ်တော်ဖြစ်သည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဒေသတစ်ခုခုကို ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်လျှင် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စအလို့ငှာ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်သည် ယင်းပြည်ထောင်စုနယ်မြေအတွင်းရှိ တရားရုံးများ၏ တရားလွှတ်တော်ဖြစ်သည်။

တရားရုံးအဆင့်ဆင့်၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ

- ၅။ ခရိုင်တရားရုံးများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းတရားရုံးများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသ တရားရုံးများသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ မူလမှုများ၊ တရားမမှုလမှုများ ကိုလည်းကောင်း၊ အယူခံမှုများနှင့် ပြင်ဆင်မှုများကိုလည်းကောင်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ် အရ သတ်မှတ်ထားသော ကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည်။
- ၆။ မြို့နယ်တရားရုံးများသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ပြစ်မှုဆိုင်ရာမူလမှုများ၊ တရားမမှုလမှုများကို လည်းကောင်း၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ သတ်မှတ်ထားသော ကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိသည်။
- ၇။ ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စအဝဝကို ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ အခြားဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရဖြစ်စေ ဖွဲ့စည်းသည့် တရားရုံးများတွင် ဥပဒေနှင့်အညီ ခန့်ထားသော တရားသူကြီးများက စီမံဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၈။ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာငွေအရအသုံး စာရင်းများကို ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စု၏ နှစ်စဉ်ဘဏ္ဍာငွေ အရအသုံးဆိုင်ရာ ဥပဒေကြမ်းတွင် ထည့်သွင်းတင်ပြနိုင်ရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရထံ တင်ပြရမည်။
- ၉။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော် သို့မဟုတ် အများပြည်သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရေးကြီးသော တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အခြေအနေကို အခါအားလျော်စွာ တင်ပြနိုင်သည်။

**အခန်း (၇)
တပ်မတော်အခန်း**

**Chapter (VII)
The Tatmadaw**

အခန်း (၇)
တပ်မတော်

- ၁။ တပ်မတော်သည် အင်အားတောင့်တင်းပြီး စွမ်းရည်ထက်မြက်သော ခေတ်မီသည့် တစ်ခုတည်းသော မျိုးချစ်တပ်မတော်ဖြစ်သည်။
- ၂။ တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အဓိက တာဝန်ရှိသည်။
- ၃။ ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေးနှင့် အချုပ်အခြာ အာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် တပ်မတော်တွင် အဓိက တာဝန်ရှိသည်။
- ၄။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအား ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပအန္တရာယ်များမှ ကာကွယ်ရေးအတွက် တပ်မတော်က ဦးဆောင်ရမည်။ နိုင်ငံတော်ကာကွယ်ရေးအတွက် အဓိက အကျဆုံးသော လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့သည် တပ်မတော်ဖြစ်သည်။
- ၅။ တပ်မတော်သည် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ သဘောတူညီချက် ဖြင့် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးနှင့်ကာကွယ်ရေးတွင် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး ပါဝင်ရေးအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။ တပ်မတော်၏ဦးဆောင်မှုဖြင့် ပြည်သူ့စစ်မဟာဗျူဟာကို ဖော်ဆောင်ရမည်။
- ၆။ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းအားလုံးသည် တပ်မတော်၏ ကွပ်ကဲမှု အောက်တွင်ရှိရမည်။
- ၇။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းအားလုံး၏ အကြီးအကဲ ဖြစ်သည်။
- ၈။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏ အဆင့်သတ်မှတ်ရာတွင် မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို ဒုတိယသမ္မတအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

၁၉၂

- ၉။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ အဆိုပြု ထောက်ခံချက်ဖြင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။
- ၁၀။ တပ်မတော်သည် တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကိစ္စအားလုံးကို လွတ်လပ်စွာစီမံခန့်ခွဲ စီရင်ဆောင်ရွက် ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၁၁။ တပ်မတော်သားများအတွက် စစ်ဘက်တရားစီရင်ရာတွင် အဖွဲ့ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်ဦးတည်း ဖြစ်စေ ဥပဒေနှင့်အညီ စီရင်နိုင်သည်။
- ၁၂။ စစ်ဘက်တရားစီရင်ရေးတွင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏ အဆုံးအဖြတ်သည် အပြီးအပြတ် ဖြစ်သည်။
- ၁၃။ မသန်မစွမ်းဖြစ်သွားသော တပ်မတော်သားများနှင့် သေဆုံး၊ ကျဆုံးသော တပ်မတော်သား များ၏ မိသားစုများအား ထောက်ပံ့စောင့်ရှောက်ရေးတို့အတွက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရမည်။
- ၁၄။ နိုင်ငံတော်တွင် နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအတွက် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာ လျှင် တပ်မတော်သည် ကူညီဆောင်ရွက်ရမည်။

အခန်း (၈)
နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေးနှင့်
တာဝန်များအခန်း

Chapter (VIII)
Citizenship, Fundamental Rights
and Duties of Citizens

အခန်း (၈)

နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေးနှင့်တာဝန်များ

- ၁။ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ပြည့်စုံသူများသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံသားများ ဖြစ်ကြသည် -
 - (က) ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တိုင်းရင်းသားမိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူ၊
 - (ခ) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့တွင် ဥပဒေအရ နိုင်ငံသား ဖြစ်ပြီးသူ။
- ၂။ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားပြုခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားအဖြစ်မှရပ်စဲခြင်းတို့သည် ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်။
- ၃။ နိုင်ငံတော်သည် မည်သူ့ကိုမဆို ဥပဒေအရာတွင် တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေး ရရှိစေရမည်။ ထို့ပြင် ဥပဒေ၏ အကာအကွယ်ကိုလည်း တန်းတူညီမျှစွာ ရယူပိုင်ခွင့်ပေးရမည်။
- ၄။ နိုင်ငံတော်သည် မည်သည့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံသားကိုမျှ လူမျိုး၊ ဇာတိ၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာ၊ ရာထူးဌာနန္တရ၊ အဆင့်အတန်း၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး၊ ဆင်းရဲချမ်းသာကို အကြောင်းပြု၍ ခွဲခြားမှုမရှိစေရ။
- ၅။ နိုင်ငံသားများသည် အောက်ပါလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် တူညီသော အခွင့်အလမ်း ရရှိစေရမည် -
 - (က) ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း တာဝန်ထမ်းဆောင်မှု၊
 - (ခ) အလုပ်လုပ်ကိုင်မှု၊
 - (ဂ) ကုန်သွယ်ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားမှု၊
 - (ဃ) စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်မှု၊
 - (င) အတတ်ပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု၊
 - (စ) ဝိဇ္ဇာပညာ၊ သိပ္ပံပညာနှင့်နည်းပညာရပ်များ ရှာဖွေ ဖော်ထုတ်မှု။

- ၆။ အမျိုးသမီးများသည် တူညီသောအလုပ်အတွက် အမျိုးသားများ ခံစားခွင့်ရှိသော အခွင့်အရေး၊ လစာတို့ကို ခံစားခွင့်ရှိသည်။
- ၇။ မိခင်များ၊ ကလေးသူငယ်များနှင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများသည် ဥပဒေအရ သတ်မှတ်ထားသော အခွင့်အရေးများကို အညီအမျှ ခံစားခွင့်ရှိစေရမည်။
- ၈။ နိုင်ငံတော်သည် အလုပ်အကိုင်ခန့်ထားရာတွင်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းရွေးချယ် တာဝန် ပေးရာတွင်ဖြစ်စေ သတ်မှတ်သော အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံပါက နိုင်ငံတော်၏ မည်သည့် နိုင်ငံသားကိုမျှ လူမျိုး၊ ဇာတိ၊ ကိုးကွယ်ရာ ဘာသာသာသနာ၊ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးကို အကြောင်းပြုလျက် ရာထူးရွေးချယ်ခန့်ထားခြင်းကို ခွဲခြားမှုမပြုရ။
သို့ရာတွင် အမျိုးသားများနှင့်သာ လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့် ရာထူးတာဝန်များအတွက် အမျိုးသားများအား ရွေးချယ်ခန့်ထားခြင်းကို ဤပုဒ်မအရ အဟန့်အတား မဖြစ်စေရ။
- ၉။ မည်သူ့ကိုမျှ တည်ဆဲဥပဒေနှင့်အညီမှတစ်ပါး အသက်ကိုဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှုကိုဖြစ်စေ နှစ်နာဆုံးရှုံးမှု မရှိစေရ။
- ၁၀။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်း သာယာရေး သို့မဟုတ် ပြည်သူတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားအကျိုးငှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် အောက်ပါအခွင့်အရေးများကို လွတ်လပ်စွာ သုံးစွဲ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည် -
 - (က) မိမိ၏ ယုံကြည်ချက်၊ ထင်မြင်ယူဆချက်များကို လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုခွင့်၊ ရေးသားဖြန့်ဝေခွင့်၊
 - (ခ) လက်နက်မပါဘဲ ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခွင့်၊ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်၊
 - (ဂ) အသင်းအဖွဲ့နှင့် အစည်းအရုံးများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ခွင့်၊
 - (ဃ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုး တစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အချင်းချင်း ကိုလည်းကောင်း၊ အခြားဘာသာ သာသနာကိုလည်းကောင်း ထိခိုက်နှစ်နာမှု မရှိစေဘဲ၊ မိမိချစ်ခင်မြတ်နိုးသည့် စကား၊စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာ သာသနာနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်။

၁၉၅

- ၁၁။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း မည်သည့်အရပ်ဒေသ၌မဆို ဥပဒေနှင့်အညီ အခြေစိုက် နေထိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၁၂။ နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံသားများ၏ တရားဝင်ရရှိပိုင်ဆိုင်ထားသော ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း၊ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သောပစ္စည်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေအရ ကာကွယ်ပေးရမည်။
- ၁၃။ ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံသားများ၏ နေအိမ်ဥပစာလုံခြုံမှု၊ ပစ္စည်းလုံခြုံမှု၊ စာပေးစာယူနှင့် အခြား ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ လုံခြုံမှုများအတွက် ဥပဒေအရ ကာကွယ်ပေးရမည်။
- ၁၄။ နိုင်ငံတော်သည် ကျေးကျွန်ပြုမှုနှင့် လူကုန်ကူးမှုများကို တားမြစ်သည်။
- ၁၅။ နိုင်ငံတော်သည် ဥပဒေကျူးလွန်၍ ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းကိုခံရသဖြင့် အလုပ်ဒဏ် ထမ်းဆောင် ခိုင်းခြင်းနှင့် အများပြည်သူအကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော်က ဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်ချထားခြင်းမှတစ်ပါး အဓမ္မစေခြင်းကို တားမြစ်သည်။
- ၁၆။ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ အခြား ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့နှင့်သော်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်လျှင် မည်သူမဆို ဘာသာ သာသနာရေးတွင် လွတ်လပ်စွာယူဆနိုင်သော အခွင့်အရေး၊ လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ် ဆောက်တည်နိုင်သော အခွင့်အရေးတို့ကို အညီအမျှ ရရှိရမည်။
- ၁၇။ ဘာသာ သာသနာရေးဆိုင်ရာ ကိုးကွယ်တည်ဆောက်မှုနှင့် ဆက်စပ်နေစေကာမူ ထိုသို့ ဆက်စပ်နေသော စီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် အခြားလောကီရေးရာ ဆောင်ရွက်မှု တို့ကို အထက်ပါ ဘာသာ သာသနာရေးဆိုင်ရာ လွတ်လပ်ခွင့်များတွင် မပါဝင်စေရ။
- ၁၈။ ထိုသို့ ဘာသာ သာသနာရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်သော အခွင့်အရေးများကို ပေးထားသော်လည်း အများပြည်သူအကျိုးကိုစွန့်၍ ပြုပြင်ရေးကိစ္စတို့အတွက် နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုခြင်းကို မတားမြစ်ရ။

၁၉၆

- ၁၉။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်သည် နိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံသားအများဆုံး ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်သော ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့်ပြည့်စုံသည့် ဘာသာ သာသနာဖြစ်သည်ဟု နိုင်ငံတော်က အသိအမှတ်ပြုသည်။
- ၂၀။ နိုင်ငံတော်သည် ခရစ်ယာန်ဘာသာ သာသနာ၊ အစ္စလာမ်ဘာသာ သာသနာ၊ ဟိန္ဒူဘာသာ သာသနာနှင့် နတ်ကိုးကွယ်သောဘာသာတို့ကို ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်သောနေ့၌ နိုင်ငံတော်တွင်ရှိနေကြသော ကိုးကွယ်ရာဘာသာများဟူ၍ အသိအမှတ်ပြုသည်။
- ၂၁။ နိုင်ငံတော်က အသိအမှတ်ပြုထားသော ဘာသာ သာသနာများကို နိုင်ငံတော်က တတ်နိုင်သမျှ ကူညီစောင့်ရှောက်မည်။
- ၂၂။ နိုင်ငံရေးကိစ္စအလို့ငှာ ဘာသာ သာသနာကို အလွဲသုံးစားမပြုရ၊ ထို့ပြင် လူမျိုးရေးကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးကြောင့်သော်လည်းကောင်း တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက်၊ တစ်ဂိုဏ်းနှင့်တစ်ဂိုဏ်း မုန်းတီးခြင်း၊ ရန်မှုခြင်း၊ စိတ်ဝမ်းကွဲခြင်းတို့ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ရည်ရွယ်သော သို့မဟုတ် ပေါ်ပေါက်လာရန် အကြောင်းရှိသော အပြုအမူသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ ထိုအပြုအမူမျိုးအတွက် အပြစ်ဒဏ် ပေးနိုင်ရန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းနိုင်သည်။
- ၂၃။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ မိမိတို့အမြတ်တနိုး ထားရှိသော စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ အနုပညာနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းတို့ကို လွတ်လပ်စွာ ပြုစုပျိုးထောင် ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ထိပါးမှုမရှိစေရန် ရှောင်ကြဉ်ရမည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့၏ ဆောင်ရွက်မှုသည် အခြားတိုင်းရင်းသားလူမျိုး တစ်မျိုးကိုဖြစ်စေ၊ လူမျိုးများကိုဖြစ်စေ ထိခိုက်နစ်နာစေလျှင် သက်ဆိုင်သူများသည် အချင်းချင်း ညှိနှိုင်း၍ ပြေလည်မှုရရှိပြီးမှသာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- ၂၄။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်က ချမှတ်ထားသော ပညာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့်အညီ
(က) ပညာသင်ကြားပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၁၉၇

- (ခ) ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသည့် မသင်မနေရ အခြေခံပညာများကို သင်ကြားရမည်။
- (ဂ) သိပ္ပံပညာ စူးစမ်းရှာဖွေမှု၊ စာပေနှင့်အနုပညာ ခေတ်မီတိုးတက်အောင် တီထွင်ကြံဆ ဖော်ထုတ်ရေးသားမှုနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စများတွင် လွတ်လပ်စွာ သုတေသနပြု ဖော်ထုတ်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

၂၅။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်က ချမှတ်ထားသော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ နှင့်အညီ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကို ခံယူခွင့်ရှိသည်။

၂၆။ နိုင်ငံတော်သည် ပညာရည်ထူးချွန်သော နိုင်ငံသားများအား လူမျိုး၊ ကိုးကွယ်ရာဘာသာ၊ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး ခွဲခြားမှုမထားရှိဘဲ မိမိတို့၏ အရည်အချင်းအလိုက် ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့မည်။

၂၇။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့်ဖြစ်စေ မဆန့်ကျင်လျှင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် တစ်ရပ်ရပ်တွင် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့် နှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

၂၈။ လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်မှ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကို သက်ဆိုင်ရာမဲဆန္ဒရှင်များက ဥပဒေနှင့်အညီ တာဝန်မှ ပြန်လည်ရပ်သိမ်းခွင့်ရှိသည်။

၂၉။ နိုင်ငံတော်အတွင်း အမျိုးသားစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် နိုင်ငံသားများ သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဥပဒေနှင့်အညီ လွတ်လပ်စွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။

၃၀။ နိုင်ငံတော်သည် အမျိုးသားစီးပွားရေး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် နည်းပညာ၊ အရင်းအနှီး၊ စက်မှုပစ္စည်း၊ ကုန်ကြမ်း အစရှိသည်တို့ကို ရရှိစေရန်ကူညီမည်။

၃၁။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်းကောင်း မဆန့်ကျင်စေဘဲ စီးပွားရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက် ရာတွင် ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ သုံးစွဲခွင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်တီထွင်ခွင့်၊ မူပိုင်ခွင့်တို့ကို နိုင်ငံတော်က အာမခံသည်။

၃၂။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ မည်သူ့ကိုမဆို ယင်းပြစ်မှုကျူးလွန်သည့်အချိန်က အတည်ဖြစ်လျက် ရှိသော သက်ဆိုင်ရာဥပဒေအရသာ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်ရမည်။ ထို့ပြင် ယင်းဥပဒေအရ ချမှတ်နိုင်သော ပြစ်ဒဏ်ထက်ပို၍ ချမှတ်ခြင်းမပြုရ။

၃၃။ တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် စီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိသောတရားရုံးက ပြစ်မှုတစ်ရပ်အတွက် ပြစ်မှု ထင်ရှား စီရင်ခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ အမှုမှ အပြီးအပြတ် လွတ်ခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ အဆိုပါ ပြစ်မှုထင်ရှား စီရင်သည့်စီရင်ချက် သို့မဟုတ် အမှုမှအပြီးအပြတ်လွတ်သည့် စီရင်ချက်ကို အဆင့်မြင့်တရားရုံးက ပယ်ဖျက်ပြီးအမှုကို အသစ်တစ်ဖန် ပြန်လည်စစ်ဆေးစေရန် အမိန့်ချမှတ်သည့် အခါမှအပ ယင်းပြစ်မှုအတွက် ထိုသူအား ထပ်မံစစ်ဆေးခြင်းမပြုရ။

၃၄။ ပြစ်မှုကျူးလွန်ကြောင်း စွပ်စွဲခံရသူတစ်ဦးဦးသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ခုခံချေပခွင့် ရှိစေရမည်။

၃၅။ နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ အများပြည်သူ အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် အများပြည်သူအကျိုးငှာ ဥပဒေနှင့်အညီ ကြိုတင်ကာကွယ်ထားရှိရန် လိုအပ်သောကိစ္စ သို့မဟုတ် တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ခွင့်ပြုသည့်ကိစ္စမှတစ်ပါး မည်သူ့ကိုမျှ စီရင်ပိုင် ခွင့်ရှိသော တရားသူကြီး၏ ချုပ်မိန့်မရရှိဘဲ (၂၄) နာရီထက်ပို၍ ချုပ်နှောင်ခြင်းမပြုရ။

၃၆။ ဤအခန်း၌ ပေးအပ်ထားသော အခွင့်အရေးတစ်ရပ်ရပ်ကို ရယူလိုပါလျှင် သတ်မှတ်ချက် များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ လျှောက်ထားယူပိုင်ခွင့် ရှိရမည်။

၃၇။ ဤအခန်း၌ ပေးအပ်ထားသော အခွင့်အရေးများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားလာသည့် ကိစ္စရပ်များတွင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် အောက်ဖော်ပြပါ စာချွန်တော် အမိန့် တစ်ရပ်ရပ်ကို သင့်လျော်သည့်အတိုင်း ထုတ်ဆင့်ပေးခွင့် အာဏာရှိရမည် -

- (က) ရှေ့တော်သွင်း စာချွန်တော်အမိန့်၊
- (ခ) အာဏာပေး စာချွန်တော်အမိန့်၊
- (ဂ) တားမြစ်စေ စာချွန်တော်အမိန့်၊
- (ဃ) အာဏာပိုင်မေး စာချွန်တော်အမိန့်၊
- (င) အမှုခေါ် စာချွန်တော်အမိန့်။

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ အပ်နှင်းသည့် စာချွန်တော်အမိန့်များ ထုတ်ဆင့်ခွင့် အာဏာသည် အခြားတရားရုံးများအား တည်ဆဲဥပဒေများအရ အပ်နှင်းထားသည့် စာချွန်တော် အမိန့်သဘောမျိုး သက်ရောက်သည့်အမိန့် ထုတ်ဆင့်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို မထိခိုက်စေရ။

၃၈။ အောက်ဖော်ပြပါ အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ် ပေါ်ပေါက်ချိန်တွင် အများပြည်သူ လုံခြုံရေး အတွက် လိုအပ်သည့်ကိစ္စမှတစ်ပါး အပိုင် ၃၆ ပါ အခွင့်အရေးများ တောင်းခံခွင့်ကို ရပ်ဆိုင်းထားရ -

- (က) စစ်မက်ဖြစ်ပွားချိန်၊
- (ခ) တိုင်းတစ်ပါးမှ ကျူးကျော်ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ချိန်၊
- (ဂ) ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေချိန်။

၃၉။ နိုင်ငံခြားတိုင်းတစ်ပါးနှင့် ဆက်ဆံသော နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ပြည်တွင်း၌ဖြစ်စေ၊ ပြည်ပ၌ ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော်၏ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို တောင်းခံခွင့်ရှိသည်။

၄၀။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော အခြေအနေနှင့် အချိန်အခါမှအပ နိုင်ငံသားများ၏ တရားဝင်ရပိုင်ခွင့်ရှိသော နစ်နာချက်များအတွက် ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော ရယူပိုင်ခွင့်များကို ငြင်းပယ်ခြင်းမပြုရ -

- (က) တိုင်းတစ်ပါးမှ ကျူးကျော်ဝင်ရောက် တိုက်ခိုက်ချိန်၊
- (ခ) ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေချိန်၊
- (ဂ) အရေးပေါ်အခြေအနေ ဖြစ်ပေါ်နေချိန်။

၄၁။ ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ဝင်များ သို့မဟုတ် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့်လုံခြုံရေး တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား ယင်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ကျေပွန်စွာ ထမ်းဆောင်နိုင်ရေးနှင့် စည်းကမ်းသေဝပ်မှုများ ရှိစေရေးတို့အတွက် ဤအခန်း၌ ပေးအပ်ထားသော

အခွင့်အရေးများအနက် ကန့်သတ်ရန် သို့မဟုတ် ဖျက်သိမ်းရန် လိုအပ်သော အခွင့်အရေးများကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ ကန့်သတ်ခြင်း၊ ဖျက်သိမ်းခြင်းပြုရမည်။

၄၂။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် -

- (က) ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊
 - (ခ) တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေးနှင့်
 - (ဂ) အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး
- တို့ကို စောင့်ထိန်းရန် တာဝန်ရှိသည်။

၄၃။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းရန် တာဝန်ရှိသည်။

၄၄။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ လွတ်လပ်ရေး၊ အချုပ်အခြာအာဏာနှင့် နယ်မြေ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးသည် နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တာဝန် ဖြစ်သည်။

၄၅။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စစ်ပညာသင်ကြားရန်နှင့် နိုင်ငံတော် ကာကွယ်ရေးအတွက် စစ်မှုထမ်းရန် တာဝန်ရှိသည်။

၄၆။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်ကို အခြေခံ၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး အေးချမ်းသာယာရေးတို့အတွက် ကြိုးပမ်းအားထုတ် ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

၄၇။ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်ကြီး ပေါ်ထွန်းစေရေးသည် နိုင်ငံသားတိုင်း၏ တာဝန် ဖြစ်သည်။

၄၈။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေအရပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အကောက်များကို ပေးဆောင်ရန် တာဝန်ရှိသည်။

၄၉။ နိုင်ငံသားတိုင်းသည် အောက်ဖော်ပြပါကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံတော်အား ကူညီရန် တာဝန် ရှိသည် -

(က) အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊

(ခ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊

(ဂ) လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် (Human Resources) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မြင့်မားလာ စေရန် ကြိုးပမ်းခြင်း၊

(ဃ) အများပြည်သူပိုင်ပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း။

၅၀။ ဤအခန်းနှင့်အခန်း(၁)၊ နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများအခန်းပါ ‘နိုင်ငံတော်’ ဆိုသည်မှာ ရှေ့နောက် စကားရပ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုထောက်၍ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဥပဒေပြုမှု အခွင့်အာဏာကိုသော်လည်းကောင်း၊ အုပ်ချုပ်မှုအခွင့်အာဏာကိုသော် လည်းကောင်း ကျင့်သုံးသော အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုလိုသည်။

**အခန်း (၉)
ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းအခန်း**

Chapter (IX)

Election

အခန်း (၉)
ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း

လွှတ်တော်များသို့ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း

- ၁။ လွှတ်တော်များသို့ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက်တင်မြောက်ရာတွင် -
 - (က) ရွေးကောက်ပွဲ စတင်ကျင်းပသည့်နေ့ရက်၌ အသက် (၁၈) နှစ် ပြည့်၍ ဥပဒေအရ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းသူ မဟုတ်သည့်အပြင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားနှင့် ဥပဒေအရ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်းသည် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
 - (ခ) ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားနှင့် ဥပဒေအရ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်းသည် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ်၌ မဲဆန္ဒနယ်တစ်နယ်တွင် လွှတ်တော်တစ်ရပ်စီအတွက် ဆန္ဒမဲတစ်မဲသာ ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
 - (ဂ) ထို့အပြင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့် ရှိသော သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားများသည် မိမိတို့၏ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးကောက်တင်မြောက်ရာတွင်လည်း ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့် ရှိသည်။
 - (ဃ) လျှို့ဝှက် ဆန္ဒမဲပေးခြင်းစနစ်ကို ကျင့်သုံးရမည်။
- ၂။ အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်မရှိစေရ -
 - (က) သာသနာ့ဝန်ထမ်းများ၊
 - (ခ) ထောင်ဒဏ်ကျခံနေရသူများ၊
 - (ဂ) စိတ်ပေါ့သွပ်နေသည်ဟု သက်ဆိုင်ရာဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း သတ်မှတ်ခြင်းခံရသူများ၊
 - (ဃ) လူမွဲအဖြစ် ဆုံးဖြတ်ကြေညာခံထားရခြင်းမှ လွတ်မြောက်ခွင့် မရသေးသူများ၊
 - (င) ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ တားမြစ်ခြင်းခံရသူများ။

- ၃။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးသည် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ်တွင် -
 - (က) လွှတ်တော်တစ်ရပ်အတွက်သာ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်၊
 - (ခ) မဲဆန္ဒနယ်တစ်နယ်တွင်သာ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံရန် ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- ၄။ (က) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ထားသော ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများအတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြသော မဲဆန္ဒရှင်များသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကိုသာ ရွေးကောက် တင်မြောက်ခွင့်ရှိသည်။
 - (ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်သော နယ်မြေတစ်ခုခုမှ ရွေးကောက်တင်မြောက်ထားသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်သည် ဥပဒေတွင် သီးခြားခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိလျှင် ယင်းလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက် ရပ်တည်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။
- ၅။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရသော်လည်းကောင်း၊ ရွေးကောက် တင်မြောက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရသော်လည်းကောင်း အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းသူမဟုတ်ပါက နိုင်ငံသားတိုင်းသည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်သို့ ရွေးကောက် တင်မြောက်ခံပိုင်ခွင့် ရှိသည်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တာဝန်မှ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခြင်း

- ၆။ (က) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို အောက်ပါအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် တာဝန်မှ ပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ရှိသည် -
 - (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
 - (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
 - (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
 - (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၏ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း၊
 - (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။

- (ခ) သက်ဆိုင်ရာ မဲဆန္ဒနယ်၏ မူလမဲဆန္ဒရှင်များအနက် အနည်းဆုံး တစ်ရာခိုင်နှုန်း တို့က တာဝန်မှ ပြန်လည်ရပ်သိမ်းလိုသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်နှင့် ပတ်သက်သည့် တိုင်တန်းချက်ကို ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ထံ တင်ပြရမည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ဥပဒေနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။
- (ဃ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့် ပေးရမည်။
- (င) ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က ထိုစွပ်စွဲချက်သည် မှန်ကန်ပြီး စွပ်စွဲ ခံရသူသည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်ထမ်းရွက်စေရန် မသင့်ကြောင်း သဘောရရှိလျှင် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

၇။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း၊ တာဝန်မှ ပြန်လည်ရပ်သိမ်းခြင်းဆိုင်ရာကိစ္စများနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်းကောင်း လိုအပ်သော ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းခြင်း

- ၈။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းရမည်။ ယင်းသို့ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးခန့်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် အနည်းဆုံး (၅) ဦးကို ခန့်အပ် တာဝန်ပေးနိုင်သည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များသည် -
 - (၁) အသက် (၅၀) နှစ်ပြည့်ပြီးသူဖြစ်ရမည်။
 - (၂) အသက် ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ရမည်။

- (၃) (ကက) ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးအဖြစ်ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးအဖြစ်ဖြစ်စေ၊ အလားတူ ရာထူးတာဝန်တစ်ခုခုတွင်ဖြစ်စေ အနည်းဆုံး (၅) နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူဖြစ်ရမည် သို့မဟုတ်
- (ခခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက် မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး (၁၀) နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ ဖြစ်ရမည် သို့မဟုတ်
- (ဂဂ) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate) အဖြစ် အနည်းဆုံး (၂၀) နှစ် အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့သူ ဖြစ်ရမည် သို့မဟုတ်
- (ဃဃ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ ဖြစ်ရမည်။
- (၄) သိက္ခာ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံပြီး အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သူဖြစ်ရမည်၊
- (၅) ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံ ပိုင်ခွင့် မရှိစေသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်၊
- (၆) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူဖြစ်ရမည်၊
- (၇) နိုင်ငံရေးပါတီဝင်မဟုတ်သူဖြစ်ရမည်၊
- (၈) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူဖြစ်ရမည်၊
- (၉) လစာ၊ စရိတ်၊ ကြေးငွေရသော အခြားမည်သည့် ရာထူးကိုမျှ လက်ခံခြင်းမပြုသူ ဖြစ်ရမည်။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ တာဝန်များ

- ၉။ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏တာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်-
 - (က) လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊
 - (ခ) လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများကို ကြီးကြပ်ခြင်း၊ ကော်မရှင်အဖွဲ့ခွဲ အဆင့်ဆင့်ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ကြီးကြပ်စေခြင်း၊

- (ဂ) မဲဆန္ဒနယ်များ သတ်မှတ်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- (ဃ) မဲစာရင်းများ ပြုစုခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း၊
- (င) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ နယ်မြေလုံခြုံရေး အခြေအနေအရသော်လည်းကောင်း လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ခြင်းမရှိသည့် မဲဆန္ဒနယ်များ၏ ရွေးကောက်ပွဲများကို ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း၊
- (စ) ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် နိုင်ငံရေးပါတီများဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီလည်းကောင်း၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ၊ ညွှန်ကြားချက် စသည်များကို သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့်အညီ လည်းကောင်း ထုတ်ပြန်ခြင်း၊
- (ဆ) ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို စစ်ဆေးနိုင်ရေးအတွက် ဥပဒေနှင့်အညီ ရွေးကောက်ပွဲခုံအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊
- (ဇ) ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရ ပေးအပ်သည့်တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခြင်း။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်များအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း

- ၁၀။ (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင် နိုင်သည် -
- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
 - (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
 - (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
 - (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်အတွက် သတ်မှတ် ထားသည့် အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း၊
 - (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။

- (ခ) ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦးကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၁၁။ (က) ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်သည် ရာထူးတာဝန် ထမ်းဆောင်နေစဉ် အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒ အလျောက် ရာထူးမှ နုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့နုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော် သမ္မတထံ စာဖြင့်တင်ပြပြီး ရာထူးမှ နုတ်ထွက်နိုင်သည်။
- (ခ) ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှ ရပ်စဲခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်း တစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်နေရာ လစ်လပ် လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ခန့်ထားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် ဥက္ကဋ္ဌအသစ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်အသစ်အား ခန့်အပ် တာဝန်ပေးနိုင်သည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်သည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန် ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီး ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ ဆောင်ရွက်ချက်များ

- ၁၂။ အောက်ပါ ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ ဆောင်ရွက်ချက်သည် အပြီးအပြတ်အတည်ဖြစ်စေရမည်။
 - (က) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ၊
 - (ခ) ရွေးကောက်ပွဲခုံအဖွဲ့များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များ၊ အမိန့်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အယူခံမှုများ၊ ပြင်ဆင်မှုများ၊
 - (ဂ) နိုင်ငံရေးပါတီဆိုင်ရာ ဥပဒေအရဆောင်ရွက်သောကိစ္စရပ်များ။

- ၁၃။ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။
- ၁၄။ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌကို ဒုတိယသမ္မတအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ကော်မရှင် အဖွဲ့ဝင်ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

အခန်း (၁၀)
နိုင်ငံရေးပါတီများအခန်း

Chapter (X)
Political Parties

အခန်း (၁၀)
နိုင်ငံရေးပါတီများ

နိုင်ငံရေးပါတီများဖွဲ့စည်းခြင်း

- ၁။ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် -
 - (က) ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ဦးတည်ချက်ထားရှိသည်။
 - (ခ) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာကို စောင့်သိရှိသေရန် တာဝန်ရှိသည်။
- ၂။ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်သည် -
 - (က) စစ်မှန်၍စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးရမည်။
 - (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် တည်ဆဲဥပဒေများကို လေးစားလိုက်နာရမည်။
 - (ဂ) နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် ဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းမှတ်ပုံတင်ထားရမည်။
- ၃။ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်သည် နိုင်ငံတော်အတွင်း ဥပဒေနှင့်အညီ -
 - (က) လွတ်လပ်စွာ စည်းရုံးခွင့်ရှိသည်။
 - (ခ) ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်ရှိသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများ ရပ်တည်ပိုင်ခွင့်မရှိခြင်း

- ၄။ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်ရပ်သည် အောက်ပါအကြောင်းတစ်ခုခုနှင့် ငြိစွန်းလျှင် ဆက်လက် ရပ်တည်ပိုင်ခွင့် မရှိစေရ -
 - (က) တည်ဆဲဥပဒေအရ မတရားအသင်းအဖြစ် ကြေညာခံရခြင်း၊
 - (ခ) နိုင်ငံတော်အား လက်နက်စွဲကိုင်၍ တော်လှန်ပုန်ကန်နေသော သောင်းကျန်းသူ အဖွဲ့အစည်း၊ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များကို ကျူးလွန်သည်ဟု နိုင်ငံတော်က သတ်မှတ်သော အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ သို့မဟုတ် မတရားအသင်းအဖြစ် ကြေညာခံထားရသော အဖွဲ့အစည်းနှင့် တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ဆက်သွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အားပေးကူညီခြင်း၊

(ဂ) နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုခုမှ အစိုးရ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခု သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးထံမှ ငွေကြေး၊ ပစ္စည်း၊ အခြားအထောက်အပံ့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ ရယူ သုံးစွဲခြင်း၊

(ဃ) ဘာသာရေးကို နိုင်ငံရေးအတွက် အလွဲသုံးစားပြုခြင်း။

၅။ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်ရပ်သည် အပိုဒ် ၄၊ အပိုဒ်ခွဲ (က)၊ (ခ)၊ (ဂ) သို့မဟုတ် (ဃ) ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ငြိစွန်းကြောင်း မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပေးနိုင်သော အဖွဲ့အစည်းက တွေ့ရှိလျှင် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရမည်။

၆။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လိုအပ်သော ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

အခန်း (၁၁)
အရေးပေါ် ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်း

Chapter (XI)
Provisions on State of Emergency

အခန်း (၁၁)

အရေးပေါ်ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ

- ၁။ တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုတစ်စုတွင်ဖြစ်စေ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း မရှိကြောင်း သိရှိလျှင်သော်လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာဒေသအာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းက တင်ပြလျှင်သော်လည်းကောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်းပြီးဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သည့် အမိန့်ထုတ်ပြန်၍ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာနိုင်သည်။
- ၂။ အပိုဒ် (၁) အရ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာသည့်ကိစ္စရပ်တွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -
 - (က) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စု၏ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ရယူသုံးစွဲခွင့်ရှိသည်။ ထို့အပြင် ယင်းအုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို သင့်လျော်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ် ဖွဲ့စည်း၍ ဖြစ်စေ၊ သင့်လျော်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအားဖြစ်စေ အပ်နှင်းဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။
 - (ခ) ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများက ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်ရှိသော ကိစ္စရပ်များ အနက် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များအတွက် ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာကိုသာ ကျင့်သုံးခွင့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဥပဒေပြုခွင့်အာဏာကိုမူ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမျှ အပ်နှင်းဆောင်ရွက်စေခြင်းမပြုရ။
- ၃။ (က) တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုတစ်စုတွင်ဖြစ်စေ၊ ယင်းတို့၏ တစ်စိတ်တစ်ဒေသတွင်ဖြစ်စေ ပြည်သူများ၏ အသက်အိုးအိမ်

စည်းစိမ်ကို ထိပါးအန္တရာယ်ပြုမည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ပေါ်ပေါက်လျှင် သို့မဟုတ် ထိုသို့ပေါ်ပေါက်ရန် လုံလောက်သော အကြောင်းရှိကြောင်း သိရှိလျှင် သော်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့ပေါ်ပေါက်ရန် လုံလောက်သော အကြောင်း ရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာဒေသအာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းက တင်ပြလျှင်သော် လည်းကောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေး ကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သည့် အမိန့်ထုတ်ပြန်ပြီး အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာနိုင်သည်။

(ခ) အထက်အပိုင်းခွဲ (က) အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်းရာတွင် အဖွဲ့ဝင်များစုံညီစွာ တက်ရောက်နိုင်ခြင်း မရှိပါက အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သော တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ဒုတိယ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီး၊ ပြည်ထဲရေး ဝန်ကြီးဌာနဝန်ကြီးတို့နှင့် ညှိနှိုင်းပြီး အရေးပေါ်အခြေအနေကို အချိန်မီ ထုတ်ပြန် ကြေညာနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်ကို အမျိုးသားကာကွယ်ရေး နှင့်လုံခြုံရေးကောင်စီသို့ အမြန်ဆုံးတင်ပြအတည်ပြုချက် ရယူရမည်။

၄။ အပိုင်း ၃ အရ အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာသည့် ကိစ္စရပ်တွင် -

(က) အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာချက် အကျိုးသက်ရောက်သည့် နယ်မြေဒေသ အတွင်း မူလအခြေအနေသို့ အမြန်ပြန်လည်ရောက်ရှိစေခြင်းငှာ ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ယင်းအဖွဲ့အစည်းဝင်များ၊ နယ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ ယင်းအဖွဲ့အစည်းဝင်များက တည်ဆဲဥပဒေများ နှင့်အညီ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာတွင် ထိရောက်မှုရှိစေရန် တပ်မတော်၏ အကူအညီကို ရယူဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် လိုအပ်ပါက စစ်အုပ်ချုပ်ရေးအမိန့်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်နိုင် သည်။ ယင်းစစ်အုပ်ချုပ်ရေးအမိန့်တွင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အား အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များကိုလည်းကောင်း၊ ရပ်ရွာအေးချမ်း သာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ

လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များကိုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် ယင်းလုပ်ပိုင်ခွင့် နှင့် တာဝန်များကို မိမိကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် သင့်လျော်သည့် စစ်ဘက်အာဏာပိုင် တစ်ဦးဦးကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်စေခြင်း ပြုနိုင်သည်။

၅။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သည့်အမိန့် ထုတ်ပြန်၍ အရေးပေါ် အခြေအနေ ကြေညာသည့်အခါ -

- (က) ယင်းအမိန့်တွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ အကျိုးသက်ရောက်သည့် နယ်မြေ ဒေသနှင့် အချိန်ကာလတို့ကို သတ်မှတ်ဖော်ပြရမည်၊
- (ခ) လိုအပ်ပါက အရေးပေါ်အခြေအနေ အကျိုးသက်ရောက်သည့် နယ်မြေဒေသ အတွင်း နေထိုင်ကြသော နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေး တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ တစ်ရပ်ထက်ပို၍ဖြစ်စေ လိုအပ်သလို ကန့်သတ်နိုင်သည် သို့မဟုတ် ရပ်ဆိုင်းနိုင် သည်။

၆။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာ၍ အပိုဒ် ၁ နှင့် ၂ အရ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များကိုလည်းကောင်း၊ အပိုဒ် ၃ နှင့် ၄ အရ အရေးယူ ဆောင်ရွက် ချက်များကိုလည်းကောင်း အမိန့်ထုတ်ပြန်သည့်နေ့မှ -

- (က) ရက်ပေါင်း (၆၀) အတွင်း အနီးကပ်ဆုံး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး သို့တင်ပြ၍ အတည်ပြုချက်ရယူရမည်၊
- (ခ) ရက်ပေါင်း (၆၀) အတွင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကျင်းပရန် မရှိလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အရေးပေါ်အစည်းအဝေး ခေါ်ယူကျင်းပ စေလျက် တင်ပြ၍ အတည်ပြုချက် ရယူရမည်။

၇။ အပိုဒ် ၆ အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏တင်ပြချက်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးက -

- (က) အတည်ပြုလျှင် ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာတည်သောအမိန့်သည် သတ်မှတ် ထားသည့် နေ့ရက်နှင့် အချိန်ကာလကုန်ဆုံးသည်အထိ အာဏာတည်ရမည်၊

- (ခ) အတည်ပြုသည့်အပြင် အချိန်ကာလထပ်မံ တိုးမြှင့်သတ်မှတ်လျှင် ထိုဥပဒေ ကဲ့သို့ အာဏာတည်သောအမိန့်သည် တိုးမြှင့်သတ်မှတ်သည့် နေ့ရက်နှင့် အချိန်ကာလ ကုန်ဆုံးသည်အထိ အာဏာတည်ရမည်။
- (ဂ) အတည်မပြုလျှင် အတည်မပြုသည့်နေ့ရက်နှင့် အချိန်ကာလကစတင်၍ အာဏာတည်ခြင်းမှ ရပ်စဲရမည်။

၈။ နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ဆူပူသောင်းကျန်းမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် အဓမ္မနည်းများဖြင့် ရယူရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းကြောင့် ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲစေမည့်၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု ပြိုကွဲစေမည့် သို့မဟုတ် အချုပ်အခြာအာဏာ လက်လွတ်ဆုံးရှုံးစေမည့် အရေးပေါ်အခြေအနေ ပေါ်ပေါက်လျှင် သို့မဟုတ် ပေါ်ပေါက်ရန် လုံလောက်သော အကြောင်းတွေ့ရှိလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သည် အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး ဥပဒေကဲ့သို့ အာဏာ တည်သည့်အမိန့် ထုတ်ပြန်၍ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာနိုင်သည်။ ယင်းအမိန့် တွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ အကျိုးသက်ရောက်သည့် နယ်မြေဒေသသည် နိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးဖြစ်ကြောင်းနှင့် အချိန်ကာလသတ်မှတ်ချက်သည် အမိန့်ထုတ်ပြန်သည့်နေ့မှ တစ်နှစ်အထိဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြရမည်။

၉။ (က) အပိုဒ် ၈ အရ အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာသည့် ကိစ္စရပ်တွင် နိုင်ငံတော် သမ္မတသည် နိုင်ငံတော်အတွင်း မူလအခြေအနေသို့ အမြန်ပြန်လည်ရောက်ရှိ စေခြင်းငှာ လိုအပ်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများပြုနိုင်ရန် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အား နိုင်ငံတော်၏ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာများကို လွှဲအပ်ကြောင်း ကြေညာရမည်။ ယင်းသို့ ကြေညာသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော်အားလုံးနှင့် ဦးစီးအဖွဲ့များ၏ ဥပဒေပြုရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ရပ်ဆိုင်းထားသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ယင်းလွှတ်တော် များ၏သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်အခါ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်များသည် အလို အလျောက် ဖျက်သိမ်းပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ခ) ထိုသို့ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အား နိုင်ငံတော်၏အာဏာကို လွှဲအပ်ဆောင်ရွက်စေသည့် နေ့ရက်မှစ၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် မည်သို့ပင် ပြဋ္ဌာန်းပါရှိစေကာမူ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများမှအပ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်များ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးထားသော အဖွဲ့အစည်းဝင်များ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များအား တာဝန်မှရပ်စဲပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၁၀။ နိုင်ငံတော်အာဏာ လွှဲအပ်ခြင်းခံရသည့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် ဥပဒေပြုရေးအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် ဥပဒေပြုရေး အာဏာကို မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ မိမိကိုယ်တိုင်ပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်း၍ ဖြစ်စေ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေး အာဏာများကို သင့်လျော်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်း၍ဖြစ်စေ၊ သင့်လျော်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအားဖြစ်စေ လွှဲအပ်ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

၁၁။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် အရေးပေါ်အခြေအနေ ကြေညာထားစဉ် ကာလအတွင်း လိုအပ်သည့် နယ်မြေဒေသတွင် နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေး တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖြစ်စေ၊ တစ်ရပ်ထက်ပို၍ဖြစ်စေ လိုအပ်သလို ကန့်သတ်နိုင်သည် သို့မဟုတ် ရပ်ဆိုင်းနိုင်သည်။

၁၂။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -

(က) အပိုဒ် ၈ နှင့် ၉ အရ အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာ၍ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အား နိုင်ငံတော်အာဏာ လွှဲအပ်ဆောင်ရွက်စေသည့် ကိစ္စကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပချိန်ဖြစ်လျှင် ယင်းအစည်းအဝေးသို့ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပချိန်မဟုတ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အရေးပေါ်အစည်းအဝေး ခေါ်ယူစေ၍ဖြစ်စေ အစီရင်ခံတင်ပြရမည်။

(ခ) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ၎င်းအားပေးအပ်ထားသည့် တာဝန်ကို ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်သေးသဖြင့် သတ်မှတ်အချိန်ကာလ တိုးမြှင့်ပေးရန် အကျိုးအကြောင်းဖော်ပြလျက် တင်ပြလာပါက အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်းပြီး သာမန်အားဖြင့် တစ်ကြိမ်လျှင် ခြောက်လအထိ နှစ်ကြိမ်တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ တိုးမြှင့်ပေးသည့်ကိစ္စကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အရေးပေါ်အစည်းအဝေး ခေါ်ယူစေ၍ အစီရင်ခံ တင်ပြရမည်။

၁၃။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ၎င်းအားပေးအပ် ထားသည့်တာဝန်ကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်ပြီးစီးကြောင်း တင်ပြလာသည့်အခါ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သက်တမ်း မကုန်ဆုံးသေးပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အရေးပေါ်အစည်းအဝေး ခေါ်ယူစေ၍ အစီရင်ခံတင်ပြပြီးသည့်နေ့မှစ၍ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီး ဖြစ်ပါက တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်ထံမှ တင်ပြချက် လက်ခံရရှိသည့်နေ့မှစ၍ဖြစ်စေ အပိုဒ် ၉ အရ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အား နိုင်ငံတော်အာဏာ လွှဲအပ်ဆောင်ရွက်စေခဲ့သည့်အမိန့်ကို အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့်ညှိနှိုင်းပြီး ပယ်ဖျက်ကြောင်း ကြေညာ ရမည်။

၁၄။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အပိုဒ် ၁၃ အရ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ အစီရင်ခံစာကို ရရှိသည့်အခါ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သက်တမ်း မကုန်ဆုံးသေးပါက လွှတ်တော်အားလုံးနှင့် ဦးစီးအဖွဲ့များ၏ ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအား ယာယီ ရပ်ဆိုင်းထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ရမည်။ ထို့နောက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းအသစ်များကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ရမည်။ ယင်းအဖွဲ့အစည်းများသည် ကျန်ရှိသော လွှတ်တော် သက်တမ်းအတွက်သာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်။

၁၅။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများသည်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်

သက်တမ်းကုန်ဆုံး စေကာမူ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်နှင့် ဒုတိယသမ္မတအသစ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌအသစ်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌအသစ်တို့ကိုလည်းကောင်း ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပြီးသည် အထိ ဆက်လက်တည်ရှိသည်။

၁၆။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသွားချိန်တွင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ၎င်းအားပေးအပ်ထားသည့် တာဝန်ကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်သေးသဖြင့် သတ်မှတ်အချိန် ကာလ တိုးမြှင့်ပေးရန် အကျိုးအကြောင်းဖော်ပြလျက် တင်ပြလာပါက သာမန်အားဖြင့် တစ်ကြိမ်လျှင် ခြောက်လအထိ နှစ်ကြိမ် တိုးမြှင့်ပေးနိုင်သည်။

၁၇။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အပိုဒ် ၈ နှင့် ၉ အရ အရေးပေါ်အခြေအနေကြေညာ၍ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အား နိုင်ငံတော်အာဏာကို လွှဲအပ်ဆောင်ရွက်စေသည့်ကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ၎င်းအားပေးအပ်ထားသည့်တာဝန် ပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်ပြီးကြောင်းတင်ပြသည့် အစီရင်ခံစာကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ အပိုဒ် ၉ အရ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အား နိုင်ငံတော်အာဏာ လွှဲအပ်ဆောင်ရွက် စေခဲ့သည့်အမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ကြောင်း ကြေညာရမည်။

၁၈။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကောင်စီသည် -

(က) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ လွှတ်တော်များဖွဲ့စည်းခြင်း မပြုနိုင်သေးမီ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက် သည်၊

(ခ) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ် ရွေးချယ်တင်မြှောက်ပြီး ပြည်ထောင်စုအဆင့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို ဖွဲ့စည်းပြီးသည့် အချိန်ထိ နိုင်ငံတော်အာဏာများကို ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။ ထိုသို့ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရာတွင် ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာ

များကို ပြည်ထောင်စုအဆင့်၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုအဆင့်များအတွက် သင့်လျော်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်း၍ဖြစ်စေ၊ သင့်လျော်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအားဖြစ်စေ လွှဲအပ်ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်စေနိုင်သည်။

- ၁၉။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အဆင့်ဆင့်သော အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့များနှင့် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်တို့ကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော သက်ဆိုင်ရာ အရည်အချင်းနှင့် ညီညွတ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်ရမည်။
- ၂၀။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့်လုံခြုံရေးကောင်စီသည် အပိုဒ် ၁၇ အရ အမိန့်ကိုပယ်ဖျက် ကြောင်း ကြေညာသည့်နေ့မှစ၍ ခြောက်လအတွင်း ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပေးရမည်။
- ၂၁။ အပိုဒ် ၁၉ အရ ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့အစည်းများသည် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းသည့် ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းပြီးသည်အထိ မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန် များကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၂၂။ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီသည် နိုင်ငံတော်အာဏာများကို ကျင့်သုံး ရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတအမည်ဖြင့် ဖော်ပြဆောင်ရွက်ရမည်။
- ၂၃။ အရေးပေါ်အခြေအနေ ထုတ်ပြန်ကြေညာထားစဉ် ကာလအတွင်းတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတ ကိုယ်စားဖြစ်စေ၊ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က နိုင်ငံတော်အာဏာကို ကျင့်သုံး နေသည့် ကာလအတွင်းဖြစ်စေ၊ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာကို ကျင့်သုံးနေသည့်ကာလအတွင်းဖြစ်စေ လုံခြုံရေး၊ တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့ကို မူလအခြေအနေသို့ အမြန် ပြန်လည်ရောက်ရှိစေခြင်းငှာ လိုအပ်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုပြုနိုင်ရန် လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် တာဝန်များပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်၊ ယင်းအဖွဲ့

အစည်းဝင်တစ်ဦးဦး၊ နယ်ဘက်ဝန်ထမ်း အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်၊ ယင်းအဖွဲ့အစည်းဝင်
တစ်ဦးဦး၊ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ရပ်၊ ယင်းအဖွဲ့အစည်းဝင်တစ်ဦးဦး၏
တရားဝင်ဆောင်ရွက်ချက်များသည် အတည်ဖြစ်စေရမည်။ ယင်းတရားဝင်ဆောင်ရွက်
ချက်များအပေါ် အကြောင်းပြုလျက် တရားစွဲဆိုခွင့်မရှိစေရ။

အခန်း (၁၂)
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်းအခန်း

Chapter (XII)
Amendment of the Constitution

အခန်း (၁၂)
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်း

- ၁။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ပြင်ဆင်လိုပါက အောက်ဖော်ပြပါ သတ်မှတ်ထားသော နည်းလမ်းအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည် -
 - (က) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန်တင်သွင်းသော အဆိုပြုချက်ကို ဥပဒေမူကြမ်းအဖြစ်ဖြင့် တင်သွင်းရမည်၊
 - (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် အဆိုတင်သွင်းသော ဥပဒေမူကြမ်းတွင် အခြားအဆိုများ မပါရှိစေရ။
- ၂။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် ဥပဒေမူကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် တင်သွင်းရမည်။
- ၃။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် ဥပဒေမူကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ရှိ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း၏ နှစ်ဆယ်ရာခိုင်နှုန်းက တင်ပြလာလျှင် အဆိုပါ ပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေမူကြမ်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က လက်ခံဆွေးနွေးရမည်။
- ၄။ (က) ချမှတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည့် အခြေခံရမည့်မူများနှင့် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများရှိ နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများ၊ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ၊ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းမှုအပိုင်းနှင့် အရေးပေါ်ကာလ ဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်းတို့ရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြင်ဆင်လိုလျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး၏ ခုနစ်ဆယ့်ငါးရာခိုင်နှုန်း ကျော်က ပြင်ဆင်ရန် သဘောတူလက်ခံပြီးနောက် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပ၍ ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူအားလုံး၏ ထက်ဝက်ကျော်ဆန္ဒမဲဖြင့်သာ ပြင်ဆင်ရမည်၊
- (ခ) အပိုဒ် (က) တွင် ဖော်ပြထားသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များမှအပ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက် များကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး၏ ခုနစ်ဆယ့်ငါး ရာခိုင်နှုန်းကျော် ဆန္ဒမဲဖြင့်သာ ပြင်ဆင်ရမည်။

- (ဂ) အပိုဒ် (က) ပါ အခန်းများနှင့်သက်ဆိုင် အကျုံးဝင်မည့်ပုဒ်များကို ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေမူကြမ်း ရေးဆွဲသည့်အခါ ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းရမည်။

အခန်း (၁၃)
နိုင်ငံတော်အလံ၊ အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်၊
သီချင်းနှင့်ပြည်တော်အခန်း

Chapter (XIII)

State Flag, State Seal, National

Anthem and the Capital

အခန်း (၁၃)

နိုင်ငံတော်အလံ၊ အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်၊ သီချင်းနှင့်မြို့တော်

နိုင်ငံတော်အလံနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

- ၁။ နိုင်ငံတော်အလံကို အောက်ပါအတိုင်း သတ်မှတ်ရမည် -
 နိုင်ငံတော်အလံတွင် အဝါရောင်၊ အစိမ်းရောင်နှင့် အနီရောင်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း အထက်၊ အောက် အလျားလိုက် အချိုးညီစွာဖော်ပြပြီး ကြယ်ဖြူကြီးကို အလံတော်၏ အလယ်တည့်တည့် အစိမ်းရောင်ပေါ်တွင် အဝါရောင်၊ အစိမ်းရောင်၊ အနီရောင် အားလုံးနှင့်ဆက်စပ်၍ အထက်ဘက်သို့ မတ်မတ်ညွှန်လျက် တည်စေရမည်။
- ၂။ နိုင်ငံတော်အလံနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရမည်။

နိုင်ငံတော်အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

နိုင်ငံတော်အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်သည် အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်သီချင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

နိုင်ငံတော်သီချင်းအဖြစ် လက်ရှိနိုင်ငံတော်သီချင်းကို သတ်မှတ်သည်။

နိုင်ငံတော်၏ မြို့တော်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး -

နေပြည်တော်သည် နိုင်ငံတော်၏ မြို့တော်ဖြစ်သည်။

အခန်း (၁၄)
ကူးပြောင်းရေးကာလပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်း

Chapter (XIV)
Transitory Provisions

အခန်း (၁၄)

ကူးပြောင်းရေးကာလပြဋ္ဌာန်းချက်များ

- ၁။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူ အားလုံး၏ ထက်ဝက်ကျော်ထောက်ခံ ဆန္ဒမဲဖြင့် အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းပြီးသည့်နေ့မှစ၍ နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံး၌ အာဏာတည်သည်။
- ၂။ (က) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့မှစ၍ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်၏ ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေး မကျင်းပမီကာလအတွင်း ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ဆောင်ရွက်ရန်ရှိသည်များကို နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီက နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ဆက်လက်ခံယူကျင့်သုံး၍ ဆောင်ရွက်ရမည်။
 (ခ) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့၌ တည်ရှိနေသော အစိုးရ အဖွဲ့သည် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ တာဝန်ပေးအပ်သည့် အစိုးရအဖွဲ့ မပေါ်ပေါက်မီ၊ မိမိတို့၏ သက်ဆိုင်ရာတာဝန်များကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ရမည်။
- ၃။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့မတိုင်မီကာလတွင် ဤဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော်အေးချမ်း သာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီက ကြိုတင်ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းရပ်များသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- ၄။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၏ မူဝါဒလမ်းညွှန်မှုများ၊ ဥပဒေများ၊ နည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်း ဥပဒေများ၊ အမိန့်ပြန်တမ်းများ၊ ကြေညာချက်များ၊ ဆောင်ရွက်ချက်များ၊ တာဝန်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဆက်ခံသည်။

- ၅။ တည်ဆဲဥပဒေများသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်း မပြုသေးမီ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သမျှအတည်ဖြစ်သည်။
- ၆။ တည်ဆဲနည်းဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေများ၊ စည်းကမ်းဥပဒေများ၊ အမိန့်၊ ကြော်ငြာစာများ၊ အမိန့်များ၊ ညွှန်ကြားချက်များနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့က ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုသေးမီ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သမျှ အတည်ဖြစ်သည်။
- ၇။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာတည်သည့်နေ့၌ တည်ရှိနေသော တရားရုံးများသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ တည်ထောင်သည့်တရားရုံးများ မပေါ်ပေါက်မီ ဆက်လက်၍ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ သုံးစွဲဆောင်ရွက်ရမည်။ အဆိုပါတရားရုံး များတွင် မပြီးမပြတ် ကျန်ရှိနေသေးသော တရားမမှုများ၊ ပြစ်မှုဆိုင်ရာအမှုများနှင့် အခွန်တော်အမှုများကို အမှုစတင်စစ်ဆေးစဉ်က ကျင့်သုံးသည့် ဥပဒေများနှင့်အညီ ဆက်လက်စစ်ဆေးစီရင်ရမည်။
- ၈။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာစတင်တည်သည့်နေ့တွင် နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီလက်အောက်၌ ဖွဲ့စည်းထားရှိသည့် တပ်မတော် အပါအဝင် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၌ အမှုထမ်းရွက်ဆဲဖြစ်ကြသော နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ သည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရက အခြားနည်းလမ်းဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းခြင်း မပြုသမျှ ဆက်လက်တည်ရှိစေရမည်။

အခန်း (၁၅)
အထွေထွေပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်း

Chapter (XV)
General Provisions

အခန်း (၁၅)

အထွေထွေပြဋ္ဌာန်းချက်များ

- ၁။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ဥပဒေအားလုံး၏ အခြေခံဥပဒေ ဖြစ်သည်။
- ၂။ မြန်မာစာသည် ရုံးသုံးစာဖြစ်သည်။
- ၃။ နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများသည် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များက ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရာတွင် လည်းကောင်း၊ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် အခြားဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သက်ဆိုင်ရာက အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင်လည်းကောင်း လိုက်နာရမည့် လမ်းညွှန် များဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်က ထိုအခြေခံမူများနှင့်အညီ အလေးဂရုပြုဆောင်ရွက်ရမည်။ သို့ရာတွင် ထိုသို့ဆောင်ရွက်စေရန် မည်သည့်တရားရုံးတွင်မျှ တရားစွဲဆိုခွင့် မရှိစေရ။
- ၄။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ နိဒါန်း၊ ပုဒ်မများ၊ ပုဒ်မခွဲများ၊ စကားလုံးစုများ၊ စကားလုံး တစ်လုံးချင်း၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်၊ သဘောအယူအဆများဖွင့်ဆိုရာ၌ မြန်မာစာဖြင့် ရေးသားထားချက်များအပေါ်တွင်သာ အခြေပြုရမည်။
- ၅။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ စကားရပ်များကို အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင် တည်ဆဲစကားရပ်များ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုရေးဥပဒေကို ကိုးကားရမည်။
- ၆။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ မြန်မာစာ မူတစ်ခုကို အမျိုးသားမော်ကွန်းတိုက်တွင် မော်ကွန်းတင်ထားရှိရမည်။ ထိုစာမူသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ အတွက် အပြီးအပြတ် သက်သေအရာတည်စေရမည်။
- ၇။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကသာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် သတ်မှတ် ထားသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ရပ်ရပ်ကို နိုင်ငံတော်၏ အကျိုးစီးပွား အလို့ငှာ -
 - (က) တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကို ပြည်ထောင်စု

အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်စေ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

(ခ) သမဝါယမအဖွဲ့အစည်း၊ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့နှင့် ဖက်စပ်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်စေ၊ စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်ဖြင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်စေ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။

၈။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာမတည်မီကာလက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရနှင့် အခြားနိုင်ငံအစိုးရတို့ ချုပ်ဆိုအတည်ဖြစ်ခဲ့သော စာချုပ်များအရသော် လည်းကောင်း၊ သဘောတူညီချက်များအရသော်လည်းကောင်း ပေါ်ထွက်လာသော တရားမျှတသည့်တာဝန်များကို အဆိုပါအခြားနိုင်ငံကလည်း ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထားရှိအပ်သောပဋိညာဉ်များကို လေးစားပါက ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကလည်း လေးစားသည်။

၉။ (က) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာမတည်မီက ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရနှင့် ချုပ်ဆိုထားရှိခဲ့သော ပဋိညာဉ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ၊ တာဝန်များ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအား တရားစွဲဆို နိုင်သော အခွင့်အရေးအရ တရားစွဲဆိုရန် ပေါ်ပေါက်ခဲ့လျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အား တရားစွဲဆိုနိုင်သည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာ နိုင်ငံတော်၏ အမည်ဖြင့် တရားစွဲဆိုနိုင်သည်။ ထိုနည်းတူပင် တရားစွဲဆိုခြင်းကို ခံနိုင်သည်။

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၀။ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးကို ဥက္ကဋ္ဌအပါအဝင် အဖွဲ့ဝင် (၉) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌတို့ သည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်

မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူများအနက်မှ အဖွဲ့ဝင် (၃) ဦးစီ ကို ရွေးချယ်ရမည် -

- (က) အသက် (၅၀)နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
- (ခ) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသူ၊
- (ဂ) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စု တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
- (ဃ) နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ လုံခြုံရေးအမြင်ရှိသူ၊
- (င) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။

၁၁။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိရွေးချယ်ထားသည့်အဖွဲ့ဝင် (၃) ဦး၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌက ရွေးချယ်ထားသည့် အဖွဲ့ဝင် (၃) ဦးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ရွေးချယ်ထားသည့် အဖွဲ့ဝင် (၃) ဦး၊ စုစုပေါင်း (၉) ဦး၏ အမည်စာရင်းကိုလည်းကောင်း၊ ယင်းတို့အနက် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံး ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရန် အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး၏အမည်ကိုလည်းကောင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းလျက် သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။

၁၂။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်၏ အရည်အချင်းနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှား မပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက စုစည်း အမည်စာရင်း တင်သွင်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင် အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။

၁၃။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ် တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် အဖွဲ့ဝင် နေရာအတွက် အမည်စာရင်းသစ်ကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

- ၁၄။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးသည့် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံး ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။
- ၁၅။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံး၏ သက်တမ်းသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သက်တမ်းနှင့် အညီ (၅) နှစ်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးဖြစ်သော်လည်း လက်ရှိတာဝန် ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သမ္မတက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအသစ် ဖွဲ့စည်းပြီးသည့် အချိန်အထိ မိမိ၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက်တာဝန် ထမ်းဆောင်ရမည်။
- ၁၆။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသည် -
 - (က) လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်လျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် နေ့မှစ၍ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်၊
 - (ခ) နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့်အညီ ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်၊
 - (ဂ) နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခု၌ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်း ခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိရာထူးသက်တမ်း အတွင်း ယင်းပါတီအဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုရ။
- ၁၇။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဦးသည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ရာထူးမှနုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့နုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံစာဖြင့်တင်ပြပြီး ရာထူးမှ နုတ်ထွက် နိုင်သည်။

၁၈။ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်ရာထူးနေရာ လစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်အသစ်အား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်များအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း

၁၉။ (က) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည် -

- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက် ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်၏ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊
- (၅) ဥပဒေအရ ပေးအပ်သောတာဝန်များကို ကျေပွန်စွာ မဆောင်ရွက်ခြင်း။

(ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး တစ်ဦးဦးအား စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံး၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

၂၀။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံး၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်-

- (က) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုခြင်း၊
- (ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဦးစီးအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေများ သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ရှိ-မရှိ စိစစ်ခြင်း၊

- (ဂ) ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုများ၏ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ရှိ-မရှိ စိစစ်ခြင်း၊
- (ဃ) ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီးအကြား၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်အကြား၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အကြား၊ တိုင်းဒေသကြီးအချင်းချင်း၊ ပြည်နယ်အချင်းချင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုအကြား၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုအချင်းချင်း ဖြစ်ပေါ်သည့် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (င) တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုတို့က ပြည်ထောင်စုဥပဒေကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုတို့၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပေါ်ပေါက်သည့် အငြင်းပွားမှုများကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (စ) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတက အကြောင်းကြားလာသည့်ကိစ္စရပ်များကို စိစစ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊
- (ဆ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းသည့်ဥပဒေများက ပေးအပ်သည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ။

၂၁။ တရားရုံးတစ်ရုံးသည် အမှုတစ်မှုကိုစစ်ဆေးစီရင်ရာတွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်မှုရှိ-မရှိ၊ ညီညွတ်မှုရှိ-မရှိ အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်ပါက ထိုအငြင်းပွားမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးကလည်း တစ်စုံတစ်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ထားခြင်း မရှိသေးလျှင် အဆိုပါတရားရုံးသည် အမှုစစ်ဆေးစီရင်ခြင်းကို ရပ်ဆိုင်းထားပြီး မိမိ၏ထင်မြင်ချက်ကို သတ်မှတ်ထားသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးသို့ တင်ပြ၍ အဆုံးအဖြတ်ရယူရမည်။ ယင်းအငြင်းပွားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အမှုအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်စေရမည်။

၂၂။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး၏ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အပြီးအပြတ် အတည်ဖြစ်သည်။

၂၃။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး၏အမိဟယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သဘောထား
ရယူရန်ကိစ္စများကို အောက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ
ခုံရုံးသို့ တိုက်ရိုက်တင်သွင်းခွင့်ရှိသည် -

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊
- (ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယက၊
- (ဂ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊
- (ဃ) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊
- (င) ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်၊
- (စ) ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ။

၂၄။ အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး၏
အမိဟယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သဘောထားရယူရန်ကိစ္စများကို သတ်မှတ်ထားသော
နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးသို့ တင်သွင်းခွင့်ရှိသည် -

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်၊
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊
- (ဂ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဦးစီးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ၊
- (ဃ) ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး၏
အနည်းဆုံး ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းအရေအတွက်ရှိသော ကိုယ်စားလှယ်များ။

၂၅။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး၏ ဖွဲ့စည်းမှု၊ ဆက်သွယ်မှု၊ ခုံရုံးဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏
တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များ စသည်တို့ကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၂၆။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့်
ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ခုံရုံးဥက္ကဋ္ဌကို ဒုတိယ
သမ္မတအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ခုံရုံးအဖွဲ့ဝင်ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်
သည်။

အခန်း (၁)
နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများအခန်း

Chapter (I)

State Fundamental Principles

Chapter (I)

State Fundamental Principles

In connection with the State, it is laid down that -

- (1) (a) Myanmar Naing-Ngan is a sovereign, independent nation;
- (b) the State shall be known as Pyidaungsu Thamada Myanmar Naing-Ngan Daw;
- (c) the State is a nation wherein various national races make their homes together;
- (d) sovereign power of the State is derived from the citizens and is in force in the whole country;
- (e) the territorial boundary of the State is as it is on the day this State Constitution comes into force.

In connection with the aims and objectives of the State, it is laid down that -

- (2) the State is consistently aimed at -
 - (a) non-disintegration of the Union,
 - (b) non-disintegration of national solidarity,
 - (c) perpetuation of sovereignty,
 - (d) flourishing of a discipline-flourishing genuine multiparty democracy,
 - (e) further burgeoning of the noblest and worthiest of worldly values namely justice, liberty and equality in the State,
 - (f) for the Tatmadaw to be able to participate in the national political leadership role of the State.

In connection with multiparty democracy, it is stipulated that -

- (3) - the State practises discipline-flourishing genuine multiparty democracy.

In connection with State structure, it is laid down that -

- (4) (a) the Union is constituted by Pyidaungsu (Union) systems;
- (b) the existing seven divisions are designated seven regions and the existing seven states are designated seven states. Those seven regions and seven states are of equal status and authority;
- (c) the names of those seven regions and seven states are retained as they are at present;
- (d) if it is desired to change the name of a region or a state, it shall be done so with enactment of law after ascertaining the wishes of citizens residing in the region or state concerned;
- (e) no part of the territory of the Union, namely, regions, states and self-administered areas etc., shall ever secede from the Union.

In connection with separation and distribution of sovereign State power, it is laid down that -

- (5) (a) the three branches of State power, namely legislative power, executive power and judicial power are separated as much as possible and exert reciprocal control, check and balance among themselves;

- (b) the three branches of State power, so separated are distributed among Pyidaungsu (Union), regions, states and self- administered areas.

In connection with legislature, it is laid down that -

- (6) (a) the legislative power of the State is distributed among Pyidaungsu Hluttaw, Region Hluttaws and State Hluttaws; legislative power stipulated by the State Constitution shall be distributed to self- administered areas;
- (b) Pyidaungsu Hluttaw consists of two Hluttaws – one Hluttaw elected on the basis of township as well as on the basis of population and the other one with equal number of representatives elected from regions and states;
- (c) there will be a Region Hluttaw in each of the seven regions and a State Hluttaw in each of the seven states;
- (d) Pyidaungsu Hluttaw, Region Hluttaws and State Hluttaws include Tatmadaw servicemen Hluttaw representatives nominated as such by the Defence Services Commander-in-Chief in numbers stipulated by the State Constitution;
- (e) for national races with appropriate sizes of population, national race representatives are to be permitted to participate in legislatures of regions, states or self- administered areas concerned.

In connection with executive branch, it is laid down that -

- (7) (a) the head of executive of the State is the President of the State;
- (b) the executive power of the State is distributed among the administrative organs of

Pyidaungsu, regions and states; self-administrative power shall be distributed to self-administered areas as stipulated by the State Constitution;

- (c) Pyidaungsu, regions, states, self-administered areas and district' executive organs include Tatmadaw servicemen nominated by Defence Services Commander-in-Chief to undertake responsibilities of the defence, security, border administration etc.
- (d) for national races of which representatives are so permitted to participate in legislatures of regions, states or self-administered areas in accord with above paragraph (6) sub-paragraph (e), representatives are to be permitted to participate, mainly to undertake their national race affairs, in administration of respective region, state or self-administered area:

In connection with the judiciary, it is laid down that -

- (8) (a) the judicial power of the State is distributed among Supreme Court of the Union (Supreme Court), Region Taya Hluttaw (Region High Court), State Taya Hluttaw (State High Court) and law courts of different levels including law courts of self-administered areas:
- (b) in the Pyidaungsu is constituted one Supreme Court of the Union. Supreme Court of the Union is the supreme law court of the State;
- (c) Supreme Court of the Union has powers to issue writs;
- (d) a Region Taya Hluttaw is constituted in each of the regions and a State Taya

Hluttaw is constituted in each of the states;

- (e) the following are stipulated as judicial principles –
- independent administration of justice in accord with law;
 - administration of justice in public except where restricted by law;
 - giving of right of defence and right of appeal by law in cases.

In connection with the Tatmadaw, it is laid down that -

- (9) (a) the Tatmadaw is strong, modern and must be the sole existing Tatmadaw;
- (b) the Tatmadaw has the right to independently administer all affairs concerning the forces;
- (c) the Defence Services Commander-in-Chief is the Supreme Commander of all armed forces;
- (d) the Tatmadaw has the right to administer for participation of the entire people in State security and defence;
- (e) the Tatmadaw is mainly responsible for safeguarding non-disintegration of the Union, non-disintegration of national solidarity and perpetuation of sovereignty;
- (f) the Tatmadaw is mainly responsible for safeguarding the State Constitution.

In connection with citizens and citizens' fundamental rights and responsibilities, it is laid down that -

- (10)(a) every citizen shall enjoy rights of equality, rights of liberty and rights of justice etc. as prescribed in the State Constitution;
- (b) there shall be no right to hold a citizen in detention for more than 24 hours without the permission of a law court;
- (c) public peace and tranquillity and prevalence of law and order is the responsibility of every citizen;
- (d) necessary law shall be enacted to make citizens' freedoms, rights, benefits, responsibilities and restrictions effective, firm and complete.

In connection with the national races, it is laid down that -

- (11)(a) the State shall help develop language, literature, fine arts and culture of the national races;
- (b) the State shall help promote solidarity, mutual amity, and respect and mutual help among the national races;
- (c) the State shall help promote socio-economic development including education, health, economy, transport and communications of less developed national races.

In connection with the peasantry, it is laid down that -

- (12)(a) the State shall enact necessary laws to protect the rights of the peasantry:

(b) the State shall help the peasantry get equitable value for their agricultural produce.

In connection with workers, it is laid down that -

(13) the State shall enact necessary laws to protect the rights of workers.

In connection with intellectuals and intelligentsia, it is laid down that -

(14) the State shall help promote the interests of the intellectuals and intelligentsia.

In connection with the State service personnel, it is laid down that -

(15)(a) State service personnel shall be free from party politics;

(b) the State shall enact necessary laws for State service personnel to have due security in service and sufficiency of food, clothing and shelter, for married women in service to get maternity benefits, and for welfare to ease livelihood of persons who have retired from service.

In connection with national culture, it is laid down that -

(16) the State shall help for development, consolidation and preservation of national culture.

In connection with education and health, it is laid down that -

(17)(a) The State shall earnestly strive to improve education and health of the people;

- (b) the State shall enact necessary law to enable the national people to participate in matters of education and health of the people;
- (c) the State shall implement free compulsory primary education system,
- (d) the State shall implement a modern education system that will promote all- round correct thoughts and good morals and contribute towards building of the nation.

In connection with agriculture, it is laid down that -

- (18) the State shall provide inputs such as technology investments, machinery, raw materials etc. as much as it can for changeover from manual to mechanized agriculture.

In connection with industry, it is laid down that -

- (19) the State shall provide inputs such as technology investments, machinery, raw materials etc. as much as it can for development of industries.

In connection with employment, it is laid down that -

- (20) the State shall, as much as it can, help reduce unemployment among the people.

In connection with mothers, children, the old and the infirm, it is laid down that -

- (21)(a) the State shall care for mothers and children, orphans, fallen Tatmadaw servicemen's children, the old and the infirm, and the disabled;

- (b) the State shall arrange for disabled Tatmadaw servicemen to be able to make a respectable livelihood and get free vocational training.

In connection with the youths, it is laid down that -

- (22) the State shall strive to imbue youths with strong and dynamic patriotic spirit, correct way of thinking and the five noble strengths.

In connection with religion, it is laid down that -

- (23) every citizen is equally entitled to freedom of conscience and the right freely to profess and practise religion subject to public order, morality or health and to the other provisions of the State Constitution.

In connection with the economy, it is laid down that -

- (24)(a) the State economic system shall be market economic system;
- (b) the State permits all economic forces such as the State itself, regional organizations, cooperative organizations, joint-venture organizations and private concerns etc. to take part in economic activities for the development of national economy;
- (c) the State shall prevent acts that harm public interests through monopolization or manipulation of prices by an individual or group with intent to jeopardize fair competition in economic activities;

- (d) the State shall strive towards uplift of living standard of the people and development of general investments;
- (e) the State will not nationalize economic enterprises;
- (f) the State will not demonetize the currency that is legally put into circulation.

In connection with the land, the waters, the atmosphere and natural resources, it is laid down that -

- (25)(a) the State is the ultimate owner of all the land, and natural resources above and below the ground, above and beneath the water and in the atmosphere within its territorial boundary;
- (b) the State shall enact necessary law to supervise economic forces' extraction and utilization of State owned natural resources;
- (c) the State shall permit citizens right of private property, right of inheritance, right of private enterprise, right of initiative and right of patent in accord with law.

In connection with elections, it is laid down that -

- (26)(a) every citizen shall have the right to vote and to stand for election according to law;
- (b) voters concerned shall have the right, in accord with provisions of the State Constitution, to recall elected people's representatives.

In connection with political parties, it is laid down that -

- (27) the State shall enact necessary laws for systematic formation of political parties for flourishing discipline-flourishing genuine multiparty democracy.

In connection with state of emergency, it is laid down that -

- (28)(a) when there arises a state of emergency characterized by inability to perform executive functions in accord with provisions of the State Constitution in a region or a state or a self- administered area, the President of the State is empowered to exercise executive power in that region, state or self- administered area and if necessary in doing so, the President of the State is empowered to exercise legislative powers concerning that region, state or self- administered area in accord with provisions of the State Constitution;
- (b) when there arises or there is sufficient reason to arise a state of emergency endangering life and property of the people in a region, a state or a self- administered area, the Tatmadaw has the right, in accord with provisions of the State Constitution, to prevent that danger and provide protection;
- (c) when there arises a state of emergency that could cause disintegration of the Union, disintegration of national solidarity and loss of national sovereignty, due to acts to take over of sovereign State power or attempts therefor by wrongful forcible means

such as insurgency or violence, the Defence Services Commander-in-Chief has the right to take over and exercise State power in accord With provisions of the State Constitution.

In connection with foreign affairs, it is laid down that -

- (29)(a) the State practises independent, active and non-aligned foreign policy, aims at world peace and friendly relations with nations, and upholds the principles of peaceful co- existence among nations:
- (b) the State *never* starts aggression against any nation;
 - (c) no foreign troops are permitted to be deployed within the borders of the Union.

In connection with punishments, it is laid down that -

- (30)(a) there is no right for any penal law to provide for retrospective effect;
- (b) there is no right to prescribe punishments that violate human dignity.

In connection with the natural environment, it is laid down that -

- (31) the State shall protect the natural environment.

In connection with general provisions, it is laid down that -

- (32) a Constitutional Tribunal shall be set up to interpret provisions of the State Constitution; to scrutinize whether or not laws enacted by Pyidaungsu Hluttaw,

Region Hluttaws and State Hluttaws and functions of executive authorities of Pyidaungsu, regions, states and self-administered areas are in conformity with the State Constitution to hear and decide on disputes in connection with the State Constitution between Pyidaungsu and regions, between Pyidaungsu and states, between regions and states, among regions and states and between regions or states and self-administered areas and among self-administered areas themselves and to perform other duties prescribed in the State Constitution.

အခန်း (၂)
နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံအခန်း

Chapter (II)
The State Structure

Chapter (II)
The State Structure

- (1) The State is constituted by Pyidaungsu (Union) system.
- (2) The State is delineated and constituted with the seven regions and seven states as follows:
 - Kachin State
 - Kayah State
 - Kayin State
 - Chin State
 - Sagaing Region
 - Taninthayi Region
 - Bago Region
 - Magway Region
 - Mandalay Region
 - Mon State
 - Rakhine State
 - Yangon Region
 - Shan State
 - Ayeyawady Region
 - Union territories.
- (3) Regions and States are of equal status and authority.

- (4) If it is desired to change the name of a region or a state, it shall be done so with enactment of law after ascertaining wishes of the citizens who have the right to vote and are residing in the region or state concerned.

Designation of Union territories

- (5) (a) Nay Pyi Taw, that is the Capital of the Union, is designated as Union territory placed under direct administration of the President of the Union,
- (b) if the need arises to designate areas that have special situation in connection with national defence, security, administration and economy etc. as Union territories they may be so designated as Union territories after enacting laws.

(6) Constituting the Union

- Villages are organized into village -tract,
- wards are organized into town or township,
- village-tracts and wards or towns are organized into township,
- townships are organized into district,
- districts are organized into region or state,
- in a self-administered zone townships therein are organized into the self-administered zone,
- in a self-administered division townships therein are organized into district and districts are organized into the self-administered division,

- if there be self- administered division or self-administered zone in a region or a state, the self-administered division, self- administered zone and districts are organized into region or state,
- regions, states and Union territories are organized as the Union.

(7) No part of the territory of the Union, namely regions, states, Union territories and self- administered areas etc. shall ever secede from the Union.

Re-delineation of the territorial boundary of the Union

- (8) (a) If the need arises to re-delineate the territorial boundary of the Union, the President of the Union shall first inform the leader of the Pyidaungsu Hluttaw and ask him to seek the opinion of the Pyidaungsu Hluttaw,
- (b) The leader of the Pyidaungsu Hluttaw, after receiving the intimation of the President of the Union on re-delineation of the territorial boundary of the Union, shall seek the opinions of the Hluttaw representatives as follows:
- (1) assenting votes of more than half the total number of representatives included in the Hluttaw with equal numbers of representatives elected from regions and states,
 - (2) assenting votes of more than half the total number of representatives included in the Hluttaw elected on the basis of township and of population,
 - (3) assenting votes of more than half the number of representatives from the region or state involving the boundary concerned in the two Hluttaws,

- (c) the leader of the Pyidaungsu Hluttaw, after obtaining the assenting votes as mentioned above, shall inform the President of the Union for re-delineation of the territorial boundary of the Union,
- (d) If any Hluttaw or representatives from the region or state involving the boundary concerned in the two Hluttaws, following the methods mentioned above, dissent in connection with the re-delineation of the territorial boundary of the Union, action shall be taken after obtaining the opinion of the Pyidaungsu Hluttaw. If three-fourths and upwards of the total number of the Pyidaungsu Hluttaw representatives assent, the leader of the Pyidaungsu Hluttaw shall inform the President of the Union for the re-delineation of the territorial boundary of the Union as necessary,
- (e) the President of the Union shall take necessary measures for re-delineation of the territorial boundary of the Union after obtaining the opinions of the Pyidaungsu Hluttaw.

Re-delineation of the territorial boundaries of a region or a state

- (9) (a) If there arises cause to re-delineate the boundary of a region or a state, first of all the wishes of persons with voting rights residing in the township involved in the re-delineation of the boundary shall be sought,
- (b) re-delineation of the territorial boundary shall not be effected at all without supporting vote of more than half the total number of eligible voters residing in the township involved in the re-delineation of the boundary.
- (c) If more than half the total number of eligible voters in the township concerned vote in support of the re-delineation of the boundary, the wishes of the involved region or state Hluttaw representatives shall be sought.

- (d) the President of the Union with the consent of the Pyidaungsu Hluttaw shall redelineate the territorial boundary of a region or a state after getting the supporting vote of three-fourths and upwards of the total number of involved region or state Hluttaw representatives,
- (e) the decision of the Pyidaungsu Hluttaw shall be sought if involved region or state Hluttaw passes a decision against re-delineation of the boundary.
- (f) the President of the Union shall re-delineate the boundary of the region or state as necessary if supported by three-fourths and upwards of the total number of representatives in the Pyidaungsu Hluttaw.

Re-delineation of the boundary, organization and change of name of a village, village-tract, ward, town, township and district in a region, state, self-administered division or self-administered zone

- (10) If occasion arises to make changes in the boundary, organisation or name of a village, village-tract, ward, town, township or district in a region, state, self-administered division or self-administered zone, the region or state executive authority concerned shall submit recommendations to the President of the Union and the President of the Union shall then act accordingly.

Change of name of a self-administered division or self-administered zone

- (11) If it is desired to change the name of a self-administered division or self-administered zone, the same method shall be applied with the case of a change of the name of the region or state.

In connection with prescribing of self-administered division or self-administered zone in accord with these basic principles,

(12) The following detailed basic principles are laid down:

- (a) to group together Leshi, Lahe and Namyun townships in Sagaing Division and prescribe it Naga Self-Administered Zone;
- (b) to group together Ywangan and Pindaya townships in Shan State and prescribe it Danu Self-Administered Zone;
- (c) to group together Hopong, Hsihseng and Pinlaung townships in Shan State and prescribe it Pa-O Self-Administered Zone;
- (d) to group together Namhsan and Manton townships in Shan State and prescribe it Palaung Self-Administered Zone;
- (e) to group together Konkyan and Laukkai townships in Shan State and prescribe it Kokang Self-Administered Zone;
- (f) to group together Hopang, Mongmao, Panwai, Nahpam, Pangsang (Pankham) and Metman townships in Shan State and prescribe it Wa Self-Administered Division;

အခန်း (၃)
နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲအခန်း

Chapter (III)
The Head of State

Chapter (III)

The Head of State

- (1) The Head of State is the President of the Union.
- (2) The President of the Union represents the nation.
- (3) The President of the Union occupies a position of the highest honour in the whole of the Union of Myanmar.

Qualifications of the President and Vice-Presidents

- (4) (a) The President of the Union shall be loyal to the Union and the citizenry,
- (b) The President of the Union must be a citizen of Myanmar who was, and both of whose parents were, born in the territory under the jurisdiction of the State, belonging to the nationality of Myanmar,
- (c) The elected President of the Union shall be a person who has fully attained the age of 45.
- (d) The President of the Union shall be well acquainted with affairs of State such as political, administrative, economic and military affairs,
- (e) The President of the Union shall be a person who has been residing continuously in the country for at least 20 years up to the time of the election,
- (f) The President of the Union himself, parents, spouse, children and their spouses shall not owe allegiance to a foreign power, shall not be subject of a foreign

power or citizen of a foreign country. They shall not be persons entitled to the rights and privileges of a subject or citizen of a foreign country,

- (g) The President of the Union shall possess specific qualifications required of the President in addition to qualifications required to stand for election to the Hluttaw.
- (h) The Vice-Presidents shall possess qualifications required of the President.

Election of the President and Vice-Presidents

- (5) (a) The president of the Union shall be elected by the presidential electoral college.
- (b) The presidential electoral college shall be organized with three groups of the Pyidaungsu Hluttaw representatives as follows :
 - (1) Group formed with elected Hluttaw representatives in the Hluttaw with equal numbers of representatives elected from regions and states.
 - (2) Group formed with elected Hluttaw representatives in the Hluttaw elected on the basis of population and township.
 - (3) Group formed with Tatmadaw member Hluttaw representatives nominated as such by the Commander- in- Chief of the Defence Services for the said two Hluttaws.

- (c) Each group shall elect a Vice-President from among Hluttaw representatives or from among persons who are not Hluttaw representatives,
- (d) A body comprising trio leaders and deputy leaders of the Pyidaungsu Hluttaw and the two Hluttaws of the Pyidaungsu Hluttaw shall scrutinize whether or not the Vice-Presidents possess the qualification prescribed for the President,
- (e) The presidential electoral college made up of all the Pyidaungsu Hluttaw representatives shall elect by vote one of the three Vice-Presidents who are presidential candidates, as the President of the Union;
- (f) Law shall be enacted as required for presidential election.

Term of office of the President or the Vice-Presidents

- (6) (a) The term of office of the president or the Vice -Presidents is five years,
- (b) After expiry of incumbent term, the President and the Vice- Presidents shall carry on in office till the time the new President and Vice- Presidents are duly elected,
- (c) The President and the Vice-Presidents shall not serve more than two terms,
- (d) An interim period to serve as the President or the Vice- President shall not be counted as one term of office,
- (e) If a vacancy is filled for the presidency or Vice-Presidency for any reason, the term of office of the President or the Vice-President shall be up to the end of the original term of office.

(7) The President or the Vice-Presidents shall not be representatives of any Hluttaw.

(8) If a Hluttaw representative be elected President or Vice-President, this person shall be deemed to have resigned from his seat in the Hluttaw, and if a service personnel be elected President or Vice- President, the person shall be deemed to have resigned or retired from the date of such election.

(9) If a person elected President or Vice-President happens to be member of a political party, this person shall not participate in party activities of that party organization, from the date of such election, during the term of office.

In taking oath of office by the President and the Vice - Presidents

(10) the following points are to be included:

- to be loyal to the Union of Myanmar and the citizenry,
- to hold always in esteem non-disintegration of the Union. non-disintegration of national solidarity and perpetuation of sovereignty,
- to uphold and abide by the State Constitution and to abide by laws of the State.
- to carry out the responsibilities uprightly to the best of one's ability.
- to strive for further flourishing of worldly values such as justice. liberty and equality,
- to solemnly declare and pledge dedication of life and person to the service of the Union of Myanmar

- (11) The President or the Vice-Presidents shall exercise responsibilities and rights assigned and vested by the constitution and other laws.
- (12) The President and the Vice-Presidents shall not accept any other office or position of emolument.
- (13) The President and the Vice-Presidents shall furnish lists of assets namely family owned land, houses, buildings, businesses savings and other valuables stating their values belonging to the respective families led by them and send them to the leader of the Pyidaungsu Hluttaw.
- (14) The President and the Vice-Presidents shall be entitled to enjoy the emolument and facilities of office in accord with law. Each shall also be entitled to have a suitable residence.
- (15) Except in the case of removal from office following impeachment, the President and the Vice- Presidents shall enjoy pension and appropriate allowances on retirement after expiry of the term of office.

Impeachment of the President or the Vice-President

- (16)(a) The President or any Vice-President shall be impeached for one of the following reasons:
- (1) treason,
 - (2) violation of the provisions in the Constitution.
 - (3) misconduct,
 - (4) being disqualified for the Presidency or Vice-Presidency under the Constitution,
 - (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.

- (b) If it is desired to impeach the President or any Vice-President, not less than one fourth of the total membership of any of the two Hluttaws included in the Pyidaungsu Hluttaw is to sign a charge and submit it to the leader of the Hluttaw concerned,
- (c) Further action shall be taken if not less than two-thirds of the total membership of the Hluttaw concerned support the charge,
- (d) If one Hluttaw supports to take action in connection with the charge, the other Hluttaw shall investigate the charge or form a body to investigate the charge,
- (e) The President or the Vice-President shall have the right to refute the charge personally or through a representative when it is investigated,
- (f) If not less than two-thirds of the total membership of the Hluttaw by which the charge was investigated or caused to be investigated declares after the investigation that the charge has been sustained and then decides that the offence, the subject of the charge, is such as to render the President or the Vice-President unfit to continue in office, that Hluttaw shall submit it to the leader of the Pyidaungsu Hluttaw to remove the President or Vice-President from office,
- (g) The leader of the Pyidaungsu Hluttaw shall proclaim removal of the President or Vice-President immediately after the receipt of the intimation.

(17) The President or Vice-President shall be allowed to resign from office of his own volition before the expiry of the term of office.

In connection with the methods to be applied if the post of the President or Vice-President falls vacant

- (18)(a) one of the Vice-Presidents who has won the second highest votes in the presidential election shall serve as Acting President if the post of the President falls vacant due to his resignation, death, permanent disability or any other cause.
- (b) If a vacancy of the President comes about while the Pyidaungsu Hluttaw is in session, the Acting President shall promptly inform the leader of the Pyidaungsu Hluttaw for filling it within seven days.
- (c) on receipt of the intimation, the leader of the Pyidaungsu Hluttaw shall move for electing of a Vice-President by the representatives group which had elected the Vice-President who later got elected President but now vacated the presidency,
- (d) after the representatives group concerned has elected a Vice- President, the electoral college made up of all the Pyidaungsu Hluttaw representatives shall elect the President of the Union out of three Vice-Presidents,

- (e) if the vacancy comes about when the Pyidaungsu Hluttaw is not in session, the leader of the Pyidaungsu Hluttaw shall summon a Pyidaungsu Hluttaw session within 21 days from the date of receipt of the intimation from the Acting President and carry on for filling the vacant presidency in the way stated above.
- (f) if the post of a Vice-President falls vacant due to resignation, death, permanent disability or any other cause while the Pyidaungsu Hluttaw is in session, the President shall promptly inform the leader of the Pyidaungsu Hluttaw to enable the Hluttaw representatives group which has elected the just vacated Vice-President to elect a new Vice-President within seven days.
- (g) if the vacancy comes about when the Pyidaungsu Hluttaw is not in session the leader of the Pyidaungsu Hluttaw shall summon the Pyidaungsu Hluttaw session within 21 days, and carry on for filling the Vice-Presidency by the Hluttaw representatives group in the prescribed method.

**အခန်း (၄)
ဥပဒေပြုရေးအခန်း**

**Chapter (IV)
Legislature**

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ ပွဲ့စည်းမှု

Formation of Legislature

Chapter (IV)

Legislature

Formation of Legislature

1. In connection with the legislature,

- (a) the legislative powers of the State are distributed among Pyidaungsu Hluttaw, region hluttaws and state hluttaws;
- (b) legislative power prescribed by the Constitution is distributed to self-administered areas.

2. In connection with the two Hluttaws,

- (a) the Hluttaw formed with Hluttaw representatives elected on the basis of population as well as on the basis of township and Tatmadaw member Hluttaw representatives nominated by the Commander-in-Chief of the Defence Services shall be known as Pyithu Hluttaw;
- (b) the Hluttaw formed with Hluttaw representatives elected in equal numbers from regions and states and Tatmadaw member Hluttaw representatives nominated by the Commander-in-Chief of the Defence Services shall be known as Amyotha Hluttaw.

Formation of the Pyidaungsu Hluttaw

3. In connection with formation of the Pyidaungsu Hluttaw,

Pyidaungsu Hluttaw comprises the following two Hluttaws:

- (a) Pyithu Hluttaw formed with Hluttaw representatives elected on the basis of population as well as on the basis of township and Tatmadaw member Hluttaw representatives nominated by the Commander-in-Chief of the Defence Services;

- (b) Amyotha Hluttaw formed with Hluttaw representatives elected in equal numbers from regions and states and Tatmadaw member Hluttaw representatives nominated by the Commander-in-Chief of the Defence Services.

4. In connection with formation of Pyithu Hluttaw,

“Pyithu Hluttaw shall be formed with a maximum of 440 Hluttaw representatives as follows:

- (a) Not more than 330 Hluttaw representatives elected on the basis of township as well as on the basis of population from constituencies designated in accord with the law after combining a newly formed township with one of the suitable townships adjacent to it if the total number of townships exceeds 330;
- (b) Not more than 110 Tatmadaw member Hluttaw representatives nominated in accord with law by the Commander-in-Chief of the Defence Services.”

5. In connection with the leaders and the deputy leaders of respective Hluttaws,

- the leader who is to lead in supervising the Hluttaw meeting held for the taking of oath of office by Hluttaw representatives and electing of Hluttaw okkahta and deputy okkahta on the day of commencement of the first Hluttaw meeting for each tenure of a Hluttaw concerned shall be called thabapati; the leader and the deputy leader of Pyidaungsu Hluttaw shall be called nayaka and the deputy nayaka; the leader and the deputy leader of Pyithu Hluttaw, Amyotha Hluttaw, region hluttaw or state hluttaw shall be called okkahta and deputy okkahta.

6. In connection with election of thabapati of Pyithu Hluttaw,

- (a) a Pyithu Hluttaw representative shall be elected as thabapati of Pyithu Hluttaw at the commencement of the first meeting of Pyithu Hluttaw for each tenure of Pyithu Hluttaw;
- (b) the thabapati shall take the oath of office before the Pyithu Hluttaw;
- (c) the thabapati shall supervise the Pyithu Hluttaw meeting till completion of election of okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw.

7. In connection with election of okkahta and deputy okkahta of Pyith Hluttaw,

- (a) in Pyithu Hluttaw,
 - (1) Pyithu Hluttaw representatives shall elect one okkahta and one deputy okkahta from amongst Pyithu Hluttaw representatives;
 - (2) In the event the post of okkahta or deputy okkahta becomes vacant, a replacement shall be elected at the nearest meeting of Pyithu Hluttaw;
 - (3) In the event okkahta is unable to perform the duties of okkahta, deputy okkahta shall temporarily perform the duties of okkahta.
- (b) methods for electing okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw shall be prescribed by law.

8. In connection with performance and termination of duties of okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw,

- (a) Okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw shall perform their duties up to the time before commencement of the first meeting of the next tenure of Pyithu Hluttaw;
- (b) Okkahta or deputy okkahta, in the event of resigning from the post, being caused to cease to be Pyithu Hluttaw representative, having no right to continue to be Pyithu Hluttaw representative, being withdrawn by Pyithu Hluttaw from duties of okkahta or deputy okkahta, or passing away, shall have been caused to cease to be okkahta or deputy okkahta.

9. In connection with responsibilities, rights and privileges of okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw,

- responsibilities, rights and privileges of okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw shall be prescribed by law.

10. In connection with the status of okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw,

- Okkahta of Pyithu Hluttaw is prescribed to be of the same status as Vice - President, and the deputy okkahta is prescribed to be of the same status as Union Minister, for the purpose of reference in prescribing by law responsibilities, rights and privileges of okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw.

Formation of Pyithu Hluttaw Committees

11. In Pyithu Hluttaw,

(a) In connection with formation of Pyithu Hluttaw committees,

- (1) Pyithu Hluttaw shall form bills committee, public accounts committee, Hluttaw rights committee, and government's guarantees, pledges and undertakings scrutiny committee with Pyithu Hluttaw representatives;

- (2) In the event occasion arises to have studies made and submitted on defence and security matters or Tatmadaw affairs, Pyithu Hluttaw shall form the defence and security committee with Tatmadaw member Pyithu Hluttaw representatives, prescribing a period of time for it. The defence and security committee so formed may if necessary co-opt non - Tatmadaw member Pyithu Hluttaw representatives in accord with requirements at work;
- (3) If necessary to have studies made and submitted on legislative affairs, executive affairs, national races affairs, economic affairs, financial affairs, social affairs, foreign affairs or other affairs, Hluttaw committees may be formed with Pyithu Hluttaw representatives, with a period of time prescribed for it;
- (4) Pyithu Hluttaw shall prescribe the number of members, duties, rights, privileges and tenures of Pyithu Hluttaw committees;
- (5) for forming a joint committee comprising equal numbers of representatives from Pyithu Hluttaw and Amyotha Hluttaw, if some matter arises to coordinate with Amyotha Hluttaw, Pyithu Hluttaw may elect and assign Pyithu Hluttaw representatives who will serve on that committee. The tenure of the joint committee shall be up to the time of submitting the report to the Hluttaw concerned.
- (6) In the event both Pyithu Hluttaw and Amyotha Hluttaw have some matter to study, apart from matters to be handled by committees as in Sub - paragraphs (1) and (2) mentioned above, okkahtas of these Hluttaws may coordinate

between themselves and form a joint committee comprising equal numbers of representatives from Pyithu Hluttaw and Amyotha Hluttaw. Pyithu Hluttaw may elect and assign Pyithu Hluttaw representatives to serve on that committee. The tenure of that joint committee shall be up to the time of submitting the report to the Hluttaw concerned.

(b) In connection with formation of Pyithu Hluttaw commissions and bodies,

- (1) If necessary to study matters other than those studied by Pyithu Hluttaw Committees, Pyithu Hluttaw may form commissions and bodies with Pyithu Hluttaw representatives or with inclusion of suitable citizens;
- (2) When forming those commissions and bodies, Pyithu Hluttaw shall prescribe the number of members, duties, rights, privileges and tenures of those commissions and bodies.

12. In connection with the tenure of Pyithu Hluttaw,

- The tenure of Pyithu Hluttaw is five years from the day of commencement of the first meeting of that Hluttaw.

13. In connection with formation of Amyotha Hluttaw,

- Amyotha Hluttaw shall be formed with a maximum of 224 Hluttaw representatives, as follows:
 - (a) 168 Amyotha Hluttaw representatives elected in equal numbers of 12 from each region or state inclusive of the respective Union territories, and including one representative from each self-administered division or self-administered zone;

- (b) 56 Tatmadaw member Amyotha Hluttaw representatives nominated by the Commander-in-Chief of Defence Services in accord with law at the rate of four representatives from each region or state inclusive of the respective Union territories.
- (c) In forming the Amyotha Hluttaw in accord with the subparas (a) and (b), the words “the respective Union territories” mean Union territories designated by this Constitution and Union territories proclaimed by Pyidaungsu Hluttaw after enacting laws concerning the matter to elect Amyotha Hluttaw representatives are inclusive in the State or Division or the Region or State they are included in.

14. In connection with election of thabapati of Amyotha Hluttaw,

- (a) an Amyotha Hluttaw representative shall be elected as thabapati of Amyotha Hluttaw at the commencement of the first meeting of Amyotha Hluttaw for each tenure of Amyotha Hluttaw;
- (b) the thabapati shall take the oath of office before the Amyotha Hluttaw;
- (c) the thabapati shall supervise the Amyotha Hluttaw meeting till completion of election of okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw.

15. In connection with election of okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw,

- (a) in Amyotha Hluttaw,
 - (1) Amyotha Hluttaw representatives shall elect one okkahta and one deputy okkahta from amongst Amyotha Hluttaw representatives;
 - (2) In the event the post of okkahta or deputy okkahta becomes vacant, a replacement shall be elected at the nearest meeting of Amyotha Hluttaw;
 - (3) In the event okkahta is unable to perform the duties of okkahta, deputy okkahta shall temporarily perform the duties of okkahta.
- (b) methods for electing okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw shall be prescribed by law.

16. In connection with performance and termination of duties of okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw,

- (a) Okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw shall perform their duties up to the time before commencement of the first meeting of the next tenure of Amyotha Hluttaw;
- (b) Okkahta or deputy okkahta, in the event of resigning from the post, being caused to cease to be Amyotha Hluttaw representative, having no right to continue to be Amyotha Hluttaw representative, being withdrawn by Amyotha Hluttaw from duties of okkahta or deputy okkahta, or passing away, shall have been caused to cease to be okkahta or deputy okkahta.

17. In connection with responsibilities, rights and privileges, of okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw,

- responsibilities, rights and privileges of okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw shall be prescribed by law.

18. In connection with the status of okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw,

- Okkahta of Amyotha Hluttaw is prescribed to be of the same status as Vice - President, and the deputy okkahta is prescribed to be of the same status as Union Minister, for the purpose of reference in prescribing by law responsibilities, rights and privileges of okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw.

19. In connection with formation of Amyotha Hluttaw committees,

- (a) Amyotha Hluttaw shall form bills committee, public accounts committee, Hluttaw rights committee, and government's guarantees, pledges and undertakings scrutiny committee with Amyotha Hluttaw representatives;
- (b) In the event occasion arises to have studies made and submitted on defence and security matters or Tatmadaw affairs, Amyotha Hluttaw shall form the defence and security committee with Tatmadaw member Amyotha Hluttaw representatives, prescribing a period of time for it. The defence and security committee so formed may if necessary co-opt non-Tatmadaw member Amyotha Hluttaw representatives in accord with requirements at work;
- (c) If necessary to have studies made and submitted on legislative affairs, executive affairs, national races affairs, economic affairs, financial affairs, social affairs, foreign affairs or other affairs, Hluttaw committees may be formed with Amyotha Hluttaw representatives, with a period of time prescribed for it;

- (d) Amyotha Hluttaw shall prescribe the number of members, duties, rights, privileges and tenures of Amyotha Hluttaw committees;
- (e) For forming a joint committee comprising equal numbers of representatives from Amyotha Hluttaw and Pyithu Hluttaw, if some matter arises to coordinate with Pyithu Hluttaw, Amyotha Hluttaw may elect and assign Amyotha Hluttaw representatives who will serve on that committee. The tenure of the joint committee shall be up to the time of submitting the report to the Hluttaw concerned;
- (f) In the event both Amyotha Hluttaw and Pyithu Hluttaw have some matter to study, apart from matters to be handled by committees as in Sub-paragraphs (a) and (b) mentioned above, okkahtas of these Hluttaws may coordinate between themselves and form a joint committee comprising equal numbers of representatives from Amyotha Hluttaw and Pyithu Hluttaw. Amyotha Hluttaw may elect and assign Amyotha Hluttaw representatives to serve on that committee. The tenure of that joint committee shall be up to the time of submitting the report to the Hluttaw concerned.

20. In connection with formation of Amyotha Hluttaw commissions and bodies,

- (a) If necessary to study matters other than those studied by Amyotha Hluttaw committees, Amyotha Hluttaw may form commissions and bodies with Amyotha Hluttaw representatives or with inclusion of suitable citizens;

- (b) When forming those commissions and bodies, Amyotha Hluttaw shall prescribe the number of members, duties, rights, privileges and tenures of those commissions and bodies.

21. In connection with the tenure of Amyotha Hluttaw,

- The tenure of Amyotha Hluttaw is the same as that of Pyithu Hluttaw. The tenure of Amyotha Hluttaw expires on the day that of Pyithu Hluttaw expires.

Performance of duties by the nayaka and deputy nayaka of Pyidaungsu Hluttaw

22. In connection with performance of duties by the nayaka and deputy nayaka of Pyidaungsu Hluttaw,

- (a) The okkahta and deputy okkahta of Amyotha Hluttaw shall serve also as the nayaka and deputy nayaka of Pyidaungsu Hluttaw from the day the tenure of office the Pyithu Hluttaw commences up to the end of 30 months. The okkahta and deputy okkahta of Pyithu Hluttaw shall serve also as nayaka and deputy nayaka of Pyidaungsu Hluttaw for the remaining tenure of office;
- (b) In the event the nayaka of Pyidaungsu Hluttaw is unable to perform the duties of nayaka, the deputy nayaka shall temporarily perform the duties of the nayaka.

23. In connection with formation of the Region Hluttaw or State Hluttaw,

Region or State Hluttaw shall be formed as follows:

- (a) In Regions or States, Region or State Hluttaw representatives - two elected from each township;

- (b) In Regions, Region Hluttaw representatives— one elected from each national race decided by the authorities concerned as having population which constitutes 0.1 percent of the population of the State, of the remaining national races other than those who have already got the respective Region or as self-administered area in that region;
- (c) In State, State Hluttaw representatives- one elected from each national race decided by the authorities concerned as having population which constitutes 0.1 percent of the population of the State, of the remaining national races other than those who have already got the respective State or a self - administered area in that state;
- (d) Region or State Tatmadaw member Hluttaw representatives nominated by the Commander - in - Chief of Defence Services in a number equal to one - third of the total number of Hluttaw representatives elected under subpara-graphs (a) and (b) or (a) and (c).

24. In connection with election of the thabapati of Region or State Hluttaw,

- (a) A Region or State Hluttaw representative shall be elected as thabapati of Region or State Hluttaw at the commencement of the first meeting of Region or State Hluttaw for each tenure of Region or State Hluttaw;
- (b) The thabapati shall take the oath of office before the Region or State Hluttaw;

- (c) The thabapati shall supervise the Region or State Hluttaw meeting till completion of election of okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw.

25. In connection with election of okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw,

- (a) in Region or State Hluttaw,
 - (1) Region or State Hluttaw representatives shall elect one okkahta and one deputy okkahta from amongst Region or State Hluttaw representatives;
 - (2) In the event the post of okkahta or deputy okkahta becomes vacant, a replacement shall be elected at the nearest meeting of the Hluttaw;
 - (3) In the event okkahta is unable to perform the duties of okkahta, deputy okkahta shall temporarily perform the duties of okkahta.
- (b) methods for electing okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw shall be prescribed by law.

26. In connection with performance and termination of duties of okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw;

- (a) Okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw shall perform their duties up to the time before commencement of the first meeting of the next tenure of Region or State Hluttaw;
- (b) Okkahta or deputy okkahta, in the event of resigning from the post, being caused to cease to be Region or State Hluttaw representative, having no right to continue to be Region or State Hluttaw representative, being withdrawn by Region or State

Hluttaw from duties of okkahta or deputy okkahta, or passing away, shall have been caused to cease to be okkahta or deputy okkahta.

27. In connection with responsibilities, rights and privileges of okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw, - responsibilities, rights and privileges of okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw shall be prescribed by law.

28. In connection with the status of okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw,

Okkahta of Region or State Hluttaw is prescribed to be of the same status as Union Minister and the deputy okkahta is prescribed to be of the same status as Region or State Minister, for the purpose of reference in prescribing by law responsibilities, rights and privileges of okkahta and deputy okkahta of Region or State Hluttaw.

29. In connection with formation of Region or State Hluttaw committees and bodies,

- (a) The Region or State Hluttaw may, if and when necessary, form committees and bodies with the Region or State Hluttaw representatives concerned to study and report on legislative affairs and national races affairs entrusted by the Constitution;

- (b) The Region or State Hluttaw may include suitable citizens in the committees and bodies;
- (c) When forming committees and bodies, Region or State Hluttaw shall prescribe the number of members, duties, rights, privileges and tenure of those committees or bodies.

30. In connection with the tenure of Region or State Hluttaw,

- The tenure of Region or State Hluttaw is the same as that of Pyithu Hluttaw. The tenure of Region or State Hluttaw expires on the day that of Pyithu Hluttaw expires.

31. In connection with duties, rights and privileges of Pyithu Hluttaw, Amyotha Hluttaw and Region or State Hluttaw representatives,

- duties, rights and privileges of Pyithu Hluttaw, Amyotha Hluttaw and Region or State Hluttaw representatives shall be prescribed by law.

32. In connection with prescribing of the qualifications of the Pyithu Hluttaw representatives,

- Persons who possess the following qualifications have the right to stand for election as Pyithu Hluttaw representatives:
 - (a) having attained the age of 25 years;
 - (b) being a citizen born of parents both of whom are also citizens;

- (c) having settled in the Union of Myanmar for at least 10 consecutive years up to the time of being elected Pyithu Hluttaw representative;

Exception—‘The period of staying abroad with the permission of the government shall be deemed to have settled in the Union.

- (d) possessing qualifications prescribed in the election law.

33. In connection with those who have no right to stand for election as Pyithu Hluttaw representatives,

The following persons shall not have the right to stand for election as Pyithu Hluttaw representatives:

- (a) person serving prison term, having been convicted by the court concerned for having committed an offence;
- (b) person still within the period the authorities have prescribed that he or she has no right to be elected as Pyithu Hluttaw representative for having been punished for a commitment of offence that makes him or her lose qualifications required of a Pyithu Hluttaw representative before or after the State Constitution comes into force;
- (c) persons adjudged to be of unsound mind as provided for in the relevant law;
- (d) person who has not yet been cleared from being declared destitute;

- (e) person owing allegiance to a foreign government, or a subject of a foreign government or a citizen of a foreign country;
- (f) person who is entitled to rights and privileges of a subject of a foreign government, or a citizen of a foreign country;
- (g) person who obtains and makes use or member of an organization that obtains and makes use of money, land, housing, building, vehicle, property etc. directly or indirectly from a foreign country's government, or religious organization or other organizations;
- (h) person who commits or abets or member of an organization that commits or abets acts of inciting, making speeches or issuing declarations to vote or not to vote misusing religion for political purpose;
- (i) members of a religious order;
- (j) civil service personnel;

proviso: The expression shall not apply to Tatmadaw member Hluttaw representatives.

- (k) person who obtains and makes use or member of an organization that obtains and makes use of State funds, land, housing, buildings, vehicles or property directly or indirectly;

proviso: (1) The expression 'State funds' does not apply to pension or allowances officially granted by the State for services rendered for the benefit of the State.

(2) The expression 'land, housing, buildings, vehicles and property belonging to the State' does not apply to State-owned land, housing, buildings and apartments, other buildings and apartments, State-owned air-craft, trains, vessels and motorcars and property etc. which have been permitted by the State to be used under an existing law or as required by duty or leased from the State on payment;

(1) person still within the period the authorities have prescribed that he or she has no right to be elected as Pyithu Hluttaw representative for commission of an unlawful act or for failure to act in conformity under the election law making him or her lose qualifications required of a Pyithu Hluttaw representative before or after the State Constitution comes into force.

Qualifications of Tatmadaw member Pyithu Hluttaw representatives

34. In connection with qualifications of Tatmadaw member Pyithu Hluttaw representatives,

Tatmadaw members nominated by the Commander-in-Chief of the Defence Services as Pyithu Hluttaw representatives in accord with law shall possess qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives.

Qualifications of Amyotha Hluttaw representatives

35. In connection with qualifications of Amyotha Hluttaw representatives,

– Amyotha Hluttaw representatives

- (a) shall have completed 30 years of age;
- (b) shall possess qualifications to have the right to stand for election as Pyithu Hluttaw representatives other than the age limit;
- (c) shall be subject to provisions which disqualify a person from standing for election as Pyithu Hluttaw representatives.

Qualifications of Tatmadaw member Amyotha Hluttaw representatives

36. In connection with the qualifications of Tatmadaw member Amyotha Hluttaw representatives,

Tatmadaw members nominated by the Commander -in-Chief of the Defence Services as Amyotha Hluttaw representatives in accord with law shall possess qualifications prescribed for Amyotha Hluttaw representatives.

Qualifications of the Region or State Hluttaw representatives

37. In connection with qualifications of the Region or State Hluttaw representatives,

Region or State Hluttaw representatives

- (a) shall possess qualifications to have the right to stand for election as Pyithu Hluttaw representatives;
- (b) shall be subject to provisions which disqualify a person from standing for election as Pyithu Hluttaw representatives.

Qualifications of Tatmadaw member Region or State Hluttaw representatives

38. In connection with the qualifications of Tatmadaw member Region or State Hluttaw representatives,

Tatmadaw members nominated by the Commander-in-Chief of the Defence Services as Region or State Hluttaw representatives in accord with law shall possess qualifications prescribed for the Region or State Hluttaw representatives.

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ အာဏာခွဲဝေမှု

Sharing of Legislative Power

Sharing of Legislative Power

1. Concerning Defence and Security of the Union

In the Union Legislative List-

- (a) The defence of the Union of Myanmar and of its every part, and to prepare a defence programme thereof;
- (b) Defence and security industries;
- (c) Arms and ammunition and explosives including biological and chemical weapons;
- (d) Nuclear energy, nuclear fuel and radiation, and mineral resources that produce them;
- (e) Declaration of war and declaration of peace;
- (f) Peace and stability of State and the rule of law;
- (g) Police Force.

2. Concerning foreign affairs sector

In the Union Legislative List-

- (a) diplomats, consular officials and other representatives;
- (b) the United Nations;
- (c) participation in international, regional and bilateral conferences, seminars, meetings, associations and other organizations and the implementation of their resolutions;
- (d) realization and materialization of international and regional treaties, agreements, conventions, bilateral agreements and other contracts;
- (e) passports, entry visas and certificates of identity;

- (f) entry into the Union of Myanmar, departure from the country, immigration control and deportation order;
- (g) the extradition of criminals to the home country and request made therefrom.

3. Concerning finance and planning affairs

(A) In the Union Legislative List-

- (1) The Union budget,
- (2) The Union Fund,
- (3) Currency and coinage,
- (4) The Central Bank of Myanmar and financial institutions,
- (5) Foreign Exchange control,
- (6) Capital and money market,
- (7) Insurance,
- (8) Income tax,
- (9) Commercial tax,
- (10) Stamp duty,
- (11) Customs,
- (12) State lottery,
- (13) Tax appeal,
- (14) Service enterprises of the Union,
- (15) Disposal of Union-owned property through sale or rent or other means,

- (16) Disbursement of loans from the Union funds,
- (17) Investment with the Union funds,
- (18) Loans borrowed from inside and outside the country,
- (19) Acquisitions of the Union,
- (20) External financial assistance and aid,
- (21) National Plan,
- (22) Data collection,
- (23) National Archives,
- (24) Investment, and,
- (25) Inspection of statistics.

(B) In the Region or State Legislative List-

- (1) The Region or State Budget,
- (2) The Region or State Fund,
- (3) Land revenue,
- (4) Excise duties (excluding narcotic drugs and psychotropic substances),
- (5) Development Affairs revenues such as building and land revenue, water tax, street light tax, wheel tax,
- (6) Service enterprises of the Regions or States,
- (7) Disposal of the Region or State-owned property through sale, rent or other means,

- (8) Disbursement of loans within the country from the regional or State Fund,
- (9) Investment of funds from the Regional or State Fund within the country,
- (10) Regional projects,
- (11) Small loans enterprise.

4. Concerning economic sector

(A) In the Union Legislative List-

- (1) Economy;
- (2) Trade;
- (3) Cooperatives;
- (4) Corporations, boards, enterprises, companies and partnerships;
- (5) Imports and exports, and control of their quality;
- (6) Hotels and accommodation; and
- (7) Tour business.

(B) In the Region or State Legislative List-

- (1) Economic activities carried out in a region or state in accord with the law enacted by the Pyidaungsu;
- (2) Trade activities carried out in a region or state in accord with the law enacted by the Pyidaungsu; and
- (3) Cooperative activities carried out in a region or state in accord with the law enacted by the Pyidaungsu.

5. Concerning agriculture and livestock breeding sector

(A) In the Union Legislative List-

- (1) land management,
- (2) reclamation of vacant, fallow and virgin lands,
- (3) settlement and land records,
- (4) survey,
- (5) dams, embankments and water supply managed by Pyidaungsu,
- (6) meteorology, hydrology and seismic survey,
- (7) registration,
- (8) mechanized farming,
- (9) agricultural research,
- (10) chemical fertilizer and insecticide,
- (11) marine fisheries,
- (12) animal reproduction, disease control and treatment and research.

(B) In the Region or State Legislative List-

- (1) agriculture,
- (2) prevention and control of pests,
- (3) proper use of chemical fertilizer and systematic production of inorganic fertilizer,
- (4) agricultural loans and savings,

- (5) dams, embankments, lakes, ditches and supply of irrigation water, for which the divisions or states have the right to manage,
- (6) freshwater fisheries, and
- (7) livestock breeding and keeping of animals systematically in accord with the law enacted by the Union-

6. Concerning energy, electricity, mining and forestry sector

(A) In the Union Legislative List-

- (1) oil, gas and other liquid and solid products considered dangerously inflammable according to Pyidaungsu Law;
- (2) Union electricity production and distribution;
- (3) minerals, mines, safety of mines workers, and environmental conservation and reconstruction;
- (4) gems;
- (5) pearl;
- (6) forest; and
- (7) conservation and protection of wildlife, natural trees and natural areas including the environment.

(B) In the Region or State Legislative List-

- (1) small electricity production and distribution industry under the supervision of the region or the state, except big and medium electricity production and distribution under the supervision of the Union;

- (2) salt and salt products;
- (3) the cutting and polishing of gem stones in the region or state;
- (4) village-owned fuel wood plantations; and
- (5) recreation centres, zoological gardens and botanical gardens.

7. Concerning industrial sector

(A) In the Union Legislative List-

- (1) Industries to be undertaken by the Pyidaungsu level;
- (2) Industrial Zones;
- (3) Standardization and specification of manufactured commodities;
- (4) Science and technology and research on science and technology;
- (5) Standardization of weights and measures; and
- (6) Intellectual properties such as copyrights, patents, trademarks, industrial designs.

(B) In the Region or State Legislative List-

- (1) Industries other than those designated to be undertaken by the Pyidaungsu level; and
- (2) Cottage industries.

8. Concerning transport, communication and construction sector

(A) In the Union Legislative List-

- (1) Inland Water Transport,
- (2) Maintenance of waterways,
- (3) Water resources and river systems improvement,
- (4) Maritime shipping,
- (5) Port terminals,
- (6) Lighthouse, lightship and lighthouse facilities,
- (7) Shipbuilding, repair and maintenance,
- (8) Air transport,
- (9) Aviation, flight control and building of airfields,
- (10) Road transport,
- (11) Railways,
- (12) Roads and bridges under the management of Pyidaungsu,
- (13) Posts, telecommunications, telephones, fax, e-mail, Internet, Intranet and similar communication services,
- (14) TV, satellite communication, transmission and reception and similar communication services,
- (15) Residences and buildings.

(B) In the Region or State Legislative List-

- (1) Ports, jetties and pontoons under the management of the Region or State,
- (2) Roads and bridges under the management of the Region or State,

- (3) Systematic movement of the private-owned vehicles within a Region or State.

9. Concerning social sector

(A) In the Union Legislative List-

- (1) Curricula, syllabus, teaching methods, research, and projects and programmes;
- (2) Courses of universities, degree colleges and institutes and other higher education organizations;
- (3) Examinations designated by the Union;
- (4) Private schools and courses;
- (5) National sports;
- (6) National health;
- (7) Development of traditional medical science and medicines;
- (8) Free hospitals and dispensaries and private hospitals and dispensaries;
- (9) Maternal and child welfare;
- (10) Red Cross society;
- (11) Counterfeiting of food, medicines, medical equipment and cosmetics and mixing them with other ingredients;
- (12) Caring children, youths, women, the disabled, the aged and homeless;
- (13) Relief and rehabilitation;
- (14) Fire Brigade;

- (15) Working hours, breaks, holidays, and occupational safety;
- (16) Labour disputes;
- (17) Social security;
- (18) Labour organizations;
- (19) The matters managed by the Pyidaungsu concerning;
 - (aa) archaeological or historical regions, edifices, monuments, records, stone inscriptions, ink inscription on stucco, palm leaves, handwritings, handwork, inanimate objects and archaeological undertakings
 - (bb) Museums and libraries;
- (20) Literature, theatrical art, music, traditional arts and crafts, movies and videos; and
- (21) Birth and death registration.

(B) In the Region or State Legislative List-

- (1) Traditional medicines that are not contrary to traditional medicine policies set by the Union;
- (2) Social welfare tasks in regions or states;
- (3) Fire prevention and natural disaster preparedness;
- (4) Freight handling;
- (5) Matters for which the region or the state has the right to supervise;
 - (aa) preservation of cultural heritage;
 - (bb) museums and libraries;

- (6) Opera house, cinema hall and video house; and
- (7) Photo, painting and sculpture exhibitions.

10. Concerning management sector

(A) In the Union Legislative List-

- (1) General administration,
- (2) Management of village and urban areas,
- (3) House rent and land rent,
- (4) Narcotic drugs and psychotropic substances,
- (5) State secrets,
- (6) Associations,
- (7) Prisons,
- (8) Border area development,
- (9) Census,
- (10) Citizenship, naturalization, revocation of citizenship, citizenship scrutiny and registration,
- (11) Titles and decorations.

(B) In the Region or State Legislative List-

- (1) Development affairs,
- (2) Human settlement and housing development,
- (3) Honorary titles and medals.

11. Concerning judicial sector

(A) In the Union Legislative List-

- (1) Administration of justice,
- (2) Lawyers,
- (3) Penal laws and procedures,
- (4) Civil laws, contract, arbitration, civil wrong, insolvency, Trust and people who can administer because of the trust, guardians and wards, transfer of property and inheritance,
- (5) Evidence Act,
- (6) Limitation,
- (7) Valuation of suit,
- (8) Specific relief,
- (9) Foreign jurisdiction,
- (10) Admiralty jurisdiction,
- (11) Robbery at sea, and crimes committed on land or in the international waters or in space in violation of the international laws.

Legislative List of Self-administered Division or Self-administered Zone Leading Body

12. Self-administered division or self-administered zone leading bodies are vested with the legislative power relevant to the following matters for their respective divisions or zones;

- (a) Town and village plan,
- (b) Construction, repair and maintenance of roads and bridges,
- (c) Public health,
- (d) Development affairs,
- (e) Fire prevention
- (f) Pasture,
- (g) Forest protection and conservation,
- (h) Environmental conservation in accord with the law enacted by the Pyidaungsu,
- (i) Water and electricity supply in towns and villages, and
- (j) Town and village markets.

Legislation on other matters

13. Legislative power is vested in the Pyidaungsu Hluttaw in connection with other matters not stated in the legislative list of the Union, Region or State, and self-administered division or zone leading bodies.

Legislation on Union territories

14. Pyidaungsu Hluttaw shall enact the required laws if the need arises to do so for the Union territories in connection with matters for which legislative powers are delegated to the Region or State Hluttaws or the self-administered division or zone leading bodies.

Effectiveness of Laws

15. In connection with the effect of laws enacted by Hluttaws at different levels and self-administered area leading bodies;

- (a) If anyone of the provisions stipulated in a law enacted by the leading body of a self-administered division or a self-administered zone is in contrast with anyone of the stipulations contained in a law enacted by the respective region Hluttaw or state Hluttaw, adherence to the law must be in accord with the stipulations contained in the law enacted by the region Hluttaw or state Hluttaw.
- (b) If anyone of the provisions stipulated in a law enacted by the leading body of a self-administered division or a self-administered zone is in contrast with anyone of the stipulations contained in a law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw, observance of the law must be in accord with the stipulations contained in the law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw.
- (c) If anyone of the provisions stipulated in a law enacted by a region Hluttaw or a state Hluttaw is in contrast with anyone of the stipulations contained in a law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw, observance of the law must be in accord with the stipulations contained in the law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw.
- (d) If anyone of the provisions stipulated in a law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw or a region Hluttaw or a state Hluttaw or a self-administered division or a self-administered zone leading body or anyone of the existing laws is in contrast with anyone of the stipulations contained in the Constitution, observance of the law must be in accord with the stipulations contained in the Constitution.

Formation of Financial Commission, Duties and Powers

16. In connection with financial matters including the formation of Financial Commission

- (a) The budgets of Union ministries and of organizations at Union level are to be checked under the aegis of a Vice-President nominated by the President of the State, and budget appropriations of Union ministries and organizations at Union level are to be submitted to the Financial Commission.

- (b) The budgets of regions or states are to be checked under the aegis of the other Vice-President nominated by the President of the State, and budget appropriations of regions or states are to be submitted to the Financial Commission.

- (c) To submit to the Pyidaungsu Hluttaw the bill of Union budget containing the Union budget with the expenditures of Union territories, the distribution of appropriate funds from Union Fund Account to regions or states, the provision of funds as a special issue and loans permission; or the bill of financial allotment; to make suggestions on financial matters worth undertaking; and to carry out the duties assigned by the Pyidaungsu Hluttaw through the promulgation of law, the Financial Commission is to be formed with the following persons:
 - (1) The President Chairman
 - (2) The Vice-Presidents Vice-Chairmen

(3) The Pyidaungsu Attorney-General	Member
(4) The Pyidaungsu Auditor-General	Member
(5) The Chief Ministers of Regions and States	Members
(6) The Nay Pyi Taw City Council Chairman	Member
(7) The Pyidaungsu Minister for Finance	Secretary
- (d) (1) When forming the Financial Commission, the President of the State has the right to appoint a suitable person as a member on a temporary basis, if the post of a member remains vacant for a certain reason.
- (2) The President of the State is to announce the formation of the Financial Commission. However, orders and directives necessary for the Financial Commission can be announced by either the President of the State or the person to whom duties are assigned by the President of the State.
- (e) To submit to the Pyidaungsu Hluttaw the bill of Union budget containing the Union budget estimate, the distribution of appropriate funds from Union Fund Account to regions or states, the provisions of funds as a special case and disbursing of necessary loans, the Financial Commission is to submit them to the President of the State.
- (f) The financial Commission, if need be, may seek advice from financial experts.

Submission of Bill on Union Budget

- (g) On behalf of the Union Government, the President of the State or the person to whom duties are assigned by the President of the State is to submit the bill of the Union budget to the Pyidaungsu Hluttaw.
- (h) (1) Salary and allowance of heads and members of organizations set up according to the Constitution of the State and expenditures of those organizations at Union level;
- (2) Debts the Union has to settle, expenditures related to those debts, and other expenditures related to money borrowed by the Union.
- (3) Expenditures to be paid according to verdict or order or decree released by the court or a particular tribunal; and
- (4) Other expenditures to be paid according to a particular existing law or a particular international treaty, for which discussions can be held at the Pyidaungsu Hluttaw. However, rejection and deduction are not allowed.
- (i) The Pyidaungsu Hluttaw shall exercise in accord with majority consent the right to pass approval and to make rejection and deduction for other expenditures, save the expenditures mentioned in above paragraph (h).
- (j) The Union Government is to take necessary steps according to the Union budget law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw.
- (k) Additional funds allotment law is to be enacted in accord with the procedures mentioned above, if appropriations and permitted expenditure contained in the Union budget law promulgated by the Pyidaungsu Hluttaw for the fiscal year

concerned in addition to the appropriations of extra income and expenditure are necessary to be allowed.

(l) The Union Government is to take necessary steps according to the additional funds allotment law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw.

(m) Region or State Hluttaws concerned are to be in harmony with majority consent to exercise the right to pass approval and to make rejection and deduction to the budgets of regions or states through negotiation on the chief minister concerned including the funds received by respective regions or states from the Union Fund Account according to the Union budget law or the additional fund allotment law.

In doing so:

(1) Salary and allowance of heads and members of organizations set up according to the Constitution of the State and expenditures of those organizations at region or state level;

(2) Salary and allowance of heads and members of leading bodies of self-administered area set up according to the Constitution of the State and expenditures of those bodies.

(3) Debts the region or state has to settle, expenditures related to those debts, and other expenditures related to money borrowed by the region or state;

(4) Expenditures to be paid according to verdict or order or decree released by the court or a particular tribunal; and

- (5) Other expenditures to be paid according to a particular existing law enacted by Region or State Hluttaw, for which discussions can be held at the Region or State Hluttaw. However, rejection and deduction are not allowed.

Taxes to be collected by Region or State

- (n) Taxes to be collected according to the law of the region or state and to be put in the Region or State Fund Account are as follows:
- (1) Land tax;
 - (2) Excise;
 - (3) Water tax, embankment tax of dams and embankments the region or state has the right to manage, and tax on the use of electricity produced by such facilities managed by the region or state;
 - (4) Tolls from roads and bridges the region or state has the right to manage;
 - (5) (aa) Royalty collected from freshwater fisheries,
(bb) Royalty collected from marine fisheries located in limited distance;
 - (6) Tax collected according to vehicles and vessels law of the region or the state;
 - (7) Other benefits and profits realized from the sale and rent of property owned by the region or state;

- (8) Charges, taxes and other incomes realized from services provided by the region of state;
- (9) Fines imposed at Region or State High Courts including Region or State courts, taxes and other incomes collected for services provided;
- (10) Interests realized from the lending of money of the region or state funds;
- (11) Profits realized from investment made by the region or state;
- (12) Taxes collected for extraction of the following items from forests in the region or state:
 - (aa) Taxes collected on all other timber except teak and designated hardwood;
 - (bb) Taxes collected on firewood, charcoal, rattan, bamboo, birdnest, catch, thanatkha, turpentine, eaglewood, and honey-based products.
- (13) Registration fees;
- (14) Taxes on entertainment;
- (15) Salt tax;
- (16) Funds received from the Union Fund Account;
- (17) Contributions by organizations relevant to development affairs in the region or state;
- (18) Unclaimed cash and property;
- (19) Treasure trove;

- (o) The region or state has the right to use their funds in accord with the law.

Other taxes to be paid to Union Fund

- (p) Except the taxes to be collected by the region or state, the Union is to collect all other taxes according to law and deposit them in the Union Fund Account
- (q) If incomes and types of taxes are designated to be collected by the region or state for Union territories, the Union is to collect them according to law and put them in the Union Fund Account.
- (r) The Union has the right to use the Union Fund Account in accord with the law.

လွှတ်တော်အဆင့်ဆင့်၏
ဥပဒေပြုခြင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ

Legislature of Hluttaws

Legislature of Hluttaws

Pyidaungsu Hluttaw

Convening of Pyidaungsu Hluttaw Session

- (1) The first session of the Pyidaungsu Hluttaw should be held within 15 days after the beginning of the first session of the Pyithu Hluttaw. The Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw shall convene the Pyidaungsu Hluttaw.
- (2) The Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw shall convene the Pyidaungsu Hluttaw session at least once a year. The maximum time limit between one meeting and another shall not exceed 12 months.
- (3) The following functions and duties shall be carried out at the Pyidaungsu Hluttaw meetings:
 - (a) Recording the address delivered by the President;
 - (b) Reading out and recording the message sent by the President and other messages permitted by the Speaker;
 - (c) Submitting and discussing and making decision on a bill;
 - (d) Discussing and deciding the opinion and remarks of the President concerning a bill approved by the Pyidaungsu Hluttaw;
 - (e) Discussing and deciding the matter the Pyidaungsu Hluttaw has to implement in accord with the provisions contained in the Constitution;
 - (f) Discussing, deciding and recording the reports presented to the Pyidaungsu Hluttaw;
 - (g) Submitting proposals, and holding discussions and making decisions;
 - (h) Raising questions and giving replies;

- (i) Implementing the matters permitted by the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw.
- (4) The Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw shall convene a special session or an emergency session of the Pyidaungsu Hluttaw as may be necessary.
- (5) The Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw shall convene a special session or an emergency session of the Pyidaungsu Hluttaw soonest when the President informs the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw to convene a special session or an emergency session of the Pyidaungsu Hluttaw.
- (6) The Speaker of Pyidaungsu Hluttaw shall convene a special session of the Pyidaungsu Hluttaw when at least one-fourth of the total number of members of the Pyidaungsu Hluttaw ask to convene the Pyidaungsu Hluttaw.
- (7) (a) The first day session of the Pyidaungsu Hluttaw shall be valid if more than half the number of members, who have the right to attend the Pyidaungsu Hluttaw meeting, are present. The meeting if invalid, shall be adjourned.
- (b) The meetings that are adjourned due to invalidity in accord with the sub-paragraph (a) as well as the valid meetings that are extended will be valid if at least one third of the Hluttaw members are present.

- (8) (a) Save as otherwise provided by this Constitution, a matter that should be decided through voting, shall be determined by a majority of votes of the members present and voting.
 - (b) The Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw or the Deputy Speaker acting as such, shall not vote in the first instance, but shall have and exercise a casting vote in the case of an equality of votes.
- (9) If for a period of 15 consecutive days a member of Pyidaungsu Hluttaw is, without permission of the Speaker absent from all meetings of the Pyidaungsu Hluttaw, the Speaker shall inform the Hluttaw concerned to take action against the member according to the prescribed rules. Provided that in computing the said period of 15 days no account shall be taken of any period during which the Chamber is prorogued, or is adjourned.
- (10) Although there are vacant seats, the Pyidaungsu Hluttaw shall have the right to carry on its tasks. Moreover, the session shall not be annulled, if the acts of some person who was not entitled to do so sat or voted or took part in the proceedings are discovered later.
- (11) The functions and records of Pyidaungsu Hluttaw shall be published for public information. But the functions and records restricted by a law or decisions of the Pyidaungsu Hluttaw shall not be published.

Submission of Bills

- (12) (a) The Pyidaungsu Hluttaw shall have the right to make laws for the whole or any part of the Union concerning the matters stated in the Union Legislative List.
- (b) If a bill initiated in the Pyithu Hluttaw or the Amyotha Hluttaw is approved by both Pyithu Hluttaw and Amyotha Hluttaw, it shall be presumed that the bill is approved by the Pyidaungsu Hluttaw.
- (13) (a) When the Pyidaungsu Hluttaw enacts a law, it may —
- (i) entrust the right to issue rules, regulations and bye-laws concerning the law to the Union level organizations formed according to the Constitution.
 - (ii) authorize the respective organizations or authority to issue notifications, orders, directives and procedures.
- (b) The rules, regulations, notifications, orders, directives and procedures issued with the right vested by a law shall be in consonant with the stipulations contained in the Constitution and the law concerned.
- (c) If both the Pyithu Hluttaw and the Amyotha Hluttaw decide to annul or amend any one of the rules, regulations or bye-laws, it shall be presumed that the rules, regulations or bye-laws are annulled or amended by the Pyidaungsu Hluttaw.

- (d) If there is any disagreement between the Pyithu Hluttaw and the Amyotha Hluttaw concerning the said rules, regulations or bye-laws, it shall be decided by the Pyidaungsu Hluttaw.
- (e) If a decision is made to annul or amend any of the rules, regulations or bye-laws according to the paragraph (c) or paragraph (d), the decision shall be without prejudice, however, to the validity of any action previously taken under the rules, regulations or bye-laws.

(14) The Pyidaungsu Hluttaw —

- (a) shall give the decision on matters in connection with ratifying, cancelling and withdrawing from international agreements, regional treaties or bilateral agreements submitted by the President.
- (b) may fix the international, regional or bilateral agreements that do not need Pyidaungsu Hluttaw's approval and delegate the President to ratify, cancel and withdraw from them.

- (15) (a) Matters that requires decision of the Pyidaungsu Hluttaw, agreement and approval should be implemented as follows:
- (i) If the Pyidaungsu Hluttaw is in session, the matter shall be decided at that session.
 - (ii) If the Pyidaungsu Hluttaw is not in session, the discussion and decisions on the matter shall be made at the nearest Pyidaungsu Hluttaw session.
 - (iii) A special session or an emergency session shall be convened to discuss and decide the matters which need prompt action for public interest.
- (b) When the President after issuing an order having the force of law submits it to the Pyidaungsu Hluttaw for approval, the Pyidaungsu Hluttaw shall:
- (i) pass a resolution to approve it or not.
 - (ii) fix the further period to which the said order shall continue to be in force if the Pyidaungsu Hluttaw approves the order.
 - (iii) the order having the force of law shall cease to have effect from the date on which it is disapproved by the Pyidaungsu Hluttaw.
- (16) (a) Of the matters included in the Union Legislative List, the Union level organizations formed under the Constitution, shall have the right to submit bills on matters under their management, to the Pyidaungsu Hluttaw in accord with the prescribed procedures.

- (b) Bills on national plans, annual budgets and taxation, which are to be submitted exclusively by the Union Government shall be presented to the Pyithu Hluttaw in accord with the prescribed provisions for decision.
- (17) Except the bills that are prescribed by the Constitution to be initiated exclusively at the Pyidaungsu Hluttaw, the bills initiated by the Union level organizations formed under the Constitution, at the Pyidaungsu Hluttaw shall be discussed initially at the Pyithu Hluttaw or the Amyotha Hluttaw according to the prescribed provisions.
- (18) If a need arises to scrutinize the bills, before they are being discussed exclusively at the Pyidaungsu Hluttaw, they are to be scrutinized jointly by the Pyithu Hluttaw bill committee and the Amyotha Hluttaw bill committee, and the bills together with the findings and comments of the joint committee can be submitted to the Pyidaungsu Hluttaw in accord with prescribed provisions.
- (19) If there arises disagreement between the Pyithu Hluttaw and the Amyotha Hluttaw concerning a bill, the bill shall be discussed and approved in the Pyidaungsu Hluttaw.

Promulgation of Law

- (20) (a) Within 14 days after the date the President receives the bills sent to him by the Pyidaungsu Hluttaw after approving them and the bills in like manner as if the Pyidaungsu Hluttaw have approved them, he shall sign the bills and shall promulgate them into law.

- (b) The President shall send a bill back to the Pyidaungsu Hluttaw together with his comments within the fixed time to sign and promulgate it into a law.
 - (c) If the President does not send a bill back to the Pyidaungsu Hluttaw together with his comments within the fixed time, or the bill is not signed by the President the same shall become a law in like manner as if he had signed it on the last day of the said fixed time.
- (21) (a) If the President sends back the bill to the Pyidaungsu Hluttaw together with his comments within the fixed time, the Pyidaungsu Hluttaw after studying the President's comments, can accept his comments or can decide to amend the bill, or shall make a decision to approve the bill in its original state if it does not agree the President's comments.
- (b) The President shall sign the bill and enact it into within seven days if the bill so amended according to his comments or his comments are not accepted and the bill approved in its original state is sent back to him with the Pyidaungsu Hluttaw's decision.

- (c) If the bill sent back to the President by the Pyidaungsu Hluttaw is not signed by the President within the fixed time, the same shall be become a law in like manner as if he has signed it on the last date of the said time limit.
- (22) The laws signed by the President and the laws deemed to have been signed by the President shall be published in the official gazette. The law shall come into force on the date of such promulgation unless the contrary intention is expressed.
- (23) Members of the organizations representing the Union level organizations formed under the Constitution while attending the Pyidaungsu Hluttaw with the permission of the Speaker have right to explain the bills and other matters in connection with their respective organizations.

Duties of the Pyidaungsu Hluttaw Speaker

- (24) The Pyidaungsu Hluttaw Speaker shall —
 - (a) supervise the Pyidaungsu Hluttaw sessions;
 - (b) invite the President, if the President informs him of his desire to address the Pyidaungsu Hluttaw;
 - (c) have the power to invite organizations and persons representing any Union level organizations formed under the Constitution to attend and give clarifications on one of the matters of the on going discussions of the Pyidaungsu Hluttaw session if necessary;

- (d) implement his other duties and functions designated by the Constitution or any law.
- (25) The Union level organizations formed under the Constitution shall submit their general situation, necessary to be presented to the Pyidaungsu Hluttaw, with the permission of the Speaker.
- (26) (a) Subject to the provisions contained in the Constitution, and the provisions prescribed in the Pyidaungsu Hluttaw law, members of the Pyidaungsu Hluttaw shall have freedom of speech and voting at the Pyidaungsu Hluttaw and the Pyidaungsu Hluttaw Joint Committee. Concerning the discussions and functions of the Pyidaungsu Hluttaw and the Joint Committee, a Pyidaungsu Hluttaw member shall be absolutely privileged, except under the laws of the Pyidaungsu Hluttaw.
- (b) Subject to the provisions contained in the Constitution, and the provisions prescribed in the Pyidaungsu Hluttaw law, members of organizations or persons representing any one of the Union level organizations invited to attend the Pyidaungsu Hluttaw have the freedom of speech. No action shall be taken against such persons for their speeches, except under the laws of the Pyidaungsu Hluttaw.

(c) However, if the persons mentioned in the above paragraph (a) and paragraph (b) commit physical assaults, they shall be liable to punishment according to rules, regulations and procedures of Pyidaungsu Hluttaw as well as existing law.

(27) If there arises a need to arrest a Pyidaungsu Hluttaw member attending a Pyidaungsu Hluttaw session or a person attending the Pyidaungsu Hluttaw session at the invitation of the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw, the reliable evidence shall be submitted to the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw. He shall not be arrested without the prior permission of the Pyidaungsu Hluttaw Speaker.

(28) The reports, documents and Hluttaw records published by the Pyidaungsu Hluttaw or under its authority shall be privileged.

Pyithu Hluttaw and Amyotha Hluttaw

1. (a) The first regular session of the Pyithu Hluttaw shall be convened within 90 days after the general election commences.

(b)(1) The term of the Amyotha Hluttaw commences on the date on which the term of the Pyithu Hluttaw commences.

(2) The first regular session of the Amyotha Hluttaw shall be convened within seven days after the commencement of the term of the Hluttaw.

2. (a) (1) The State Peace and Development Council shall convene the first regular session of the Pyithu Hluttaw after the Constitution comes into force.
(2) The Speaker of the Pyithu Hluttaw who continues to perform his duties in accord with provisions of this Constitution shall convene first regular sessions for the next terms of the Pyithu Hluttaw.
 - (b) (1) The State Peace and Development Council shall convene the first regular session of the Amyotha Hluttaw after the Constitution comes into force.
(2) The Speaker of the Amyotha Hluttaw who continues to perform his duties in accord with provisions of this Constitution shall convene first regular sessions for the next terms of the Amyotha Hluttaw.
-
3. (a) (1) Members of the Pyithu Hluttaw shall take oaths before the Speaker of the Pyithu Hluttaw at the first regular session of the Pyithu Hluttaw.
(2) The members of the Pyithu Hluttaw, who have not taken oaths, shall take oaths before the Speaker of the Hluttaw at the session of the Pyithu Hluttaw they first attend.
 - (b) (1) Members of the Amyotha Hluttaw shall take oaths before the Speaker of the Amyotha Hluttaw at the first regular session of the Amyotha Hluttaw.
(2) The members of the Amyotha Hluttaw, who have not taken oaths, shall take oaths before the Speaker of the Hluttaw at the session of the Amyotha Hluttaw they first attend.

4. (a) The Speaker of the Pyithu Hluttaw shall convene regular session of the Pyithu Hluttaw at least once a year. The interval between two regular sessions shall not exceed 12 months.
- (b) The Speaker of the Amyotha Hluttaw shall convene regular session of the Amyotha Hluttaw at least once a year. The interval between two regular sessions shall not exceed 12 months.

5. (a) The following matters are carried out at the sessions of the Pyithu Hluttaw:
 - (1) Recording the address delivered by the President;
 - (2) Reading out and recording the messages sent by the President and the messages permitted by the Speaker;
 - (3) Submitting, discussing and making decision on a bill;
 - (4) Discussing and deciding the matters the Pyithu Hluttaw shall implement in accord with the provisions of the Constitution;
 - (5) Discussing, deciding and recording the reports presented to the Pyithu Hluttaw;
 - (6) Submitting proposals, holding discussions and making decisions;
 - (7) Raising questions and making replies;
 - (8) Implementing the matters permitted by the Speaker of the Pyithu Hluttaw.
- (b) The following matters are carried out at the sessions of the Amyotha Hluttaw.
 - (1) Recording the address delivered by the President;
 - (2) Reading out and recording the messages sent by the President and the messages permitted by the Speaker;
 - (3) Submitting, discussing and making decision on a bill;

- (4) Discussing and deciding the matters the Amyotha Hluttaw shall implement in accord with the provisions of the Constitution;
- (5) Discussing, deciding and recording the reports presented to the Amyotha Hluttaw;
- (6) Submitting proposals, holding discussions and making decisions;
- (7) Raising questions and making replies;
- (8) Implementing the matters permitted by the Speaker of the Amyotha Hluttaw.

6. (a) (1) A session of the Pyithu Hluttaw is valid, if more than half the number of members who have the right to attend the Pyithu Hluttaw session are present on the first day of the session. If a session is not valid, it shall be adjourned.
- (2) The sessions that are held under subparagraph (1) due to invalidity of the session and the sessions that are extended due to validity of the sessions are valid if at least one-third of the Pyithu Hluttaw members are present.
- (b) (1) A session of the Amyotha Hluttaw is valid if more than half the number of members who have the right to attend the Amyotha Hluttaw session are present on the first day of the session. If the session is not valid it shall be adjourned.

(2) The sessions that are held under subparagraph (1) due to invalidity of the sessions and the sessions that are extended due to validity of the sessions are valid if at least one-third of the Amyotha Hluttaw members are present.

7. (a) (1) Save as otherwise provided by this Constitution, a matter that should be decided through voting at the Pyithu Hluttaw shall be determined by a majority of votes of the members present and voting.

(2) The Speaker of the Pyithu Hluttaw or the Deputy Speaker discharging duties as the Speaker at the Pyithu Hluttaw shall not vote in the first instance in the sessions of the Pyithu Hluttaw, but shall have and exercise a casting vote in the matters of an equality of votes.

(b) (1) Save as otherwise provided by this Constitution, a matter that should be decided through voting at the Amyotha Hluttaw shall be determined by a majority of votes of the members present and voting.

(2) The Speaker of the Amyotha Hluttaw or the Deputy Speaker discharging duties as the Speaker at the Amyotha Hluttaw sessions shall not vote in the first instance in the sessions of the Amyotha Hluttaw, but shall have and exercise a casting vote in the matters of an equality of votes.

8. (a) (1) The Pyithu Hluttaw may declare the seat of a member vacant in accord with the rules prescribed if he is absent, without permission of the Pyithu Hluttaw, from a session for 15 days consecutively. Provided that in computing the said period of 15 days no account shall be taken of any period during which the session is prorogued or is adjourned.

(2) The Pyithu Hluttaw shall take action against a member in accord with the rules prescribed if the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw informed the Pyithu Hluttaw that that member is absent from a Pyidaungsu Hluttaw session for a period of 15 consecutive days without permission of the Pyidaungsu Hluttaw.

(b) (1) The Amyotha Hluttaw may declare the seat of a member vacant in accord with the rules prescribed if he is absent, without permission of the Amyotha Hluttaw, from a session for 15 days consecutively. Provided that in computing the said period of 15 days no account shall be taken of any period during which the session is prorogued or is adjourned.

(2) The Amyotha Hluttaw shall take action against a member in accord with the rules prescribed if the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw informed the Amyotha Hluttaw that that member is absent from a Pyidaungsu Hluttaw session for a period of 15 consecutive days without permission of the Pyidaungsu Hluttaw.

9. (a) Even if there are vacant seats, the Pyithu Hluttaw shall have the right to carry out its functions and duties. Moreover, the session shall not be annulled, even if the acts of some person who was not entitled to do so, sat or voted or took part in the proceedings are discovered later.

(b) Even if there are vacant seats, the Amyotha Hluttaw shall have the right to carry out its functions and duties. Moreover, the session shall not be annulled, if the acts of some person who was not entitled to do so, sat or voted or took part in the proceedings are discovered later.

10. (a) The functions and records of the Pyithu Hluttaw shall be published for public information. However, the functions and records restricted by a law or decisions of the Pyithu Hluttaw shall not be published.

(b)The functions and records of Amyotha Hluttaw shall be published for public information. However, the functions and records restricted by a law or decisions of the Amyotha Hluttaw shall not be published.

11. (a)Of the matters included in the Union Legislative List, except the matters prescribed in this Constitution which shall be initiated exclusively as bills in the Pyidaungsu Hluttaw, the remaining matters shall be initiated in the Pyithu Hluttaw according to the prescribed provisions.

(b)Of the matters included in the Union Legislative List, except the matters prescribed in this Constitution which shall be initiated exclusively as bills in the Pyidaungsu Hluttaw, the remaining matters shall be initiated in the Amyotha Hluttaw according to the prescribed provisions.

12. (a) (1)After issuing a rule, regulation or a bye-law in line with the law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw, the organ concerned shall distribute the rule, regulation or bye-law to the Pyithu Hluttaw members at the nearest regular session of the Pyithu Hluttaw under the arrangements permitted by the Speaker of the Pyithu Hluttaw.

(2)If it is found that a rule, regulation or bye-law is not in conformity with the provisions of the law concerned, Hluttaw members may submit a proposal to annul or amend the rule, regulation or bye-law to the Pyithu Hluttaw within 90 days from the date that rule, regulation or bye-law is circulated.

(3) If the Pyithu Hluttaw and the Amyotha Hluttaw do not reach a consensus in making a decision to annul or amend a rule, regulation or bye-law, it shall be presented to the Pyidaungsu Hluttaw.

(b) (1) After issuing a rule, regulation or bye-law in line with the law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw, the organ concerned shall distribute the rule, regulation or bye-law to the Amyotha Hluttaw members at the nearest regular session of the Amyotha Hluttaw under the arrangements permitted by the Speaker of the Amyotha Hluttaw.

(2) If it is found that a rule, regulation or bye-law is not in conformity with the provisions of the law concerned, Hluttaw members may submit a proposal to annul or amend the rule, regulation or bye-law to the Amyotha Hluttaw within 90 days from the date that rule, regulation or bye-law is circulated.

(3) If the Amyotha Hluttaw and the Pyithu Hluttaw do not reach a consensus in making a decision to annul or amend a rule, regulation or bye-law, it shall be presented to the Pyidaungsu Hluttaw.

13. (a) (1) If the Pyidaungsu Hluttaw sends the bills submitted by a Union level organization formed under the Constitution to the Pyithu Hluttaw in accord with prescribed

rules, they shall be presumed that the bills are initiated in the Pyithu Hluttaw and shall be discussed and passed resolution in the Pyithu Hluttaw.

(2) Of the matters stated in the Union Legislation List, except the matters prescribed in the Constitution for which bills shall be submitted to the Pyidaungsu Hluttaw to make a decision, members of the Pyithu Hluttaw have the right to initiate the bills related to the remaining matters in the Pyithu Hluttaw. Such bills shall be under discussion at the Pyithu Hluttaw in line with the prescribed rules.

(3) The bills approved by the Pyithu Hluttaw shall be forwarded to the Amyotha Hluttaw for holding discussions and making a decision.

(b)(1) If the Pyidaungsu Hluttaw sends the bills submitted by a Union level organization formed under the Constitution to the Amyotha Hluttaw in accord with prescribed rules, they shall be presumed that the bills are initiated in the Amyotha Hluttaw and shall be discussed and passed resolution in the Amyotha Hluttaw.

(2) Of the matters stated in the Union Legislation List, except the matters prescribed in the Constitution for which bills shall be submitted to the Pyidaungsu Hluttaw to make a decision, members of the Amyotha Hluttaw have the right to initiate the bills related to the remaining matters in the Amyotha Hluttaw. Such bills shall be under discussion at the Amyotha Hluttaw in line with the prescribed rules.

(3) The bills approved by the Amyotha Hluttaw shall be forwarded to the Pyithu Hluttaw for holding discussions and making a decision.

14. (a) (1) After receiving a bill sent by the Amyotha Hluttaw, the Pyithu Hluttaw can make a decision that it agrees or disagrees, or agrees with amendments. The Pyithu Hluttaw shall return the bill together with its decision to the Amyotha Hluttaw.
- (2) When the Amyotha Hluttaw returns the bill sent by the Pyithu Hluttaw to the Amyotha Hluttaw, with amendments, the Pyithu Hluttaw shall forward the bill to the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw if it accepts the amendments of the Amyotha Hluttaw.
- (3) The Pyithu Hluttaw shall seek the decision of the Pyidaungsu Hluttaw if it disagrees with the Amyotha Hluttaw in dealing with the bill sent by the Pyithu Hluttaw to the Amyotha Hluttaw.
- (b) (1) After receiving a bill sent by the Pyithu Hluttaw, the Amyotha Hluttaw can make a decision that it agrees or disagrees, or agrees with amendments. The Amyotha Hluttaw shall return the bill together with its decision to the Pyithu Hluttaw.
- (2) When the Pyithu Hluttaw returns the bill sent by the Amyotha Hluttaw to the Pyithu Hluttaw, with amendments, the Amyotha Hluttaw shall forward the bill to the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw if it accepts the amendments of the Pyithu Hluttaw.

(3) The Amyotha Hluttaw shall seek the decision of the Pyidaungsu Hluttaw if it disagrees with the Pyithu Hluttaw in dealing with the bill sent by the Amyotha Hluttaw to the Pyithu Hluttaw.

15. (a) Members of a Union level body formed under the Constitution shall have the right—

(1) to explain and discuss the bills or other matters of their bodies while attending a session of the Pyithu Hluttaw with the permission of the Speaker of the Pyithu Hluttaw.

(2) to explain and discuss the bills or other matters of their bodies while attending sessions of the committees, commissions and bodies of the Pyithu Hluttaw with the permission of the head of the committee, commission and body concerned.

(b) Members of a Union level body formed under the Constitution shall have the right—

(1) to explain and discuss the bills or other matters of their bodies while attending a session of the Amyotha Hluttaw with the permission of the Speaker of the Amyotha Hluttaw.

(2) to explain and discuss the bills or other matters of their bodies while attending sessions of the committees, commissions and bodies of the Amyotha Hluttaw with the permission of the head of the committee, commission and body concerned.

16. (a) The Speaker of the Pyithu Hluttaw—

- (1) shall supervise sessions of the Pyithu Hluttaw;
- (2) shall invite the President of the Union if he informs his desire to deliver a speech at a session of the Pyithu Hluttaw;
- (3) has the right to invite members or persons representing a Union level body formed under the Constitution to a session of the Pyithu Hluttaw if necessary for a matter under way at a session of the Pyithu Hluttaw;
- (4) shall discharge other duties and functions prescribed under the Constitution or a law.

(b) The Speaker of the Amyotha Hluttaw—

- (1) shall supervise sessions of the Amyotha Hluttaw;
- (2) shall invite the President of the Union if he informs he wishes to deliver a speech at a session of the Amyotha Hluttaw;
- (3) has the right to invite members or persons representing a Union level body formed under the Constitution to a session of the Amyotha Hluttaw if necessary for a matter under way at a session of the Amyotha Hluttaw;

(4) shall discharge other duties and functions prescribed under Constitution or a law.

17. (a) (1) Members of the Pyithu Hluttaw shall have the freedom of speech and voting in the Pyithu Hluttaw and the committee of the Pyithu Hluttaw, subject to the provisions of the Constitution and the Pyithu Hluttaw Law. No action shall be taken against such persons for their speeches, except under the law of the Pyithu Hluttaw.

(2) Members or persons representing a Union level body formed under the Constitution who are permitted to attend or invited to a session of the Pyithu Hluttaw or a committee of the Pyithu Hluttaw shall have the freedom of speech in the Pyithu Hluttaw or the committees of the Pyithu Hluttaw, subject to the provisions of the Constitution and the Pyithu Hluttaw Law. No action shall be taken against such persons for their speeches, except under the law of the Pyithu Hluttaw.

(3) Action shall be taken against those members stated in sub-paragraphs (a) and (b) in accord with the rules and regulations and procedures of the Pyithu Hluttaw and the existing laws if they make physical assault in enjoying the privileges.

(b) (1) Members of the Amyotha Hluttaw shall have the freedom of speech and voting in the Amyotha Hluttaw and the committee of the Amyotha Hluttaw, subject to the provisions of the Constitution and the Amyotha Hluttaw Law. No action shall be taken against such persons for their speeches, except under the law of the Amyotha Hluttaw.

(2) Members or persons representing a Union level body formed under the Constitution who are permitted to attend or invited to a session of the Amyotha Hluttaw or a committee of the Amyotha Hluttaw shall have the freedom of speech in the Amyotha Hluttaw or the committees of the Amyotha Hluttaw, subject to the provisions of the Constitution and the Amyotha Hluttaw Law. No action shall be taken against such persons for their speeches, except under the law of the Amyotha Hluttaw.

(3) Action shall be taken against those members stated in sub-paragraphs (a) and (b) in accord with the rules and regulations and procedures of the Amyotha Hluttaw and the existing laws if they make physical assault in enjoying the privileges.

18. (a) (1) If there arises a need to arrest a Pyithu Hluttaw member attending a Pyithu Hluttaw session or a person attending the Pyithu Hluttaw session with the permission or at the invitation of the Speaker of the Pyithu Hluttaw, the reliable evidence shall be submitted to the Speaker of the Pyithu Hluttaw. He shall not be arrested without prior approval of the Speaker of the Pyithu Hluttaw.

(2) If there arises a need to arrest a member of a committee or commission or organization formed by the Pyithu Hluttaw attending a session of the committee or commission or body, the reliable evidence shall be submitted to the Speaker of the Pyithu Hluttaw through the head of the committee or commission or body concerned. He shall not be arrested without prior approval of the Speaker of the Pyithu Hluttaw.

(3) If there arises a need to arrest a member of the Pyithu Hluttaw when the Pyithu Hluttaw or the Pyithu Hluttaw committee or the commission or the body formed by the Pyithu Hluttaw is not in session, reliable evidence in support of such arrest shall promptly be submitted to the Speaker of the Pyithu Hluttaw.

- (b) (1) If there arises a need to arrest an Amyotha Hluttaw member attending an Amyotha Hluttaw session or a person attending the Amyotha Hluttaw session with the permission or at the invitation of the Speaker of the Amyotha Hluttaw, the reliable evidence shall be submitted to the Speaker of the Amyotha Hluttaw. He shall not be arrested without prior approval of the Speaker of the Amyotha Hluttaw.
 - (2) If there arises a need to arrest a member of a committee or commission or body formed by the Amyotha Hluttaw attending a session of the committee or commission or body, the reliable evidence shall be submitted to the Amyotha Hluttaw Speaker through the head of the committee or commission or body concerned. He shall not be arrested without prior approval of the Speaker of the Amyotha Hluttaw.
 - (3) If there arises a need to arrest a member of the Amyotha Hluttaw when the Amyotha Hluttaw or the Amyotha Hluttaw committee or the commission or the body formed by the Amyotha Hluttaw is not in session, reliable evidence in support of such arrest shall promptly be submitted to the Speaker of the Amyotha Hluttaw.
19. (a) The reports, publications and records published by the Pyithu Hluttaw or under its authority shall be privileged.
- (b) The reports, publications and records published by the Amyotha Hluttaw or under its authority shall be privileged.

Region and State Hluttaw

1. (a) The term of the Region or State Hluttaw comes into force on the day on which that of the Pyithu Hluttaw comes into force.
(b) The first regular session of the Region or State Hluttaw shall be convened within 15 days after the commencement of the term of the Hluttaw.

2. (a) The State Peace and Development Council shall convene the first regular session of the Region or State Hluttaw after the Constitution comes into force.
(b) The Speaker of the Region or State Hluttaw who continues to perform his duties in accord with the provisions of the Constitution shall convene the first regular session for the next terms of Region or State Hluttaw.

3. (a) Members of the Region or State Hluttaw shall take oaths before the chairman of the Region or State Hluttaw at the first regular session of the Region or State Hluttaw.
(b) Members of the Region or State Hluttaw who have not taken oaths, shall take oaths before the Speaker of the Hluttaw at the session of the Region or State Hluttaw they first attend.

4. The Speaker of the Region or State Hluttaw shall convene the regular session of the Region or State Hluttaw at least once a year. The interval between two regular sessions shall not exceed 12 months.

5. The following matters are carried out at the session of the Region or State Hluttaw.
 - (a) Recording the address delivered by the Union President;
 - (b) Reading out and recording messages sent by the President and other messages permitted by the Speaker;
 - (c) Recording the address delivered by the Region or State Chief Minister;
 - (d) Submitting, discussing and making decision on a bill;
 - (e) Discussing and deciding the matters the Region or State Hluttaw shall implement in accord with the provisions of the Constitution and any of the existing laws;
 - (f) Discussing, deciding and recording the reports presented to the Region or State Hluttaw;
 - (g) Submitting proposals, holding discussions and making decisions;
 - (h) Raising questions and making replies;
 - (i) Implementing matters permitted by the Speaker of Region or State Hluttaw;

6. (a) The Speaker of the Region or State Hluttaw concerned may convene special session or emergency session of Region or State Hluttaws if necessary.
 - (b) The Speaker of the Region or State Hluttaw shall convene a special or emergency session of the Hluttaw as soon as possible when the Region or State Chief Minister informs to do so.

(c) The Speaker of the Region or State Hluttaw shall convene a special session of the Hluttaw as soon as possible if at least one-fourth of the Region or State Hluttaw members so requisition.

7. (a) A session of the Region or State Hluttaw is valid if more than half the number of members who have the right to attend the session of the Region or State Hluttaw are present on the first day of the session. The session if invalid shall be adjourned.

(b) The sessions that are held under sub-paragraph (a) due to invalidity of the sessions and the sessions that are extended due to validity of the sessions are valid if at least one-third of the Hluttaw members, who have the right to attend a session of the Region or State Hluttaw, are present.

8. (a) Save as otherwise provided by this Constitution, a matter that should be decided through voting in the Region or State Hluttaw shall be determined by a majority of votes of the members present and voting.

(b) The Speaker of the Region or State Hluttaw or the Deputy Speaker discharging duties as the Speaker shall not vote in the first instance in the sessions of the Region or State Hluttaw, but shall have and exercise a casting vote in the matters of an equality of votes.

9. If for a period of 15 consecutive days a member of the Region or State Hluttaw is, without permission of the Hluttaw, absent from a session of the Region or State Hluttaw, the Region or State Hluttaw can declare the seat of the member vacant in accord with prescribed rules. In computing the said period of 15 days, no account shall be taken of any period during which the session is prorogued, or is adjourned.

10. Even if there are vacant seats, the Region or State Hluttaw shall have the right to carry out its tasks. Moreover, the session shall not be annulled, even if the acts of some person who was not entitled to do so sat or voted or took part in the proceedings are discovered later.

11. The functions and records of the Region or State Hluttaw shall be published for public information. But, the functions and records restricted by a law or decisions of the Region or State Hluttaw shall not be published.

12. The Region or State Hluttaw has the power to make laws for the whole or any part of the Region or State concerning the matters stated in the Region or State Legislative List.

13. (a) When the Region or State Hluttaw enacts a law, it may—

(1) entrust the right to issue rules, regulations and bye-laws related to the law to a Region or State level organization formed under the Constitution.

(2) entrust the power to issue notifications, orders, directives and procedures related to the law to the organization or authority concerned.

(b) The rules, regulations, bye-laws, notifications, orders, directives and procedures issued with the right vested by a law shall be consonant with the provisions contained in the Constitution and the law concerned.

(c) After issuing a rule, regulation or bye-law enacted under the law by the Region or State Hluttaw, the organization concerned shall circulate the rules, regulation or bye-law to Hluttaw members during the nearest regular session of the Region or State Hluttaw with arrangements permitted by the Hluttaw Speaker.

(d) If a rule, regulation or bye-law is found not consonant with the provisions of the law concerned, Region or State Hluttaw members can submit a proposal to annul or amend the rules, regulations or bye-law to the Region or State Hluttaw within 90 days from the date they are circulated.

(e) If a decision is made by the Region or State Hluttaw to annul or amend a rule, regulation or bye-law, the decision shall not affect the matters implemented under the rules, regulation or bye-law.

14. (a) Matters that require decision, assent and approval of the Region or State Hluttaw shall be implemented as follows:

(1) If the Region or State Hluttaw is in session, the matter shall be decided at that session.

(2) If the Region or State Hluttaw is not in session, the discussions and decisions on the matter shall be made at the nearest Region or State Hluttaw session.

(3) A special session or an emergency session shall be convened to discuss and decide the matters which need prompt action for public interest.

15. (a) Of the matters included in the Region or State Legislative List, the Region or State level organizations formed under the Constitution have the right to submit bills on matters implemented under their managements to the Region or State Hluttaw in accord with the prescribed provisions.

(b) Bills on Region or State plans, annual budgets and taxation which are to be submitted exclusively by the Region or State Government shall be submitted to the Region or State Hluttaw in accord with the prescribed provisions.

16. Of the matters included in the Region or State Legislative List, except those prescribed under the Constitution to be submitted exclusively as bills by the Region or State Government, the Region or State Hluttaw members have the right to submit bills on the remaining matters to Region or State Hluttaw in accord with the prescribed provisions.

17. The Region or State Hluttaw shall make a decision when the Region or State Government submits Region or State budget in accord with the prescribed provisions.

18. (a) The Region or State Chief Minister shall—

(1) sign the bill approved by the Region or State Hluttaw and promulgate it into a law, within seven days after receiving it.

(2) sign the bill approved by the Self-Administered Division or Zone Leading Body and promulgate it into a law, within 14 days after receiving it.

(b) If the Region or State Chief Minister does not sign the bill and promulgate it into a law within the fixed time, the bill shall come into force in like manner as if he had signed it on the last date of the fixed time.

(c) The bills signed by the Region or State Chief Minister and bills which have come into force in like manner as if they were signed by him, shall be promulgated in the official Gazette. The laws shall come into force on the date of such promulgation unless the contrary intention is expressed.

19. (a) Of the members of an organization representing a Region or State level organization formed under the Constitution, the organization members who are members of the Region or State Hluttaw shall have the right of discussing and voting concerning bills or matters related to the organization concerned in the Hluttaw sessions.

(b) Of the members of an organization representing a Region or State level organization formed under the Constitution, those members who are not Region or State Hluttaw members while attending the session with the permission of the Hluttaw Speaker

shall have the right of discussion concerning bills or matters related to the organization concerned.

20. The Speaker of Region or State Hluttaw shall:

- (a) supervise Region or State Hluttaw sessions.
- (b) invite the Union President if he informs him of his desire to address the Region or State Hluttaw session.
- (c) make necessary arrangements when the Region or State Chief Minister informs him of his desire to deliver an address.
- (d) have the right, if necessary, to invite members or persons of an organization representing a Region or State level organization formed under the Constitution to the Region or State Hluttaw session to make clarification as regards matters under discussion.
- (e) perform other duties and responsibilities entrusted by the Constitution or a law.

21. (a) Subject to the provisions stated in the Constitution or in the Region or State Hluttaw Law, members of the Region or State Hluttaw have freedom of speech and voting at the Region or State Hluttaw as well as at Region or State Hluttaw

committee and organization. Concerning the discussions and functions, a Region or State Hluttaw member shall be privileged except under the Region or State Hluttaw Law.

(b) Subject to the provisions stated in the Constitution or in the Region or State Hluttaw Law, members or persons representing a Region or State level organization formed under the Constitution who are permitted or invited to attend a Region or State Hluttaw session have freedom of speech at the Region or State Hluttaw or Region or State Hluttaw committees and bodies. Concerning such discussions, they shall be privileged except under the Region or State Hluttaw Law.

(c) Action shall be taken against those members stated in sub-paragraph (a) and (b) in accord with the rules and regulations and procedures of the Region or State Hluttaw

and existing laws if they make physical assault in enjoying the privileges.

22. (a) If there arises a need to arrest a Region or State Hluttaw member attending a Region or State

Hluttaw session or a person attending the Hluttaw session with the permission or at the invitation of the Hluttaw Speaker, the reliable evidence shall be submitted to the Hluttaw Speaker. He shall not be arrested without prior approval of the Hluttaw Speaker.

(b) If there arises a need to arrest a member of a committee or a body formed by the Region or State Hluttaw attending a session of the committee or body, the reliable evidence shall be submitted to the Hluttaw Speaker through the head of the committee or body concerned. He shall not be arrested without prior approval of the Hluttaw Speaker.

(c) If there arises a need to arrest a member of Region or State Hluttaw while the Hluttaw or the committee or the body formed by the Hluttaw is not in session, reliable evidence in support of such arrest shall promptly be submitted to Region or State Hluttaw Speaker.

23. The reports, documents and record published by the Region or State Hluttaw or under its authority shall be privileged.

**အခန်း (၅)
အုပ်ချုပ်ရေးအခန်း**

Chapter (V)

Executive

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ပွဲစဉ်းပွဲ

Formation of Executive

Chapter (V)

Executive

Formation of Executive

Pyidaungsu (Union) government

1. In connection with formation of the Pyidaungsu (Union) government,
 - (a) The Executive Head of State is the President of the State;
 - (b) (1) the executive power of the State is distributed among the Pyidaungsu, regions and states;
(2) self-administrative power is distributed to self-administered areas as stipulated by the State Constitution.
 - (c) The Union government of the State shall be formed with the following persons:
 - (1) the President of the State;
 - (2) Vice-Presidents;
 - (3) Union ministers;
 - (4) the Attorney-General of the Union.
 - (d) With the approval of the Pyidaungsu Hluttaw, the President of the State shall
 - (1) designate the Union government ministries as necessary. Moreover, he can make changes in and addition to the designated ministries;
 - (2) allocate the number of Union Ministers as necessary. Moreover, he can increase or reduce the allocated number.

(e) Union Ministers shall possess the following qualifications:

- (1) they must have attained the age of 40 years;
- (2) with the exception of age limit, they shall possess qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives;
- (3) they shall be loyal to the State and citizenry.

Union Ministers and Deputy Ministers

2. In connection with appointment of Union ministers,

(a) The President of the State to appoint Union ministers shall

- (1) select suitable persons who possess prescribed qualifications from among the Hluttaw representatives or non-Hluttaw representatives;
- (2) obtain a list of nomination of suitable Tatmadaw members from the Commander-in-Chief of Defence Services for ministries of defence, security/home affairs and border affairs;
- (3) consult with the Commander-in-Chief of Defence Services if he desires to appoint Tatmadaw members as Union ministers for the ministries other than defence, security/home affairs and border affairs.

(b) The President of the State is to prepare together the list of persons he has selected and that of Tatmadaw members from the Commander-in-Chief of Defence Services, submit them to the Pyidaungsu Hluttaw and seek its approval,

- (c) Pyidaungsu Hluttaw has no right to refuse a person nominated by the President of the State for the appointment of Union Minister unless it can prove the person concerned does not possess qualifications prescribed for Union Ministers,
- (d) The President of the State has the right to submit again the list furnished with new name replacing the one who has not been approved by the Pyidaungsu Hluttaw for the appointment of the Union Minister,
- (e) The President of the State shall appoint persons approved by the Pyidaungsu Hluttaw as Union Ministers; in appointing them, the President of the state is to allocate the ministry, or ministries which each Union Minister is to take charge,
- (f) The President of the State shall inform the Pyidaungsu Hluttaw whenever he appoints the Union Ministers,
- (g) The Union Ministers shall be responsible to the President of the state.

3. In connection with appointment of and assigning of duties to Deputy Ministers,

- (a) The President of the State shall have the right to appoint the following persons, from among Hluttaw representatives or non- Hluttaw representatives, who possess the following qualifications, as the Deputy Ministers to assist the Union Ministers
 - (1) must be persons who have attained 35 years of age;
 - (2) with the exception of age limit, all who possess the qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives;
 - (3) must be loyal to the State and the citizenry.

(b) If the President is to appoint and assign duties to Deputy Ministers for defence, security/ home affairs and border affairs, he shall obtain a list of nomination including suitable Tatmadaw members from the Commander-in-Chief of Defence Services,

(c) The President of the State shall consult with the Commander-in-Chief of Defence Services if he desires to appoint and assign duties to Tatmadaw members as Deputy Ministers for ministries other than defence, security/ home affairs and border affairs,

(d) The President of the State, in appointing and assigning duties to Deputy Ministers, shall allocate the ministries concerned,

(e) The Deputy Ministers shall be responsible to the respective Union Ministers and, through the respective Union Ministers, to the President of the State.

4. In connection with impeachment of any Union Minister,

(a) Any Union Minister shall be impeached for one of the following reasons:

(1) treason;

(2) violation of any provision of the Constitution;

(3) misconduct;

(4) being disqualified for Union Minister under the Constitution:

(5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.

- (b) When any Union Minister is impeached, it is to proceed in accord with provisions of the Constitution regarding impeachment of the President or the Vice - President,
- (c) However, when the charge against any Union Minister who is impeached is maintained and the Hluttaw concerned decides that he is not fit to continue to hold office as Union Minister and informs the President of the matter, the President shall remove the Union Minister from office,
- (d) If the Hluttaw concerned decides that the charge has been refuted, the okkahta of the Hluttaw shall inform the President.

5. In connection with the term of office, resignation, removal from office and replacement of Union Ministers and Deputy Ministers,

- (a) The term of office of Union Minister and Deputy Minister shall generally be the same as the term of office of the President,
- (b) If the Union Minister or Deputy Minister desires to resign from office of his own volition due to a certain cause before the expiry of the term of office, then he shall do so only after tendering his written resignation to the President,
- (c) The President shall
 - (1) have the right to order the resignation of a Union Minister or Deputy Minister, who has failed to discharge his duties, and can remove him from office if he fails to comply with the orders;

(2) coordinate with the Commander-in-Chief of Defence Services and take steps if it is concerned with Tatmadaw member Union Minister or Deputy Minister who is to be caused to resign or to be removed from office.

(d) If the post of Union Minister or Deputy Minister falls vacant due to resignation, removal from office, death or any cause, the President shall have the right to appoint and assign duties to a new Union Minister or Deputy Minister in accordance with the provisions of the Constitution regarding appointment of the Union Minister or Deputy Minister. The term of office of newly appointed Union Minister or Deputy Minister shall be the same as the remaining term of office of the President,

(e) If the Union Minister or Deputy Minister is a representative of a Hluttaw, it is to be assumed that he has resigned as a Hluttaw representative from the date he is appointed Union Minister or Deputy Minister,

(f) (1) If the Union Minister or Deputy Minister is a civil servant, then it is to be assumed that he has retired as a civil servant according to the civil service rules and regulations from the date he is appointed Union Minister or Deputy Minister;

(2) Tatmadaw members who have been appointed Union Ministers and Deputy Ministers for defence, security/ home affairs and border affairs need not retire and resign from the Tatmadaw.

- (g) If the Union Minister or Deputy Minister is a member of a political party, then he shall refrain from participating in party activities during the term of office from the date he is appointed Union Minister or Deputy Minister,
- (h) (1) When the post of the President who appointed and assigned duties to Union Ministers and Deputy Ministers has fallen vacant due to resignation or death or any cause before the expiry of the term of office, the Union Ministers and Deputy Ministers shall continue to perform their duties until the new President, who has been elected and replaced the vacant post, has appointed and assigned duties to new Union Ministers and Deputy Ministers;
- (2) The term of office of the newly appointed Union Ministers and Deputy Ministers shall be the same as the remaining term of office of the new President.
- (i) Responsibilities, rights and privileges of Pyidaungsu Ministers and Deputy Ministers shall be prescribed by law.

Pyidaungsu Attorney-General and Deputy Attorney-General

6. In connection with the term of the Attorney-General, it shall be called Pyidaungsu Attorney-General.

7. In connection with the appointment and assignment of duties of Pyidaungsu Attorney-General,
 - (a) with the approval of the Pyidaungsu Hluttaw, the President of the State shall appoint a person, from among the Hluttaw representatives or persons who are not Hluttaw representatives, having the following qualifications, Pyidaungsu Attorney-General so as to get advice on legal matters and assign duties of a legal character:
 - (1) having attained the age of 45 years;
 - (2) apart from the age limit, having qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives;
 - (3)
 - (aa) who has been for at least five years a judge of the Region or State Taya Hluttaw (High Court), or
 - (bb) who, if he is a judicial officer or a law officer, has been for at least ten years in a position not lower than region or state level, or
 - (cc) who has been an advocate of the Taya Hluttaw (High Court) of at least 20 years' standing, or
 - (dd) who is assumed by the President to be a legal expert of prominent reputation,
 - (4) being a person who is loyal to the State and the citizens,

- (b) Pyidaungsu Hluttaw shall not have the right to reject the person nominated by the President to be appointed Pyidaungsu Attorney-General unless it can prove clearly that he is not qualified for being Pyidaungsu Attorney-General,
 - (c) the President of the State has the right to submit new nomination to the Pyidaungsu Hluttaw in place of a person who has not been approved to be appointed and assigned duties as Pyidaungsu Attorney-General,
 - (d) Pyidaungsu Attorney-General is a member of the Pyidaungsu Government,
 - (e) Pyidaungsu Attorney-General is responsible to the President of the State.
8. In connection with impeachment of Pyidaungsu Attorney-General,
- (a) Pyidaungsu Attorney-General shall be impeached for one of the following reasons:
 - (1) treason,
 - (2) violation of any of the provisions in the Constitution,
 - (3) misconduct,
 - (4) being disqualified for the post of Pyidaungsu Attorney-General under the Constitution,
 - (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.
 - (b) if it is desired to impeach Pyidaungsu Attorney-General, it shall proceed in accordance with provisions regarding the impeachment of the President of the State or Vice-President,
 - (c) if the respective Hluttaw submits that the charge has been sustained and the offence or the subject of the offence, is such as to render the Pyidaungsu Attorney-General unfit to continue in office, the President of the State shall terminate the Pyidaungsu Attorney-General from duties,

(d) if the respective Hluttaw decides that the charge has been refuted, the Hluttaw Chairman shall report the decision to the President of the State.

9. In connection with appointment of Deputy Attorney-General,

(a) The President of the State shall appoint of his own volition a person having the following qualifications from among Hluttaw representatives or persons who are not Hluttaw representatives Deputy Attorney-General to assist Pyidaungsu Attorney-General:

(1) being a person who has completed the age of 40,

(2) apart from the age limit, having qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives,

(3) being a person

(aa) who has been for at least five years a judge of region or state Taya Hluttaw (High Court), or

(bb) who, if he is a judicial personnel or a law personnel, has been at least ten years in a position not lower than region or state level, or

(cc) who has been the advocate of the Taya Hluttaw (High Court) of at least 15 years' standing, or

(dd) who is assumed by the President to be a legal expert of prominent reputation,

(4) being a person who is loyal to the State and the citizenry,

(b) Deputy Attorney-General is responsible to the Pyidaungsu Attorney-General and to the President of the State through the Pyidaungsu Attorney-General.

10. In connection with the term of office, resignation, termination of duties and filling the vacant post of the Pyidaungsu Attorney-General or Deputy Attorney-General

(a) The term of office of the Pyidaungsu Attorney-General or Deputy Attorney-General shall generally be the same as that of the President of the State;

(b) The Pyidaungsu Attorney-General or Deputy Attorney-General may resign of his own accord before the expiry date of the term of office after submitting his resignation to the President of the State;

(c) The President of the State may instruct the Pyidaungsu Attorney-General or Deputy Attorney-General who cannot perform duties fully to resign and shall have right to remove him from office for failure to follow the instruction;

(d) The President of the State shall, if the post of the Attorney-General or Deputy Attorney-General becomes vacant in the event of resignation, or being removed from office, or death, or any cause, appoint a new Attorney-General or Deputy Attorney-General in accord with the provisions under the Constitution. The remaining tenure of office of the President of the State shall be prescribed for the term of office of the new Attorney-General or Deputy Attorney-General;

- (e) If Pyidaungsu Attorney-General or Deputy Attorney-General is a representative of a Hluttaw, he shall be deemed to have vacated his seat in that Hluttaw from the date he is appointed the Attorney-General or the Deputy Attorney-General;

- (f) If Pyidaungsu Attorney-General or Deputy Attorney-General is a civil servant, he shall be deemed to have retired in accord with the existing rules and regulations from the date he is appointed the Attorney-General or the Deputy Attorney-General;

- (g) If Pyidaungsu Attorney-General or Deputy Attorney-General is a member of a political party, he shall not perform the duties of that party during his tenure of office from the date he is appointed the Attorney-General or Deputy Attorney-General;

- (h) (1) When the post of the President of the State who had appointed and assigned duties to the Pyidaungsu Attorney-General and Deputy Attorney-General fell vacant in the event of resigning, passing away or any other reason, the new President of the State who has been elected as replacement shall continue to assign duties to them, or appoint and assign duties to new Pyidaungsu Attorney-General and new Deputy Attorney-General according to the provisions of the Constitution. If so, the Pyidaungsu Attorney-General and Deputy Attorney-General shall be allowed to continue to perform their

duties up to the time when the new Pyidaungsu Attorney-General and Deputy Attorney-General have been appointed and assigned duties,

(2) The remaining tenure of office of the President of the State shall be prescribed for the term of office of the new Attorney-General or Deputy Attorney-General.

(i) The duties, powers and privileges of Pyidaungsu Attorney General or Deputy Attorney-General shall be prescribed by law.

11. In connection with prescribing the status of Pyidaungsu Attorney-General and Deputy Attorney-General,

- Pyidaungsu Attorney-General is prescribed to be of the same status as Pyidaungsu Minister and the Deputy Attorney-General is prescribed to be of the same status as Deputy Minister, for the purpose of reference in prescribing by law responsibilities, rights and privileges of Pyidaungsu Attorney-General and Deputy Attorney-General.

Union Auditor-General and Deputy Auditor-General

12. In connection with the term of the Auditor-General,

- It shall be called Pyidaungsu Auditor-General.

13. In connection with the appointment of and assignment of duties of Pyidaungsu Auditor-General,

(a) with the approval of the Pyidaungsu Hluttaw, the President of the State shall appoint a person, from among the Hluttaw representatives or persons who are not Hluttaw representatives, having the following qualifications, Pyidaungsu Auditor-General so as to audit State budget and report to the Pyithu Hluttaw and Amyotha Hluttaw;

(1) being a person who has completed the age of 45;

- (2) apart from the age limit, having qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives;
- (3) (aa) who has been for at least ten years an auditor of not lower than the region or the state level, or
 - (bb) who has been for at least twenty years a Registered Accountant or a Certified Public Accountant, or
 - (cc) who is assumed by the President to be a well-known accountant, statistician or economist of good reputation,
- (4) being a person who is loyal to the State and the citizens;

(b) Pyidaungsu Hluttaw shall not have the right to reject the person nominated by the President to be appointed Pyidaungsu Auditor-General unless it can prove clearly that he is not qualified for being Pyidaungsu Auditor-General,

(c) the President of the State has the right to submit new nomination to the Pyidaungsu Hluttaw in place of a person who has not been approved to be appointed and assigned as Pyidaungsu Auditor-General,

(d) Pyidaungsu Auditor-General is responsible to the President of the State.

14. In connection with impeachment of the Auditor-General of the Union,

- (a) the Auditor-General of the Union may be impeached for any of the following:
 - (1) treason,
 - (2) violation of a provision of the Constitution,

- (3) moral turpitude,
- (4) default in qualifications of the Auditor-General of the Union,
- (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.

(b) If it is desired to impeach the Auditor-General of the Union, it shall be proceeded in accord with the provisions for impeachment of the President or the Vice-President of the State;

(c) If the Hluttaw conducting the inquiry decides and submits that the impeachment is true and that the person impeached is not fit to keep on serving as the Auditor-General of the Union, the President shall terminate that person's performance of duties as the Auditor-General of the Union;

(d) If the Hluttaw conducting the inquiry decides and submits that the impeachment is false, it shall so be reported to the President of the State by the okkahta of the Hluttaw concerned.

15. In connection with the appointment of the Deputy Auditor-General,

(a) The President of the State shall at own discretion appoint a person who possesses the following qualifications, from among Hluttaw representatives or non-Hluttaw representatives, as the Deputy Auditor-General to assist the Auditor-General of the Union:

- (1) person who has completed 40 years of age
- (2) person who possessing qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives, except for the age limit

- (3) (aa) person who has served at least ten years in an auditor's post not lower than Region or State level, or
- (bb) person who has served as Registered Accountant or Certified Public Accountant for at least 15 years, or
- (cc) person whom the President of the State regards as one competent in statistics, or accounting or economics with high repute.

(4) person loyal to the State and the citizenry,

(b) The Deputy Auditor-General shall be responsible to the Auditor-General, and through the Auditor-General to the President of the State.

16. In connection with the tenure of post, the right to resign from the post, the right to effect termination of duties, and the right to make appointments to fill vacant posts of the Auditor-General of the Union and the Deputy Auditor-General etc,

- (a) The tenure of the Auditor-General of the Union and the Deputy Auditor-General shall normally be the same as that of the President of the State,
- (b) The Auditor-General of the Union or the Deputy Auditor - General, in the event of wishing to resign on own volition for some reason before the end of the tenure, may submit so in writing to the President of the State and do so,
- (c) The President of the State may order the resignation of the Auditor-General of the Union or the Deputy Auditor - General who is unable to discharge the given duties fully, or, in the event of non - compliance, shall order termination of duties of the same,

- (d) In the event there comes about a vacancy in the post of the Auditor - General of the Union or the Deputy Auditor - General due to resignation, termination of duties, death or any other cause before the end of the tenure of post, the President of the State may appoint- a new Auditor - General of the Union or Deputy Auditor - General in accord with the provisions on appointment of the Auditor - General of the Union or the Deputy Auditor - General as contained in the State Constitution. The tenure of the Auditor-General of the Union or Deputy Auditor-General shall be only for the remainder of the tenure of the President of the State,
- (e) In the event the Auditor-General of the Union or the Deputy Auditor-General happens to be a representative in a Hluttaw, this person shall be deemed to have resigned as a Hluttaw representative from the date of appointment as the Auditor - General of the Union or the Deputy Auditor-General,
- (f) In the event the Auditor-General of the Union or the Deputy Auditor-General happens to be a civil servant, this person shall be deemed to have retired as a civil servant in accord with existing service regulations from the date of appointment as the Auditor-General of the Union or the Deputy Auditor - General,
- (g) In the event the Auditor-General of the Union or the Deputy Auditor-General happens to be a member of a political party, this person shall not participate in Party activities of that party organization during the tenure of the post from the date of appointment as the Auditor-General of the Union or the Deputy Auditor - General,
- (h) (1) In the event there comes about a vacancy in the post of the President of the State who has appointed the Auditor- General of the Union and the Deputy Auditor-

General due to resignation, termination of duties, death or any other cause before the end of the tenure of office, the new President of the State elected as replacement may retain them or appoint a new Auditor-General of the Union and Deputy Auditor -General in accord with the provisions on appointment of the Auditor - General of the Union and the Deputy Auditor-General as contained in the State Constitution. In such an event, the President of the State may have the incumbents carry on in their posts till the new ones are appointed,

(2) The tenure of the Auditor-General of the Union and Deputy Auditor-General so appointed as replacements shall be only for the remainder of the tenure of the new President of the State.

(i) Duties, rights and privileges of the Auditor- General of the Union and Deputy Auditor-General shall be prescribed by law.

17. In connection with the status of the Auditor-General of the Union and the Deputy Auditor - General,

- the Auditor-General of the Union is prescribed to be of the same status as Union Minister, and the Deputy Auditor-General is prescribed to be of the same status as Deputy Minister, for the purpose of reference in prescribing by law duties, rights and privileges of the Auditor-General of the Union and the Deputy Auditor-General.

Formation of Union Civil Service Board

18. In connection with formation of the Union Civil Service Board,

- (a) The President of the State shall form the Union Civil Service Board to carry out duties of selecting and training personnel of civil service and laying down regulations of civil service,
- (b) The President of the State shall appoint persons who possess the following qualifications as chairman and members of the Union Civil Service Board:
 - (1) person who is fully 50 years old
 - (2) person who possesses qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives except for the age stipulation
 - (3) members of the intelligentsia and intellectuals mature in experience
 - (4) person loyal to the State and the citizenry
 - (5) person who is not a member of a political party
 - (6) person who is not a Hluttaw representative
- (c) The chairman of the Union Civil Service Board shall be responsible to the President of the State and members of the board shall be responsible to the chairman and through the chairman of the board to the President of the State,
- (d) The tenure of the chairman and members of the Union Civil Service Board shall normally be the same as that of the President of the State,
- (e) Formation of the Union Civil Service Board, duties, rights and privileges of the chairman and members, resignation and termination of duties shall be prescribed by law.

19. In connection with the status of the chairman of the Union Civil Service Board, the chairman of the Union Civil Service Board is prescribed to be of the same status as

Union Minister, for the purpose of reference in prescribing by law duties, rights and privileges of the chairman of the Union Civil Service Board.

Region or State Government

20. In connection with the terms referring to leader of Region or State and members of Region or State government,

(a) the leader of Region or State shall be known as Chief Minister of the Region or State;

(b) members of Region or State government shall be known as Minister of the Region or State.

21. In connection with formation of Region government or State government and appointment of the Chief Minister of Region or State,

(a) Region government is formed in a Region and State government is formed in a State,

(b) Region or State government is formed with the following persons:

(1) Chief Minister of Region or State

(2) Ministers of Region or State

(3) Advocate - General of Region or State

(c) With the approval of Region or State Hluttaw concerned, the President of the State;

(1) may prescribe Region or State ministries as necessary, and may make changes or additions to the ministries so prescribed;

- (2) may prescribe the number of Region or State ministers as necessary and may decrease and increase this number so prescribed;

- (d) Chief Minister and Ministers of Region or State shall possess the following qualifications:
 - (1) person who is fully 35 years old
 - (2) person who possesses qualifications prescribed for Region or State Hluttaw representatives except for the age stipulation
 - (3) person who is loyal to the State and the citizenry

- (e) For appointment as the Chief Minister of Region or State, the president of the State shall
 - (1) select a suitable Hluttaw representative who possesses prescribed qualifications from among Region or State Hluttaw representatives concerned;
 - (2) send the nomination of the selected Hluttaw representative to the Region or State Hluttaw concerned and seek its approval thereof.

- (f) The President of the State shall appoint the Hluttaw representative approved by Region or State Hluttaw as the Chief Minister of Region or State

- (g) Region or State Hluttaw shall have no right to turn down the Hluttaw representative nominated by the President of the State for appointment as Chief Minister of Region

or State, unless it can clearly show that person does not fully possess the qualifications prescribed for the post of the Chief Minister of Region or State

- (h) The President of the State has the right to submit a new nomination to the Region or State Hluttaw in place of the person who does not get approval of the Region or State Hluttaw for appointment as the Chief Minister of Region or State.

22. In connection with the appointment of Region or State Ministers,

- (a) In order to appoint Region or State Ministers, the Region or State Chief Minister shall

- (1) select suitable persons who possess prescribed qualifications from among the Region or State Hluttaw representatives or non- Hluttaw representatives;
- (2) ask a list of names of suitable Tatmadaw members from the Commander-in-Chief of Defence Services to assign security and border affairs responsibilities;
- (3) ask the nomination of the okkahta from the self-administered division or self-administered zone leading body in the respective region or state;
- (4) obtain the list of Hluttaw representatives elected to undertake the affairs of national races in the respective region or state from the respective Election Commission.

- (b) The Region or State Chief Minister shall prepare together the list of persons he has selected and that of Tatmadaw members nominated by the Commander-in-Chief of Defence Services, submit them to the respective Region or State Hluttaw and seek its approval;
- (c) Region or State Hluttaw has no right to reject a person nominated by the Region or State Chief Minister for the appointment of Region or State Minister unless it can prove clearly the person concerned does not possess qualifications prescribed for Region or State Ministers;
- (d) the Region or State Chief Minister has the right to submit again the list furnished with new name replacing the one who has not been approved by the Region or State Hluttaw for the appointment of the Region or State Minister;
- (e) the Region or State Chief Minister shall submit the names approved by the Region or State Hluttaw, that of okkahta of the self-administered division or self-administered zone and that of Hluttaw representatives elected to undertake the affairs of national races for appointment as Region or State Ministers;.
- (f) The President of the State shall appoint persons submitted by the Region or State Chief Minister as Ministers; in appointing them, he shall allocate, in consultation with

the respective Region or State Chief Minister, the ministry or ministries which each Region or State Minister is to take charge;

(g) The President of the State shall

(1) assign duties to the self-administered division okkahtas or self-administered zone okkahtas who are Region or State Ministers, to undertake the affairs of respective self-administered division or self-administered zone;

(2) assign duties to the Hluttaw representatives elected to undertake the affairs of national races, who are Region or State Ministers, to undertake the affairs of the national races concerned;

(h) The President of the State shall exercise relaxation of stipulation on age limit in the State Constitution in appointing Region or State Ministers, the okkahta of the self-administered division or self-administered zone or Hluttaw representatives elected to undertake the affairs of national races;

(i) The President of the State, in consultation with the Chief Minister, may appoint Ministers for self-administered division or self-administered zone and Ministers for national race affairs as Ministers concurrently in charge of other ministries as well;

(j) The Region or State Chief Minister, if desirous of assigning Tatmadaw members as Region or State Ministers for other responsibilities other than security and border areas affairs responsibilities, shall coordinate with the Commander-in - Chief of Defence Services, obtain the approval of the respective Region or State Hluttaw, and submit it to the President of the State;

(k) The President of the State is to send intimation of the appointments of Region or State Chief Minister and Ministers to the Region or State Hluttaw and Pyidaungsu Hluttaw;

(l) (1) The Region or State Chief Minister Shall be responsible to the President of the State.

(2) The Region or State Ministers shall be responsible to the Region or State Chief Minister concerned, and, through the Chief Minister, to the President of the State.

(m) The term of office of the Region or State Chief Minister and Ministers shall normally be the same as that of the President of the State.

23. In connection with impeachment of Region or State Chief Minister or any of the Ministers,

(a) Region or State Chief Minister or any of the Ministers, shall be impeached for one of the following reasons:

(1) treason,

- (2) violation of any of the provisions in the Constitution,
 - (3) misconduct,
 - (4) being disqualified for the post of Region or State Chief Minister or Minister under the Constitution:
 - (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.
- (b) If it is desired to impeach a Region or State Chief Minister or Minister for any of the above reasons, a proposal in writing signed by not less than one - fourth of the total membership of the Region or State Hluttaw shall be submitted to the okkahta of the Hluttaw concerned,
- (c) The Okkahta of the Hluttaw concerned shall form an investigation commission and cause the charge to be investigated. The term pending the completion of the investigation shall be determined depending on the magnitude of the charge,
- (d) The Region or State Chief Minister or Minister thus charged shall have the right to appear or to be represented at the investigation of the charge and be given the chance to refute it,
- (e) (1) The Okkahta of the Hluttaw shall report to the Region or State Hluttaw concerned the results of the investigation submitted to him by the investigation commission by which the charge against the Region or State Chief Minister or Minister has been investigated, and then report to the President of the State if a resolution is passed, supported by not less than two- thirds of the total membership of the

Hluttaw concerned, declaring that the charge has been substantiated and that of the offence, the subject of the charge, is such as to render Region or State Chief Minister or Minister unfit to continue in office;

(2) The President of the State, upon receipt of the submission, shall proceed to remove the Region or State Chief Minister or Minister who has been impeached;

(3) If the Hluttaw concerned decides that the charge has been refuted, the Okkahta of the Hluttaw concerned shall report the decision to the President of the State.

24. In connection with resignation, removal from office and filling the vacated post of a Region or State Chief Minister or any of the Ministers, -

(a) If a Region or State Chief Minister or any of the Ministers desires to resign on his own volition or any reason before the expiry of the term of office, he shall be permitted to do so after he has submitted his letter of resignation to the President of the State,

(b) The President of the State shall

(1) instruct the Region or State Chief Minister or Minister, who is incapable of performing duties properly, to resign, and proclaim removal from office in the event of failure to comply with his instruction,

(2) coordinate with the Commander-in-Chief of Defence Services if the person to resign or be removed from office is the Tatmadaw member Region or State Minister nominated by the Commander-in-Chief of Defence Services.

(c) If the post of the Region or State Chief Minister or Minister becomes vacant in the event of resignation, or being removed from office, or death, or any reason, the President of the State shall take steps to fill the vacant post in accord with the provisions of the Constitution in coordination with the Region or State Hluttaw. The remaining tenure of the President of the State shall be prescribed for the term of office of the newly appointed person,

(d) (1) If the Region or State Minister is a civil servant, he shall be deemed to have retired from his position as civil servant in accord with the existing rules and regulations from the date he is appointed the Region or State Minister;

(2) Tatmadaw members who have been appointed Region or State Ministers for Security and Border Affairs of the Region or State Governments need not retire or resign from the Tatmadaw.

(e) Responsibilities, rights and privileges of the Region or State Chief Minister and Ministers shall be prescribed by law.

25. In connection with prescribing the status of the Region or State Chief Minister and Minister,

- The Region or State Chief Minister is prescribed to be of the same status as Pyidaungsu Minister and the Region or State Minister is prescribed to be of the same status as Deputy Minister, for the purpose of reference in prescribing by law responsibilities, rights and privileges of the Region or State Chief Minister or Minister.

Region or State General Administration Department

26. In connection with the head of the General Administration Department of the Region or State concerned,

- The head of the General Administration Department of the Region or State concerned shall act ex officio as secretary of the government of the Region or State concerned. Moreover, the General Administration Department of the Region or State shall be the office of the government of the Region or State concerned.

Region or State Attorney-General

27. In connection with the term referring to the Attorney-General of the Region or State,

- It shall be called the Advocate-General of the Region or State.

28. In connection with the appointment of and assigning duties to the Advocate-General of the Region or State,

(a) The Chief Minister of the Region or State shall get the approval of the Region or State Hluttaw concerned in appointing and assigning duties to a person, from among Hluttaw representatives or non-Hluttaw representatives, having the following

qualifications as the Region or State Advocate-General in order to get legal advice and assign duties of a legal character and submit the matter to the President:

- (1) being a person who has attained the age of 40 years;
- (2) being a person who possesses qualifications, except for age limit, prescribed for Region or State Hluttaw representatives;
- (3) (aa) being a person who has been for at least five years a judicial officer or a law officer not lower than the Region or State level, or being a person who has been for at least ten years a judicial officer or a law officer not lower than district level, or
(bb) being a person who has been an advocate of the Taya Hluttaw (High Court) of at least 15 years' standing.
- (4) being a person loyal to the State and the citizenry.

(b) The Chief Minister of the Region or State concerned shall send a nominee after obtaining approval from the Hluttaw concerned for assignment of duties as the Advocate-General of the Region or State concerned, to the President who shall then appoint him the Advocate-General of the Region or State concerned,

(c) The Region or State Hluttaw concerned has no right to reject the nominee to be appointed Advocate-General of the Region or State concerned unless it can be clearly proved that he does not fully possess qualifications prescribed for the post of the Advocate-General of the Region or State,

- (d) The Chief Minister of the Region or State has the right to submit again a new list furnished with a new nominee replacing the person who has not been approved by the Region or State Hluttaw concerned for appointment as the Advocate-General of the Region or State concerned,
- (e) The Advocate-General of the Region or State is member of the government of that Region or State,
- (f) The Advocate-General of the Region or State is
 - (i) responsible to the President of the State through the Chief Minister of the Region or State concerned;
 - (ii) responsible to the Pyidaungsu Attorney-General and to the Chief Minister of the Region or State concerned.
- (g) If there arises a cause to impeach the Advocate-General of the Region or State, it shall be proceeded in accordance with the provisions of the Constitution regarding impeachment of the Chief Minister or a Minister.
- (h) The Advocate-General of the Region or State is subject to provisions of the Constitution prescribed for the Chief Minister of the Region or State or Ministers concerning resignation, termination from duty, filling the vacant post and deeming the person to have retired in case of being a civil service personnel,

(i) Responsibilities, rights and privileges of the Advocate-General of the Region or State shall be prescribed by law.

29. In connection with prescribing the status of the Advocate-General of the Region or State,

- The Advocate-General of the Region or State is prescribed to be of the same status as the Region or State Minister for the purpose of reference in prescribing by law responsibilities, rights and privileges of the Advocate-General of the Region or State.

Region or State Auditor-General

30. In connection with the term regarding the Auditor- General of the Region or State,

- It shall be called the Auditor- General of the Region or State.

31. In connection with appointment of and assigning duties to the Auditor-General of the Region or State,

(a) The Chief Minister of the Region or State shall select a person from among Hluttaw representatives or non - Hluttaw representatives who possesses the following qualifications for appointment of and assigning duties as the Auditor-General of the Region or State concerned to be able to audit the Region or State budget and submit it to the Region or State, Hluttaw concerned, obtain approval of the Region or State Hluttaw concerned and report the nomination to the President:

(1) being a person who has completed the age of 40;

(2) With the exception of age limit, being a person who has qualifications prescribed for Region or State Hluttaw representative,

(3) (aa) being a person who has been for at least five years an auditor not lower than Region or State level, or who has been for at least ten years an auditor not lower than district level, or

(bb) being a person who has been for at least 15 years a Registered Accountant or a Certified Public Accountant;

(4) being a person who is loyal to the State and the citizenry.

(b) The Chief Minister of the Region or State shall send a nominee, after obtaining approval from the Hluttaw concerned for assignment of duties as the Auditor- General of the Region or State concerned, to the President who shall then appoint the person the Auditor- General of the Region or State concerned,

(c) The Region or State Hluttaw concerned has no right to reject the nominee to be ap-pointed Auditor - General of the Region or State concerned unless it can be clearly proved that he does not fully possess qualifications prescribed for the post of the Auditor-General of the Region or State,

(d) The Chief Minister of the Region or State has the right to submit again a new list furnished with a new nominee replacing the person who has not been approved by the Region or State Hluttaw concerned for appointment as the Auditor- General of the Region or State concerned,

- (e) The Auditor-General of the Region or State is
 - (i) responsible to the President through the Chief Minister of the Region or State concerned;
 - (ii) responsible to the Pyidaungsu Auditor-General and to the Chief Minister of the Region or State concerned.

- (f) If there arises a cause to impeach the Auditor- General of the Region or State , it shall be proceeded in accordance with the provisions of the Constitution regarding impeachment of the Chief Minister of the Region or State or a Minister,

- (g) The Auditor- General of the Region or State is subject to provisions of the Constitution prescribed for the Chief Minister of the Region or State or Ministers concerning resignation, termination from duty, filling the vacant post and deeming the person to have retired in case of being a civil service personnel,

- (h) Responsibilities, rights and privileges of the Auditor- General of the Region or State shall be prescribed by law.

32. In connection with prescribing the status of the Auditor-General of the Region or State,

- The Auditor- General of the Region or State is prescribed to be of the same status as the Region or State Minister for the purpose of reference in prescribing by law responsibilities, rights and privileges of the Auditor- General of the Region or State.

Self-Administered Division or Self-Administered Zone Administrative Body

33. In connection with the term referring to the administrative body of the self-administered division or self-administered zone,

- The administrative body of the self-administered division or self-administered zone shall be called the oo-zi aphwe (leading body) of the self-administered division or oo-zi aphwe (leading body) of the self-administered zone.

34. In connection with the formation of the self-administered division leading body and the self-administered zone leading body,

- (a) Being self-administered areas, self-administered divisions and self-administered zones are of equal status,
- (b) There are self-administered division leading bodies and self-administered zone leading bodies formed in the self-administered divisions and the self-administered zones respectively. The leading bodies exercise legislative power vested in them under the Constitution,
- (c) There shall include at least 10 members in the self-administered division leading body or the self-administered zone leading body,
- (d) The self-administered division leading body or the self-administered zone leading body shall be constituted with the following persons:
 - (1) Region or State Hluttaw representatives elected from townships in the self-administered division or self-administered zone concerned;
 - (2) Tatmadaw member representatives nominated according to law by the Commander-in-Chief of Defence Services in order to assign duties regarding security or border affairs;
 - (3) additional representatives chosen and assigned by persons stated in subparagraphs (1) and (2).

- (e) members of the self- administered division leading body or self-administered zone leading body stated in above paragraph (d) (1) and (2) are to choose, after consultations among themselves, a suitable person as the self- administered division okkahta or self- administered zone okkahta out of the region or state Hluttaw representatives elected from the townships in the self- administered division or self-administered zone. The person thus chosen is to be submitted to the President of the State through the respective Region or State Chief Minister,
- (f) The President of the State is to appoint the submitted nominee as the Okkahta of the respective self-administered division or self- administered zone,
- (g) The Okkahta of the self- administered division or self -administered zone is Minister in the region or state concerned. Except this method of appointing Region/State Minister, provisions in the Constitution will also apply to the self- administered division Okkahta or self- administered zone Okkahta,
- (h) The Okkahta of the self- administered division or self- administered zone and members of the leading body concerned shall,
- (1) choose one representative for each national race, if there is any, the population of which is upwards of at least 10,000, residing in the self- administered division or self-administered zone as leading committee member with the exception of national races who have already got regions or states of their own. The person chosen and

appointed as leading committee member shall possess qualifications prescribed for region or state Hluttaw representatives.

(2) choose suitable persons as members from among those residing in the self-administered division or self-administered zone concerned, who possess qualifications prescribed for region or state Hluttaw representatives, if the membership is not up to ten in the self-administered division leading body or self-administered zone leading body concerned so that membership will become at least ten.

(i) The Commander-in-Chief of Defence Services shall assign as necessary one-fourth of the total membership with Tatmadaw members in the self-administered division leading bodies or self-administered zone leading bodies.

(j) Tatmadaw members nominated according to law by the Commander-in-Chief of Defence Services to be assigned as members of the self-administered division leading bodies or self-administered zone leading bodies shall possess qualifications of the region or state Hluttaw representatives,

- (k)(1) The Okkahta of the respective self-administered division leading bodies or self-administered zone leading bodies shall announce the names of members of the self-administered division leading body or self-administered zone leading body.
- (2) The Okkahta of the self-administered division leading body or self-administered zone leading body shall be responsible to the respective region or state Chief Minister and through the Chief Minister to the President of the State.
- (3) Members of the self-administered division leading bodies or self-administered zone leading bodies shall be responsible to the Okkahta.
- (4) The term of office, taking action, resignation, termination of duty and filling up vacant posts of the Okkahta and members of the self-administered division leading bodies or self-administered zone leading bodies shall be prescribed by law.
- (l) Duties, rights and privileges of the Okkahta and members of the self-administered division leading bodies or self-administered zone leading bodies shall be prescribed by law.

**Self-administered Division or Self-administered Zone General Administration
Department**

(m) The head of General Administration Department in the respective self-administered division or self-administered zone concerned shall serve as secretary of the self-administered division leading body or self-administered zone leading body. Moreover, the General Administration Department in the self-administered division or self-administered zone shall be the office of the self-administered division leading body or self-administered zone leading body.

Administration of Nay Pyi Taw

35. In connection with administration of Nay Pyi Taw that is Union territory,

- (a) Nay Pyi Taw, that is Union territory, shall include all districts and townships within Nay Pyi Taw city development limits that exist on the day this Constitution comes into force.
- (b) The President of the State may, as necessary, effect changes in demarcation of districts and townships in Nay Pyi Taw that is Union territory.
- (c) The President of the State
 - (1) shall constitute a Nay Pyi Taw Council;
 - (2) shall appoint persons who possess prescribed qualifications as chairman and members of Nay Pyi Taw Council;
 - (3) shall obtain from the Commander-in-Chief of the Defence Services a nomination of suitable Tatmadaw member or members who possess prescribed qualifications

for appointment as Council member or members for coordination of matters of security of Nay Pyi Taw that is Union territory;

(4) may, as necessary, prescribe, in accord with law, the number of members, including the chairman, to serve on Nay Pyi Taw Council.

(d) The chairman and members of Nay Pyi Taw Council shall possess the following qualifications:

(1) person fully 35 years old;

(2) person who possesses qualifications prescribed for Pyithu Hluttaw representatives except for the age stipulation;

(3) person who possesses other qualifications prescribed by the President of the State;

(e) The chairman of Nay Pyi Taw Council shall be responsible to the President of the State; members shall be responsible to the chairman of Nay Pyi Taw Council and through the latter to the President of the State.

(f) In connection with tenure, right to resign, termination of duties, and appointment to fill vacated posts of the chairman and members of Nay Pyi Taw Council,

(1) The tenure of the chairman and members of Nay Pyi Taw Council shall normally be the same as that of the President of the State;

(2) The chairman or a member of Nay Pyi Taw Council, in the event of wishing to resign on own volition for some reason before the end of the tenure, may submit so in writing to the President of the State and do so;

(3) The President of the State

(aa) may order the resignation of the chairman or a member of Nay Pyi Taw Council who is unable to discharge the given duties fully or, in the event of non-compliance, shall order termination of the duties of the same.

(bb) shall act in coordination with the Commander-in-Chief of the Defence Services in the case of a Tatmadaw member who is a member of Nay Pyi Taw Council that is to resign or that is going to get termination of duties.

(4) In the event there comes about a vacancy in the post of the chairman or a member of Nay Pyi Taw Council due to resignation, termination of duties, death or any other cause, the President of the State may appoint a new chairman or member of Nay Pyi Taw Council in accord with the provisions in the State Constitution. The tenure of the new chairman or member of Nay Pyi Taw Council shall be only for the remainder of the tenure of the President of the State.

(g) In the event the chairman or member of Nay Pyi Taw Council happens to be a representative in a Hluttaw, this person shall be deemed to have resigned as a Hluttaw

representative from the date of appointment as the chairman or member of Nay Pyi Taw Council.

- (h) In the event the chairman or member of Nay Pyi Taw Council happens to be a civil servant, this person shall be deemed to have retired or resigned as a civil servant in accord with existing service regulations from the date of appointment as the chairman or member of Nay Pyi Taw Council.
- (i) Tatmadaw member or members who are appointed member or members of Nay Pyi Taw Council for coordination of matters of security of Nay Pyi Taw need not retire or resign from the Tatmadaw.
- (j) In the event the chairman or member of Nay Pyi Taw Council happens to be a member of a political party, this person shall not participate in party activities of that party organization during the tenure of the post from the date of appointment as the chairman or member of Nay Pyi Taw Council.
- (k) Formation of Nay Pyi Taw Council, duties, rights and privileges of the chairman and members of Nay Pyi Taw Council shall be prescribed by law.
- (l) The head of General Administration Department of Nay Pyi Taw is the secretary of Nay Pyi Taw Council. General Administration Department of Nay Pyi Taw is the office of Nay Pyi Taw Council.

36. In connection with prescribing of status of the chairman and members of Nay Pyi Taw Council,

- The chairman of Nay Pyi Taw Council is prescribed as of the same status as Union Minister, for purpose of reference in prescribing by law duties, rights and privileges of the chairman and members of Nay Pyi Taw Council.

37. In connection with administration at district and township level,

- administration at district and township level shall be carried out, assigned to State service personnel.

38. In connection with administration at ward or village tract level,

-administration at ward or village tract level shall be carried out, assigned in accord with law, to a person of integrity respected by the community.

အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာအာဏာခွဲဝေမှု

Sharing of the Executive Power

Sharing of the executive power

Powers and Functions of the President

1. The President shall be responsible to the Pyidaungsu Hluttaw. The Vice-Presidents shall be responsible to the President and also to the Pyidaungsu Hluttaw through the President.

2. To be able to discharge the duties assigned in accord with the Constitution or any of the law, the National Defence and Security Council led by the President shall be formed with the following persons:
 1. President
 2. Vice-President
 3. Vice-President
 4. Speaker of the Pyithu Hluttaw
 5. Speaker of the Amyotha Hluttaw
 6. Commander-in-Chief of Defence Services
 7. Deputy Commander-in-Chief of Defence Services
 8. Minister for Defence
 9. Minister for Foreign Affairs
 10. Minister for Home Affairs
 11. Minister for Border Affairs

3. The President shall have
 - (a) the right of pardon
 - (b) the right of amnesty in accord with recommendation of the National Defence and Security Council.

4. The President shall
 - (a) confer honours and awards
 - (b) revoke titles, honours and awards.

5. The President shall establish or sever diplomatic relations with foreign nations with the approval of the Pyidaungsu Hluttaw. But in the cases which need immediate action, the President shall coordinate with the National Defence and Security Council to sever diplomatic relations with foreign nations, and he shall seek the approval of the Pyidaungsu Hluttaw concerning the action taken by him.

6. The President of the Union, in accord with law,
 - (a) shall appoint and recall the diplomats of the country;
 - (b) shall agree on the appointment of foreign diplomats and send information on the recall
 - (c) shall accept the letters of accreditation presented by foreign diplomats.

7. The President of the Union, in accord with law, shall appoint and dismiss heads of bodies of public services.

8. The President of the Union, in accord with law,
 - (a) shall enter into, ratify or annul international, regional or bilateral treaties, or withdraw from such treaties with the approval of the Pyidaungsu Hluttaw; and

(b) shall enter into, ratify or annul international, regional or bilateral treaties which do not require the approval of the Pyidaungsu Hluttaw, or withdraw from such treaties.

9. The President of the Union shall have the right to occasionally deliver an address or a message to the meeting of the Pyidaungsu Hluttaw, or the meeting of the Pyithu Hluttaw or the Amyotha Hluttaw, or to the whole country on any matter regarding the policies and conditions of the State.

10. The President of the Union shall communicate with the Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw to summon an emergency or special session of the Pyidaungsu Hluttaw if necessary.

11. (a) Except Union budget matters, the President shall have the right to issue an ordinance on administrative matters that need immediate action during intervals between sessions of the Pyidaungsu Hluttaw.

(b) If the President has not withdrawn the ordinance issued under sub para (a), he shall submit the ordinance for approval to the nearest session of the Pyidaungsu Hluttaw within 60 days after the promulgation of the ordinance. If the Pyidaungsu Hluttaw has not any schedule to hold a session within 60 days, the President shall cause to convene a special session of the Pyidaungsu Hluttaw for approval.

(c) The ordinance shall cease to have effect from the date on which it is disapproved by the Pyidaungsu Hluttaw.

- (d) The ordinance issued by the President will be in force with the approval of the Pyidaungsu Hluttaw till required date.
- (e) Even such an ordinance is revoked within 60 days after its promulgation; it shall be submitted to the nearest session of the Pyidaungsu Hluttaw.
- (f) If such an ordinance contains provision which the Pyidaungsu Hluttaw has no right to make decision according to the Constitution, that provision ceases to have effect.

12. The President shall

- (a) in coordination with the National Defence and Security Council, formed within the framework of the Constitution, take suitable military action in the face of aggression against the State;
- (b) submit the action so taken to the Pyidaungsu Hluttaw for approval if it is in session or call an emergency meeting to present the matter for approval if the Pyidaungsu Hluttaw is not in session.
- (c) declare war or make peace only with the assent of the Pyidaungsu Hluttaw.

13. The President shall sign the laws passed and enacted by the Pyidaungsu Hluttaw after taking action according to the provisions of the Constitution. Such signed laws shall be promulgated in the official Gazette.

14. The President shall not be responsible for answering to any Hluttaw or to any Court for the exercise or performance of the duties and functions vested in him by this Constitution or any of the existing laws or for any of his actions in the exercise and performance of these powers and functions. But the exemption should not concern the stipulation contained in this Constitution in connection with the impeachment made against him.

The executive powers of the Union Government

1. Subject to the provisions of this Constitution, the executive power of the Union extends to the matters with respect to which the Pyidaungsu Hluttaw has power to make laws.

2. Subject to the provisions of this Constitution, the executive authority of the Union, shall be vested in the President; but nothing in this section shall prevent the Pyidaungsu Hluttaw from conferring duties and functions upon any authoritative body, or any person in authority, or be deemed to transfer to the President of the State any functions vested in any authoritative body concerned of any other person in authority concerned by existing laws.

3. (a) All executive actions of the Union Government shall be expressed in the name of the President.

(b) Orders and instruments made and executed in the name of the President shall be authenticated in such manner as may be specified in rules to be made by the President. In addition, the validity of an order or instrument which is so authenticated shall not be in question on the ground that it was not done by the President.

(c) The President shall make rules for the transaction of the business of the Union Government, and for the allocation of the said business among the ministers of the Union Government or to the official responsible under a certain law, except matters conferred on him by this Constitution to act in his own discretion.

(d) Without prejudice to the generality of the foregoing provisions, the allocation of business by the President may be region-wise as well as subject-wise.

4. The Union Government upholds and maintains stability, peace, and the prevalence of law and order in the country.

5. The Union Government shall lay down its policies in accord with the stipulations contained in this Constitution. The Union Government shall draw necessary projects in accord with the policies and implement them with the approval of the Pyidaungsu Hluttaw.

6. Based on annual budgets of the Union, drawn after coordination with the Financial Commission, the Union Government shall draft the bill on Union budget, and shall submit it to the Pyidaungsu Hluttaw in the line with the stipulations contained in this Constitution for approval.

7. The Union Government shall have the right to use the funds within the allotment of the current expenditure included in the latest-enacted Union budget law of the Pyidaungsu Hluttaw, if the Pyidaungsu Hluttaw cannot approve the Union Government-submitted bill before the end of fiscal year.

8. The Union Government shall submit the bill concerning the matters the Pyidaungsu Hluttaw can enact into law within the framework of the provisions of this Constitution, and shall submit it to the Pyidaungsu Hluttaw.

9. The ministries of the Union Government shall manage, guide and supervise their subordinate government departments and organizations to ensure that the said subordinate

bodies are conducting their functions in accord with the stipulations of this Constitution and the existing laws.

10. The Union Government cooperates and coordinates with the region government, the state government, and the self-administered area leading body to enable them to effectively and successfully carry out their tasks.

11. The Union Government, save constitutional disputes and the disputes over the re-delineation of territorial boundary, shall —

- (a) cooperate, coordinate and make decisions if necessary on disputes over administration between regions and states; among regions; among states; between regions or states and self-administered areas; and among self-administered areas; and
- (b) cooperate, coordinate and solve the disputes over administration between regions or states and Union territories and between self-administered areas and Union territories; and make decisions if necessary.

12. The Union Government, in accordance with law, shall —

- (a) constitute Union-related service organizations as necessary, and stipulate the duties and functions for such organizations; and
- (b) appoint the required number of staff.

13. The Union Government shall —

- (a) implement administrative resolutions passed occasionally by the Pyidaungsu Hluttaw, and submit the measures it has taken to the Pyidaungsu Hluttaw.
- (b) submit the report on the entire affairs of the Union to the Pyidaungsu Hluttaw on an occasional basis.

Executive power of the region or state government

1. Subject to the provisions of this Constitution, the executive power of the region or state government extends to the matters with respect to which the region or state Hluttaw has power to make laws. Moreover, in such manner, the executive power of the region or state government also extends to the matters with respect to which the region or state government has been allowed to carry out in accord with any of the Union laws.

2. The region and state governments shall have the responsibility to assist the Union Government in its drive to ensure the stability of the State, community peace and tranquillity and the rule of law.

3. Subject to the policies adopted by the Union Government and Union laws, the region or state governments shall implement the projects in connection with the task to be implemented in the respective regions or states with the approval of the region or states hluttaw.

4. Region or State governments shall submit to the respective Hluttaws of the Regions and States the budget bill of the Regions and States concerned based on the annual budget of the Union Government on accord with the provisions in this Constitution.

5. If the Region or State Hluttaw cannot pass the bill on the budget of the region or state submitted by the region or state government concerned, before the end of fiscal year, the said region or state government shall have the right to use the funds within the allotment of the current expenditure included in the last-enacted budget law of the region or state hluttaw.

6. In accordance with the provisions of Constitution, the region or state government shall have the right to submit to the Region or State Hluttaw the necessary Bill relevant to the matters embodied in the Region or State Legislative List.

7. The region or state government shall—

(a) manage, guide, supervise and inspect the performance of the region or state ministries and their subordinate government departments and organizations to ensure that they conduct their functions in accordance with the provisions of this Constitution, or with those of the existing laws.

(b) supervise, inspect, cooperate and coordinate in accordance with law the performance of the civil service organizations discharging duties in their respective regions or states.

8. To implement the tasks under its charge in accordance with the Union Law for State Civil Service, or through coordination in advance with the Union government, the region or state government shall—

- (a) establish civil service organizations of region or state as necessary;
- (b) appoint the required number of civilian staff.

9. The region or state government shall—

- (a) implement the resolutions occasionally passed by the Region or State Hluttaw concerned, and submit the report on the measures taken to the Region or State Hluttaw concerned.
- (b) submit the report on the entire affairs of its area to the Union government and to the Region or State Hluttaw concerned.

10. The region or state government shall implement the tasks occasionally assigned by the Union government.

Executive power of leading body of self-administered divisions and self-administered zones

1. Subject to provisions of the Constitution, the self-administrative power of the self-administered division and self-administered zone leading bodies extends to the following matters:

- (a) with respect to which the self-administered division and self-administered zone leading bodies has power to make laws;

- (b) with respect to which the self-administered division and self-administered zone leading body has power to implement matters in accord with any law enacted by the Pyidaungsu Hluttaw; and
- (c) with respect to which the self-administered division and self-administered zone leading body has power to implement matters in accord with any law enacted by the respective Region or State Hluttaws.

2. Self-administered division or self-administered zone leading body has the duty to help the Union Government in its drive to ensure stability of the State, community peace and tranquillity and the rule of law.

3. The self-administered division or the self-administered zone leading bodies shall
- (a) subject to the policies of the Union Government, draw work programmes for development of their territory and shall coordinate the matter with the respective region government or state government;
 - (b) draw annual budgets and coordinate with the region or state government concerned in accord with the provisions of the Constitution for approval;
 - (c) have the right to use the allotted budget funds included in the budget law of the region or state concerned;
 - (d) use the fund of the current expenditure permitted within the last-enacted budget law of the hluttaw of the region or state concerned if they cannot obtain the budget allotment in time due to region or state hluttaw's failure to enact the budget law before the end of fiscal year.

4. Self-administered division and self-administered zone leading bodies shall, in accord with the law, supervise and coordinate the functions of civil service organizations discharging duties in their territory.

5. The self-administered division and self-administered zone leading bodies shall submit reports stating the general situation of the territory to the Union Government and the region or state government concerned.

6. The self-administered division and self-administered zone leading bodies shall carry out the task assigned occasionally to them by the Union Government and the region or state government concerned.

State Service personnel

1. State service personnel shall be free from party politics.
2. Matters as to the appointment of employees, promotion, retirement, the enforcement of rules, the designation of service rules, and taking of action against service personnel shall be in accordance with law.
3. As to occupational security for State service personnel; the sufficiency of food, clothing and shelter needs; maternal rights for married women service personnel; and the provision of food, clothing and shelter assistance to the retired, necessary laws shall be enacted.
4. Given the unusual nature of the responsibility of the Tatmadaw members, who are State service personnel, they shall be dealt with according to military laws.
5. Given the unusual nature of the responsibility of Myanmar Police Force members, who are State service personnel, separate laws shall be enacted for them.

**အခန်း (၆)
ဓာတ်ဆီရင်စေ့အခန်း**

**Chapter (VI)
Judiciary**

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ပွဲ့စည်းမှု

Formation of Judiciary

Chapter (VI)

Judiciary

Formation of Judiciary

1. In connection with the distribution of judicial powers of the State,

The judicial power of the State is distributed,

- (a) in accordance with the State Constitution or by other Laws, among the Supreme Court of the Union, High Courts of the Regions, High Courts of the States, Courts of the self-administered divisions, Courts of the self-administered zones, District Courts, Township Courts, other courts constituted by law and judges appointed in accordance with law.
- (b) in accordance with the State Constitution or by other laws, among Courts Martial,
- (c) in accordance with the State Constitution, to the Constitutional Tribunal.

Constitution of the Supreme Court of the Union

2. In connection with the constitution of the Supreme Court of the Union,

- (a) In the State is constituted one Supreme Court of the Union. The Supreme Court of the Union is the supreme law court of the State which shall not affect judicial powers vested in the Constitutional Tribunal and Courts Martial.

- (b) (1) The head of the Supreme Court of the Union shall be called Chief Justice of the Union;
- (2) in the Supreme Court of the Union, judges of the Supreme Court of the Union including the Chief Justice of the Union shall be appointed from a minimum number of seven to maximum 11.
- (c) (1) The President of the State shall submit the nomination of the person suitable to be appointed as the Chief Justice of the Union to the Pyidaungsu Hluttaw and seek the approval of it;
- (2) Pyidaungsu Hluttaw shall not have the right to reject the person nominated by the President for appointment of the Chief Justice of the Union unless it can clearly prove that the person do not meet the qualifications for the post prescribed in the Constitution;
- (3) The President of the State has the right to submit again the list furnished with new name replacing the one who has not been approved by Pyidaungsu Hluttaw for the appointment of the Chief Justice of the Union;
- (4) The President of the State shall appoint the person who has been approved by Pyidaungsu Hluttaw as the Chief Justice of the Union.

- (d) (1) The President of the State, in consultation with the Chief Justice of the Union, shall submit the nomination of persons suitable to be appointed as the Judges of the Supreme Court of the Union to the Pyidaungsu Hluttaw and seek the approval of it;
- (2) Pyidaungsu Hluttaw has no right to reject persons nominated by the President of the State for the appointment of Judges of the Supreme Court of the Union unless it can prove clearly the persons concerned do not possess the qualifications prescribed for Judges of the Supreme Court of the Union in the Constitution;
- (3) The President of the State has the right to submit again the list furnished with new name replacing the one who has not been approved by Pyidaungsu Hluttaw for the appointment of a Judge of the Supreme Court of the Union;
- (4) The President of the State shall appoint the persons approved by Pyidaungsu Hluttaw as Judges of the Supreme Court of the Union.

Qualifications of the Chief Justice of the Union and Judges of the Supreme Court of the Union

3. In connection with qualifications of the Chief Justice of the Union and Judges of the Supreme Court of the Union,

The Chief Justice of the Union and Judges of the Supreme Court of the Union shall

- (a) be not younger than 50 years and not older than 70;

- (b) possess qualifications, except for age limit, prescribed for Pyithu Hluttaw representative;
- (c) (1) have been for at least five years as a judge of the High Court of a region or state,
or
(2) have been a judicial officer or law officer for at least ten years not lower than region or state level, or
(3) have been an advocate of a High Court of at least 20 years' standings;
(4) have been assumed by the President to be a legal expert of prominent reputation.
- (d) be loyal to the State and the citizenry;
- (e) not be a member of a political party;
- (f) not be a Hluttaw representative.

Impeachment of the Chief Justice of the Union or Judges of the Supreme Court of the Union

4. In connection with the powers to be vested in the President of the State,

- (a) The President of the State shall impeach the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union for any of the following reasons,
 - (1) treason,
 - (2) violation of any of the provisions in the Constitution,
 - (3) misconduct,

- (4) being disqualified for the post of the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union under the Constitution,
- (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.
- (b) If it is desired to impeach the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union, the President of the State shall submit the charge to the *Nayaka* of the Pyidaungsu Hluttaw.
- (c) The *Nayaka* of the Pyidaungsu Hluttaw shall form an investigation commission and cause the charge to be investigated according to law.
- (d) In forming the investigation commission, equal number of representatives of the Pyithu Hluttaw and Amyotha Hluttaw shall be included and a suitable person out of the commission members shall be appointed as chairman of the investigation commission.
- (e) The term pending the completion of the investigation shall be determined depending on the magnitude of the charge.
- (f) The President of the State may explain the charge made by him before the investigation commission personally or through a representative. He has the right to submit evidence and witnesses.
- (g) The person thus charged shall have the right to appear or to be represented at the investigation of the charge and be given the chance to refute it.
- (h) The *Nayaka* of the Pyidaungsu Hluttaw shall report to the Pyidaungsu Hluttaw the findings of the investigation commission.
- (i) If a decision is passed, supported by two-thirds of the total membership of the Pyidaungsu Hluttaw, declaring that the charge has been substantiated and that the

Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union thus charged is such as to render him unfit to continue in office, the Nayaka of the Pyidaungsu Hluttaw shall report the decision to the President of the State.

- (j) The President of the State then proceed to remove the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union who has been impeached.
- (k) If the Pyidaungsu Hluttaw decides that the charge has been refuted, the *Nayaka* of the Pyidaungsu Hluttaw shall report the decision to the President of the State.

5. In connection with the impeachment of the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union,

- (a) The Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union shall be impeached for any of the following:
 - (1) treason,
 - (2) violation of any of the provisions in the Constitution,
 - (3) moral turpitude,
 - (4) being disqualified for the post of the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union under the Constitution
 - (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.
- (b) If it is desired to impeach the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union, it shall be done so in accord with the provisions of the Constitution

regarding the impeachment of the President or Vice President of the State.

- (c) However, if the Hluttaw concerned submits report that the charge has been substantiated and the offence, the subject of the charge, is such as to render the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union unfit to continue in office, the President of the State shall proceed to proclaim the removal of the Chief Justice of the Union or a Judge of the Supreme Court of the Union.
- (d) If the Hluttaw concerned decides that the charge has been refuted, the *Okkahta* of the Hluttaw concerned shall report the decision to the President of the State.

The term of the Chief Justice of the Union and Judges of the Supreme Court of the Union

6. In connection with the term of office of the Chief Justice of the Union and Judges of the Supreme Court of the Union,

The chief Justice of the Union and Judges of the Supreme Court of the Union are to hold office up to the age of 70 unless one of the following occurs:

- (a) resignation of own accord;
- (b) being removed from office after impeachment in accordance with the provisions of the Constitution;
- (c) permanent disability due to either physical or mental defects shown by medical board of examinations prescribed by law, or any other cause rendering them unfit to carry on duties;
- (d) death.

7. In connection with the Chief Justice of the Union or Judges of the Supreme Court of the Union having to be free from party politics and retiring from civil service,

- (a) the Chief Justice of the Union and Judges of the Supreme Court of the Union must be free from party politics;
- (b) the Chief Justice of the Union or Judges of the Supreme Court of the Union, if he happens to be a civil servant, must be deemed to have retired from civil service, in accord with existing service regulations from the date of appointment as the Chief Justice of the Union or Judges of the Supreme Court of the Union.

8. In connection with duties, rights and privileges of the Chief Justice of the Union or Judges of the Supreme Court of the Union,

duties, rights and privileges of the Chief Justice of the Union or Judges of the Supreme Court of the Union shall be prescribed by law.

9. In connection with the status of the Chief Justice of the Union or Judges of the Supreme Court of the Union,

- the Chief Justice of the Union is prescribed to be of the same status as the Vice-President and Judges of the Supreme Court of the Union are prescribed to be of the same status as Union Ministers, for the purpose of reference in prescribing by law duties, rights and privileges of the Chief Justice of the Union or Judges of the Supreme Court of the Union.

Formation of High Courts of Region or State

10. In connection with formation of High Courts of Region or State,

- (a) there is a High Court of the Region in every Region, and a High Court of the State in every State.

- (b) (1) the leader of High Court of the Region or High Court of the State shall be known as Chief Justice of the High Court of the Region or Chief Justice of the High Court of the State.
- (2) In a High Court of the Region or High Court of the State, a minimum of three and a maximum of seven Judges of the High Court of the Region or the High Court of the State, inclusive of Chief Justice of the High Court of the Region or Chief Justice of the High Court of the State, may be appointed.
- (c) (1) the President of the State, in coordination with the Chief Justice of the Union and the Chief Minister of the Region or State concerned, shall prepare a nomination of the Chief Justice of the High Court of Region or State, and the Chief Minister of the Region or State concerned, in coordination with the Chief Justice of the Union shall prepare a nomination of the Judges of the High Court of the Region or State concerned, and they shall send them to the Region or State Hluttaw concerned.
- (2) Region or State Hluttaw concerned shall not have the right to reject the person nominated by the President of the State in coordination with the Chief Justice of the Union and the Chief Minister of the Region or State concerned, to be

appointed Chief Justice of the High Court of the Region or State, or the persons nominated by the Chief Minister of the Region or State concerned, in coordination with the Chief Justice of the Union, to be appointed Judges of the High Court of the Region or State concerned, unless it can prove clearly that the person or persons do not fully possess qualifications prescribed for the Chief Justice of the High Court of the Region or State and Judges of the High Court of the Region or State as contained in the Constitution.

- (3) There is right to present new nomination as prescribed in place of persons rejected as in sub-paragraph 2 above.
- (4) the President of the State shall appoint persons approved by Region or State Hluttaw as the Chief Justice of the High Court of Region or State and Judges of the High Court of the Region or State.

Designation of qualifications of the Chief Justice of the High Court of the Region or State and Judges of the High Court of the Region or State

11. In connection with the qualifications of the Chief Justice of the High Court of the Region or State and Judges of the High Court of the Region or State,

- the Chief Justice of the High Court of Region or State and Judges of the High Court of the Region or State shall possess the following qualifications:
 - (a) person not younger than 45 and not older than 65 years of age;

- (b) person who possess qualifications prescribed for Region or State Hluttaw representative except for the age stipulation;
- (c) (1) person who has served at least five years as judicial service personnel or law service personnel of not lower than Region or State level or at least ten years as judicial service personnel or law service personnel of not lower than district level, or
 - (2) a person who has served as advocate for at least 15 years, or
 - (3) person whom the President of the State regards as a prominent legal expert.
- (d) person loyal to the State and the citizenry;
- (e) person who is not a member of a political party;
- (f) person who is not Hluttaw representative:

Impeachment of the Chief Justice of the High Court of Region or State and Judges of the High Court of Region or State

12. In connection with empowering the President of the State and the Chief Minister of Region or State,

- (a) The President of the State may impeach the Chief Justice of the High Court of Region or State, and the Chief Minister of Region or State may impeach a Judge of the High Court of Region or State, for any of the following:
 - (1) treason,

- (2) breach of a provision of the Constitution,
 - (3) moral turpitude,
 - (4) Losing qualifications prescribed for the Chief Justice of the High Court of Region or State or Judge of the High Court of the Region or State,
 - (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.
- (b) In the event the president of the State wishes to impeach the Chief Justice of the High Court of Region or State, or the Chief Minister of Region or State wishes to impeach a Judge of the High Court of Region or State, he shall send the impeachment to the Region or State Hluttaw *Okkahta*.
- (c) Region or State Hluttaw *Okkahta* shall form an inquiry committee and have it conduct inquiries in accord with law.
- (d) The inquiry committee shall be formed with Region or State Hluttaw representatives, and a suitable one from among them shall be appointed chairman of the inquiry committee.
- (e) The time allowed to conduct and complete the inquiry shall also be prescribed, with due consideration of the volume of work involved in the inquiry.
- (f) The president of the State or the Chief Minister of Region or State may, in person or through a representative explain the impeachment before the inquiry committee, and has also the right to produce evidence and witnesses.

- (g) The person impeached shall be given the right of self-defence, in person or through a representative, in the inquiry.
- (h) The *Okkahta* of the Region or State Hluttaw shall report to the Region or State Hluttaw on the results of the investigation on the charge submitted to him by the investigation committee.
- (i) If it is decided that the charge is correct and that the Chief Justice or judge of High Court of the region or State is not fit to continue in office, then it is to be supported by not less than two-thirds of the total membership of the Hluttaw of the Region or State and the *Okkahta* of the Hluttaw shall submit the matter to the President if it is the case of the Chief Justice of High Court of the Region or State and to the Chief Minister of the Region or State concerned if it is the case of a judge of the High Court of the Region or State. The Chief Minister of the Region or State concerned, on receiving the report, shall submit it to the President.
- (j) The President, on receiving the reports, shall order the removal from office of the Chief Justice or judge of the High Court of Region or State.
- (k) If the Hluttaw of the Region or State concerned decides that the charge against the Chief Justice or judge of the High Court of Region or State has been refuted, the *Okkahta* of the Hluttaw concerned shall report the decision to the President if it is the case of the Chief Justice of High Court of the Region or State and to the Chief Minister of the Region or State concerned if it is the case of the Judge of High Court of the Region or State.

13. In connection with impeachment of the Chief Justice or any of judges of High Court of Region or State,

(a) The Chief Justice or a judge of the High Court of Region or State shall be impeached

for any of the following:

(1) treason;

(2) violation of any of the provisions of the Constitution;

(3) misconduct;

(4) being disqualified for the post of Chief Justice or judge of the High Court of Region or State as prescribed in the Constitution.

(5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.

(b) If there arises a cause to impeach a Chief Justice or a judge of the High Court of a

Region or State for any of the above offences, a proposal in writing signed by not

less than one-fourth of the total membership of the Region or State Hluttaw shall

be submitted to the *Okkahta* of the Hluttaw concerned.

- (c) The *Okkahta* of the Hluttaw concerned shall cause the charge to be investigated by a committee. The term pending the completion of the investigation shall be determined depending on the magnitude of the charge.
- (d) The Chief Justice or judge of the High Court of the Region or State who is charged shall have the right to appear or to be represented at the investigation of the charge and be given the chance to refute;
- (e) The finding made by the investigation committee on the charge made by the Region or State Hluttaw against the Chief Justice or judge of the High Court of a Region or State shall be submitted to the *Okkahta* of the Hluttaw concerned. If a resolution is passed, supported by not less than two-thirds of the total membership of the Hluttaw concerned, deciding that the charge is such as to render the Chief Justice or judge of the High Court of the Region or State unfit to continue in office, the *Okkahta* of the Hluttaw shall submit the decision to the President if it is the case of the Chief Justice of the High Court of Region of State and to the Chief Minister of the Region or State concerned if it is the case of a judge of the High Court of Region or State. The Chief Minister of the Region or State concerned, on receiving the report, shall submit it to the President.

- (f) The President, on receiving the reports, shall order the removal from office of the Chief Justice or judge of the High Court of Region or State.
- (g) If the Hluttaw of the Region or State concerned decides that the charge against the Chief Justice or Judge of the High Court of the Region or State has been refuted, the *Okkahta* of the Hluttaw concerned shall submit the decision to the President if it is the case of the Chief Justice of the High Court of Region or State and to the Chief Minister of the Region or State concerned if it is the case of a judge of the High Court of Region or State.

The term of the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State

14. In connection with term of office of the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State,

- the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State shall have the right to serve till they are fully 65 years of age if there does not arise any of the following reasons:
 - (a) voluntary resignation;
 - (b) termination of service after impeachment in accordance with the provisions of the Constitution;
 - (c) becoming unfit to continue service for permanent disability due to physical or mental impairment as certified by the medical board prescribed by law;
 - (d) death.

15. In connection with the need for the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State to be free from party politics and to retire from civil service,

(a) the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State shall be free from party politics;

(b) the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State, if they happen to be civil servants, shall be considered as having retired from civil service in accordance with existing civil service regulations from the date they are appointed the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State.

16. In connection with responsibilities, rights and privileges of the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State, responsibilities, rights and privileges of the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State shall be prescribed by law.

17. In connection with the status of the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State, the Chief Justice of the High Court of the Region or State is prescribed to be of the same status as the Union Minister and the judge of the High Court of the Region or State is prescribed to be of the same status as Deputy Minister for the purpose of

reference on prescribing by law responsibilities, rights and privileges of the Chief Justice or judges of the High Court of the Region or State.

Courts under the supervision of the High Court of the Region or State

18. In connection with formation of various levels of courts under the supervision of the High Court of the Region or State:

Under the supervision of the High Court of the Region or State, there are the following levels of courts.

- (a) if there is no self-administered areas in the Region or State,
 - (1) district courts,
 - (2) township courts;
- (b) if there is self-administered area in the Region or State,
 - (1) in the self-administered division
 - (aa) court of the self-administered division,
 - (bb) township courts;
 - (2) in the self-administered zone
 - (aa) court of the self-administered zone,
 - (bb) township courts;
 - (3) in other areas
 - (aa) district courts.
 - (bb) township courts;
 - (4) in the Union territory
 - (1) district courts
 - (2) township courts
- (c) other courts set up by law.

19. In connection with appointment of judges, giving them judicial powers, prescribing their duties, rights and privileges and formation of service organizations at these courts and their duties, rights and privileges:

- (a) appointing judges at various levels of courts under the supervision of the High Court of the Region or State, giving them judicial powers and prescribing their duties, rights and privileges shall be in accord with law;
- (b) forming service organizations comprising officers and other ranks at the Supreme Court of the Union, High Courts of Regions or States and other courts and prescribing duties, rights and privileges of service personnel in them shall be in accordance with law.

တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ အာဏာခွဲဝေမှု

**Sharing
of the Judicial Power**

The sharing of the judicial power

Exclusive original jurisdiction of the Supreme Court of the Union

“1. (a) The Supreme Court of the Union shall have the exclusive original jurisdiction—

- (1) in all matters arising under any treaty made by the Union;
- (2) the disputes, other than the constitutional disputes, between the Union Government and region or state governments,
- (3) the disputes, other than the constitutional disputes, among the regions, among the states, between regions and states, between Union territories and regions or states,
- (4) other matters prescribed by any laws

(b) as the Supreme Court of the Union is the highest court of the Union, it is also the final court of appeal

(c) as the judgements passed by the Supreme Court of the Union are final and conclusive, no right of appeal shall be permitted

(d) The Supreme Court of the Union, subject to any provisions of this Constitution or any provisions of other laws, shall have appellate jurisdiction to decide on the judgments passed by the region or state high courts. The Supreme Court of the Union shall also have the appellate jurisdiction to decide on, according to the law, the judgments passed by the other courts.

(e) The Supreme Court of the Union shall have the revisional jurisdiction in accordance with law.

2. (a) The Supreme Court of the Union has the power to issue the following writs:

- (1) Writ of habeas corpus
- (2) Writ of mandamus
- (3) Writ of prohibition
- (4) Writ of quo warranto
- (5) Writ of certiorari

(b) The application to issue writs shall be suspended in the areas where the state of emergency is declared.

Jurisdiction of the high courts of Region or State

3. The high courts of regions or states are vested with the following jurisdiction in accordance with law:

- (a) adjudicating on original case
- (b) adjudicating on appeal case
- (c) adjudicating on revision case
- (d) adjudicating on matters vested by any law

4. (a) With regard to the judicial matter, Mandalay Region High Court is the high court of the courts situated in Nay Pyi Taw.

(b) In case any area located in regions or states is designated to be a Union territory, the region or state high court concerned with regard to the judicial matter is the high court of the courts situated in the said Union territory.

Jurisdiction of courts at various levels

5. District courts, self-administered division courts and self-administered zone courts have the jurisdiction with regard to original criminal cases, original civil cases, or appeal cases and revision cases, or the matters vested by any law.
6. Township courts have the jurisdiction with regard to original criminal cases, original civil cases, or the matters vested by any law.
7. The judges appointed in accordance with law are to take charge of the entire judicial affairs on the Union at the courts formed according to this Constitution or any of other laws.
8. The Supreme Court of the Union shall submit judiciary budget to the Union government to express them in the Bill of the Annual Union Budget in accordance with the provisions of this Constitution.
9. The Chief Justice of the Union shall have the right to submit the important judiciary condition concerning the State or the public to the session of the Pyidaungsu Hluttaw or the Pyithu Hluttaw, or the Amyotha Hluttaw on an occasional basis.”

**အခန်း (၇)
တပ်မတော်အခန်း**

**Chapter (VII)
The Tatmadaw**

Chapter (VII)

The Tatmadaw

1. The Tatmadaw is the sole existing patriotic Armed Forces which is strong, efficient and modern.
2. The Tatmadaw is mainly responsible for safeguarding the State Constitution.
3. The Tatmadaw is mainly responsible for safeguarding non-disintegration of the Union, non-disintegration of national solidarity and perpetuation of sovereignty.
4. The Tatmadaw must play a leading role in safeguarding the Union of Myanmar against all internal and external dangers. The Tatmadaw is the core armed forces for national defence.
5. With the approval of National Defence and Security Council, the Tatmadaw has the right to administer for participation of the entire people in the State security and defence. The people's militia strategy shall be formed with Tatmadaw's leadership.
6. All the armed forces in the nation shall be under the command of the Tatmadaw.
7. The Defence Services Commander-in-Chief is the Supreme Commander of all armed forces.
8. As a reference in designating the official position of the Commander-in-Chief, the Commander-in-Chief is designated as the Vice-President level.

9. The President shall appoint the Commander-in-Chief of the Defence Services with the proposal and approval of the National Defence and Security Council.
10. The Tatmadaw has the right to independently administer all affairs concerning the armed forces.
11. Military justice for members of the Tatmadaw may be administered according to law by a panel or by a judge.
12. The decision of the Commander-in-Chief of the Defence Services is final in military justice.
13. A law shall be promulgated to provide assistance and care for families of the disabled and deceased or fallen Tatmadaw members.
14. The Tatmadaw must render assistance to the people in case of the occurrence of a calamity in the nation that affects the nation and the people.

အခန်း (၈)
နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားများ၏ မူလအခွင့်အရေးနှင့်
တာဝန်များအစန်း

Chapter (VIII)
Citizenship, Fundamental Rights
and Duties of Citizens

Chapter VIII

Citizenship, Fundamental Rights and Duties of Citizens

1. All persons who have either one of the following requirements are citizens of the Union of Myanmar:
 - (a) All persons born of parents both of whom are nationals of the Union of Myanmar.
 - (b) Persons who are vested with citizenship according to the existing laws on the date this Constitution comes into force.
2. Citizenship, naturalization and revocation of citizenship shall be as prescribed by the law.
3. The State shall enable any citizen to enjoy equal rights before the law and shall equally provide legal protection.
4. The State shall not discriminate against or in favour of any citizen based on race, birth, religion, official position, status, culture, sex and wealth.
5. Citizens shall enjoy equal rights in the following areas:
 - (a) civil service;
 - (b) occupation;
 - (c) trade;
 - (d) business;
 - (e) technical know-how and profession;
 - (f) exploration of arts, science and technology.

6. Women shall be entitled to the same rights and salaries as that received by men in respect of similar work.
7. Mothers, children and expectant women shall enjoy rights as prescribed by law.
8. The State shall, in appointing or assigning duties, not discriminate against or in favour of any citizen with qualifications set for posts or duties based on race, birth, religion, and sex.

However, nothing in this section shall prevent appointment of men to the positions that are naturally suitable for men only.

9. Nothing shall, except in accord with existing laws, be detrimental to the lives and personal freedom of any citizen.
10. There shall be liberty in the exercise of the following rights subject to the laws enacted for State security, prevalence of law and order, community peace and tranquillity or public order and morality:
 - (a) The right of the citizens to express freely their convictions and opinions;
 - (b) The right of the citizens to assemble peacefully without arms;
 - (c) The right of the citizens to form associations and unions;
 - (d) The right of the citizens to develop their language, literature, culture they cherish, religion they profess, and customs without prejudice to the relations between one national race and another, or among national races and to other faiths.

11. Every citizen shall have the right to settle and reside in any place within the State according to law.
12. The State shall, according to law, protect every citizen's movable assets and immovable assets lawfully earned and acquired.
13. The State shall, by law, protect the premises and security of the home, property, correspondence and other communications of citizens subject to the provisions of this Constitution.
14. The State prohibits enslaving of man and trafficking in persons.
15. The State prohibits any form of forced labour except hard labour as a punishment for crime duly convicted and duties assigned thereupon by the State in accord with the law in the interests of the people.
16. Every citizen is equally entitled to freedom of conscience and the right to freely profess and practise religion subject to public order, morality or health and to the other provisions of the State Constitution.
17. The above right shall not include any economic, financial, political or other secular activities that may be associated with religious practice.
18. The freedom so guaranteed shall not prohibit the State from enacting laws for the purpose of social welfare and reform.

19. The State recognizes the special position of Buddhism as the faith professed by the great majority of the citizens of the State.
20. The State also recognizes Christianity , Islam, Hinduism and Animism as the religions existing in the Union on the date on which the State Constitution comes into force.
21. The State shall render assistance and protect as it possibly can the religions it recognizes.
22. The abuse of religion for political purposes is forbidden; and any act which is intended or is likely to provoke feelings of hatred, enmity or discord between racial or religious communities or sects is contrary to the State Constitution. A law may be adopted to punish such actions.
23. Every citizen shall, in accord with the law, have the right to freely develop literature, culture, arts, customs and traditions they cherish. In the process, they shall avoid any act which is to the detriment of national solidarity. Any particular action in this respect which might adversely affect the interests of one or several other national races shall be taken only after consulting with and ascertaining the consent of those affected.
24. Every citizen, in accord with the education policy laid down by the Union, shall:
 - (a) have the right to education;

- (b) be given basic education prescribed by the law as compulsory;
 - (c) have the right to innovate and express conscience for the development of science, literature and arts, and freely conduct research on culture.
25. Every citizen, in accord with the health policy laid down by the State, shall have the right to health care.
26. The State shall encourage and provide, based on qualifications, assistance for citizens outstanding in education, irrespective of race, religion, and sex.
27. Subject to this Constitution and relevant laws, every citizen shall have the right to elect and to stand for election to the Pyithu Hluttaw, the Amyotha Hluttaw, and the Region or State Hluttaw.
28. Respective electorate shall have the right to recall a Hluttaw member in accord with the law.
29. Every citizen shall have the right to freely do any business in accord with the law for the national economic growth.
30. The State shall help national businessmen have access to technologies, investments, machinery, and raw materials for national economic growth.
31. In doing business, without prejudice to the stipulations contained in this Constitution or existing laws, every citizen is guaranteed the rights of property ownership, using assets, initiation, and copyright by the Union.

32. No person shall be convicted of crime except for violation of a law in force at the time of the commission of the act charged as an offence. Moreover, he shall not be subject to a penalty greater than that is applicable.
33. Any person convicted or acquitted by a competent court for an offence shall not be retried unless a superior court annuls the judgment and orders to retry the case.
34. An accused person shall have the right of defence in accordance with the law.
35. No citizen shall, except matters on precautionary measures taken in accordance with law for the security of the State or prevalence of law and order or the peace and tranquillity and interests of the people or matters permitted under an existing law, be held in custody for more than 24 hours without the remand of a competent magistrate.
36. Every citizen shall have the right to apply to the Supreme Court of the Union through appropriate proceedings to enjoy the rights guaranteed under this Chapter.
37. In order to bestow the rights granted under this Chapter, the Supreme Court shall have the power to issue the following writs as appropriate.
- (a) Writ of Habeas Corpus;
 - (b) Writ of Mandamus;
 - (c) Writ of Prohibition;
 - (d) Writ of Quo Warranto;
 - (e) Writ of Certiorari.

The right to issue writs by the Supreme Court of the Union shall not affect the right to issue orders which are in the nature of writs by other courts invested to them under existing laws.

38. At the time of occurrence of the following situations, the rights to enjoy rights under paragraph 36 shall not be suspended unless the public safety may so require.
 - (a) in time of war;
 - (b) in time of foreign invasion;
 - (c) in time of insurrection.
39. Every citizen, at home or abroad, dealing with foreign countries shall have the right to seek protection of the State.
40. Except in the following situations, the grievances of the citizens legally entitled under law shall not be refused:
 - (a) in time of foreign invasion;
 - (b) in time of insurrection;
 - (c) in time of emergency.
41. If some of the rights prescribed in this chapter that concern members of the defence forces or the forces charged with the maintenance of public order so as to ensure

fulfilment of their duties and the maintenance of discipline are needed to be restricted or abrogated, they shall be done so only through enactment of necessary law.

42. Every citizen is under a duty to uphold:

- (a) Non-disintegration of the Union;
- (b) Non-disintegration of national solidarity;
- (c) Perpetuation of sovereignty.

43. Every citizen is under a duty to abide by the provisions of the Constitution.

44. Every citizen is under a duty to safeguard independence, sovereignty, territorial integrity of the Union of Myanmar.

45. Every citizen is under a duty to undergo military training in accordance with the provisions of the law and to serve in the armed forces to defend the State.

46. Every citizen, charged with Union Spirit, is under a duty to enhance unity among national races and to ensure community peace and stability.

47. Every citizen is under a duty to build a modern developed nation.

48. Every citizen is under a duty to pay taxes levied under the law.

49. Every citizen is under a duty to contribute towards the following tasks being carried out by the State:

- (a) preservation and safeguarding of national cultural heritage;
- (b) environmental conservation;
- (c) development of human resources;
- (d) protection of public property.

50. In this Chapter and Chapter (I) “State Fundamental Principles”, the term “State” means a body or a person that exercises legislative and executive powers by this Constitution according as the context may require.

အခန်း (၉)
ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းအခန်း

Chapter (IX)

Election

Chapter (IX)

Election

Election of members to the Hluttaws

1. In electing members to Hluttaws—
 - (a) Every citizen who has attained 18 years of age on the date on which elections commence, who is not disqualified by law, who is eligible to vote, and who has the right to vote under the law, shall have the right to vote.
 - (b) Every citizen who is eligible to vote and who has the right to vote by the law shall cast only a vote for each Hluttaw at a constituency.
 - (c) In addition, people of national races concerned who are eligible to vote in accord with the provisions of the State Constitution shall have the right to vote in electing representatives of national races to the Region of State Hluttaw concerned.
 - (d) Ballot shall be exercised.

2. The following persons shall have no right to vote —
 - (a) members of the Religious Order;
 - (b) persons serving prison terms;
 - (c) persons adjudged to be of unsound mind as provided for in the relevant law;
 - (d) persons who have not yet been cleared from being declared destitute; and
 - (e) persons who are banned from voting under the election law.

3. At an election, a candidate —
 - (a) shall be elected to a Hluttaw only.
 - (b) shall stand for election at one constituency only.
4. (a) Electorate residing in the Union territories, or the Union territories designated by the Pyidaungsu Hluttaw under the law, shall elect members of the Pyithu Hluttaw and the Amyotha Hluttaw only.
 - (b) Save as otherwise prescribed by the Constitution, a Region or State Hluttaw member elected in a constituency that the Pyidaungsu Hluttaw has designated as a Union territory shall no longer stand as a Hluttaw member.
5. Every citizen who is not disqualified by the provisions of this Constitution and the provisions of the law regulating elections shall have the right to stand for election to a Hluttaw.

Recalling a Hluttaw member

6. (a) A Hluttaw member may be recalled for any of the following reasons—
 - (1) treason;
 - (2) violation of any provision of the Constitution;
 - (3) misbehaviour;
 - (4) lack of qualifications prescribed in the Constitution for a Hluttaw member;
 - (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.

- (b) Complaint about the Hluttaw member endorsed by at least one percent of initial number of the voters of the constituency concerned shall be submitted to the Union Election Commission.
 - (c) Union Election Commission shall conduct investigation into the case in accord with the law.
 - (d) While the case is under investigation, the Hluttaw member concerned shall have the right to rebut the accusation in person or through a representative.
 - (e) The Union Election Commission shall, finding the accusation true and considering the Hluttaw member should no longer carry out duties, take action in accord with the law.
7. The Union Hluttaw shall prescribe necessary laws on election and recall.

Formation of Union Election Commission

8. (a) The President shall form a Union Election Commission. In the process, he may appoint at least five members including the chairman of the Union Election Commission in accord with the provisions on appointment of Union minister stated in the Constitution.
- (b) The chairman and members of the Union Election Commission shall be the ones who—
- (1) have attained 50 years of age.
 - (2) meet, except age limit, requirements set for Pyithu Hluttaw members.

- (3) (aa) have served in the post of Union Chief Justice or Supreme Court Justice; Region or State High Court judge or in a position equivalent to the post of Region or State High Court judge at least five years; (or)
- (bb) have served in the post of judicial officer or law officer that is not lower than Region or State level for at least 10 years; (or)
- (cc) have practised law as the advocate for at least 20 years; (or)
- (dd) are deemed to be eminent persons by the President.
- (4) are well-experienced with good characters.
- (5) comply with provisions, with which they have no right to stand for election as Pyithu Hluttaw members.
- (6) are loyal to the State and the people.
- (7) are not members of a political party.
- (8) are not Hluttaw members.
- (9) do not accept any other positions from which they can enjoy salaries and allowances.

Duties of the Union Election Commission

9. Duties of the Union Election Commission are as follows: -

- (a) holding Hluttaw elections;
- (b) supervising Hluttaw elections, and forming and supervising sub-commissions at all levels;

- (c) designating and arranging constituencies;
- (d) making and arranging lists of voters;
- (e) postponing elections that are not in a position to be held in a free and fair way in some constituencies due to natural disasters or local security;
- (f) issuing necessary laws on elections and political parties in accord with the provisions of this Constitution and procedures and directives in accord with the laws concerned;
- (g) forming electoral tribunals to resolve electoral disputes;
- (h) discharging duties assigned under a law.

Impeachment of the chairman or a member of the Union Election Commission

10. (a) The President may impeach the chairman or a member of the Union Election Commission for any of the following reasons:
- (1) treason;
 - (2) violation of any provision of the Constitution;
 - (3) misbehaviour;
 - (4) lack of qualifications prescribed in the Constitution for a Hluttaw member;
 - (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law.

(b) procedures shall be taken in accord with the provisions of the State constitution on impeachment of the Union Chief Justice or a Supreme Court Justice.

11. (a) If the chairman or a member of the Union Election Commission in service wishes to resign of his own accord due to his health condition or any of other reasons, he may submit his resignation to the President.

(b) If the seat of the chairman or a member of the Union Election Commission is vacant due to resignation, termination of duties, death, or any other reasons, the President may appoint a new chairman or a member of the Union Election Commission in accord with the provisions on appointment of a Union minister enumerated in the State Constitution.

(c) If the chairman or a member of the Union Election Commission is a government employee, he shall be deemed to have resigned from civil service in accord with the existing civil service rules and regulations from the date he is appointed as the chairman or a member of the Union Election Commission.

Decisions and functions of Union Election Commission

12. The Union Election Commission's decisions and functions over the following matters shall be final and conclusive:

(a) electoral procedures;

(b) appeals and amendments on electoral tribunals' decisions and orders;

(c) matters taken under political party law.

13. Duties, powers and rights of the chairman and members of the Pyidaungsu Election Commission shall be prescribed by law.
14. The status of the chairman of the Union Election Commission is designated to be equivalent to the position of a Vice-President, and that of a member, to the position of a Union minister in order to make reference to duties, powers and rights of the chairman and members of the Union Election Commission in prescribing laws.

အခန်း (၁၀)
နိုင်ငံရေးပါတီများအခန်း

Chapter (X)
Political Parties

Chapter X
Political Parties

Formation of Political Parties

1. Political parties
 - (a) set the objective — non-disintegration of the Union, non-disintegration of national solidarity and perpetuation of sovereignty.
 - (b) have the duty to be loyal to the State.
2. A political party shall:
 - (a) accept and practise discipline-flourishing genuine multiparty democracy.
 - (b) abide by the Constitution and the existing laws.
 - (c) be legally registered as a political party.
3. In accord with the law, a political party shall have the right to:
 - (a) organize freely;
 - (b) to stand for the elections.

No continued existence of a political party

4. The continued existence of a political party shall not be permitted if —
 - (a) it has been declared as an unlawful organization in accord with the existing law;
 - (b) it makes connections with or provides support and assistance to insurgent groups waging an armed rebellion against the State, organizations or persons the State has announced as the ones committing terrorist acts or organizations the State has declared unlawful;

(c) it directly or indirectly receives financial, material and other assistance from the government or a religious organization, or any other organization or an individual person of a foreign country;

(d) it abuses religion for political purpose.

5. If the body having the authority to register political parties finds that a political party has violated any one of the points stated in the above-mentioned subparagraphs (a), (b), (c) or (d), the party's registration shall be revoked.
6. The Pyidaungsu Hluttaw shall enact necessary laws concerning the political parties.

အခန်း (၁၁)
အရေးပေါ် ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်း

Chapter (XI)
Provisions on State of Emergency

Chapter XI**Provisions on State of Emergency**

1. If the President learns that or if the respective local administrative body submits that the administrative functions cannot be carried out in accord with the Constitution in a Region or a State or a Union territory or a Self-Administered Area, he shall, after coordinating with National Defence and Security Council, issue order having the force of law to declare a state of emergency.
2. In the matters concerning the declaration of a state of emergency in accord with the paragraph 1, the President shall have the power to:
 - (a) exercise the executive power of the Region or State or Self-Administered Area concerned. Moreover, he shall form a suitable body and entrust the executive power to an organization concerned, or to a suitable person.
 - (b) In doing so, out of the legislative matters of the respective Regions and States and the Self-Administered Areas, the President shall have the power to exercise the legislative power concerning the executive affairs. But the legislative power shall not be entrusted to any body or any person.
3. (a) When there arises or there is sufficient reason to arise a state of emergency endangering life and property of the people or if the respective local administrative body submits that there is sufficient reason to arise such a state of emergency in a Region or a State or a Union territory or a Self-Administered Area or in any part of them, the

President after consulting with the National Defence and Security Council may issue an order having the force of the law to declare a state of emergency.

- (b) If not all the members of the National Defence and Security Council can attend the meeting in which the President consults with the National Defence and Security Council as prescribed in the above paragraph (a), the President, may after coordinating with the Commander-in-Chief of the Defence Services, the Deputy Commander-in-Chief of the Defence Services, the Minister of Defence and the Minister of Home Affairs who are the members, declare a state of emergency in time. The declaration shall be submitted to the National Defence and Security Council soonest for approval.

4. In connection with the declaration of a state of emergency in accord with the paragraph 3,

- (a) local administrative bodies and members, and civil services and members shall take the assistance of the Tatmadaw to be able to effectively carry out their functions in accord with the existing laws in order to swiftly restore the situation of an area where a state of emergency has been declared.
- (b) the President shall issue martial law order if necessary. In doing so, the President shall prescribe in the martial law order the administrative powers and functions and judicial powers and functions concerning community peace and the rule of law entrusted to the Commander-in-Chief of the Defence Services. The

Commander-in-Chief of the Defence Services shall exercise the powers and functions himself or empower them to a suitable military officer.

5. The President when issues an ordinance having the force of law and declares a state of emergency shall:
 - (a) specify the area covered by the ordinance and the duration.
 - (b) if necessary, restrict or suspend one or more provisions of the fundamental rights of the citizens residing in the area affected by a state of emergency declaration.

6. The President from the date of the promulgation shall present the measures taken in accord with the paragraphs 1 and 2 and the measures taken in accord with the paragraphs 3 and 4:
 - (a) to the nearest Pyidaungsu Hluttaw session within 60 days for approval.
 - (b) shall cause to convene a special session of the Pyidaungsu Hluttaw for approval, if the Pyidaungsu Hluttaw has not any schedule to hold a session within 60 days.

7. (a) If the Pyidaungsu Hluttaw session approves the submission of the President concerning the matters prescribed in the paragraph 6, the ordinance having the force of law shall be still in force till the fixed date and time.

(b) In addition to the approval, if the period of the ordinance is extended, the ordinance having the force of law shall be still in force till the extended time and date.

(c) The ordinance shall cease to have effect from the date and time on which it is disapproved by the Pyidaungsu Hluttaw session.

8. When there arises or there is sufficient reason to arise a state of emergency that may cause disintegration of the Union, disintegration of national solidarity and loss of national sovereignty, due to take over of sovereign State power or attempts by wrongful forcible means such as insurgency or violence, the President after consulting with the National Defence and Security Council shall proclaim an ordinance and shall declare a state of emergency. The proclamation shall stipulate that the area that the ordinance is in force is the entire nation and that its duration is one year from the date it is proclaimed.

9. (a) In declaring a state of emergency under paragraph 8, the President shall declare the transfer of legislative, executive and judicial powers to the Commander-in-Chief of the Defence Services to enable the latter to take necessary measures in order to restore the nation to normal situation. It shall be deemed that all the Hluttaws and leading bodies beginning from the date of declaration shall terminate all their legislative functions. It shall be also deemed that when the term of the respective Hluttaws ended they are automatically dissolved.

- (b) Notwithstanding anything contained in the Constitution, all the members of the bodies and members of the leading bodies of the Self-Administered Division or Self-Administered Zones, except from the President and Vice-Presidents, assigned with the approval of the Hluttaws in accord with the Constitution are terminated from their duties beginning from the date the State power is transferred to the Commander-in-Chief of the Defence Services.
10. The Commander-in-Chief of the Defence Services who has been transferred the State power shall have the power to exercise the legislative, executive and judicial powers. The Commander-in-Chief of the Defence Services shall exercise the legislative power by himself or shall form a body with his own participation to exercise the legislative power. He shall empower a suitable body or a suitable person to exercise the executive and judicial powers.
11. The Commander-in-Chief of the Defence Services during the declaration of a state of emergency shall restrict or suspend a provision or more than one provision of the fundamental rights of citizens, as necessary.
12. (a) The President shall proclaim a state of emergency according to the paragraphs 8 and 9 and shall submit the matter concerning the transfer of State power to the Commander-in-Chief of the Defence Services to the Pyidaungsu Hluttaw if the Pyidaungsu Hluttaw is in session, and shall convene an emergency session of the Pyidaungsu Hluttaw if it is not in session to submit the matter.

- (b). The President after consulting with the National Defence and Security Council shall normally extend the period to six months at a time for two times if the Commander-in-Chief of Defence Services presents a submission giving reasonable fact to him to extend the period if the Commander-in-Chief of Defence Services has not yet accomplished his duties assigned to him. Concerning the matter, the Pyidaungsu Hluttaw emergency session shall be called.
13. The President shall, after receiving the report of the Commander-in-Chief of Defence Services concerning the completion of the duties assigned to him annul the order empowering the State power to the Commander-in-Chief of Defence Services in accord with the paragraph 9 after consulting with the National Defence and Security Council, on the date of his submission after convening the Pyidaungsu Hluttaw emergency session if the term of the Pyidaungsu Hluttaw is not ended yet, or on the date he receives it from the Commander-in-Chief of Defence Services if the term of the Pyidaungsu Hluttaw is ended.
14. The President shall, after receiving the report of the Commander-in-Chief of the Defence Services in accord with the paragraph 13, revoke the suspension of legislative functions of all the Hluttaws and leading bodies if the term of the Hluttaw has not ended yet. The President shall assign duties to the new Constitutional executive and judicial bodies in accord with the Constitution. The bodies shall discharge duties only for the remaining period of the term of the Hluttaw.
15. Even though the term of the Pyidaungsu Hluttaw has ended the President, the Vice-Presidents, the Speaker of the Pyithu Hluttaw and the Speaker of the Amyotha Hluttaw

shall remain in their positions till the new President, the new Vice-Presidents, the new Speaker of the Pyithu Hluttaw and the new Speaker of the Amyotha Hluttaw have been elected in accord with the Constitution.

16. The National Defence and Security Council, at the end of the term of Pyidaungsu Hluttaw, shall normally extend the period to six months at a time for two times if the Commander-in-Chief of the Defence Services presents a reasonable submission to extend the period as the Commander-in-Chief of the Defence Services has not yet accomplished his duty assigned to him.
17. In connection with the matter of transferring the State power to the Commander-in-Chief of the Defence Services by the President after declaring a state of emergency, the National Defence and Security Council shall, after receiving the report on the completion of the functions of the Commander-in-Chief of the Defence Services, declare to annul the order empowering the Commander-in-Chief of the Defence Services to exercise State sovereign power in accord with the paragraph 9.
18. The National Defence and Security Council shall:
 - (a) exercise the legislative power, executive power and judicial power before the Hluttaws are formed in accord with the Constitution.
 - (b) have the right to exercise the State sovereign power till the time a new President has been elected and Union level organizations formed in accord with the provisions contained in the Constitution. In so doing, the National Defence and Security Council shall exercise the legislative power by itself. The National Defence and

Security Council shall empower a suitable body or a suitable person to exercise the executive and judicial powers at Union, Region, State, Self-Administered Division and Self-Administered Zone levels.

19. The National Defence and Security Council shall form the constitutional administrative bodies at different levels, leading bodies of Self-Administered Division and Self-Administered Zone and Union Election Commission with suitable persons whose qualifications meet the stipulations contained in the Constitution and assign duties to them.
20. The National Defence and Security Council shall hold a general election in accord with the provisions of the Constitution within a period of six months beginning from the date on which the order is annulled in accord with the paragraph 17.
21. The bodies formed according to the paragraph 19 shall continue to carry out their functions till legislative, executive and judicial bodies have been formed according to the Constitution after the general election.
22. The National Defence and Security Council shall exercise the State power in the name of the President.
23. During the time a state of emergency has been declared, the measures taken officially by a local administrative body or its member or a civil service or its member or a military body or its member, formed in order to take measures to restore security, stability, community peace and the rule of law soon on behalf of the President or during the period the Commander-in-Chief of the Defence Services is exercising the

State power or during the period the National Defence and Security Council is exercising the State power, shall be legitimate. No legal action shall be taken against them for those legitimate measures.

အခန်း (၁၂)
ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ခြင်းအခန်း

Chapter (XII)
Amendment of the Constitution

Chapter XII

Amendment of the Constitution

1. If there is wish to amend any of the provisions of this Constitution, the following methods shall be applied:
 - (a) The proposal to amend the Constitution shall be submitted in the form of a Bill.
 - (b) A Bill to amend the Constitution shall contain no other proposals.
2. Such Bill to amend the Constitution shall be initiated in the Pyidaungsu Hluttaw.
3. The Pyidaungsu Hluttaw shall accept the Bill to amend the Constitution for consideration, if 20 per cent of all the Pyidaungsu Hluttaw members submit it.
4.
 - (a) The adopted provisions of the State Fundamental Principles, the State Structure, the Formation of Legislature, the Formation of Executive, the Formation of Judiciary, and the State of Emergency shall be amended with the prior approval of more than 75 per cent of all the members of the Pyidaungsu Hluttaw, in a nation-wide referendum only with a majority vote of more than half of those who have the right to vote.
 - (b) Provisions other than those mentioned in the paragraph (a) shall be amended only with a majority vote of more than 75 per cent of all the members of the Pyidaungsu Hluttaw.

- (c) Articles that are relevant to or inclusive in Chapters stated in the paragraph (a) shall be prescribed when the Constitution is drafted.

အခန်း (၁၃)
နိုင်ငံတော်အလံ၊ အထိမ်းအမှတ်တံဆိပ်၊
သီချင်းနှင့်ပြည်တော်အခန်း

Chapter (XIII)
State Flag, State Seal, National
Anthem and the Capital

Chapter XIII

State Flag, State Seal, National Anthem and the Capital

Regarding the State Flag,

(1) The State Flag shall be prescribed as follows:

The Flag is marked with yellow, green and red stripes in a proportionate ratio. On the green stripe in the centre of the State Flag is a large white star touching all the three stripes directing upwards.

(2) Law shall be promulgated concerning the State Flag.

Regarding the State Seal,

The State Seal shall be as shown below.

Regarding the National Anthem,

The present National Anthem shall be prescribed as the National Anthem.

Regarding the Capital,

The capital of the State is Nay Pyi Taw.

အခန်း (၁၄)
ကူးပြောင်းရေးကာလပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်း

Chapter (XIV)
Transitory Provisions

Chapter XIV**Transitory Provisions**

1. This Constitution shall come into force throughout the Union after its adoption in a referendum by the assenting votes of more than half of all the people who have the right to vote.
2. (a) The State Peace and Development Council shall, continuing to exercise State sovereignty, carry out during the interval between the coming into force of this Constitution and the day the first session of the Pyidaungsu Hlutaw is convened, all the functions of the Pyidaungsu Hluttaw under the Constitution.

(b) The Government that exists on the date this Constitution comes into force shall continue to discharge the respective duties until the emergence of the new Government formed and assigned duties in accord with this Constitution.
3. The work done by the State Peace and Development Council to bring the Constitution into force shall be deemed to have been carried out in accord with this Constitution.
4. All policy guidelines, laws, rules, regulations, notifications, proclamations, measures, responsibilities and rights of the State Peace and Development Council shall devolve on the Union of Myanmar.

5. Existing laws shall remain in force in so far as they are not contrary to this Constitution until and unless they are repealed or amended by the Pyidaungsu Hluttaw.
6. Existing rules, regulations, bye-laws, notifications, orders, directives and procedures shall remain in force in so far as they are not contrary to this Constitution until and unless they are repealed or amended by the Union Government.
7. All courts existing on the date of the coming into operation of this Constitution shall continue to exercise their jurisdiction until new courts are established by law in accord with this Constitution. All cases, civil, criminal and revenue, pending in the said courts, shall be disposed of in accord with the laws exercised on the date on which the cases came up for trial.
8. All functioning State service personnel of departmental organizations including Tatmadaw under the State Peace and Development Council on the day this Constitution comes into force shall continue in their functions unless otherwise prescribed by the Government of the Union of Myanmar.

အခန်း (၁၅)
အထွေထွေပြဋ္ဌာန်းချက်များအခန်း

Chapter (XV)
General Provisions

Chapter XV
General Provisions

1. This Constitution is the Basic Law of laws of the State.
2. Myanmar language is the official language.
3. The State fundamental principles are the guidelines to be followed by the legislative Hluttaws in enacting laws and interpreting provisions of the State Constitution and of other laws. The application of these principles shall be the care of the State but shall not be enforceable in any court or law.
4. Interpretation of the preamble, articles, clauses, words and expressions contained in this Constitution shall be based only on Myanmar text.
5. Interpretation of the expressions of this Constitution should be referred to the existing Interpretation of Expressions Law.
6. A Myanmar manuscript of this Constitution shall be kept at the National Archives. The manuscript shall be conclusive evidence of the provisions of this Constitution.
7. In the interest of the State, the Union Government may permit—
 - (a) Region or State government,

- (b) a cooperative society, an organization or a person to run any of economic enterprises, which are prescribed to be operated solely by the Union Government, through a joint-venture system with the Union Government or under agreements.
8. The Union of Myanmar shall honour all legitimate obligations arising out of any treaties or agreements which before the commencement of this Constitution were in force between the Government of Myanmar and the Government of any other State, provided that such other State honours any reciprocal obligations towards the Union of Myanmar.
9. (a) Any proceedings relating to contracts or liabilities which might have been brought against the Government of the Union of Myanmar before this Constitution comes into force, may be brought against the Union Government.
- (b) The Republic of the Union of Myanmar may sue and may be sued by the name of the Republic of the Union of Myanmar.

Formation of the Constitutional Tribunal

10. The Constitutional Tribunal shall consist of nine members including a chairman. The President, the Speaker of the Pyithu Hluttaw and the Speaker of the Amyotha Hluttaw shall select three members each who meet the following qualifications from among

Hluttaw members or non-Hluttaw members:

- (a) person who has attained the age of 50 years;
- (b) person who possesses qualifications set for a Pyithu Hluttaw, other than restriction on age,
- (c) person who possesses qualifications set for the Chief Justice and a Supreme Court Justice, other than restriction on age;
- (d) person who has political, administrative, economic and security outlooks.
- (e) person who is loyal to the State and the people.

11. The list of three members each nominated by the President, the Pyithu Hluttaw Speaker and the Amyotha Hluttaw Speaker, and a member nominated for chairmanship of Constitutional Tribunal among the nine members shall be submitted to the Pyidaungsu Hluttaw for its approval.
12. The Pyidaungsu Hluttaw shall have no right to reject the persons nominated for members of the Constitutional Tribunal by the President unless it can prove the members disqualified.
13. The President may, in accord with the provisions of the State Constitution, have the right to nominate new members for the seats of Constitutional Tribunal that are still vacant due to failure to obtain agreement of the Pyidaungsu Hluttaw.

14. The President shall appoint the chairman and members of Constitutional Tribunal approved by the Pyidaungsu Hluttaw.

15. The term of the Constitutional Tribunal is five years, the same as that of the Pyidaungsu Hluttaw. However, the ongoing Constitutional Tribunal, on expiry of its term, shall continue to carry out its functions till the President forms a new Constitutional Tribunal under this Constitution.

16. A member of the Constitutional Tribunal:
 - (a) shall be deemed to have resigned from the Hluttaw concerned on the date of being appointed if he is a member of any Hluttaw.
 - (b) shall be deemed to have retired from civil service in accord with civil service rules and regulations on the date of being appointed if he is a government employee.
 - (c) shall have no right to participate in activities of the political party concerned during tenure of membership starting from the date of being appointed if he is a member of a political party.

17. A member of the Constitutional Tribunal may have the right to submit his resignation to the President if he wishes to resign before expiry of his tenure due to a reason.

18. The President may appoint a new member in accord with the provisions of this Constitution if there is a vacancy in membership in the Constitutional Tribunal for a certain reason.

Impeachment of a member of the Constitutional Tribunal

19. (a) A member of the Constitutional Tribunal can be blamed or impeached under any of the following reasons:
- (1) treason;
 - (2) violation of any of the provisions of the Constitution;
 - (3) misbehaviour;
 - (4) incapability of discharging duties prescribed in the State Constitution for a member of the Constitutional Tribunal;
 - (5) inefficient discharge of duties assigned to him in accord with the law;
- (b) If need arises to blame or impeach a member of the Constitutional Tribunal, it shall be done so under the provisions prescribed in this Constitution set to blame or impeach the Chief Justice or a Supreme Court Justice.

Functions of the Constitutional Tribunal

20. The functions of the Constitutional Tribunal are as follows:
- (a) to interpret provisions of the Constitution,
 - (b) to scrutinize whether or not laws enacted by the Pyidaungsu Hluttaw, the Region Hluttaws and the State Hluttaws and Self-Administered Areas are in conformity with the Constitution,

- (c) to scrutinize functions of executive authorities of Pyidaungsu, Regions, States and Self-Administered Areas are in conformity with the Constitution,
 - (d) to decide on disputes in connection with the Constitution between Pyidaungsu and Regions, between Pyidaungsu and States, between Regions and States, among Regions, among States, and between Regions or States and Self-Administered Areas and among Self-Administered Areas themselves,
 - (e) to decide on disputes in connection with the rights and responsibilities of the Pyidaungsu and Regions; or States or Self-Administered Areas in implementing Union law by Regions, States or Self-Administered Areas,
 - (f) to scrutinize and decide on matters relating to Union territories informed by the President,
 - (g) tasks entrusted by laws prescribed by the Pyidaungsu Hluttaw,
21. If there is a dispute as to whether a provision prescribed in a law is in conformity with the Constitution in hearing a case by a court, and the Constitutional Tribunal has not made any decision regarding the case, the court shall suspend its hearing and submit its views to the Constitutional Tribunal in accord with the procedures for its decision. The decision of the Constitutional Tribunal regarding the dispute shall apply all the cases.

22. The decision of the Constitutional Tribunal shall be final.
23. The following persons shall have the right to directly submit a case to the Constitutional Tribunal for its interpretation, decision, and stance:
 - (a) President;
 - (b) Speaker of the Pyidaungsu Hluttaw;
 - (c) Speaker of the Pyithu Hluttaw;
 - (d) Speaker of the Amyotha Hluttaw;
 - (e) Union Chief Justice;
 - (f) Chairman of Union Election Commission.
24. The following persons or bodies shall have the right to submit a case to the Constitutional Tribunal in accord with the procedures for its interpretation, decision and stance:
 - (a) Region or State Chief Minister;
 - (b) Speaker of the Region or State Hluttaw;
 - (c) Chairman of Leading Body of Self-Administered Areas;
 - (d) At least 10 percent of the members of the Pyithu Hluttaw or the Amyotha Hluttaw.
25. Formation and relations of the Constitutional Tribunal, and duties, rights and privileges of the chairman and members of the Constitutional Tribunal shall be prescribed by law.
26. The status of the chairman of the Constitutional Tribunal is designated to be equivalent to the position of a Vice-President, and a member, to the position of a Union minister in order to make reference in prescribing by law regarding the duties, rights and privileges of the chairman and members of the Constitutional Tribunal.